

မြောင်းမြမြို့
ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်
ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ကျေးဇူးရှင်
ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး “ရှင်မုနိန္ဒ”၏ ပုံတော်

၁၃၃၁-ခု၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၁၄-ရက်
(၁၂-၄-၁၉၇၆) တနင်္လာနေ့ည ၉-နာရီ ၁၅-မိနစ်အချိန်
သက်တော် ၇၈၊ ဝါတော် ၅၈ တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ

အလုံးစုံသောဒါနတို့တွင် ဓမ္မဒါနသည်သာလျှင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်၏ရည်ရွယ်ချက်

ကျွန်တော်သည် အသက် ၄၂-နှစ်အထိ ဘုရား၏တရားဆိုတာ ဘာလဲဆိုတာကို မသိခဲ့ပါ။ မိဘများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များဖြစ်သော်လည်း မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ပါသည်။ အသက် ၄၂-နှစ်အရွယ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ချောင်းဝဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် သင်္ကန်းတစ်ပတ်စီးခဲ့ပါသည်။ သင်္ကန်းဝတ်သည့် တစ်ပတ်အတွင်း ကုသိုလ်ရအောင် သိမ်ကိုရှင်းလင်းခဲ့ပါသည်။ သိမ်ကိုရှင်းလင်းစဉ်တွင် မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီဆရာတော်ဘုရားကြီးဟောကြားတော်မူသော စုတ်ပြဲဟောင်းနွမ်းနေသည့် စာအုပ်တစ်အုပ်ကိုတွေ့ရှိ၍ ဖတ်ကြည့်ပါသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်ဟောကြားထားသော တရားတော်များသည် တရားထိုင်သည့်လုပ်ထုံးကိုရေးထားသည့်အတွက် တရားထိုင်တာနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်သိချင်နေသော အရာအားလုံးကို သိခွင့်ရသောကြောင့် အလွန်သဘောကျခဲ့ပါသည်။ လူထွက်သည့်အချိန်တွင် ဤစာအုပ်ကို ဆရာတော်တစ်ပါးထံအပ်နှံ၍ နောင်ဖတ်ချင်ရင် လာယူပါမယ်၊ အရှင်ဘုရားသိမ်းထားပေးပါဟု ပြောပြီး ရ-ရက်လောက်ကြာမှ သွားယူသောအခါ စာအုပ်ကို ရှာမတွေ့တော့ပါ။ ကျွန်တော်သည် မြောင်းမြမြို့မှာမွေးပြီး ဒီစာအုပ်ကို မသိရကောင်းလားဆိုပြီး ဝမ်းနည်းမိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် မြောင်းမြသို့သွားတိုင်း ဤစာအုပ်ကိုရှာခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဓမ္မဒါနအဖြစ်ထုတ်ဝေသော စာအုပ်ဖြစ်သောကြောင့် ရှာ၍မရခဲ့ပါ။ သို့သော် လက်မလျှော့ခဲ့ပါ။ အပေါင်းအသင်း မိတ်ဆွေများ၏ ဝိုင်းဝန်းရှာပေးခဲ့သောကြောင့် အသက်-၅၀ တွင် စာအုပ်-ရ အုပ်စလုံးကို ကျွန်တော်ရခဲ့ပါသည်။ ၈-နှစ်ကြာခဲ့ပါသည်။ ဒါကြောင့် ဤကဲ့သို့ ရှားပါးပြီး တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့်စာအုပ်များကို နောင်လာနောင်သားများ ဖတ်ရှုသိရှိခွင့်ရအောင် ရည်ရွယ်၍ စေတနာဖြင့် အပင်ပန်းခံကာ အတွဲ-၇-တွဲစလုံးကို ကိုယ်တိုင် ပြုစုခဲ့ပါသည်။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ၂-နှစ်ကျော်ကြာခဲ့ပါသည်။ နောင်လာနောင်သားများ ဖတ်ရှုနိုင်အောင် မှတ်တမ်းများရှိနေလျှင် ကျွန်တော်၏ရည်ရွယ်ချက် ပြည့်စုံပါပြီ။

အထူးကျေးဇူးတင်ရှိခြင်း။

မြတ်စွာဘုရား၏တရားတော်များကို ဟောကြားဆုံးမတော်မူခဲ့သော ကျေးဇူးရှင်ဝေဠုဝတီဆရာတော်ဘုရားကြီးအား၎င်း။

ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးဟောကြားတော်မူသော တရားတော်များကို ဖတ်ရှုခွင့်ရအောင် တရားတိတ်ခွေမှ စာအုပ်အဖြစ်ဖန်တီးပေးခဲ့သောဆရာတော်များနှင့် အငြိမ်းစားပညာအုပ် ဦးသိန်းမောင်(ကွယ်လွန်)နှင့်သား...ဦးလှဝင်းနှင့်မိသားစုဝင်များအား၎င်း။

ဖတ်ရှုခွင့်ရရန် စာအုပ်များဖြစ်လာအောင် အလှူငွေများထည့်ဝင်၍ ပါဝင်လှူဒါန်းခဲ့ကျကုန်သော အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှ အလှူရှင်များအား၎င်း။

ပထမဆုံး စတုတ္ထတွဲပေးခဲ့သော ကျွန်တော်၏အစ်ကိုအရင်းဖြစ်သူ ဦးခင်မောင်ဦး(ငြိမ်း)(အထက်တန်းပြဆရာ)(Victory Store)အား၎င်း။

ရှားပါးသောအတွဲဖြစ်သည့် ပဉ္စမတွဲပေးခဲ့သော ဝါးကျောင်းမှဆရာတော်(လူအမည် ဦးထွန်းရွှေ)အား၎င်း။

ဆဌမတွဲပေးခဲ့သော ဦးဟုတ်ကြိုင်နှင့်ဇနီးဒေါ်ဝင်းကြည်နှင့်သမီးမမျိုးမျိုး(အလင်းရောင် သင်္ကန်းတိုက်) မိသားစုများအား၎င်း။

ဝေဠုဝတီကျောင်းမှ အတွဲ ၂၊အတွဲ ၄၊အတွဲ ၆နှင့်အတွဲ ၇ တို့ကို ဝယ်ယူလာပေးခဲ့သော ငယ်သူငယ်ချင်းအင်းဟုတ်နှင့်ဇနီးအမွန်ကြီး(ပေါက်စီ)နှင့်မိသားစုဝင်များအား၎င်း။

အတွဲ-၂ ရှာပေးခဲ့သော ငယ်သူငယ်ချင်းဖြစ်တဲ့ ကိုတင်စိုး(အောင်ပန်းဆားစက်)နှင့် ရှားပါးသောအတွဲများဖြစ်သည့် ပထမတွဲနှင့်တတိယတွဲတို့ကိုရှာပေးခဲ့သော မဌေးဌေး(ကိုတင်စိုး၏ညီမ)နှင့် မိတ္တူကူးယူခွင့်ပြုခဲ့သော စာအုပ်ပိုင်ရှင်များအား၎င်း။

ဤစာအုပ်များထုတ်လုပ်ရာတွင် မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်းအား မေတ္တာဖြင့် ကူညီပေးခဲ့သော ကိုကျော်ကျော်ဦး (Agency penang bag printing service)အား၎င်း။

ကျွန်တော်၏ကုသိုလ်တွင် အဖက်ဖက်မှ ဝိုင်းဝန်းကူညီ အားပေးခဲ့ကြသော ကျွန်တော်၏မိသားစုဝင်များဖြစ်သည့် ဇနီးဒေါ်ရင်ရင်ကြည်၊ သမီးကြီးမယုယုအောင်၊ သမီးငယ်မခင်ထားစု၊ သားမောင်ရဲထွန်းအောင်တို့အား၎င်း...

အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း ဤစာအုပ်ဖြင့်မှတ်တမ်းတင်ပါသည်။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။ သြကာသာဓိဂမသုတ် တရားတော်.....	၁
၂။ သီလတရားတော်.....	၂၄
၃။ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်.....	၄၂
၄။ ပညာဘူမိတရားတော်.....	၆၀
၅။ ဓမ္မစကြာမြတ်သစ္စာ၏ ဒုက္ခအပိုင်းအခန်းတရားတော်(၂).....	၈၆
၆။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သစ္စာလေးပါးတရားတော်.....	၁၀၉
၇။ ဝိပဿနာလုပ်ထုံးတရားတော်.....	၁၂၅
၈။ ဝေဠုဝတီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မေတ္တာပို့ဘာဝနာ.....	၁၅၅

ဝန်ခံချက်

ဤစာအုပ်များကို ထုတ်လုပ်ရာ၌ အကယ်၍ မေ့လျော့ချွတ်ယွင်း သတိကင်းသဖြင့်၎င်း၊ အာရုံထွေပြား စိတ်လွင့်ပါးသဖြင့်၎င်း၊ ပုဒ်၊ ပါဒ၊ ပါဠိ၊ အက္ခရာတို့ကို ချော်ချွတ်စွာရေးမိသောအချက်တို့ကို တွေ့ရှိပါက ထို အချက်များကို ဂရုဏာရှေ့ထားလျက် ယောနိသောမနသိကာရဖြင့် ပြင်ဆင် ဖတ်ရှုတော်မူကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါသည်။ ထိုအမှားများသည် ဆရာ တော်ဘုရားကြီးနှင့် လုံးဝမပတ်သက်ပါကြောင်း ဝန်ခံချက်ရေးသားအပ်ပါသည်။

အပြစ်များအားဝန်ချတောင်းပန်ခြင်း။

တပည့်တော်သည် အနမတဂုဿံသရာစ၍ ယနေ့တိုင်အောင် မသိ မိုက်မဲမှုကြောင့် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ မိဘ၊ ဆရာများနှင့် သူတော်ကောင်း၊ သူ သူတော်မြတ်များအပေါ်၌ ကာယကံပြစ် ဝစီကံပြစ် မနောကံပြစ်များဖြင့် ပြစ်မှားခဲ့သည်များရှိခဲ့သော် ဤအပြစ်များမှ ခွင့်လွှတ်စေခြင်းအကျိုးငှာ အရိုအသေ အလေးအမြတ် လက်စုံမိုး၍ အနူးအညွတ် ရှိခိုးကန်တော့ တောင်းပန်ပါ၏အရှင်ဘုရား။

ကျေးဇူးဆပ်ခြင်း။

မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားတော်များကို နားမ လည်၊ နားလည်အောင် အပင်ပန်းခံ၍ ဟောပြောဆုံးမတော်မူခဲ့သော မြောင်း မြဲမြံ ဝေဠုဝတီကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား လက်အုပ်အညွတ် တင်ချီးမြှောက်မိုး ဦးညွှတ်ကျိုး ကာ ရှိခိုးကန်တော့လျက် ဤစာအုပ်၊ ဤအခွေမှတ်တမ်းများဖြင့် ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက် **လက်ရှိကျောင်းထိုင်ဆရာတော် အရှင်သီရိန္ဒာစာရ(မြင်းခြံ)** အား နိဗ္ဗာန်ကိုရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းခြင်းဖြင့်၎င်း။ တရားကိုသိစေလိုသော စေတနာဖြင့် အပေါင်းအသင်း မိတ်ဆွေများအား လှူဒါန်းခြင်းဖြင့်၎င်း ကျေး ဇူးဆပ်ပါသည်။

၁၃၂၆-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့်နေ့တွင်
 မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၌
 ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
 ဟောကြားတော်မူအပ်သည့်
 ဇနဝသဘ နတ်သားလျှောက်ထားသော

ဩကာသာဓိဂမသုတ် တရားတော်

လူအပေါင်းတစ်သိန်းကျော်တို့၏အကြီးအကဲ ဦးစီးနာယကလုပ်ပြီး
 တော့ မြတ်စွာဘုရားကိုဆီးကြိုတယ်၊ ဇန၊ လူပေါင်းတစ်သိန်းကျော်။ ဝသဘ၊
 အကြီးအမှူး။

အဲဒီ ဇနဝသဘဆိုတာ တခြားမဟုတ်ဘူး...ဟေ့။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်
 မှာ ဘုရင်လုပ်ခဲ့တဲ့ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး။ နောင်အခါ နတ်ပြည်ရောက်တော့
 သူ့နာမည်က ဇနဝသဘ,တဲ့။ အဲဒီ ဇနဝသဘ,အမည်ရှိသော နတ်သားသည်
 မြတ်စွာဘုရား နာတိကရွာ ဂိဇ္ဇကာဝသထ အမည်ရသော အုဋ်တိုက်ကျောင်း
 တော်အတွင်းမှာ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် လာပြီးတော့ဆည်းကပ်သတဲ့။ မြတ်
 စွာဘုရား ဘယ်မှာ သီတင်းသုံးတော်မူတယ်၊ နာတိကရွာ အုဋ်တိုက်ကျောင်း
 တော်မှာ သီတင်းသုံးတော်မူတယ်၊ ဘယ်သူလာချဉ်းကပ်တယ်၊ ဇနဝသဘ
 ချဉ်းကပ်တယ်၊ ချဉ်းကပ်တော့ ဘာလျှောက်ထားသလဲတဲ့ ဇနဝသဘ နတ်
 သားကလေ...။ မြတ်စွာဘုရား...တဲ့၊ ဝါဆိုလပြည့် တစ်နေ့သောအခါမှာ တာ
 ဝတီသာနတ်ပြည် သုဓမ္မာ,နတ်သဘင်ကြီးမှာ နတ်အစည်းအဝေးကြီးပြုလုပ်
 ကြပါတယ်ဘုရား၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော်(၁)ရက်နေ့မှာ ရဟန်းတော်များ ဝါကပ်
 ကြရမှာကိုး၊ အဲဒါကို ဝဿုပနာယိကသင်္ဂဟ လို့ခေါ်တယ်။

ဝါကပ်တဲ့သံဃာတော်တွေကို စောင့်ရှောက်ဖို့ ချီးမြှောက်ဖို့ နတ်တွေကလည်း အမှတ်မဲ့မနေကြဘူးဟေ့။ သာသနာရေးကို ဂရုစိုက်ကြတယ်နော်၊ ဘယ်ကျောင်း ဘယ်တိုက်မှာ သံဃာဘယ်နှစ်ပါး ဝါကပ်တယ်၊ သံဃာတစ်ပါးတည်းဝါကပ်တဲ့ကျောင်းတိုက်၊ နှစ်ပါးဝါကပ်တဲ့ကျောင်းတိုက်၊ သံဃာတစ်ရာ တစ်ထောင် ဝါကပ်တဲ့ကျောင်းတိုက်ရယ်လို့ သာသနာတော်အတွင်းမှာ ကျောင်းတိုက်တွေ မရှိကြဘူးလား၊ တစ်ပါး ဝါကပ်တဲ့ကျောင်းဖြစ်ဖြစ်၊ နှစ်ပါး ဝါကပ်တဲ့ကျောင်းဖြစ်ဖြစ်၊ သုံးပါး ဝါကပ်တဲ့ကျောင်းဖြစ်ဖြစ်၊ တစ်ရာ တစ်ထောင် ဝါကပ်တဲ့ကျောင်းဖြစ်ဖြစ်၊ ကိုယ်တာဝန်နဲ့ကိုယ် ဝေပြီးတော့ ဘယ်နတ် ဘယ်နတ်များက ဒီဝါတွင်းမှာ ဘယ်ကျောင်း ဘယ်ကျောင်းကို သွားပြီးတော့ စောင့်ရှောက်ရမယ်လို့ အသီးသီးနတ်တွေကို တာဝန်ပေးသတဲ့...ကွ။ ဝါတွင်းကျတော့ အထူးအားဖြင့် နတ်တွေက သံဃာတော်များဝါကပ်တဲ့ကျောင်းတိုက်များကို စောင့်ရှောက်ကြသတဲ့...နော်၊ အဲဒါကြောင့် လူတွေလည်းဘဲ ဝါတွင်းကျတော့ အထူးသဖြင့် ဥပုသ်စောင့်ကြတာပေါ့...ကွ။ ရဟန်းတော်တွေလည်း ဒီအခါမှာ အထူးအားထုတ်ရတယ်...ဟေ့၊ ဝါဆိုပြီး သည်ကစပြီး သီတင်းကျွတ်လပြည့်အတွင်းမှာ ဝါပ၊လို့ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့ နေလို့မဖြစ်ဘူး၊ ဝါပ၊ကျတော့ ကိစ္စရှိရာသွားချင်တာသွား၊ လုပ်ချင်တာ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ လုပ်နေကြပေမယ်လို့ ဝါတွင်းကျတော့ ကိုယ်ကျောင်းတိုက်မှာ ငြိမ်ငြိမ်ဝါကပ်ပြီး သင့်တင့်တဲ့တရား အားထုတ်ကြရတယ်။ ဒါကြောင့် နတ်တွေက ဝါကပ်တဲ့ သံဃာတော်များကို စောင့်ရှောက်ဖို့ အစည်းအဝေး ဖွင့်ပြီး အသီးသီးတာဝန်ပေးသတဲ့၊ နတ်ပြည်မှာ ဝါဆိုလပြည့်နေ့ နတ်အစည်းအဝေးဟာ ဘာအစည်းအဝေးတဲ့ (ဝဿုပနာယိက သင်္ဂဟ အစည်းအဝေးတဲ့)။

အေး...ဝါကပ်တဲ့ သံဃာတော်များကို စောင့်ရှောက်ချီးမြှောက်ဖို့ ဝဿုပနာယိကသင်္ဂဟ အစည်းအဝေးပွဲဖွင့်တယ်...တဲ့၊ အဲဒါတစ်ကြိမ်နော်၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျတော့ ဝါကျွတ်တဲ့သံဃာတွေဟာ ပဝါရဏာပြုကြတယ်မဟုတ်လား၊ အဲဒီလို ပဝါရဏာပြုကြတဲ့အခါလည်းဘဲ သိကြားမင်းနှင့်တ

ကွ အားလုံးသော နတ်အပေါင်းတို့ဟာ ထိုထိုကျောင်းတိုက်တွေကို လာပြီး ပဝါရဏာ ပြုကြသတဲ့...ကွ။ အဲဒီလို ဘယ်နတ်က ဘယ်ကျောင်းတိုက်သွား ပဝါရဏာပြု ဘယ်နတ်က ဘယ်ကျောင်းတိုက်သွား ပဝါရဏာပြုလို့ ပဝါရဏာ ပြုရာမှာ ချီးမြှောက်စောင့်ရှောက်ဖို့ ပဝါရဏာသင်္ဂဟ အစည်းအဝေးပွဲလည်း နတ်ပြည်မှာပွင့်သတဲ့။

ဒီတော့ ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှာလည်းဘဲ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်မှာ ဝဿုပနာယိကသင်္ဂဟ နတ်အစည်းအဝေးပွဲပွင့်တယ်။ သီတင်းကျွတ်လပြည့် နေ့မှာလည်း ပဝါရဏာသင်္ဂဟအဖြစ်နဲ့ နတ်ပြည်မှာ နတ်အစည်းအဝေးပွဲ ပွင့်တယ်။ ပြီးတော့မှ တာဝတိံသာနတ်ပြည် သုဓမ္မာ နတ်သဘင်ကြီးမှာ တစ်လရှစ်ကြိမ် တရားနာဖို့ရာ ဓမ္မသဝန နတ်သဘင်အစည်းအဝေးပွဲရှိသ တဲ့။ ဒီအခါမှာ တစ်ခါတစ်ခါ သိကြားမင်းကတရားဟောတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ သနင်္ဂုမာရ ဗြဟ္မာကြီးဆင်းလာပြီးတော့ တရားဟောတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ လူ့ပြည်က တန်ခိုးကြီးတဲ့ရဟန်းတော်များ တက်ပြီးတော့ တရားဟောတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါမှာ ဓမ္မကထိက နတ်သားများက တရားဟောကြတယ်။

အဲဒီတော့ နတ်ပြည်မှာလည်း တရားပွဲ မဆိတ်ပါဘူးနော်။ ဝဿု ပနာယိကသင်္ဂဟ ဝါဆိုအတွက် နတ်အစည်းအဝေးပွဲပွင့်တာ တစ်ကြိမ်၊ ပဝါ ရဏာသင်္ဂဟ ပဝါရဏာပွဲအတွက် နတ်အစည်းအဝေးပွဲပွင့်တာ တစ်ကြိမ်၊ တရားနာရန် အစည်းအဝေးပွဲပွင့်တာတစ်ကြိမ် ဟုတ်လား။

ပြီးတော့မှ ပါရိစ္ဆတ္တက ပင်လယ်ကသစ်ပန်းပွင့်ချိန်မှာ နတ်တို့မြူး တူးပျော်ပါးကစားရန်အကျိုးငှာ အစည်းအဝေးပွဲပွင့်တာ တစ်ကြိမ်၊ တာဝတိံ သာနတ်ပြည် သုဓမ္မာနတ်သဘင်ကြီးမှာ ဒီကိစ္စလေးပါးကိုအကြောင်းပြုပြီး တော့ နတ်တွေ အစည်းအဝေးပွဲပွင့်ကြသတဲ့။

အဲဒီ အစည်းအဝေး ပွင့်တဲ့အခါကျတော့ ပုရတ္ထိမေနတရဋ္ဌော

အဿာသ ပဿာသာ၊ ထွက်လေဝင်လေတို့သည်။ ကာယသင်္ခါရ၊ ကာယသင်္ခါရတို့မည်ကုန်၏။ လူချင်းတူပေမဲ့ အသက်ရှူခြင်းကွဲတယ်လို့ မင်းတို့ ရပ်ထဲရွာထဲမှာမပြောကြဘူးလား၊ အေး...စိတ်မချမ်းသာတဲ့လူ အသက်ရှူလျှင် အသက်ရှူလည်း မသက်သာဘူးဟေ့။ အေး...အဲဒါ ရုန့်ရင်းတဲ့ကာယသင်္ခါရ ခေါ်တယ်။ နိုးနေတဲ့အခါတော့ ဣန္ဒြေဆယ်ပြီးရှူလို့ တော်ပါသေးတယ်။ အိပ်ပျော်နေတဲ့လူ သွားပြီးနားထောင် ရင်ထဲကမသန့်ရှင်းတဲ့လူဟာ အိပ်ပျော်လျှင် နင်းကန်ပြီး အသက်ရှူပြင်းတာဘဲ။ ဟောက်လား ဟောက်ရဲ့၊ ယောင်လား ယောင်ရဲ့။

အဲဒါ ကာယသင်္ခါရ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းတာတဲ့။ အဲဒီ ကာယသင်္ခါရ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းလို့ အသက်ရှူသံကြားရသေးလျှင် ဒီလူဝမ်းထဲမှာ တရားမရောက်သေးဘူးဆိုတာ ထင်ရှားနေတယ်။ ခိုးတဲ့သူခိုးကတောင် ရဲသတဲ့။ ဒီလူဟောက်သံကြားလျှင် ခိုးတော့မှာပေါ့၊ ဒီတော့ အသက်ရှူကြမ်းတမ်းခြင်းဟာ ကာယသင်္ခါရ ကြမ်းတမ်းခြင်းဘဲ၊ ကာယသင်္ခါရကြမ်းတမ်းခြင်းသည် ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ထွက်လေဝင်လေ ကြမ်းလို့၊ ထွက်လေဝင်လေ ကြမ်းတမ်းတော့ ခန္ဓာကိုယ်ဟာ ဖောက်ပြန်တော့တာပေါ့။

ဝိတက္က ဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရာ။

ဝိတက္က ဝိစာရာ၊ ဝိတက် ဝိစာရ နှစ်ပါးတို့သည်။ ဝစီသင်္ခါရာ၊ နှုတ်ကို ပြုပြင်ကြကုန်၏။ ပထမ စိတ်ကူးလိုက်တယ်၊ ကြံစည်လိုက်တယ်၊ စိတ်ကူးတာ ဝိတက်၊ ကြံစည်တာ ဝိစာရ၊ စိတ်ကူးကြံစည်လိုက်တဲ့ အဲဒီဝိတက် ဝိစာရ ကြမ်းတမ်းတာကို ဝစီသင်္ခါရ ကြမ်းတမ်းတယ်လို့ခေါ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ စကားပြောမယ်ကြံလျှင် စိတ်ကူးကြံစည်ပြီးမှ ပြောရတာ၊ စိတ်ကူးကြံစည်ခြင်းကင်းပြီးတော့ စကားမပြောနိုင်ဘူး၊ မတော်တာတွေ ကြုံ၊ မတော်တာတွေ စိတ်ကူးတဲ့လူစားဟာ သူ့ပါးစပ်ကထွက်လာလျှင် အကောင်းထွက်လာအုံးမတဲ့လား၊ မထွက်ဘူး။ အေး...အဲဒါ ဝစီသင်္ခါရကြမ်းတမ်းတယ်လို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးတော့ တရားတော်မြတ်၏တရား
ကောင်း တရားမှန်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို ချီးမွမ်းကြကုန်လို့၍ အားလုံးနတ်
တွေဟာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ကြသတဲ့၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ...။

နဝေ ဒေဝေဝ ပဿန္တာ၊ ဝဏ္ဏဝဇ္ဇေ ယသသိနေ။
သုဂတသ္မိံ ဗြဟ္မာစရိယံ၊ စရိတ္တာန ဣဓာဂတေ။

သုဂတသ္မိံ၊ မြတ်စွာဘုရားအထံတော်၌။ ဗြဟ္မာစရိယံ၊ မြတ်သောအ
ကျင့်ကို။ စရိတ္တာန၊ ကျင့်ခဲ့ကြကုန်၍။ ဣဓ၊ ဤ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့။
အာဂတေ၊ ယခုနတ်ဖြစ်၍ ရောက်လာကြကုန်သော။ ဝဏ္ဏဝဇ္ဇေ၊ အဆင်းလှ
ကြကုန်သော။ ယသသိနေ၊ အခြံအရံများကြကုန်သော။ နဝေဒေဝေ၊ နတ်
သစ်တို့ကို။ ပဿန္တာ၊ မြင်ကြကုန်သောကြောင့်။ မောဒန္တိဝတ၊ ဝမ်းမြောက်
ကြလေကုန်စွတကား။ သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား။

အဲဒီမဟာစတုရာဇ် တာဝတိံသာနတ်ပြည်နှစ်ထပ်မှာရှိတဲ့ နတ်တွေ
အကုန်လုံး စည်းဝေးကြတော့ကာ သာသနာတော်မှာ တရားအားထုတ်ပြီး
တော့ သာသနာတွင်း တရားကိုကျင့်ကြံပြီးတော့ နတ်ဖြစ်လာတဲ့နတ်တွေ
က သည့်ပြင်နတ်တွေထက်ပိုပြီး ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ တောက်ပခြင်း၊ တန်ခိုး
ကြီးကြခြင်းဟာ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကောင်း တရားမှန်
ဖြစ်သောကြောင့် ဘုရားမှန်၏တရားမှန်ကို ကြိုးစားအားထုတ်ကြ၍ ယခု
နတ်ပြည်ရောက်လာကြတော့ တစ်ပါးသောနတ်တွေထက်ပိုပြီး အဆင်းလှ
ကြတယ်၊ တန်ခိုးကြီးကြတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူသည်ကစ၍ ဒို့နတ်
ပြည်ဟာ အများကြီးစည်ကားပြီးလာတယ်။ အဲဒီလို သူတို့နတ်ပြည်စည်ကား
ခြင်းရှိတာကို လိုလားကြတာကိုး။

တာဝတိံ သကာယာ ပရိပူရေန္တိ၊
အသုရကာယာ ဟာယန္တိ။

သူတို့ဝမ်းမြောက်တာ ဘာဖြစ်လို့၊ သူတို့နတ်ပြည်မှာ စည်ကားပြီး အောက်အသူရာနတ်ပြည်မှာ ခြောက်ခမ်းသွားလို့၊ အသူရာနဲ့ တာဝတိံသာနတ်က မတဲဘဲကိုး၊ မတဲတော့ကာ အသူရာနတ်ပြည်ခြောက်ခမ်းတာကို သူတို့က ဝမ်းသာတယ်၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည် စည်ကားတိုးတက်တာကို ဝမ်းသာတယ်။ ကိုယ်နေရာဋ္ဌာနစည်ကားလို့ သူများနေရာဋ္ဌာနပျက်စီးတာ ဝမ်းသာတယ်ဆို ပြန်တော့လည်း သိပ်တော့ကောင်းမယ်လည်း ဟုတ်ပါဘူးနော်၊ နတ်တွေကလည်း ခပ်ဆိုးဆိုးဘဲ။

တာဝတိံသာကာယာ၊ တာဝတိံသာနတ်အပေါင်းတို့သည်။ ပရိပူရေန္တိ၊ ယခု အထူးစည်ကား၍လာကြကုန်၏။ အသုရကာယာ၊ အသူရာနတ်အပေါင်းတို့သည်။ ဟာယန္တိ၊ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးကြကုန်၏။

အသူရာနတ်ပြည်တွေ ခြောက်ခမ်းကုန်ပြီ၊ ယခု မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူသည့်အတွက် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်မှာ တရားအားထုတ်လို့ ခိုနတ်ပြည်ကို နတ်သား နတ်သမီးသစ်တွေ ရောက်လာကြပြီး ခိုနတ်ပြည်က စည်ကားလာပေတယ်လို့ နတ်များဟာ အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိကြပါတယ်ဘုရားလို့... အဲဒီလို သိကြားမင်းပြောတာကို တဆင့်ယူပြီးတော့မှ ခုတင်က ဇနဝသဘနတ်သားက မြတ်စွာဘုရား လျှောက်ထားသ...တဲ့။ အဲဒါ နတ်ပြည်မှာဖြစ်နေပုံနော်၊ အဲဒီလို သိကြားမင်းကြီးက နတ်တွေကိုတရားဟောနေတဲ့အခိုက်၊ သနင်္ကံမာရဗြဟ္မာမင်းကြီးက ဆင်းသက်လာတယ်။

သနင်္ကံမာရဗြဟ္မာမင်းကြီးဆင်းလာပြီးတော့ နတ်ပရိတ်သတ်ကိုဟောတဲ့တရားကလည်း မှတ်ဖို့ကောင်းသဟေ့...။ ဘယ်လို မှတ်ဖို့ကောင်းသလဲဆိုတော့ ကာမဂုဏ်ကိလေသာ အကုသိုလ်တို့နဲ့ရောနှောပြီး နေကြရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ **တရားနာခြင်း၊ စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းထားခြင်း၊ ဓမ္မနုဓမ္မပဋိပတ်၊ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်နဲ့လျော်သောတရားကို အားထုတ်ခြင်း၊** အဲဒီသုံးပါးကို ပြုလုပ်ကြလို့ရှိလျှင် ကိလေသာကာမဂုဏ် အကုသိုလ်တို့နဲ့

လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း ဓတရဋ္ဌ နတ်မင်းကြီးက အရှေ့အရပ်ကနေပြီးတော့ အနောက်ဘက်မျက်နှာလှည့်ပြီး နတ်တွေကို ရှေ့ရှုပြီးနေတယ်။ ဓတရဋ္ဌ နတ်မင်းကြီးနေတာ နတ်အစည်းအဝေးကြီးမှာ အရှေ့ဘက်က။ ဒက္ခိဏေန ဝိရူဠကော လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း တာဝတိံသာနတ်ပြည် နတ်အစည်းအဝေးကြီးရဲ့ တောင်ဘက်က ဝိရူဠက နတ်မင်းကြီးက နေသတဲ့။ မြောက်ဘက် မျက်နှာပြုလို့။ ပစ္ဆိမေန ဝိရူပက္ခောလို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း ဝိရူပက္ခ နတ်မင်းကြီးက အနောက်အရပ်မှနေပြီး အရှေ့အရပ်ကို မျက်နှာမူ၍ တာဝတိံသာနတ်တွေကို ရှေ့ရှုပြီးတော့ ထိုင်နေသတဲ့။ ကုဝေရောဥတ္တရံဒိသံ လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း မြောက်ဘက်ကနေပြီးတော့ ကုဝေရအမည်ရှိသော ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးက တောင်ဘက်လှည့်ပြီးတော့ တာဝတိံသာ နတ်ပရိတ်သတ်ကြီးကို မျက်နှာမူပြီးတော့ နေရာယူသတဲ့။ အဲဒီနတ်အစည်းအဝေးကြီးမှာ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးလေးယောက်လည်း ပါသတဲ့။

အဲဒီ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့၏ နောက်ကမှ တပည့်တော်များ နေရပါတယ်လို့ ခုတင်က ဇနဝသဘနတ်သားက လျှောက်သတဲ့။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ နတ်တွေအစည်းအဝေးကျတော့လေ...အဲဒီအခါမှာ သိကြားမင်းက

မောဒန္တိဝတ ဘော ဒေဝါ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒာကာ၊
 တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿစ သုဓမ္မတံ။

ဘော ဒေဝါ၊ အို...နတ်များအပေါင်းတို့။ သဟိန္ဒာကာ၊ သိကြားနှင့် တက္ကကုန်သော။ တာဝတိံသာ၊ တာဝတိံသာနတ်အပေါင်းတို့သည်။ တထာဂတံ၊ မြတ်စွာဘုရားကိုလည်း။ နမဿန္တာ၊ ရှိခိုးကြကုန်လျက်။ ဓမ္မဿ၊ တရားတော်မြတ်၏။ သုဓမ္မတံစ၊ ကောင်းသောတရား၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ဝဏ္ဏယန္တာ၊ ချီးမွမ်းကြကုန်လျက်။ မောဒန္တိဝတ၊ ဝမ်းမြောက်ကြရလေကုန်စွတကား။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား။

ရောနှောပြီးနေရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်မှ ကိလေသာကာမဂုဏ် အကုသိုလ်တို့နဲ့ မရောနှောတဲ့ သီလရှိတဲ့ သီလဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ ရောက်သွားလိမ့်မယ်။ ကိလေသာကာမဂုဏ် အကုသိုလ်တို့နဲ့ရောနှောတယ်ဆိုတာ ဒုဿီလရဲ့အလုပ်၊ အဲဒီဒုဿီလရဲ့အလုပ်ကို ပယ်ထုတ်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဒီနေရာမှာ သီလဝန္တ ဖြစ်စေတတ်တဲ့တရားတွေက ရောက်မလာဘူးလား။ အေး...အဲဒါ ဩကာသာဓိဂမတဲ့။ မကောင်းတဲ့အကုသိုလ်တရားတွေကို ဖယ်ထုတ်ပြီးတော့ ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်တရားတွေက အခွင့်ယူတယ်၊ ခုလူတွေ ရင်ထဲနှလုံးထဲ မကောင်းတဲ့အကုသိုလ်တွေ မရှိဘူးလား၊ အဲဒီ အကုသိုလ်တွေကို ဖယ်ထုတ်လိုက်ပြီးတော့ ကုသိုလ်ကအခွင့်ယူတော့ ကုသိုလ်တရားတွေဟာ လူတွေရဲ့ ရင်ထဲနှလုံးထဲ ရောက်မလာနိုင်ဘူးလား၊ အေး...လူတွေရဲ့ ရင်ထဲနှလုံးထဲက အကုသိုလ်တရားတွေကို ဖယ်ပြီးတော့ ကုသိုလ်တရားတွေရောက်လာနိုင်အောင်ဟာ ဘာလုပ်ရမယ်။ **တရားနာရမယ်၊ စိတ်ကောင်းထားရမယ်၊ မဂ်ဖိုလ်နဲ့လျော်သောတရားကို ကျင့်ရမယ်၊** ဘယ်နှစ်မျိုးလဲ။ (သုံးမျိုး)။ အေး...အဲဒါ သတိထားကြ၊ အဲဒီသုံးမျိုးလုပ်လို့ရှိလျှင် အကုသိုလ်တွေပပျောက်ပြီးတော့ ကုသိုလ်တွေ ရင်ထဲနှလုံးထဲရောက်လာနိုင်တယ်တဲ့။ သနင်္ကံမာရဗြဟ္မာမင်းကြီးဟောတာလေ။ ဩကာသာဓိဂမ...တဲ့။ ဩကာသာ အခွင့်။ အဓိဂမ၊ ယူတယ်။ အကုသိုလ်နေရာမှာ ကုသိုလ်ကအခွင့်ယူသတဲ့။ မင်းတို့ ရင်တွင်းနှလုံးတွင်းဟာ ဘယ်သူနေတဲ့နေရာလဲ။ (အကုသိုလ်နေတဲ့နေရာ)။ အဲဒီအကုသိုလ်တွေကို ဖယ်ထုတ်ပြီးတော့ ကုသိုလ်ကနေလိမ့်မယ်။ အကုသိုလ်တွေကို ဖယ်ထုတ်ပြီး ကုသိုလ်ကဝင်နေမှာ မင်းတို့ကဝမ်းနည်းသလား။ မနည်းလျှင်လုပ်နော်။

ပြီးတော့မှ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့ ကာယသင်္ခါရ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့ ဝစီသင်္ခါရ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့ မနောသင်္ခါရ၊ အဲဒီ သင်္ခါရ တရားသုံးပါး ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သမာဓိ၊မရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များမှာဖြစ်တာနော်။

အသာသ ပသာသာ ကာယသင်္ခါရ။

ကာမဝိတက်၊ ဗျာပါဒဝိတက်၊ ဝိဟိံသဝိတက်လို့ သုံးပါးရှိတယ်။ ကာမဝိတက်ဆိုတာ ထိုထိုကြုံကြုံ မိမိတို့အမှုကိစ္စတွေကို စိတ်ကူးကြံစည်နေတာကို ကာမဝိတက်ခေါ်တယ်။ လင်ကိစ္စ၊ သားကိစ္စ၊ မယားကိစ္စ၊ စက်ကိစ္စ၊ ရပ်ကိစ္စ၊ အဲဒါတွေကို စိတ်ကူးကြံစည်နေတဲ့ လူတွေလေ။

ဗျာပါဒဝိတက်ဆိုတာ ကိုယ်နဲ့မတဲ့တဲ့လူ သေစေချင်တယ်။ ဒီအကောင် ပျက်စီးမှုငါကောင်းစားမှာ၊ ဘယ်တော့သေပါ့မလဲ၊ ဒီအကောင်သေပါစေ...ဟာ၊ အဖမ်းခံရမှာကြောက်လို့သာ၊ ပါးစပ်ကမပြောရဲတယ်။ သူတစ်ပါးသေပါစေ ပျက်စီးပါစေလို့ဆိုလျှင် ဒီလူအဖမ်းခံရမှာပေါ့။ သူတစ်ပါးသေကြေပျက်စီးခြင်းကို အလိုရှိတဲ့အကြံလေ၊ အဲဒါကို ဗျာပါဒဝိတက် ခေါ်တယ်။

ဝိဟိံသဝိတက်ဆိုတာ သူတစ်ပါးကို ဘယ်လိုညှင်းရပါ့မလဲလို့ သူတစ်ပါးကို ညှင်းဖို့ဘဲကြံနေတယ်။ သူတစ်ပါးကို ဆင်းရဲအောင် ညှင်းပမ်းလို့ တဲ့စိတ်ကို ဝိဟိံသဝိတက် လို့ခေါ်တယ်။

ကာမဝိတက်၊ ဗျာပါဒဝိတက်၊ ဝိဟိံသဝိတက်ဆိုတဲ့ မိစ္ဆာဝိတက်တွေဟာ အကောင်းလား၊ အဆိုးလား၊ (အဆိုး)။ ဒီဝိတက်တွေ ကြံပြီးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ပါးစပ်က ထွက်လာတဲ့စကားဟာ စကားကောင်း ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ အေး...အေးအဲဒါကြောင့် ဝစီသင်္ခါရ ကြမ်းတမ်းတယ်နော်၊ ထွက်လေဝင်လေကြမ်းတာက ကာယသင်္ခါရ ကြမ်းတမ်းတယ်၊ အကြံအစည်ကြမ်းတာက ဝစီသင်္ခါရ ကြမ်းတမ်းတယ်၊ လောဘစိတ်တွေ၊ ဒေါသစိတ်တွေ၊ မိမိရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ လှိုင်းထနေပြီဆိုလျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့စိတ် ကောင်းပါ့အုံးမလား။ (မကောင်းပါဘူး)။ အေး...ဒါကြောင့် သေသစေတသိကာ စိတ္တသင်္ခါရာ၊ သေတစေတသိကာ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော စေတသိက်တို့သည်။ စိတ္တသင်္ခါရာ၊ စိတ်ကို ပြုပြင်ကြကုန်၏။

ကိုယ်ကိုပြုပြင်တဲ့တရားက ထွက်လေဝင်လေ၊(ကာယသင်္ခါရ)။ နှုတ်ကို ပြုပြင်တဲ့တရားက ဝိတက်ဝိစာရ၊ (ဝစီသင်္ခါရ)။ စိတ်ကို ပြုပြင်တဲ့တရားက ဝိတက်၊ဝိစာရမှတစ်ပါး ကြွင်းသော လောဘ၊ ဒေါသစသော စေသသိက်တွေ။ လောဘတွေ ရင်ထဲနှလုံးထဲ အဖြစ်များတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒေါသတွေ ရင်ထဲနှလုံးထဲ အဖြစ်များတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ စိတ်ကောကောင်းပါအုံးမလား၊(မကောင်းပါဘူး)။ အေး...စိတ်ဖြစ်ပုံကို စိတ္တသင်္ခါရ ခေါ်တယ်၊ နှုတ်ထွက်ပုံကို ဝစီသင်္ခါရ ခေါ်တယ်၊ ခန္ဓကိုယ် ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းပုံကို ကာယသင်္ခါရ ခေါ်တယ်။

အဲဒီ ကာယသင်္ခါရ ကြမ်းတမ်းနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝစီသင်္ခါရ ကြမ်းတမ်းနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ စိတ္တသင်္ခါရ ကြမ်းတမ်းနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကာယသင်္ခါရ သိမ်မွေ့သွားအောင် ဝစီသင်္ခါရသိမ်မွေ့သွားအောင် စိတ္တသင်္ခါရသိမ်မွေ့သွားအောင်...ဘာကိုလုပ်ရမယ်၊ တရားနာခြင်း၊ စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်းထားခြင်း၊ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်နဲ့လျော်တဲ့တရားကို အားထုတ်ခြင်း၊ အဲဒီသုံးပါးကိုလုပ်ပါတဲ့။

အဲဒီသုံးပါးလုပ်လျှင် တော်တော်ကြာ ကိုယ်ဟာကိုယ် သိလာပါတယ်၊ ငါ၏ ကာယသင်္ခါရဟာ ရှေးကနဲ့မတူဘူး၊ သိမ်မွေ့လာပြီ၊ ငါရှေးက အိပ်လျှင် ယောင်တတ်တယ်၊ ယခု မယောင်တော့ဘူး၊ ထွက်လေဝင်လေ သိမ်မွေ့လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ခန္ဓာကိုယ်လည်းသိမ်မွေ့လာတာပေါ့။ ဒါကြောင့် အာနာပါန သမာဓိရှိတဲ့ယောဂီများအိပ်တာဟာ...ဈာန်ဝင်စားနေတာနဲ့ တူတယ်တဲ့။ အဋ္ဌကထာဆရာကနော်။ ဈာန်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဈာန်ဝင်စားနေလျှင် မသိမ်မွေ့ဘူးလား။ ထိုနည်းတူစွာ အာနာပါနအလုပ်ကိုလုပ်လို့ အာနာပါနတရား အထမြောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များအိပ်တာဟာ ဈာန်ဝင်စားနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ တူသတဲ့။ အင်မတန် သိမ်မွေ့တယ်။

ဒီတော့ ဒီလူ အာနာပါနလုပ်တာ တော်တော်ခရီးရောက်၊မရောက်

ကို အိပ်တဲ့အခါ ချောင်းကြည့်၊ အိပ်တဲ့အခါတော့ သူဟန်မဆောင်နိုင်ဘူး၊ အိပ်တဲ့အခါ အသက်ရှူကြမ်းသေးလျှင် အာနာပါန လိုသေးတယ်၊ ကာယ သင်္ခါရခေါ်တဲ့ အာနာပါန နဂိုကပြင်းနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အာနာပါနအလုပ်ကို လုပ်လိုက်လျှင် ထွက်လေဝင်လေက သိမ်မွေ့လာတယ်၊ သိမ်မွေ့လာလျှင် ဟောက်ခြင်းယောင်ခြင်း မရှိတော့ဘူး၊ အိပ်ပျော်နေလျှင် ဒီလူဟာ အင်မတန် သိမ်မွေ့တယ်၊ ဒီတော့ မအိပ်ဘူးမှတ်လို့ သူခိုးကတက်မခိုးဝံ့ဘူး။

ဝစီသင်္ခါရဆိုတာ ဘာလဲ၊ (ဝိတက် ဝိစာရ)၊ နိက္ခမဝိတက်၊ အဗျာပါဒ ဝိတက်၊ အဝိဟိံသဝိတက်နော်။ နိက္ခမဝိတက်၊ လက်ရှိအလုပ်က ငါဘယ်လို ပြတ်အောင်လုပ်ရပါမလဲလို့ ဦးဘသန့်တို့ ငြီးသလိုပေါ့ကွာ။ စက်ကြီးထား ပစ်ခဲပြီးတော့ သူကသင်္ကန်းဝတ်ချင်ပြီဆိုသကဲ့ကဲ့ နိက္ခမဝိတက်လေ။ ဒီလို ကြံစည်တာက ဘာဝိတက်(နိက္ခမဝိတက်)။ အဗျာပါဒဝိတက်ဆိုတာက မေတ္တာ ပို့ရတယ်...ဟေ့။

သုခိနောဝါ ခေမိနော ဟေန္တူ၊ သဗ္ဗေသတ္တာ။

သဗ္ဗေသတ္တာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်။ သုခိနောဝါ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ချမ်းသာခြင်း ရှိကုန်သည်၎င်း။ ခေမိနောဝါ၊ ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းကြ ကုန်သည်၎င်း။ ဟေန္တူ၊ ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။ လိုရင်းကတော့..... သတ္တဝါခပ်သိမ်း ချမ်းသာကြပါစေ၊ သတ္တဝါခပ်သိမ်း ဘေးရန်ကင်းကြပါစေ၊ ဒီလို မေတ္တာပို့တယ်မဟုတ်လား၊ ဒီလိုမှ မပို့နိုင်ဘူးဆိုလျှင်တော့၊ စိတ်ထဲက သတ္တဝါခပ်သိမ်း (ငါနဲ့မတည့်တဲ့လူကို ချန်၍) ချမ်းသာကြပါစေ၊ သတ္တဝါခပ် သိမ်း(ငါအမြင်ကပ်တဲ့လူ တစ်ယောက်ချန်လှုပ်၍) ဘေးရန်ကင်းပါစေနော်။

အဝိဟိံသဝိတက်၊ ကိုယ်အတွက်နဲ့ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူကို စိတ်ဆင်းရဲကိုယ်ဆင်းရဲ မဖြစ်စေလိုဘူး၊ ငါ့အတွက်နဲ့တော့ ဘယ်သူမှစိတ် မဆင်းရဲ ရပေဘူး...ဟဲ့လို့၊ သူတစ်ပါးကို မဆင်းရဲရအောင် ကြံစည်တဲ့ဝိတက် ကို အဝိဟိံသဝိတက် ခေါ်တယ်။ အဲဒီနိက္ခမဝိတက်၊ အဗျာပါဒဝိတက်၊ အ

ဝိဟိသဝိတက်ဆိုတဲ့ ဝိတက်သုံးပါးဟာက ဝစီသင်္ခါရ နှုတ်ကိုပြုပြင်တယ်။ ဒီ
ကောင်းတဲ့ဝိတက်တွေ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဝမ်းထဲဝင်လာလျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့လေသံ တ
မျိုးပြောင်းလာလိမ့်မယ်။ နဂိုက ကာမဝိတက်၊ ဗျာပါဒဝိတက်၊ ဝိဟိသဝိတက်
ရှိနေတုန်းက ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့လေသံက တမျိုး၊ နိက္ခမဝိတက်၊ အဗျာပါဒဝိတက်၊
အဝိဟိသဝိတက်ဆိုတဲ့ ဝိတက်တွေ ကြံစည်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့လေသံကတမျိုး၊
တူရဲ့လား၊ မတူနိုင်ဘူး။

ကာယသင်္ခါရ သိမ်မွေ့ဖို့၊ ဝစီသင်္ခါရသိမ်မွေ့ဖို့၊ စိတ္တသင်္ခါရသိမ်မွေ့
ဖို့၊ လောဘ၊ ဒေါသမဖြစ်ဘဲနဲ့ သဒ္ဓါ သတိ အစရှိတဲ့ တရားတွေ ရင်ထဲ
မှာဖြစ်လာလျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်ဟာ မသိမ်မွေ့ဘူးလား၊ (သိမ်မွေ့ပါတယ်)။

ဒါဖြင့် ကာယသင်္ခါရသိမ်မွေ့အောင်၊ ဝစီသင်္ခါရသိမ်မွေ့အောင်၊ စိတ္တ
သင်္ခါရသိမ်မွေ့အောင် လုပ်ရမဲ့အလုပ်က **တရားနာခြင်း၊ စိတ်ကောင်းနှလုံး
ကောင်းထားခြင်း၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ်၊ မဂ်ဖိုလ်နှင့်လျော်သော တရားကို
ကျင့်ကြံအားထုတ်ခြင်း၊** ဒီသုံးပါးဘဲရှိတယ်။ စိတ်ကတဖြည်းဖြည်း ရင်ရင့်
လာပြီးတော့မှ ဤသည်ကား ကုသိုလ်၊ ဤသည်ကား အကုသိုလ်၊ ဤသည်
ကား သာဝဇ္ဇ၊ ဤသည်ကား အနာဝဇ္ဇ၊ ဒီကိစ္စဟာ အပြစ်ကင်းတယ်၊ ဒီကိစ္စ
ဟာ အပြစ်မကင်းဘူး၊ ဤသည်ကား ဟိန၊ ဤသည်ကား ပဏီတ၊ ဒီကိစ္စ
ဟာ ယုတ်ညံ့တယ်၊ ဒီကိစ္စဟာ မြင့်မြတ်တယ်၊ ဤသည်ကား သေဝိတဗ္ဗ၊
ဤသည်ကား အသေဝိတဗ္ဗ၊ ဒီအလုပ်မျိုးကိုလုပ်သင့်တယ်၊ ဒီအလုပ်မျိုးကို
မလုပ်သင့်ဘူး၊ ဤသည်ကား ကဏှပဋိဘာဂ၊ ဤသည်ကား သုက္ကပဋိဘာဂ၊
ဤအလုပ်မျိုးကိုလုပ်လျှင် ညစ်နွမ်းသောအဖို့ရှိသည်၊ ဤအလုပ်မျိုးကိုလုပ်
လျှင် ဖြူစင်သောအဖို့ရှိသည်ဟု သေသေချာချာ ဂဃဏန ပိုင်းပိုင်းခြားခြား
မသိနိုင်ကြဘူးတဲ့။ သတ္တဝါတွေ ဘာလို့မသိနိုင်ကြသလဲ။ အဝိဇ္ဇာ မောဟ
ဖုံးလွှမ်းထားလို့...နော်။

ကုသိုလ် အကုသိုလ် အပြစ်ကင်း မကင်း၊ မှီဝဲအပ် မမှီဝဲအပ် ညစ်

နွမ်းသောအဖို့၊ ဖြူစင်သောအဖို့ ရှိမရှိ ဒါတွေကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ဒီလို မသိနိုင်ကြတာ ဘာဖြစ်လို့၊ အဝိဇ္ဇာ လိမ်ထားလို့၊ ဒါက ကုသိုလ်၊ ဒါက အကုသိုလ်၊ ဒါက အပြစ်မကင်းဘူး၊ ဒါက အပြစ်ကင်းတယ်၊ ဒါက ယုတ်ညံ့ တယ်၊ ဒါက မြင့်မြတ်တယ်၊ ဒါက မှီဝဲအပ်တယ်၊ ဒါက မမှီဝဲအပ်ဘူး၊ ဒါက ဖြူစင်သောအဖို့ရှိတယ်၊ ဒါက ညစ်နွမ်းသောအဖို့ရှိတယ်...လို့ ဒီလိုသိမှသာ လျှင် ကောင်းကြမယ်မဟုတ်လား၊ အဲဒီတော့ မသိတာနဲ့သိတာ ဘယ်ဟာက ကောင်းသလဲ၊ သိတာကကောင်းတယ်။

ဒါဖြင့် သိအောင် ဘာလုပ်ရမယ်၊ **တရားနာခြင်း၊ စိတ်ကောင်း ထားခြင်း၊ ဓမ္မာနုဓမ္မ ပဋိပတ်ကို အားထုတ်ခြင်း၊** အေး...အဲဒီ သုံးပါးကိုဘဲ လုပ်ရမယ်၊ လိုရင်းပထမအချက်က ကိလေသာကာမဂုဏ်တွေနဲ့ရောနှောပြီး နေရာက မရောနှောတဲ့အဖြစ်ရောက်တယ်ဆိုတာက **သီလ၊** ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရကင်းငြိမ်းပြီးတော့ သိမ်မွေ့တဲ့ကာယ သင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရ ဖြစ်တယ်ဆိုတာက **သမာဓိ၊** ကုသိုလ် အကု သိုလ်စသည်တို့ကိုမသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာကင်းငြိမ်းပြီးတော့ ကုသိုလ် အကုသိုလ် စသည်တို့ကိုသိတဲ့ဉာဏ် ဖြစ်လာတာက **ပညာ၊** လိုရင်းကတော့...**သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ**ဘဲ၊ ဒုဿီလအဖြစ်ကိုဖယ်ထုတ်၍ သီလဆိုတဲ့တရားက နေရာ ယူလိမ့်မယ်တဲ့။ သမာဓိကင်းမဲ့တဲ့ သမာဓိမရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ကိုဖယ်ထုတ်၍ သမာဓိကနေရာယူလိမ့်မယ်တဲ့။ ပညာမဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ကိုဖယ်ထုတ်၍ ပညာ ကနေရာယူလိမ့်မယ်...တဲ့။

ဒါကြောင့် ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ **သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ** ဆိုတဲ့ သိက္ခာ သုံးပါး ပြည့်စုံခြင်း၏အကြောင်းကား များများကြီးမဟုတ်ပါဘူး၊

- (၁)။ တရားနာခြင်း။
- (၂)။ စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်းထားခြင်း။
- (၃)။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ်ကို ကျင့်ခြင်း။

ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ် ဆိုတာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်သောအကျင့်ကို ပြောတာ။ အဲဒီသုံးပါး ပြည့်စုံလျှင် သီလမရှိသေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သီလရှိလာလိမ့် မယ်။ သမာဓိမရှိသေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သမာဓိရှိလာလိမ့်မယ်။ ပညာမရှိသေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ပညာရှိလိမ့်မယ်။ အဲဒါ ဩကာသာဓိဂမ သုံးပါးလို့ သနင်္ကံမာရဗြဟ္မာမင်း ကြီးက တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ တာဝတိံသာနတ်သဘင် အစည်းအဝေးကြီး မှာ တရားဟောသတဲ့။

ဩကာသ ဆိုတာ အခွင့်၊ အဓိဂမ၊က ယူတယ်။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးက အခွင့်ယူပြီးတော့ သတ္တဝါသန္တာန်မှာ လာပြီး ကိန်းလိမ့်မယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒီလိုမဟုတ်လား၊ အဲဒီတော့ သနင်္ကံမာရဗြဟ္မာ မင်းကြီးဟောတဲ့တရားကော မမှတ်ထိုက်ဘူးလား၊ မှတ်ထိုက်ပါတယ်။ လုပ် ကော မလုပ်သင့်ဘူးလား၊ လုပ်သင့်ပါတယ်။ လုပ်လျှင် သီလနဲ့ပြည့်စုံမယ်။ သမာဓိနဲ့ ပြည့်စုံမယ်။ ပညာနဲ့ပြည့်စုံမယ် မှတ်ထားကြ။ အိမ်မရောက်ခင် မပျောက်ကြစေနဲ့။ ဘယ်သူဟောတာ၊ သနင်္ကံမာရ ဗြဟ္မာမင်းကြီးဟောတာ။

ရှေးကမထေရ်ကြီးတွေက သံဃာတော်တွေ ဝါဆိုပြီးတဲ့အခါ အဲဒီ ဩကာသာဓိဂမသုတ်ကို အရွတ်ခိုင်းသတဲ့။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ အင်မတန်အကျိုး များတဲ့တရားဖြစ်ခြင်းကြောင့် မရှိသေးတဲ့သီလ ရှိမယ်၊ မဖြစ်သေးတဲ့သမာဓိ ဖြစ်မယ်၊ မရသေးတဲ့ပညာ ရမယ်ဆိုလျှင် အကျိုးမများဘူးလား။ များပါတယ်။ **သာသနာမှာ လိုရင်းက သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအဲ။** သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ကလွဲလျှင် သာသနာမှာ ဘာရှိသေးလဲ(မရှိပါဘုရား)။ ဝါဆိုလပြည့်နေ့မို့ ဝါဆို လပြည့်နဲ့တော်တဲ့ တရားဟောရတာကိုး၊ အဲဒီအကြောင်းကို ဇနဝသဘ နတ် သားက မြတ်စွာဘုရားထံလာပြီး လျှောက်ထားသတဲ့။

ဇနဝသဘနတ်သားဆိုတာ ရှေးတုန်းက ဘယ်သူ၊ ဗိမ္ဗိသာရ။ မြတ် စွာဘုရားက ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ကြွတော်မူလာတဲ့အခါကျတော့ လူပေါင်းတစ် ကျော်နဲ့ သူကဆီးကြိုသတဲ့။ အဲဒီလူပေါင်းတစ်သိန်းကျော်မှာ သူကအကြီးအ

ကဲ ဖြစ်သောကြောင့် နတ်ပြည်ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဇနဝသဘ လို့အမည် ရသတဲ့။

ဥပါဒါန်အစွဲအလမ်းများ တော်တော်ကြောက်စရာကောင်းတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကြွလာစဉ် လူပေါင်းတစ်သိန်းကျော်နှင့် ဆီးကြိုတဲ့အခါ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး သောတာပန်ဖြစ်တယ်၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး သောတာပန် ဘုရားကျောင်းတကာဖြစ်ပါလျက်နဲ့ ယခုနတ်အဖြစ်ကျတော့ ဘယ်သွားဖြစ်နေတယ်၊ ဝေဿဝဏ် နတ်မင်းကြီးရဲ့အလုပ်အကျွေး၊ ဇနဝသဘ နတ်သားသွားဖြစ်နေတယ်တဲ့။ ဘုရားကျောင်းတကာလည်းဖြစ် သောတာပန်လည်း ဖြစ်ပါလျက်နှင့် ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးရဲ့အလုပ်အကျွေး ဘီလူးမျိုးမှာ သွားဖြစ်နေရတာဘယ်တော်မလဲ၊ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးဆိုတာ ဘီလူးတွေကို အစိုးရတာ၊ အဲဒီတော့ ဥပါဒါန်အစွဲအလမ်းကြောင့် ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးရဲ့ အလုပ်အကျွေးနေရာမှာ ရှေးကဘဝများစွာ ဖြစ်ခဲ့ဘူးတယ်တဲ့။ အဲဒါကြောင့် သေခါနီး ဒီသွားစိတ်စွဲမိလို့ အဲဒီအဖြစ်ရောက်သွားရတာ၊ ကံကတော့ ဒီမျှဘယ်ကမလဲ၊ သောတာပန်လည်းဖြစ်တယ်၊ ဘုရားကျောင်းတကာလည်း ဖြစ်တယ်၊ စာန်မရလို့ရှိလျှင် တာဝတိံသာ ယာမာ၊ တုသိတာ၊ အထက်နတ်ပြည်မှာ ဖြစ်နိုင်လောက်တဲ့ကံကတော့ ရှိတာပေါ့၊ ရှိပေမယ့်လို့ ကိုယ်အစွဲအလန်းသန်ရာ ကိုယ်ဖြစ်တာ ဟုတ်ဘူးလား၊ အင်မတန်ကုသိုလ်ရှင်ကြီးဟာ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးရဲ့ အလုပ်အကျွေးဘဝသွားစွဲတော့ အလုပ်အကျွေးဘဝဘဲ ပြန်ဖြစ်ရတယ်။

အဲဒါ သတိထားကြဖို့။ ဘယ်လောက် ကုသိုလ်ရှိနေပေမယ့်လို့ အစွဲရှိရာ ဖြစ်တတ်တယ်၊ စက်အစွဲသန်တဲ့သူက စက်ထဲသွား သူရဲကြီးဖြစ်နေရာ ဟုတ်လား။ သင်္ဘောကိုစွဲနေတဲ့လူက သင်္ဘောနဲ့လိုက်နေရာ၊ ကိုယ်အစွဲသန်ရာ ဖြစ်တာကိုး၊ အိမ်အစွဲသန်တဲ့လူကကော အိမ်မှာဘဲသွားဖြစ်နေရာ၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးကိုထောက်သောအားဖြင့် ကံကနောက်ကလိုက်၊ အစွဲက ရှေ့သွား၊ စိတ်စွဲရာကို အကျိုးကလိုက်ပေးတတ်တယ်၊ အဲဒီဗိမ္ဗိသာရမင်း

ကြီးနဲ့ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးရဲ့အလုပ်အကျွေးအဖြစ်နဲ့ နဲ့နဲ့မှမသင့်တော်ဘူး၊ မသင့်တော်ပေမယ်လို့ သူကအစွဲရှိခြင်းကြောင့် အလုပ်အကျွေးသွားဖြစ်တယ်။

အလုပ်အကျွေး ဖြစ်သော်လည်း သူပျော်သလားဆိုတော့ မပျော်ပါဘူးတဲ့၊ တပည့်တော် စိတ်မှာ သောတာပန်အဖြစ်နဲ့ မနေချင်ပါဘူးဘုရား၊ အထက်မဂ် အထက်ဖိုလ် တက်ဖို့ရာ တပည့်တော်စိတ်မှာ အမြဲရှိပါတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားကိုလျှောက်တယ် အပါယ်ကျတာနဲ့စာလျှင် တော်သေးတာပေါ့။ သောတာပန်ဆိုတာ အပါယ်မကျစကောင်းဘဲကိုး၊ အပါယ်မကျကောင်းလို့ ခုစတုမဟာရာဇ်မှာ နတ်ဖြစ်နေရတာ၊ သို့ပေမဲ့ ဒီနဲ့မနေပါဘူး၊ တဖြည်းဖြည်းတော့ တက်မှာဘဲ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ရင်ထဲနှလုံးထဲကို တရားရောက်သွားပြီမှကိုး၊ ယခုဘာဖြစ်နေနေ ဆင်းရဲတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲဖြစ်နေနေ ကြွယ်ဝချမ်းသာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲဖြစ်နေနေ၊ ဘယ်လိုအကြောင်းနဲ့ဘဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်ရင်ထဲနှလုံးထဲကို တရားရောက်ဖို့ အရေးကြီးတယ်၊ ရင်ထဲနှလုံးထဲ တရားရောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အထက်တက်မှာဘဲ၊ ရင်ထဲနှလုံးထဲရောက်ရမဲ့တရားက **သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ** အဲဒီ သုံးပါးရောက်ရမယ်၊ အဲဒီသုံးပါးရောက်အောင် ဘာလုပ်ရမလဲ။ **သတိ** ကိုလုပ်ရမယ်၊ “**သတိ**” ကိုလုပ်စမ်းပါ၊ ဘာမှမလုပ်နဲ့၊ “**သတိ**” တစ်ခုထဲသာလုပ်။

ဟိုဟို ဒီဒီ တောင်တောင် အိအိတွေ လျှောက်ပြီးလုပ်မနေနဲ့၊ သတိ အထမြောက်ဖို့အရေးကြီးတယ်၊ ဝင်လျှင်ဝင်မှန်းသိ ထွက်လျှင်ထွက်မှန်းသိ၊ လမ်းလျှောက်တဲ့အခါကျတော့ ခြေထောက်နဲ့ကြမ်းနဲ့ ထိလိုက်တဲ့အခါ ထိမှန်းသိအောင် သတိထား၊ **ထိပြီးမှလည်းလိုက်မသိနဲ့ မထိခင်လည်းတင်ကြိုမသိနဲ့ ထိတုန်းဆဲဆဲကလေး သိလိုက်ဖို့ အရေးကြီးတယ်၊ သတိလုပ်ထုံးက ပစ္စုပ္ပန်ကျဖို့ အရေးကြီးတယ်။**

အေး...သတိဖြစ်အောင်သာ ကြိုးစားပြီးလုပ်၊ **သတိ** ဖြစ်လို့ရှိလျှင် **သီလ** လာလိမ့်မယ်၊ **သတိ** ဖြစ်လို့ရှိလျှင် **သမာဓိ** လာလိမ့်မယ်၊ **သတိ**

ဖြစ်လို့ရှိလျှင် **ပညာ** လာလိမ့်မယ်၊ ဒီ **သီလ သမာဓိ ပညာ** ဆိုတဲ့ တရား သုံးပါးဟာ “**သတိ**” မှာ အခြေခံ တည်ရမယ်။ ဒီလိုမဟုတ်လား။

ဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဘယ်လိုဟောသလဲ။ ချစ် သားတို့ သတ္တဝါတို့၏ခြေရာတို့တွင် ဆင်သတ္တဝါတို့၏ခြေရာသည် အကြီး ဆုံးဘဲဟေ့...တဲ့။ သတ္တဝါတို့၏ခြေရာအပေါင်းတို့တွင် ဆင်ခြေရာဟာ အ ကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့အတွက် အားလုံးရှိရှိသမျှသော သတ္တဝါတို့၏ခြေရာသည် ဆင် ခြေရာထဲ အကျုံးဝင်ရမယ်တဲ့။

အေး...ထိုနည်းတူစွာ အားလုံးရှိရှိသမျှတရားတွေဟာ **သတိ** ထဲကို အကျုံးဝင်ရမယ်။ ဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်မှာ ဒီလိုဟောတယ်။ အဲဒီလို ဟောတာ ကိုထောက်တော့ သည့်ပြင်တရားတွေအထူးလုပ်မနေပါနဲ့။ **သတိ** ကိုသာကြိုး စားလုပ်ကြစမ်းပါ။ **သတိ** ကြိုးစားလုပ်တော့ ပထမဖြစ်ရမှာက ဘာဖြစ်ရမ လဲ၊ **သီလ**ဖြစ်မယ်၊ **သီလ**ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် ဘာလာရမလဲ၊ **သမာဓိ** လာရ မယ်၊ **သမာဓိ**ဆိုတာ သမထဈာန်ရအောင် လုပ်ပြီးတော့မှ ဝိပဿနာတက်ရ မှာ၊ ယခုခေတ် ယခုအခါမှာ ကိလေသာထူပြောတယ်၊ ကျန်းမာရေးညံ့ဖျင်း တယ်၊ ဒါကြောင့် သမထယာနိကလမ်းကနေပြီး မတက်ဘဲ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိမှ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိလမ်းကို တက်ရမယ်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ဆိုတာဘာလဲ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဆိုတာ ဒိဋ္ဌိ,က အယူ၊ ဝိသုဒ္ဓိ,က စင်ကြယ်၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဆိုတာ အယူစင်ကြယ်တယ်။

သီလနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ နာမ်ရုပ် အသိဉာဏ် ရဖို့ ဟာ ဘာမှမခက်ဘူး၊ နာမ်ရုပ်သိတဲ့ အသိဉာဏ်က ဒါနာမ်ဘဲ၊ ဒါရုပ်ဘဲလို့ သိပြီ။ သိလျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ငါ သူတစ်ပါး ယောက်ျား မိန်းမ,အနေနဲ့ပြော အုံးမလား၊ မပြောပါဘူး။ အေး...မပြောတော့ အဲဒီမှာ ဒိဋ္ဌိစင်တယ်လို့ခေါ် တာ၊ ခုမျက်စိမြင်လိုက်လျှင် မျက်စိမြင်တယ်လို့ထင်နေတယ်၊ ဒီလိုမဟုတ် လား၊ အေး...မျက်စိမြင်တယ်လို့ထင်တာ ဒိဋ္ဌိ၊ အမှန်က မျက်စိက မျက်စိ တခြား မြင်မှုတခြား၊ အာရုံနဲ့မျက်စိနဲ့ ဆိုင်မိတဲ့အခါကျမှ မြင်မှုကပေါ်တာ

မဟုတ်ဘူးလား၊ အေး...ဒါဖြင့် မျက်စိတခြား မြင်မှုတခြားပေါ့၊ မျက်စိနဲ့ မြင်မှု မင်းတို့ရဲ့ ပကတိစိတ်က အတူတူထင်မနေဘူးလား၊ အေး...အတူတူ ထင်တာ၊ **သတိ** ကောင်းလာလျှင် ပျောက်သွားလိမ့်မယ်၊ မျက်စိကမျက်စိပါ ကလား၊ မြင်မှုကအာရုံနဲ့တိုက်ဆိုင်မှ ပေါ်လာတာပါကလားလို့ မျက်စိတခြား မြင်မှုတခြား ကွဲပြားလာလိမ့်မယ်၊ အဲဒါ နာမ်ရုပ်ကွဲတာ။

နာမ်ရယ် ရုပ်ရယ်လို့ ကွဲသွားမှ နာမ်ရုပ်သိတာမဟုတ်ဘူး၊ မျက်စိ တခြား မြင်မှုတခြားကွဲသွားလျှင် ဒါနာမ်ရုပ် သိတာဘဲ၊ ပြောတတ်မှ ခေါ် တတ်မှ တရားရတာမဟုတ်ဘူး၊ ပြောတတ် ခေါ်တတ်ဆိုတာက စာတတ်တဲ့ လူတွေမှ ပြောတတ်ခေါ်တတ်တာ၊ တရားလုပ်တဲ့လူတိုင်းလည်း ဒီလိုပြော တတ် ဆိုတတ်တာမဟုတ်ဘူး၊ မခေါ်တတ် မပြောတတ်ပေမယ်လို့ မျက်စိ ကို သိတာတခြား မြင်တာတခြားလို့ ကွဲသွားလျှင် နဂိုသိပျောက်မသွားဘူး လား၊ ဒါနာမ်ရုပ်သိတာဘဲ၊ ဒီမြင်မှုကို ငါမြင်တယ်လို့စွဲအုံးမလား၊ မစွဲတော့ဘူး။ အာရုံနဲ့မျက်စိနဲ့ဆိုင်မိလို့ မြင်မှုပေါ်တယ်ဆိုတာ သဘောပေါက်လာတယ်။

နားကကော နားနဲ့အသံနဲ့ဆိုင်မိတဲ့အခါ ကြားမှုပေါ်တယ်၊ နားကြား တယ်လို့ မအောက်မေ့ပါနဲ့၊ နားတခြား ကြားမှုတခြားပါ၊ နားထဲကနေပြီး ကြားမှုထွက်လာတယ်၊ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ အေး...နားကရုပ်၊ ကြားမှုကနာမ်။ နားနဲ့ကြားမှုနဲ့ ဘာမှမဆိုင်ပါလားလို့ သဘောပေါက်ရမယ်၊ သဘောပေါက်ဖို့ အရေးကြီးတယ်၊ ခုဟာက ပြောလို့သဘောပေါက်တာ။ ပြောလို့သဘောပေါက် တာ မဟုတ်သေးဘူး၊ တရားအားထုတ်လို့ သူ့ဟာသူ သဘောပေါက်လာမှ ဟုတ်တယ်။ နှာခေါင်းကနံတယ် မထင်ဘူးလား၊ အေး...နှာခေါင်းကနံမှုနဲ့ တခြားစီ။ လျှာက စားတယ်၊ လျှာနဲ့စားမှုနဲ့တခြားစီ ဟုတ်လား။ ခန္ဓာကိုယ် နဲ့ တွေ့ထိတယ်၊ မထိဘူးလား၊ တွေ့ထိမှုနဲ့ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ တခြားစီ၊ ခန္ဓာကိုယ် က အမေမွေးကထဲက ရှိတယ်၊ မရှိဘူးလား၊ ထိမှုက ထိဆဲခဏလေးမှာ ဖြစ်တာ။ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ ထိမှုနဲ့တခြားစီ၊ အေး...ဒီလို အလုပ်လုပ်ရင်း သဘော ပေါက်လာလျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နာမ်ရုပ်ကွဲလာတယ် မဟုတ်လား။

မျက်စိတခြား မြင်းမှုတခြား၊ ဒီတော့ မျက်စိကရုပ် မြင်မှုကနာမ်၊
 နားတခြား ကြားမှုတခြား၊ နားကရုပ် ကြားမှုက နာမ်။ နှာခေါင်းတခြား နံ
 မှုတခြား၊ နှာခေါင်းကရုပ် နံမှုက နာမ်။ လျှာတခြား စားမှုတခြား၊ လျှာက
 ရုပ် စားမှုကနာမ်။ ကိုယ်တခြား ထိမှုတခြား၊ ကိုယ်ကရုပ် ထိမှုကနာမ်။ မ
 ကွဲဘူးလား၊ ကွဲပါတယ်။ ဒါဖြင့် ရုပ်နာမ်ကွဲလို့ရှိလျှင် ဒီဖြစ်မှုတွေအပေါ်မှာ
 သတ္တဝါ ငါ သူတစ်ပါး ယောက်ျား မိန်းမအမြင်နဲ့ စွဲပါအုံးမလား၊ မစွဲတော့
 ဘူး၊ အဲဒါ ကလျာဏပုထုဇဉ်တဲ့။

မျက်စိက မြင်တယ်၊ နားက ကြားတယ်၊ နှာခေါင်းက နံတယ်၊ လျှာ
 က စားတယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကထိတယ်ဆိုတဲ့ နဂိုသိမပျောက်လျှင် အန္ဓဗာလ
 ပုထုဇဉ်ကန်း၊ ပုထုဇဉ်မိုက် ဟုတ်လား၊ ခုသာသနာတော်ကြီးနဲ့ တွေ့ကြုံတဲ့
 အခါ ကလျာဏပုထုဇဉ်တော့ အဖျင်းဆုံး ဖြစ်ရမယ်၊ မျက်စိတခြား၊ မြင်မှု
 တခြား၊ နားတခြား ကြားမှုတခြား၊ ဒီလို အလိုလို စိတ်ထဲမှာ ကွဲလာလျှင်
 ကလျာဏပုထုဇဉ် အဖြစ်ရောက်ပြီ၊ ရုပ်နာမ်ကိုသိရာရောက်တယ်။

ရုပ်နာမ်တွေဟာ သုခလားဒုက္ခလား၊ ရုပ်နာမ်တွေဟာ ဒုက္ခ၊ ခုတော့
 ရုပ်တို့နာမ်တို့ မသိတော့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်နေတယ်၊ မဖြစ်ဘူးလား၊ ဖြစ်ပါတယ်။
 အေး...ရုပ်တို့နာမ်တို့သိတဲ့အခါ ပုဂ္ဂိုလ်ဒုက္ခ မရှိတော့ဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်ဒုက္ခက
 ပညတ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ကနဂိုကမှ မရှိဘဲ၊ ရုပ်နာမ်သာအမှန်ရှိတာ၊ ရုပ်နာမ်က ဘာ
 လဲ၊ ဒုက္ခသစ္စာ။ အဲဒီ ဒုက္ခသစ္စာအစစ်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်ကို မမြင်လို့ အန္ဓ
 ခေါ်တာ၊ ဒုက္ခသစ္စာအစစ်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်ကို မြင်တော့ ကလျာဏ။ အေး
 အန္ဓ၊ ကလျာဏ ဆိုတာ အဲဒီလိုခေါ်တာ။

ဒီတော့ ပကတိမျက်စိကို ဆိုလိုတာမဟုတ်၊ ဉာဏ်မျက်စိကန်းတာ၊
 ဉာဏ်မျက်စိကောင်းတာကို ဆိုလိုတာ၊ ရုပ်တွေနာမ်တွေ တခြားစီကွဲလာလျှင်
 ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဉာဏ်မျက်စိ ပွင့်လင်းလာပြီ၊ မကန်းတော့ဘူး၊ မျက်စဉ်းကောင်း
 တွေ့ပြီနော်။

**“ငါမပါဘဲ၊ ရုပ်နာမ်ကွဲသော်၊ မစွဲအတ္တ၊ ဒုက္ခကိုမြင်၊
ပုထုဇဉ် ကလျာဏ၊ ခေါ်ဆိုရ၏။”**

ငါမပါဘဲ ရုပ်နာမ်ကွဲသော်၊ ငါ၊မပါတော့ဘူး၊ မြင်လည်းနာမ်၊ ကြားလည်းနာမ်၊ နံလည်း နာမ်ရုပ်၊ စားလည်း နာမ်ရုပ်၊ အချိန်အခါမရွေး တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံး ဘာဖြစ်နေသလဲ၊ နာမ်ရုပ်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီနာမ်ရုပ်တွေထဲ ငါပါ၊ပါအုံးမလား၊ မပါတော့ဘူး၊ မစွဲအတ္တ၊ အတ္တဆိုတာ ငါ၊ ငါ၊လို့စွဲအုံးမလား၊ မစွဲတော့ပါဘူး၊ ဒုက္ခကိုမြင်၊ ဘာဒုက္ခကို မြင်သလဲ၊ နာမ်ရုပ်ဒုက္ခကိုမြင်တယ်၊ နာမ်ဒုက္ခ၊ နာမ်ဒုက္ခဆိုတာ ခုဖြစ်ခုပျောက်သွားတာကို ခေါ်တယ်၊ ဒုက္ခကိုမြင်လျှင် အတ္တမစွဲတော့ဘူး၊ နာမ်ရုပ်ဒုက္ခမမြင်လို့ အတ္တစွဲနေတာ၊ ပုထုဇဉ်ကလျာဏခေါ်ဆိုရ၏။ အဖျင်းဆုံး ကလျာဏပုထုဇဉ် အဖြစ်ရောက်ရမယ်၊ ကလျာဏပုထုဇဉ် ငါဖြစ်ပြီလို့ လက်ညှိုးထောင်ရဲဖို့ မလွယ်ဘူး။

အပြောသိတာ သိနေကြတာ၊ တကယ်သိ အလုပ်သိ မသိကြဘူး။ **သတိ** အလုပ်ရင့်လာလျှင် ပထမ **သီလစင်ကြယ်ရမယ်**၊ ဒုတိယ **ကလျာဏပုထုဇဉ်** ဖြစ်ရမယ်၊ တတိယ **စူဠသောတာပန်** ဖြစ်ရမယ်၊ အဆင့်ဆင့် တက်သွားလိမ့်မယ်၊ **သတိ** အလုပ်ကိုသာ တွင်အောင်လုပ်ဖို့ လိုပါတယ်။ စူဠသောတာပန်ဆိုတာ ဘာလဲ၊ ယခုရုပ်တွေနာမ်တွေ ဖြစ်နေတာတွေတွေ့ပြီ၊ မတွေ့ဘူးလား၊ ခုရုပ်တွေနာမ်တွေ ဖြစ်နေသလို ရှေးရှေးအတိတ်ဘဝ ကလည်း ရုပ်တွေ နာမ်တွေ ဖြစ်လာကြတယ်၊ ဟို...နောက်နောက် နိဗ္ဗာန် မရသေးလျှင်လည်း ဘာတွေဖြစ်မှာလဲ၊ ရုပ်တွေနာမ်တွေဘဲ ဖြစ်မှာဘဲ။

ဒါဖြင့် အတိတ်ဘဝ၊ အနာဂတ်ဘဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ အတိတ်ဘဝက အတိတ်ကာလ၊ အနာဂတ်ဘဝက အနာဂတ်ကာလ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝက ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊ ကာလသုံးပါး မဟုတ်လား။

**“ကာလသုံးတန်၊ ရုပ်နာမ် ဖြစ်သမျှ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၏၊ သမုဒယံ၊
အကြောင်းခံကို ယုံမှားမရှိ၊ ကေန်သိကာ၊ စူဠသောတာပန်”**

မဟုတ်ဘူးလား၊ ဘာမှမခက်ဘူး။

မျက်စိနဲ့အဆင်း ဆုံမိလို့ မြင်မှုဖြစ်တယ်၊ မျက်စိနဲ့အဆင်း မဆုံမိလျှင် မြင်မှုပေါ်ပါ့မလား၊ မပေါ်ပါဘူး၊ နားနဲ့အသံနဲ့ ဆုံမိလို့ ကြားမှုဖြစ်တယ်၊ နှာခေါင်းနဲ့အနံ့ ဆုံမိလို့ နံမှုဖြစ်တယ်၊ လျှာနဲ့အရသာ ဆုံမိလို့ စားမှု၊ ကိုယ်နဲ့အတွေ့ဆုံမိလို့ ထိမှု၊ စိတ်နဲ့သဘောဆုံမိလို့ သိမှုဖြစ်တယ်၊ သူ့အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ စားမှု၊ ထိမှု၊ သိမှု ဆိုတဲ့ သဘာဝတွေ ပေါ်နေတယ် မဟုတ်လား၊ ဗြဟ္မာ ဗိဿာနိုး အစိုးရသော သူတို့ ဖန်ဆင်းလို့ ဖြစ်နေတဲ့နာမ်ရုပ်တွေ မဟုတ်၊ သူ့အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်နေတဲ့ နာမ်ရုပ်တွေသာ ဟုတ်သည်ဟု နာမ်ရုပ်တွေကို အကြောင်းနဲ့တကွသိသောအခါ စူဠသောတာပန်ခေါ်သည်။

အဲဒီ စူဠသောတာပန်ဟာ အပါယ်မကျစကောင်းတော့ဘူး၊ ဘာလို့ အပါယ်မကျစကောင်းသလဲ၊ နာမ်ရုပ်ကို သိစအခါက ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်တယ်၊ ခုအကြောင်းကို သိမ်းဆည်းနိုင်တဲ့အခါကျတော့ သမုဒယသစ္စာကို မြင်တယ်၊ အဲဒီ ဒုက္ခမြင်တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဒုက္ခငြိမ်းအေးရာ နိဗ္ဗာန်ကို လှမ်းတဲ့ အနုမာနဉာဏ် ပေါ်လာတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ကြောင်းတရားဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂသစ္စာ၊ အနိစ္စဉာဏ်၊ ဒုက္ခဉာဏ်၊ အနတ္တဉာဏ် ပေါ်လာတယ်။ အနိစ္စ အစစ်၊ ဒုက္ခအစစ်၊ အနတ္တအစစ် မဟုတ်သေးဘူး၊ အကြမ်းဖျင်း နှာခေါင်းထဲလေဝင်တဲ့အခါမှာ တစ်ကိုယ်လုံး ရုပ်နာမ် မဖြစ်ဘူးလား၊ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ ဝင်ဆဲအခါ၌ ဖြစ်သောရုပ်နာမ်တို့သည် ထွက်သောအခါသို့ မရောက်မီ ဝင်ဆဲအခါ၌ပင်လျှင် ချုပ်ပျောက်လေသောကြောင့် အနိစ္စ၊ ဒီတစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံး ဝင်ဆဲခဏမှာ ဖြစ်တဲ့ရုပ်နာမ်တွေဟာ ထွက်ဆဲခဏသို့ မပါ၊ ဝင်ဆဲခဏမှာပင် ချုပ်ပျောက်သေခါ နှစ်ဗလာနှင့် လိုရာ

မကျ အစိုးမရလေသောကြောင့် အနတ္တ၊ အဒီလိ အနိစ္စဉာဏ်၊ ဒုက္ခဉာဏ်၊ အနတ္တဉာဏ် နှလုံးသွင်းလိုက်တဲ့အခါကျတော့ သူ့မှာ မဂ္ဂသစ္စာသိ ပေါ်လာ တဲ့အတွက် စူဠသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ခေါ်တယ်။ စူဠသောတာပန် ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ယခုလို အနိစ္စဉာဏ်၊ ဒုက္ခဉာဏ်၊ အနတ္တဉာဏ် နှလုံးမသွင်းတတ် ဘူးလား၊ သွင်းတတ်တယ်၊ ဒီတော့ ရုပ်နာမ်ဒုက္ခကိုလည်း မြင်တယ်၊ ရုပ်နာမ် ရဲ့ ဒုက္ခအကြောင်းဖြစ်တဲ့ သမုဒယကိုလည်းမြင်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း မျှော်မှန်း တတ်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဆိုတဲ့ မဂ္ဂ ဉာဏ်လည်း သူ့မှာရှိတယ်၊ ဒီတော့ သူ့မှာသစ္စာလေးပါးအသိ မပြည့်စုံဘူးလား၊ ပြည့်စုံပါတယ်၊ သစ္စာလေးပါးအသိပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အပါယ်မကျစကောင်း ဘူး၊ ဒါကြောင့် စူဠသောတာပန် အပါယ်မကျဘူးပြောတာ။

ရိုးတီးရားတား မလုပ်ကြပါနဲ့၊ သာသနာတော်တွင်းကြီးမှာ ဒီကျအောင် မလုပ်ကြလျှင် လူဖြစ်ကျိုးမနပ်ပါဘူး၊ ဒီကျအောင်လုပ်လျှင် ဘယ်လိုလူမ ဆို ဖြစ်ပါတယ်၊ ယောက်ျားမိန်းမ၊မရွေး ကလေးလူကြီးမရွေး၊ တကယ်လုပ် လျှင် တကယ်ဖြစ်ပါတယ်။ အထက်ကိုတော့ ရောက်ချင်မှရောက်မယ်။

ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်ဆိုတဲ့သဘောဟာ ဖြစ်ပျက်အစစ်သိဖို့မလွယ်ဘူး။ အနိစ္စဉာဏ်၊ ဒုက္ခဉာဏ်၊ အနတ္တဉာဏ် ထက်သန်လာတော့ ဖြစ်ဆဲခဏ၊ ပျက် ဆဲခဏဆိုတဲ့ သင်္ခတလက္ခဏာဖြစ်တဲ့ ဥပါဒ်စွန်း၊ ဘင်္ဂစွန်းကိုမြင်မှ ဥဒယဗ္ဗယ အစစ်ကို ရောက်တယ်၊ ဥပါဒ်စွန်း၊ ဘင်္ဂစွန်းမမြင်ဘဲနဲ့၊ သင်္ခတလက္ခဏာကို မသိဘဲနဲ့၊ ဖြစ်ပျက်ဆိုတာက ဖြစ်ပျက်အယောင်ဆောင်ဘဲဖြစ်မယ်။ ဒီလို မဟုတ်လား၊ ပြီးတော့ ဖြစ်ပျက်၏ အခြေခံတရားက ဘာလဲ။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အခြေခံတရားကား နာမ်ရုပ်သိဖို့၊ နာမ်ရုပ်သိမှ နာမ်ရုပ်အနိစ္စ၊ နာမ်ရုပ်ဒုက္ခ၊ နာမ်ရုပ်အနတ္တ ဖြစ်မှာ၊ ဒီတော့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အခြေခံတရားက နာမ်ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်အခြေခံတရားက သီလနော်။ **သီလ** အခြေခံမပါလျှင် သူများပြောတာဘဲသိမယ်။ စိတ်ကူးနဲ့သူများပြောတဲ့ နာမ်ရုပ်ကို အနတ္တဆိုက်လို့ မယားသူများလှူခဲ့ရတဲ့ အကောင်တွေ အများ

ကြီးမဟုတ်လား။ ဒီဝိပဿနာမျိုးတွေလေ။ အေး...မယောင်ကြပါနဲ့။ သီလကလာရမယ်၊ အေး...ဒီတော့ဖြစ်ပျက်ဆိုတဲ့ သင်္ခတလက္ခဏာတို့ရဲ့အခြေခံကား အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တရဲ့ အခြေခံကား နာမ်ရုပ်။ နာမ်ရုပ်ရဲ့ အခြေခံကား သီလ။ သီလရဲ့အခြေခံကား သတိ။ အဲဒါကြောင့် “သတိ” ကိုသာ ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား။

“လုပ်ထုံး”

“စကြီ” “အာနာ” “ဝေဒနာ” “ရင်စိုက်” လေးခု၌
“သိ” လိုက်၍သာနေရမည်။

“သတိပေး”

လမ်းပြောင့်တရား တွေ့ပါသားနှင့်
အများမူးတိုင်း နင်မရူးနှင့်
ထူးသိအခါ ဝိပဿနာကို
အခါခါပွားမှ သွားရမည့်သံသရာ အစဉ်ပါ။

(ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၌
ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
သီတင်းနေ့များတွင် တရားအားထုတ်သော
ယောဂီများအား ဟောကြားဆုံးမတော် မူအပ်သော

သီလ တရားတော်

ကိုယ်နှုတ်တို့ကို ကောင်းစွာထားတတ်သောတရားကို ပါဠိလို သီလ။ သီလဆိုတဲ့ပါဠိကို ဗမာလိုပြန်တော့ ကိုယ်နှုတ်တို့ကိုကောင်းစွာထားတတ်သောတရား။ ကိုယ်ကိုကောင်းစွာထားတတ်တယ်၊ နှုတ်ကိုကောင်းစွာထားတတ်တယ်၊ ကိုယ်ကိုကောင်းစွာထားလျှင်၊ နှုတ်ကိုကောင်းစွာထားလျှင် ဘာခေါ်မယ်၊ သီလ။ ဒီတော့ ကိုယ်နှုတ်ကိုကောင်းစွာထားတဲ့ သီလရှိလျှင် ဒီကိုယ်မှာဒီနှုတ်မှာ အပြစ်ရှိနိုင်ပါအုံးမလား၊ မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် သီလရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၏ကာယကံ၊ သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၏ဝစီကံဟာ အပြစ်ကင်းတယ်။ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် **ကာယကံ အပြစ်ကင်းခြင်း၊ ဝစီကံ အပြစ်ကင်းခြင်းကို သီလလိုခေါ်တယ်နော်။**

ဒီတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်သီလရှိတာ ဘယ်လိုလုပ်သိရမလဲ၊ သူ့ရဲ့ကာယကံ၊ သူ့ရဲ့ဝစီကံ၊ အပြစ်ကင်းပုံကိုမြင်ရလို့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်မှာ သီလရှိတယ်လို့ မပြောဘဲနဲ့ သိရပါတယ်၊ အေး... ဒီတော့ အပြစ်ကင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တချို့ကို အကဲခတ်ကြည့်၊ ကာယကံပြစ် မရှိဘူး၊ ဝစီကံပြစ် မရှိဘူးနော်။

အဲဒီ ကာယကံပြစ်၊ ဝစီကံပြစ်ကင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တဲ့။ အဲဒီသီလက ဘာတုန်း၊ စေတနာသီလ၊ ဝိရတီသီလ၊ ဝိရိယသီလ၊ ခန္တိသီလ၊ သတိသီလ၊ ပညာသီလလို့ သီလဘယ်နှစ်မျိုးရှိတယ်၊ ခြောက်မျိုးရှိတယ်။

ဒီတော့ စေတနာလည်း သီလဘဲ၊ ဘယ်လို စေတနာမျိုးလဲ။ မိဝတ်၊ ဖဝတ်၊ ဆရာဝတ်၊ သမားဝတ်၊ ဘုရားဝတ်၊ ကျောင်းဝတ်၊ အဲဒီလို ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်တွေဟာ စေတနာနဲ့ပြုရပါတယ်။ အဲဒီ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်တွေ ပြု စုအားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၏စေတနာဟာ **သီလ**တဲ့။ ဘုရားဝတ်၊ ကျောင်းဝတ်၊ သံဃာ့ဝတ်၊ ဆရာ့ဝတ်၊ မိဘဝတ်၊ ဆွေမျိုးဝတ်စတဲ့ လောကမှာပြုရတဲ့ ဝတ္တရားတွေဟာ စေတနာမရှိဘဲနဲ့ မပြုနိုင်ဘူး။ အဲဒီဝတ္တရားတွေကို ပြုခြင်း ဟာလည်းဘဲ သီလတစ်မျိုးဘဲ၊ ဘာသီလလဲ၊ စေတနာသီလပါ။

ဝတ္တံအပရိပူရေန္တော၊ သီလံနပရိပူရတိ။ ဝတ္တံ၊ မိမိပြုသင့်ပြုထိုက် သောဝတ်ကို။ အပရိပူရေန္တော၊ မပြည့်ကျင့်သည်ရှိသော်။ သီလံ၊ သီလသည်။ နပရိပူရတိ၊ မပြည့်စုံနိုင်။ ဝတ္တရားချို့တဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သီလမပြည့်စုံဘူးတဲ့ နော်...။ ဒီတော့ မိဘဝတ်၊ ဆရာဝတ်၊ ဆွေမျိုးဝတ်၊ ဘုရားဝတ်၊ ကျောင်း ဝတ်၊ သံဃာ့ဝတ် ဒီလိုဝတ်တွေကိုစေတနာနဲ့ပြုတော့ ဒါ၊ဘာသီလခေါ်တယ်၊ စေတနာသီလခေါ်တယ်။

အေး...သီလက စာရိတ္တသီလ၊ ဝါရိတ္တသီလလို့ ၂-မျိုးရှိပြန်တယ်။ မိဝတ်ဘဝတ်စသည်ကို ပြုကျင့်တဲ့သီလကို စာရိတ္တသီလခေါ်တယ်။ စာရိတ္တ သီလဆိုတာ မပျက်ရဘူး၊ မပျက်ကောင်းဘူးတဲ့။ ကိုယ်ဝတ္တရားကိုယ်ပြုကျင့် ရတယ်။ အဲဒီဝတ္တရားကို ပြုကျင့်တဲ့သီလ၏တရားကိုယ်က (စေတနာ)နော်။ မကောင်းသောကာယကံမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ မကောင်းသောဝစီကံမှ ရှောင် ကြဉ်ခြင်း၊ မကောင်းသောအသက်မွေးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကို ဝိရတီသီလ ခေါ်တယ်။

ကာယကံ ဝစီကံမှရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် နှစ်မျိုးရှိတယ်။ အသက်မွေး ခြင်းနှင့်စပ်သော ကာယကံဝစီကံမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတစ်မျိုး၊ အသက်မွေးခြင်း ခြင်းနှင့်မစပ်သော ကာယကံဝစီကံမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတစ်မျိုး။ အသက်မွေး ခြင်းနှင့်စပ်သော ကာယကံဝစီကံမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကို သမ္မာအာဇီဝ သီလ

ခေါ်တယ်။ အသက်မွေးခြင်းနှင့်မစပ်သော ကာယကံမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကို သမ္မာကမ္မန္တ သီလခေါ်တယ်။ အသက်မွေးခြင်းနှင့်မစပ်သော ဝစီကံမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကို သမ္မာဝါစာ သီလခေါ်တယ်။

အဲဒီ သမ္မာဝါစာ သီလ၊ သမ္မာကမ္မန္တ သီလ၊ သမ္မာအာဇီဝ သီလ ဆိုတဲ့ သီလသုံးမျိုးကို ဝိရတီသီလခေါ်တယ်နော်။

ယခု တရားလုပ်ကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အားထုတ်တဲ့ဝိရိယကို ဝိရိယ သီလခေါ်တယ်။ ယခုတရားအားထုတ်တဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ သည်းခံမှုကို ခန္တီ သီလခေါ်တယ်။ ယခုတရားအားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ မမေ့မလျော့မှု သတိကို သတိသီလ ခေါ်တယ်။

မကောင်းမှုဒုစရိုက်သည် မကောင်းကျိုးကိုပေးတယ်။ ကောင်းမှု သုစရိုက်သည် ကောင်းကျိုးကိုပေးတယ်။ မကောင်းမှုဒုစရိုက်ဆိုတာ ဘာတုန်း၊ (အကုသိုလ်ကံ)။ အကုသိုလ်ကံဆိုလျှင် မကောင်းကျိုးကိုပေးတယ်။ ကောင်း မှုသုစရိုက်ဆိုတာ ဘာတုန်း၊ (ကုသိုလ်ကံ)။ ကုသိုလ်ကံဆိုလျှင် ကောင်းကျိုးကို ပေးတယ်။ အဲဒီလိုအဖျင်းဆုံး မကောင်းတာလုပ်လျှင် မကောင်းကျိုးပေးမယ်။ ကောင်းတာလုပ်လျှင် ကောင်းကျိုးပေးမယ်လို့ အကုသိုလ်ကံ၏ မကောင်းကျိုး၊ ကုသိုလ်ကံ၏ ကောင်းကျိုးကို ယုံကြည်တဲ့သဒ္ဓါနဲ့တကွ ဖြစ်သောဉာဏ်ကို ကမ္မဿကတာဉာဏ် ခေါ်တယ်။

အဲဒီလို မကောင်းမှုက မကောင်းကျိုးကိုပေးတယ်။ ကောင်းမှုက ကောင်းကျိုးကိုပေးတယ်လို့ တကယ်ယုံကြည်တဲ့စိတ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မကောင်း မှုကို ပြုအုံးမလား၊ မပြုတော့ဘူး။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို အားမထုတ်ဘူး လား၊ အားထုတ်ပါတယ်။ အေး...ဒါဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ကံနှင့်ကံ၏အကျိုးကို ယုံ ကြည်လို့နော်။ အဲဒီ ကံနှင့်ကံ၏အကျိုးကိုယုံကြည်နိုင်တဲ့ ကမ္မဿကတာဉာဏ်

လည်း သီလဘဲ။ အထက်ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်တွေလည်း သီလနယ်ထဲ ပါတာဘဲ။ သို့ပေမယ့်လို့ ခုဟာက သီလသက်သက်ကိုပြောနေတာ။ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကိုပြုတာက စေတနာသီလ။ အသက်မွေးမှုနှင့်စပ်မစပ်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံတို့ကိုစောင့်ရှောက်တာက ဝိရတီသီလ။ အားထုတ်တာက ဝိရိယသီလ။ သည်းခံတာက ခန္တီသီလ။ မမေ့မလျော့တာက သတိသီလ။ ထိုထိုကိစ္စကို အမှန်အားဖြင့် သိနိုင်သောဉာဏ်က ပညာသီလ။ ဉာဏ်လည်း သီလထဲပါတယ်နော်။

ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။ အဒိန္နဒါနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိဆိုတဲ့ ဒီသိက္ခာပုဒ်တွေကို မခံယူကြဘူးလား၊ ခံယူကြပါတယ်။ အဲဒီခံယူထားတဲ့ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ရှောက်တာဟာ ပုဂ္ဂိုလ်က စောင့်ရှောက်သလား၊ သီလက စောင့်ရှောက်သလားလို့ စဉ်းစားကြည့်နော်။

အမှန်က သီလကစောင့်ရှောက်တာ၊ ဝိရတီဆိုတဲ့ သီလရှိတဲ့စိတ်က ကာယကံ ဝစီကံ အသက်မွေးမှုကို သူကစောင့်ရှောက်တာ၊ စိတ်ကတော့ ဝိရတီမဟုတ်ဘူး၊ ဝိရတီက စေတသိက်၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဆိုတဲ့ စေတသိက်နှင့်ယှဉ်တဲ့စိတ်က သိက္ခာပုဒ်ကို မစောင့်ရှောက်ဘူးလား၊ စောင့်ရှောက်ပါတယ်။ ဒါဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကစောင့်ရှောက်တာလား။ သီလကစောင့်ရှောက်တာလား။ သီလက စောင့်ရှောက်တာပါ။ ဝိရိယ၊မရှိလို့ပျင်းရိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကို ပြုကျင့်တယ်၊ ဝိရိယရှိလို့ မပျင်းရိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကို မပြုဘူး။

ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ဝိရိယ၊ကကောင်းသောအမှုကို အားထုတ်နိုင်လို့။ ပျင်းရိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ကောင်းကောင်းမကောင်းကောင်း စားရပြီးရော၊ ကောင်းတာနဲ့လည်း အသက်မွေးမှာဘဲ။ မကောင်းတာနဲ့လည်း အသက်မွေးမှာဘဲ။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝိရိယမရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုရမယ်။ တကယ် သီလတရားကို

ဆိုက်တဲ့ ဝိရိယရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က မကောင်းတာကို သူလုပ်အုံးမလား၊ အေး
မလုပ်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဝိရိယလည်းဘဲ သီလဘဲနော်။

စိတ်အားထက်သန်လို့ ဝိရိယနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အရာရာမှာ
သည်းမခံနိုင်ဘူးလား၊ သည်းခံနိုင်တယ်။ ဒီတော့ အပြစ်ဟူသမျှဟာ သည်း
မခံလို့ဖြစ်တာ၊ သည်းခံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အပြစ်ကင်းတယ်၊ ဒီတော့ သည်းခံတဲ့ခန္ဓိ
ကော သီလထဲမပါဘူးလား၊ ပါတယ်။ ဒါဖြင့် သတိမေ့လျော့လို့ဖြစ်တဲ့အ
ပြစ်ကော မရှိဘူးလား၊ ရှိပါတယ်။ အေး...သတိကောင်းနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အပြစ်
ရှိနိုင်ပါ့မလား၊ မရှိနိုင်ပါ။

ရဟန်းတစ်ပါးက အရှင်သာရိပုတ္တရာကို မြတ်စွာဘုရားထံသွားပြီး
တော့ ကုန်းတိုက်တယ်၊ မြတ်စွာဘုရားတဲ့... အရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ တပည့်
တော်ကို မလေးမစားလုပ်ပါတယ်၊ အရှင်ဘုရား၏လက်ျာတော်ရံဖြစ်တဲ့
အရှင်သာရိပုတ္တရာကြီးဟာ အလွန်မာနကြီးပါတယ်လို့ ရဟန်းတစ်ပါးက သွား
လျှောက်သတဲ့၊ လျှောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားက သာရိပုတ္တရာကို ခေါ်လိုက်
စမ်းဟေ့။ ဟောဒီကိုယ်တော်တစ်ပါးက သူ့ကိုမလေးမစားလုပ်တယ်၊ မင်းဟာ
အလွန်မာနကြီးတယ်လို့ ငါ့ကိုလာပြီးလျှောက်နေတယ်၊ မင်းသူ့ကို မလေး
မစားများ လုပ်မိသလားလို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ဘုရားကမေးသတဲ့။ မေး
တော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဘယ်နှယ်ပြောသလဲ၊ **သတိ** အထမမြောက်
သေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလျှင်တော့ လုပ်ချင်လုပ်ပါလိမ့်မယ်ဘုရားတဲ့၊ သူတစ်ပါးကို
မလေးမစားလုပ်တဲ့ အပြစ်မကင်းတဲ့အလုပ်လုပ်တယ်ဆိုတာ ဘာဖြစ်လို့၊
သတိကင်းမဲ့လို့။ အေး...သတိအထမြောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလျှင် သူတစ်ပါးကို
မလေးမစား မလုပ်တော့ဘူးတဲ့။ ဒီစကားကိုထောက်လျှင် သတိရှိခြင်းသည်
အပြစ်ကင်းခြင်း၏အကြောင်း မဟုတ်ဘူးလား။ ဒါကြောင့် သတိလည်းဘဲ
သီလ၊ ခုတင်ကပြောတဲ့ အကုသိုလ်ကံက မကောင်းကျိုးပေးတယ်။ ကုသိုလ်
ကံက ကောင်းကျိုးပေးတယ်လို့... ကံ၊ ကံ၏အကျိုးယုံကြည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကော

မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကို မရှောင်ကြဉ်ပေဘူးလား။ ရှောင်ကြဉ်ပါတယ်ဘုရား။
အေး...ဒီလိုဆိုလျှင် အသိဉာဏ်လည်း သီလဘဲ။

ဒါဖြင့် စေတနာသီလ၊ ဝိရတီသီလ၊ ဝိရိယသီလ၊ ခန္တီသီလ၊ သတိ
သီလ၊ ပညာသီလ လို့ ခြောက်မျိုးရှိတယ်။ သီလစေတနာနဲ့ယှဉ်နေတဲ့စိတ်၊
ဝိရတီနဲ့ယှဉ်နေတဲ့စိတ်၊ ခန္တီဆိုတဲ့ အဒေါသနဲ့ ယှဉ်နေတဲ့စိတ်၊ သတိနဲ့ယှဉ်
နေတဲ့စိတ်၊ ဉာဏ်နဲ့ယှဉ်နေတဲ့စိတ်၊ အဲဒီ စိတ်ခြောက်မျိုးဟာ သီလဘဲနော်။
အဲဒီခြောက်မျိုး တစ်မျိုးမျိုးနဲ့ယှဉ်ခဲ့သော် **သီလ** မဆိုနိုင်ဘူးလား၊ ဆိုနိုင်
ပါတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ဒီခြောက်မျိုး တစ်မျိုးမျိုးနဲ့ယှဉ်တဲ့စိတ်ဟာ ကာယ
ကံ ဝစီကံ အပြစ်ကင်းလို့။

ဒါကြောင့် အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် သီလဆိုတာ ကာယကံ ဝစီကံ
အပြစ်ကင်းတာကို သီလလို့ခေါ်တယ်။ ဘယ်လိုဘဲ အားထုတ်အားထုတ်
ကာယကံပြစ် မကင်းသေးဘူးဆိုလျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သီလမရှိသေးဘူး၊ သီလ
မရှိဘဲ သမာဓိ၊ပညာကို တက်လို့ရပါ့မလား။ မရပါဘူး၊ အဲဒါကြောင့် သီလ
အရေးကြီးတယ် ပြောတာနော်။

တနည်းအားဖြင့် သီလသည် ကုသိုလ်တရားတို့၏ တည်ရာနေရာ
ဖြစ်တယ်တဲ့၊ သီလ ရှိပြီဆိုမှဖြင့် ကုသိုလ်အမျိုးမျိုးတွေဟာ ဒီစိတ်မှာ ဒီ
ပုဂ္ဂိုလ်မှာ လာတည်တော့တာဘဲ။ ကုသိုလ်အမျိုးမျိုးတွေ တည်တဲ့စိတ်ရှိပြီး
ကုသိုလ် အမျိုးမျိုးတွေတည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြင်လိုက်ရလျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ် သီလ
ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ သူ့သန္တာန်မှာ ကုသိုလ်တွေရလိုက်တာ၊ ကုသိုလ်တွေ များလိုက်
တာလို့ မသိနိုင်ဘူးလား၊ သိနိုင်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ သီလတည်းဟူသော
တည်ရာရှိလို့၊ အမှန်အားဖြင့် သီလက အိုးခွက်နဲ့တူတယ်။ သည့်ပြင် ကုသိုလ်
တွေက ထည့်ထားတဲ့ပစ္စည်းဝတ္ထုနဲ့တူတယ်။ ပစ္စည်းဝတ္ထုကို အိုးခွက်ထဲထည့်
ထားရသလို ကုသိုလ်ဟူသမျှကိုလည်း သီလထဲထည့်ထားရမယ်နော်။

သီလမရှိဘဲ ကုသိုလ်တွေလုပ်နေလျှင် ဒီကုသိုလ်တွေဟာ အဖတ်မတင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် သီလသည် ကုသိုလ်ဟူသမျှတို့၏တည်ရာ ဖြစ်တယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ ကုသိုလ်အမျိုးမျိုးတွေဖြစ်နေလို့ရှိလျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ မသိနိုင်ဘူးလား၊ သိနိုင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်သိနိုင်သလဲ၊ ကုသိုလ်ဟူသမျှတို့၏ တည်ရာကို ဆိုထားသောကြောင့်။ အေး...ဒီလိုဆိုတော့ ကာယကံ ဝစီကံ စောင့်ရှောက်တဲ့တရားက သီလတစ်မျိုး၊ ကုသိုလ်အမျိုးမျိုးတို့၏တည်ရာတရားက သီလတစ်မျိုးလို့ အကျဉ်းအားဖြင့် ဒီနှစ်မျိုးဘဲ။ သီလ၏လက္ခဏာကတော့ (သီလနု လက္ခဏံ သီလံ)၊ သီလံ၊ သီလသည်။ သီလနု လက္ခဏံ၊ ကာယကံ ဝစီကံတို့ကို ကောင်းစွာထားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ တစ်နည်း၊ သီလနု လက္ခဏံ၊ ထိုထိုကုသိုလ်တို့၏ တည်ရာလက္ခဏာရှိ၏လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း ကာယကံ ဝစီကံတို့ကို ကောင်းစွာထားတဲ့ အမှတ်အသားကို မြင်သဖြင့် သီလကိုသိနိုင်တယ်။ ကုသိုလ်အမျိုးမျိုးတို့၏ တည်ရာကိုတွေ့သဖြင့် သီလကိုသိနိုင်တယ်နော်။

ဒီတော့ သီလရဲ့အမှတ်အသားဟာ နှစ်မျိုးရှိတယ်၊ တစ်မျိုးက ကာယကံ ဝစီကံတို့ကို ကောင်းစွာထားတယ်။ တစ်မျိုးက ကုသိုလ်အမျိုးမျိုးတို့၏ တည်ရာဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို သီလကို တခါထပ်စစ်လိုက်တော့ စေတနာ သီလ၊ ဝိရတီသီလ၊ ဝိရိယသီလ၊ ခန္တီသီလ၊ သတိသီလ၊ ပညာသီလ လို့ ခြောက်မျိုးရှိပြန်တယ်။ အဲဒီသီလတွေဟာ...

သိရဋ္ဌ သီတလဋ္ဌဟိ၊ သလနုဿုပနဋ္ဌတော။
 သာလာယ သဒိသတ္တာစ၊ သီလန္တိ ဝုစ္စတေ ထဝါ။

သိရဋ္ဌ သီတလဋ္ဌဟိ၊ ဦးခေါင်းနှင့်တူသော အနက်သဘော။ အေးမြငြိမ်းချမ်းခြင်း သဘောတို့ကြောင့်။ သီလန္တိ၊ သီလဟူ၍။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။ သီလဆိုတာ သတ္တဝါတို့ရဲ့ခေါင်းနဲ့တူတယ်။ သီလဘာနဲ့တူတယ်။

ခေါင်းနဲ့တူပါတယ်။ သိရသဒ္ဓါက ခေါင်းကိုဟောတယ်။ ခေါင်းကိုဟောတဲ့ သိရသဒ္ဓါက သီလဖြစ်လာတယ်တဲ့။ ရကောက်ကနေပြီး လ၊ဖြစ်လို့ သီလခေါ် တယ်။

ဘယ်သတ္တဝါဖြစ်ဖြစ် သည့်ပြင်အင်္ဂါ ခြေလက်ဖြတ်လို့ မသေဘူး၊ ခေါင်းဖြတ်လျှင် အသက်ရှင်သေးရဲ့လား၊ မရှင်ပါဘူး။ အေး...ခေါင်းဖြတ်လျှင် သတ္တဝါများ အသက်မရှင်သလိုဘဲ။

ဒို့သာသနာတော်မှာလည်း သီလသာသနာ၊ သမာဓိသာသနာ၊ ပညာ သာသနာ၊ လို့ သာသနာသုံးရပ်ရှိတဲ့အနက်၊ ဒီ သီလသာသနာ မရှိလျှင် ဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ခေါင်းဖြတ်တဲ့သတ္တဝါ အသက်မရှင်သလို သီလမပြည့်စုံတဲ့အ တွက် လူ့ရွာနတ်ရွာဟုဆိုအပ်သော သုဂတိအသက် သူ့မှာမရှည်တော့ဘူး။ အပါယ်ငရဲ ကျရတော့မယ်တဲ့။

တနည်းအားဖြင့် အေးမြငြိမ်းချမ်းခြင်းကို သီတလခေါ်တယ်။ အေးမြငြိမ်းချမ်းခြင်း သီတလပုဒ်မှာ အလယ်ခေါင်က တဝမ်းပူကို ချေပစ် လိုက်တော့ သီလလို့ဖြစ်တယ်။ သီလရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်မှာ အင်မတန် အေးချမ်းတယ်၊ ကြည်လင်တယ်။ သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်နှလုံးဟာ မပူပန် ဘူးတဲ့။ ငါ့မှာ ကာယကံပြစ်လည်း မရှိဘူး၊ ဝစီကံပြစ်လည်း မရှိဘူးလို့ ကိုယ်အပြစ်ကို ပြန်ပြီးဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တော့ ဘာပြစ်မှ မရှိဘူးဆိုတာ မသိဘူးလား၊ သိပါတယ်။ သိတော့ အတ္တာနုဝါဒဘေးကင်းတယ်၊ ငါမကောင်း သေးဘူး၊ ငါမစင်ကြယ်သေးဘူး၊ ငါနေရာမကျသေးဘူး၊ ငါခုနေများသေလျှင် ခက်တယ်၊ အဲဒီလို ကိုယ်ကိုယ်အားမရလို့ရှိလျှင် ဘာဘေးခေါ်တယ်၊ အတ္တာ နုဝါဒဘေးခေါ်တယ်။ ကိုယ်ကိုယ်ကိုစွပ်စွဲတဲ့ အဲဒီ အတ္တာနုဝါဒဘေး ကင်း တဲ့စိတ်မှာ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်နိုင်အုံးမလား၊ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် စိတ်နှလုံးကို အေးချမ်းစေတတ်သောကြောင့် သီလ။ သတ္တဝါတို့၏ခေါင်းနဲ့ တူသောကြောင့် သီလ။ တနည်း သလနဿုပနဋ္ဌတော၊ အကုသိုလ်တရား

တို့ကို ပိတ်ပင်ထားဆီးခြင်း အနက်။ ဒုစရိုက်အကျင့်ပျက်တို့၏ အိပ်စက်ရာ ရာအနက်ဖြစ်သောကြောင့် သီလန္တိ၊ သီလဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အကု သိုလ်တရားတို့ကို တားဆီးနိုင်သော သဘော။ ဒုစရိုက်တရားတို့၏ အိပ်စက် ရာဖြစ်သောသဘောကို သီလခေါ်တယ်။ သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကုသိုလ် မဝင်ဘူး။ ဒုစရိုက်တွေ အိပ်ရာကမထဘူးတဲ့။ သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ အကုသိုလ်ဒုစရိုက်တွေ ဖြစ်နိုင်သေးသလား၊ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။

အေး...သီလရှိလျှင် သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်မှာ ကာယကံအကု သိုလ်၊ ဝစီကံအကုသိုလ်တွေ မဝင်တော့ဘူး။ ကာယဒုစရိုက် ဝစီဒုစရိုက် တွေလည်း အိပ်ရာကမထတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် သီလခေါ်တယ်။ တနည်း... သာလာယသ ဒိသတ္တာ၊ ဧည့်သည်တို့၏နားနေခိုအောင်းရာ ဇရပ်နှင့်တူသော ကြောင့်။ သီလန္တိ၊ သီလဟူ၍။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။ လမ်းဆုံးလမ်းမ လမ်း လေးခွဲမှာ ဆောက်ထားတဲ့ဇရပ်ကိုတွေ့လျှင် ခရီးသွားညှော်သည်တွေ တက် ပြီးတော့ နားနေခိုအောင်းသလို သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ ထိုထို ကုသိုလ် တရားတွေ လာလာပြီးတော့နားနေကြတယ်။ ဒါကြောင့် သီလ ခေါ်တယ် နော်။ သည့်ပြင် သမာဓိတွေ ပညာတွေကိုတော့ လှမ်းလှမ်းပြီး ဟောကြပြော ကြ အားထုတ်ကြတယ်။ သီလပေါ်မှာ ပေါ့ပေါ့နေကြတယ်။

သာသနာမှာ အခြေခံက သီလ။ အေး...အခြေခံက သီလဖြစ်တဲ့ အတွက် တရားအားထုတ်တဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဘာကိုနှလုံးသွင်းရမယ်၊ ကာ ယကံဖြစ် စင်ကြယ်မှု၊ ဝစီကံဖြစ် စင်ကြယ်မှုကို နှလုံးသွင်းရမယ်။ ကာယကံ၊ ဝစီကံအပြစ်ကင်းမှ သီလနဲ့ပြည့်စုံမယ်။ အေး...အကျယ်တဝင့်သာပြောရတယ် အမှန်က ကာယကံအပြစ်ကင်းခြင်း၊ ဝစီကံအပြစ်ကင်းခြင်းဟာ သီလဘဲ၊ ကာယကံအပြစ်ကင်းတဲ့ သီလ၊ ဝစီကံအပြစ်ကင်းတဲ့ သီလနဲ့ပြည့်စုံလျှင် ဘာဖြစ်လာမယ်။

သီလတော သုခိတာ။ သီလတော၊ သီလကြောင့်။ သုခိတာ၊ ကိုယ် စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြကုန်၏။ ကာယကံ၊ ဝစီကံအပြစ်ကင်းလျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ် မှာ မချမ်းသာဘူးလား၊ ချမ်းသာပါတယ်။ အေး...ကိုယ်ရောစိတ်ရော ချမ်း သာတော့(သုခံသမာဓတ္ထာယ) သုခံ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းသည်။ သမာဓတ္ထာယ၊ သမာဓိ အကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကိုယ်ရောစိတ်ရော ချမ်းသာလာလျှင်ဖြင့် သမာဓိတည်တို့ခက်သေးသလား၊ မခက်တော့ပါဘူး။ အေး...ကိုယ်ရောစိတ်ရောချမ်းသာပြီး သမာဓိကိုဖြစ်စေနိုင်တဲ့ သီလကို သ မာဓိသံဝတ္ထနိက သီလလို့ခေါ်တယ်၊ ဘယ်သီလမျိုးလဲ။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာတဲ့ သီလမျိုး၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးချမ်းသာတဲ့ သီလနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မှာ သမာဓိရဖို့ခက်သေးသလား၊ မခက်တော့ပါဘူး။

အေး...ဒါဖြင့် သီလရှိလို့ အပြစ်ကင်းပြီး၊ သမာဓိရှိလို့ စိတ်တည် ငြိမ်နေပြီဆိုလျှင် (သမာဟိတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ) သမာဟိတော၊ သမာဓိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ “ယထာဘူတံ” ဟုတ်မှန်တိုင်းသော သဘာဝကို “ပဇာနာတိ” အပြားအားဖြင့် သိ၏။ သမာဓိရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဟုတ်အမှန် မသိနိုင်ဘူးလား၊ သိနိုင်ပါတယ်။ အေး... အဟုတ်အမှန်သိနိုင်တဲ့ ဉာဏ်ကို “ယထာဘူတံ” ဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

ဒီတော့ အပြစ်ကင်းတာက **သီလ**၊ အာရုံမှာ တည်ငြိမ်တာက **သမာဓိ**၊ အဟုတ်အမှန်သိတာက **ပညာ**နော်။ အေး...သာသနာနဲ့တွေ့ကြုံတဲ့ အခါ သီလသာသနာ၊ သမာဓိသာသနာ၊ ပညာသာသနာ၊ အဲဒါတွေရအောင် လုပ်ဖို့လိုနေတာဘဲ။ ဒီတော့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၏အခြေခံက ဘယ်သူ လဲလို့။ အခြေခံတရားရှာလိုက်တော့ **အပ္ပမာဒ**။

အပ္ပမာဒ ဆိုတာဘာလဲ။(သတိ အဝိပွဝါသော အပ္ပမာဒေါနာမ)။ သတိ အဝိပွဝါသော၊ သတိမကင်းသောနေခြင်းသည်။ အပ္ပမာဒေါနာမ၊ အပ္ပ မာဒ တရားမည်၏တဲ့။ ဘာလုပ်လုပ် သတိကိုရှေ့သွားပြု၍ သတိရှေ့ဆောင်

ပြီးတော့လုပ်တာကို **အပ္ပမာဒ** ခေါ်တယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက **သတိ**၊ အထမမြောက်သေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ သူပြောသလို ဖြစ်ချင်ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်လို့ ပြောတာပေါ့။ သတိအထမြောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က မတော်တရော် ဖြစ်ပါအုံးမလား၊ မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့၊ သတိရှေ့ဆောင်နေလို့။

ဒီတော့ သတိနဲ့ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖြစ်အောင်နေလျှင် အပ္ပမာဒ ဖြစ်မယ်။ အဲဒီ အပ္ပမာဒတရားဟာ အရေးကြီးဆုံးဘဲ။ ဒါကြောင့် တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ **“သတိ”**ကိုကြိုးစားအားထုတ်ကြ။

သတိရယ်၊ **သမာဓိ**ရယ်၊ **ပညာ**ရယ် သုံးမျိုးရှိတယ်။ **သတိ**ဆိုတာ ဘယ်လို ဖြစ်တာလဲ။ **ပညာ**ဆိုတာ ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ။ အားထုတ်တဲ့အခါ ဖြစ်လာတာကို **သတိ သမာဓိ ပညာ** ခွဲတတ်ရမယ်နော်။ အားထုတ်တဲ့အခါမှာ **သတိ**ဆိုတဲ့တရားက ဘယ်အာရုံမျိုးမဆို မဖြစ်လျှင်နေမှ၊ ဖြစ်လျှင် သူသိရမယ်။ ဒါတစ်ခုတော့ မေ့လျော့လို့လစ်သွားတယ်။ ဟိုဟာတစ်ခုတော့ မေ့လျော့လို့ လစ်သွားတယ်လို့ ...

အဲဒီလို...

လစ်သွားတာမရှိဘဲနဲ့ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သတိမလစ်ဘူး ဆိုလျှင် (သတိ)။

ကိုယ်ထားတဲ့ တစ်ခုသောအာရုံမှာ ကပ်ပြီးငြိမ်နေလျှင် (သမာဓိ)။

ကိုယ်အာရုံပြုတဲ့ တစ်ခုသောအာရုံ၏သဘာဝကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနိုင်လျှင် (ပညာ)။

အဲဒီတော့ သတိရော၊ ပညာရော၊ သမာဓိနဲ့ မကင်းနိုင်ဘူး၊ သမာဓိဆိုတဲ့သဘောက အာရုံကိုအရင်ဖမ်းပေးတာ၊ သမာဓိဖမ်းပေးမှ အာရုံက ရနိုင်တာ၊ သမာဓိက ဖမ်းလို့မိတဲ့ အာရုံကို သတိက သိရမယ်။ ဒါဖြင့် သမာဓိဖမ်းပေးလို့ရတဲ့အာရုံကို ပညာကလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိရမယ်နော်၊ ဒီတော့ သတိလည်းဘဲ ဖြစ်လာလျှင် သမာဓိနဲ့မကင်းဘူး၊ ပညာလည်းဘဲ ဖြစ်လာလျှင် သမာဓိနဲ့မကင်းဘူး။

ဒီတော့ အားထုတ်ရမှာက **သတိ**ကို ဦးစားပေးအားထုတ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ သတိမပါဘဲ သမာဓိဖြစ်တတ်တယ်၊ သမာဓိမပါဘဲ သတိဖြစ်တယ်လို့ မရှိဘူး၊ သတိမပါဘဲ ပညာမဖြစ်ဘူး၊ ဒီတော့ သမာဓိဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ပညာဘဲဖြစ်ဖြစ် သတိရှေ့ဆောင်ပြီးဖြစ်မှ သမာဓိလည်းမှန်တယ်၊ ပညာလည်းမှန်မှန်တယ်၊ သတိရှေ့မဆောင်တဲ့ပညာဟာ လမ်းမှားတတ်တယ်။ သို့သော် သူတို့က ပညာလို့သာပြောတာ လမ်းမှားတဲ့ပညာက ပညာအစစ်မဟုတ်ဘူး၊ လမ်းမှားတဲ့ပညာက မောဟဘဲ၊ ပညာအစစ်ဆိုတာ မှားတယ်လို့မရှိဘူး။

ဒါကြောင့် ပညာအစစ်ဆိုလျှင် လမ်းမမှားဘူး၊ ပညာအစစ်ဆိုလျှင် သတိမကင်းဘူး၊ ဒီတော့ သတိမကင်းတဲ့ပညာ ဖြစ်ဘို့၊ သတိမကင်းတဲ့သမာဓိ ဖြစ်ဘို့ အရေးမကြီးဘူးလား၊ ကြီးပါတယ်၊ အေး...သတိမကင်းတဲ့သမာဓိ ဖြစ်မှ အကျိုးများမယ်၊ သတိမကင်းတဲ့ပညာဖြစ်မှ အကျိုးများမယ်။ ဒီတော့ သတိရှိ၊မရှိကိုလည်း ကိုယ်စိတ်ကို သိဖို့အရေးကြီးတယ်၊ ဘယ်လို အရေးကြီးသလဲ၊ ကိုယ်ပြောချင်ရာပြော၊ ကိုယ်ဆိုချင်ရာဆို၊ ဥပမာ...ကောင်းတဲ့စကားကိုဘဲ ပြောနေတယ်ဆိုပါတော့၊ ကောင်းတဲ့စကားပြောနေပေမယ်လို့ သတိ လစ်ချင်လစ်နေတာဘဲ။

ဒီအချိန်ဟာ ငါသတိလစ်နေတဲ့ အချိန်အခါ၊ ငါ မေ့လျော့နေတဲ့ အချိန်အခါ၊ ငါ၊သတိနဲ့ပြည့်စုံနေတဲ့ အချိန်အခါ၊ ဒီလိုသိဖို့ အရေးကြီးတယ်။

အဲဒါ ဘယ်လိုမှသိမယ်၊ စိတ္တာနုပဿနာ လုပ်မှသိမယ်၊ (သရာဂံစိတ္တံ) လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း ရာဂနှင့်တကွသောစိတ်၊ တပ်မက်နှစ်သက်တဲ့စိတ် ရင်ထဲမှာ ဖြစ်လာလျှင် ဒါ၊ရာဂမကင်းတဲ့စိတ်ဘဲလို့ သိရမယ်၊ ရာဂမကင်းတဲ့စိတ် မဖြစ်ရဘူးလို့ ဘုရားဟောသလား၊ သိရမယ်လို့ဟောသလား၊ သိရမယ်လို့ ဟောတာ။ ရာဂမကင်းတဲ့စိတ်က သူ့ရှိသေးလျှင် ဖြစ်မှာဘဲ၊ ဖြစ်လို့ရှိလျှင် သိပါနော်။ (ဝီတရာဂံ စိတ္တံ)ဆိုတဲ့အတိုင်း ရာဂကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်လျှင် ဒါရာဂ ကင်းတဲ့စိတ်ပါလားလို့ သိရမယ်။ ရာဂကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်လျှင်လည်း သိ။ ရာဂ,မကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်လျှင်လည်း သိ။ (သဒေါသံ စိတ္တံ) လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း ဒေါသမကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်လျှင်လည်း သိရမယ်၊ ဒေါသမကင်းတဲ့စိတ် မဖြစ် ရဘူးလို့မဆိုဘူး၊ ဒေါသမကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်လာလျှင် သိရမယ်လို့ ဆိုတာနော်။ သတိထားပြီးတော့ သိ။ (ဝီတဒေါသံ စိတ္တံ) ဒေါသကင်းတဲ့စိတ် ဖြစ်လာ လျှင်လည်း သိ။

ဒေါသကင်းတဲ့စိတ်ဆိုတာ သူတစ်ပါးတို့၏အကျိုးစီးပွားကို လို လားတဲ့ မေတ္တာစိတ်ကို ခေါ်တာ၊ ဒီတော့ ဒေါသနဲ့တကွစိတ်ဖြစ်လျှင်လည်း သိ၊ ဒေါသကင်းတဲ့စိတ် ဖြစ်လျှင်လည်း သိ။

(သမောဟံ စိတ္တံ) တွေဝေမိန်းမောတဲ့ သတိကင်းလွတ်တဲ့ စိတ် ဖြစ်လျှင်လည်း သိ၊ ဟာ ဒီအချက် လွတ်သွားပါလား၊ ဒီအချက်မှာ ငါမေ့သွား ပါလားလို့၊ စိတ်ဖြစ်လျှင် သိရမယ်၊ မဖြစ်ရဘူးလို့တော့ မဟောဘူး၊ ဖြစ်စ ရာ ရှိသေးလျှင် ဖြစ်မှာဘဲ၊ သို့သော်လည်း လစ်သွားလျှင် လစ်သွားမှန်းသိ၊ (ဝီတမောဟံ စိတ္တံ) ဟော...ငါ မလစ်ဘူးဟေ့၊ မေ့လျော့ခြင်းကင်းတယ်၊ ဝီတ ဆိုတာ ကင်းခြင်းအနက်ကို ဟောတာ၊ ရာဂကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဒေါ သ ကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်ဖြစ်၊ မောဟ ကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သတိမလစ်နဲ့ပေါ့၊ ရာဂမကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဒေါသမကင်းတဲ့စိတ်ဖြစ်ဖြစ်၊ မောဟ မကင်းတဲ့ စိတ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သိရမယ်၊ “**သတိ**” မ လစ်စေနဲ့၊ သတိ မလစ်လို့ရှိလျှင် သတိရှိမနေဘူးလား။ သတိ ရှိနေလျှင်

“ **အပ္ပမာဒ** ”တရားနဲ့ မပြည့်စုံဘူးလား၊ ပြည့်စုံပါတယ်၊ အေး...အပ္ပမာဒ တရားနဲ့ပြည့်စုံလျှင် ဒီပုဂ္ဂိုလ် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဖြစ်ဖို့ မခက်တော့ဘူး။ သီလ သာသနာ၊ သမာဓိ သာသနာ၊ ပညာ သာသနာဆိုတဲ့ သာသနာသုံး ရပ်နဲ့ ပြည့်စုံနေပြီ၊ ပြည့်စုံနေလျှင် သာသနာတွင်းမှာ လူဖြစ်ကျိုးနပ်ပြီ။

အရာရာမှာ သတိကင်းလွတ်နေလို့ရှိလျှင် သာသနာတွင်းမှာ လူဖြစ် ကျိုးမနပ်ဘူး၊ သတိကင်းတာနဲ့၊ သတိမကင်းတာနဲ့ ဘယ်လိုကွာခြားကြသ လဲ။ ဒို့လူစု သတိကင်းတာကြည့်စမ်း၊ ခု အသက် (၇၀) ကျော်ကြီးတွေက တောင် သေမှာကြောက်ရဲ့လားဆိုတော့ မကြောက်ဘူး၊ ဘယ်လိုမှ ကြောက် မလဲလို့ဆိုတော့ သေဖို့ရန်နီးတဲ့အခါကျမှ ကြောက်မယ်။ ဒီတခါတော့ ငါ မလွတ်တော့ဘူး၊ ငါ သေတော့မယ်လို့ သေဖို့ရာအကြောင်း တစ်စုံတစ်ရာနဲ့ နီးတဲ့အခါကျလျှင် သေမှာမကြောက်ဘူးလား။ ကြောက်ပါတယ်။ အဲဒီ သေ ဖို့ရာ အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာနဲ့တွေ့လို့ သေဖို့ရာကြောက်သလို ယခု ပကတိ စိတ်မှာ သေမှာကြောက်ရဲ့လား။ ဟိုလို မကြောက်ဘူး၊ သေမှာကြောက်ပါတယ် ဆိုတာ ပါးစပ်ကအပြောဘဲ။

ဒီတော့ သေမှာ ဘာဖြစ်လို့မကြောက်သလဲလို့ စဉ်းစားစမ်း။ အမှတ်မရလို့၊ “**သတိ**”မေ့နေလို့ ကိုယ်သေဖို့ ကိုယ်အမှတ်မရဘူး၊ သတိ မရဘူးနော်၊ သေဘို့အမှတ်ရနေလျှင် သေမှာကြောက်တဲ့စိတ် ပေါ်လာရမယ်၊ တကယ်သေဘို့ရာ ထင်ထင်ရှားရှားနဲ့ တိုးတဲ့အခါကျတော့ ဘာလို့ကြောက် သလဲ၊ အမှတ်ရနေပြီပေါ့၊ ခုတော့ သေဘို့ရာအကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာနဲ့ မ တိုးတဲ့ အခါ သေမှာကြောက်တဲ့စိတ်ကို မလာဘူး၊ သေမှာကြောက်တဲ့စိတ် မလာတာ ဘာဖြစ်လို့၊ သတိမဲ့လို့၊ သတိက အဲဒီကျအောင် ခက်တာနော်။

“**အခါခပ်သိမ်း၊ စောင့်ထိန်းသတိ၊ အရတိ သညာ၊ လွန်စွာရရှိ၊ မိမိအသက်၊ ငဲ့ကွက်ကင်းကွာ၊ ယုတ်မာစွာလှ၊ ပါပဂရဟိ၊ တလီ ပစ္စည်း၊ မသိမ်းဆည်းလို့၊ ဝန်တိုကင်းပါ၊ အနိစ္စနှင့်၊ ဒုက္ခအနတ္တာ၊**

ထင်လာကပ်ရောက်၊ မရွံ့ကြောက်ပေ၊ မတွေဝေလျက်၊ ငြိမ်သက်
တည်ကြည်၊ သေမည်အမှန်၊ နိဗ္ဗာန်မရ၊ ရှိပြန်ကသော်၊ လားရာ
လူနတ်၊ ဂတိမြတ်သည်၊ မရကသတိ အကျိုးတည်း။”

အခါခပ်သိမ်း၊ စောင့်ထိန်းသတိ၊ ဆိုတာက သေခြင်းတရားကို
အခါခပ်သိမ်း သတိရနေတဲ့ ပွားများနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့စိတ်မှာ သတိမလစ်ဘူး
တဲ့။

အရတိသညာ၊ လွန်စွာရရှိ၊ ဆိုတာက သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိ
သညာအရ အလုံးစုံသောလောကကြီးမှာ ပျော်စရာတစ်ခုမှ မရှိဘူး၊ ခုခေတ်
ကာလ မကောင်းလို့သာ ငြီးရတယ်၊ ခေတ်ကာလကောင်းတဲ့အခါ ပျော်စရာ
ကြီးပါကလားလို့ ခေတ်ကာလမကောင်းတဲ့အခါနဲ့တိုးနေလျှင် ခေတ်ကာလ
ကောင်းတဲ့အခါကို လှမ်းပြီးမျှော်လိမ့်အုံးမယ်၊ သေဘို့ရာအမြဲ သတိရနေ
တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ခေတ်ကာလကောင်းသည် ဖြစ်စေ၊ မကောင်းသည် ဖြစ်စေ၊
ပျော်မွေ့နိုင်အုံးမလား၊ မပျော်မွေ့နိုင်ပါဘူး။ အရတိသညာဆိုတာ မပျော်မမွေ့
နိုင်တဲ့စိတ်ကို ပြောတာ၊ ပျော်ပျော်မွေ့မွေ့ မေ့မေ့လျော့လျော့ နေနိုင်ခြင်းဟာ
အရတိသညာ မရလို့။

မိမိအသက်၊ ငဲ့ကွက်ကင်းကွာ၊ ဆိုတာက အချင်းခပ်သိမ်းသေမယ်
ထင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ်အသက်ကိုများ ငဲ့နေအုံးမလား၊ မငဲ့တော့ပါ
ဘူး။ အေး...ဘာဘဲလုပ်နေနေ သေမှာကသေမှာဘဲလို့ အဲဒီလို သိပြီးတော့
မိမိအသက်ကို ငဲ့ကွက်ခြင်းကင်းတယ်။

ယုတ်မာစွာလှ၊ ပါပဂရဟီဆိုတာက ယုတ်မာဆိုးရွားတဲ့ မကောင်း
မှုတွေကိုကဲ့ရဲ့တဲ့စိတ် အမြဲဖြစ်နေတယ်၊ ဘယ်အကုသိုလ်ဖြစ်ဖြစ် သူ့မှာအား
ကျတဲ့ စိတ်မရှိဘူး၊ အကုသိုလ်မှန်လျှင် သူ့စိတ်မှာ မကောင်းဘူးထင်နေတာ
ဘဲ။

တချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ ခိုးလို့ လိမ်လို့ မကောင်းမှုပြုလို့၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ တိုးတက်တာမရှိကြဘူးလား၊ ရှိကြပါတယ်။ အဲဒီလို သူတပါးတိုးတက်တာကို မြင်တဲ့အခါ အားကျတဲ့စိတ်ကော မဖြစ်ပေဘူးလား၊ တချို့ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒါဟာ မကောင်းတဲ့အမှုလား၊ ကောင်းတဲ့အမှုလား၊ မကောင်းတဲ့အမှု။ အေး အဲဒီမကောင်းတဲ့အမှုကို အပြစ်မြင်နေတဲ့ ကဲ့ရဲ့နိုင်တဲ့စိတ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အားကျပါအုံးမလား၊ မကျပါဘူး။ အေး...ဒါကို ပါပဂရဟီ ခေါ်တယ်။

တလိပစ္စည်း၊ မသိမ်းဆည်းလို့ ဆိုတာက ဘာကိုမှ သိမ်းဆည်း ချင်တဲ့ စိတ်မရှိတော့ဘူးတဲ့၊ ဟိုဟာလေး ဝှက်ထား၊ ဒီဟာလေးကယ်ထား၊ မလုပ်လိုတော့ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ သူထားခဲ့ရမှာ သိနေပေါ့ကိုး။

ဝန်တိုကင်းပါ ဆိုတာက နှမြောလို့ သူတပါးကို မပေးနိုင်ဘူးလို့ မရှိတော့ဘူးတဲ့၊ ဝန်တိုတာနဲ့နှမြောတာ အတူတူဘဲ၊ ဘာကိုမှ မသိမ်းဆည်း ချင်ဘူး၊ ဘယ်ပစ္စည်းကိုမှ မနှမြောဘူးလို့ဆိုလိုတယ်။

အနိစ္စနှင့် ဒုက္ခ အနတ္တ၊ ထင်လာကပ်ရောက် ဆိုတာက အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တလက္ခဏာ၊ အလိုလိုထင်တယ်တဲ့။

မရွံ့ကြောက်ပေ၊ မတွေဝေလျက်၊ ငြိမ်သက်တည်ကြည်၊ သေမည် အမှန် ဆိုတာက တကယ်သေဘို့ရာနဲ့တိုးတဲ့အခါ ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ တွေဝေ ခြင်းမရှိဘဲ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် တည်တည်ကြည်ကြည် သေနိုင်တယ်...တဲ့။ အဲဒီလို စိတ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နိဗ္ဗာန်ကိုတစ်ဘဝထဲနဲ့ ရောက်ချင်လည်းရောက် သွားမယ်၊ မရောက်လို့ရှိလျှင်လည်းဘဲ လူ့ရွာနတ်ရွာဆိုတဲ့သုဂတိဘုံကို ရောက် ဖို့တော့ မလွဲနိုင်တော့ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် မရဏသတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို လည်း ပွားများအားထုတ်ကြရမယ်။ မရဏသတိတရားကို အားထုတ်လို့ သေခြင်းတရားကိုမမေ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ယခုဟောခဲ့တဲ့အကျိုးတရားတွေကို ဧကန်

ရမယ်။ လူတွေက သေခြင်းတရားကို အလွန်မေ့နေတယ်။ တစ်နေ့ ငါသေ
ရအုံးမယ်လို့၊ ဒီလို သိရုံနဲ့မဖြစ်ဘူး၊ အချင်းခပ်သိမ်း ဘယ်တော့ သေမယ်၊
ဘယ်အချိန်သေမယ် မသိဘူးနော်။

မြတ်စွာဘုရားက ထွက်သက်ဝင်သက်ဖြင့် ပိုင်းခြားပြီးတော့ သေ
ခြင်းတရား ပွားများတဲ့ရဟန်းကို ချီးမွမ်းတယ်၊ နှာခေါင်းထဲက ထွက်လာတဲ့
လေဟာ ပြန်လို့မှဝင်ပါတော့မလား၊ နှာခေါင်းထဲ ဝင်သွားတဲ့လေကလေး
ဟာ ပြန်လို့မှ ထွက်လာနိုင်ပါတော့မလားလို့၊ ထွက်တဲ့အချိန် ဝင်တဲ့အချိန်
ကလေးနဲ့ပိုင်းခြားပြီးတော့ သေခြင်းတရားပွားများတဲ့ရဟန်းကို မြတ်စွာဘု
ရားက သာဓုခေါ်တယ်တဲ့။

ဒီလို ထွက်သက်ဝင်သက်နဲ့ ပိုင်းခြားပြီးတော့ သေခြင်းတရားကို
မပွားများဘဲနဲ့ ကနေ့ နေ့ဝင်အောင်မှခံပါ့မလား၊ နက်ဖြန် မိုးလင်းအောင်မှ
ခံပါ့မလားလို့၊ ဒီလိုပွားများတဲ့ရဟန်းဆိုလျှင် မြတ်စွာဘုရားက အော်...ငါ
ဘုရားသာသနာကြီးမှာနေပြီးတော့ မင်းဒီလောက် မေ့မေ့လျော့လျော့ နေ
နိုင်သလားကွယ်လို့ ကဲ့ရဲ့သတဲ့။

ဘယ်လိုရဟန်းမှ ချီးမွမ်းတယ်၊ ထွက်သက်ဝင်သက်နဲ့ ပိုင်းခြားပြီး
တော့ ထွက်တဲ့အသက်ကလေးဟာ ပြန်လို့မှဝင်ပါတော့မလား၊ ဝင်တဲ့အ
သက်ကလေးဟာ ပြန်လို့မှ ထွက်ပါတော့မလားလို့၊ ဒီလို သေခြင်းတရားကို
အင်မတန်တိုတောင်းတဲ့ကာလကလေးမှာ ပွားများတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ မြတ်စွာ
ဘုရား ချီးမွမ်းတော်မူသတဲ့။

ဒီတော့ သေခြင်းတရား ပွားများခြင်းဟာ အကျိုးမများဘူးလား၊
များပါတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ သတိမြဲလို့၊ သတိမြဲလျှင် “အပ္ပမာဒ” တရားနဲ့
ပြည့်စုံမယ်၊ အပ္ပမာဒတရားနဲ့ပြည့်စုံလျှင် သီလ သမာဓိ ပညာနဲ့ ပြည့်စုံ

မယ်၊ သီလ သမာဓိ ပညာနဲ့ပြည့်စုံလျှင် သာသနာတွင်းမှာ လူဖြစ်ကျိုးနပ်
မယ်။

ဒါကြောင့် သာသနာတွင်းမှာ လူဖြစ်ကျိုးနပ်အောင် သာသနာနဲ့
ကြံ့ကြိုက်ကျိုးနပ်အောင် သတိတရားကို ကြိုးစား၍ ပွားများနိုင်ကြပါစေကုန်
သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-ပါဘုရား။

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

“သတိထားဖို့တည်း”

နေရာ၊ အာရုံ၊ ပြောတုန်းစကား
ပေါင်းညားပုဂ္ဂိုလ်၊ စားလို့အစာ
မိရာဥတု၊ နေမှုဣရိယာ
ခုနစ်ဖြာကို၊ လျော်ရာဆောင်
မလျော်ရှောင်လျက်
နေ့ရက်မခြား၊ လွန်ကြိုးစားမှ
တရားမြန်စွာ ရနိုင်ပါသည်
သူ့၊ ငါ၊ “သတိ”ထားဖို့တည်း။

(ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး)

၁၃၂၉-ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၅-ရက်နေ့တွင် ဝေဠုဝတီ
 ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မြောင်းမြမြို့
 ဝေဠုဝတီကျောင်းတိုက်၌ တပည့်အပေါင်းတို့အား
 ဟောကြားဆုံးမတော်မူအပ်သော

**ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်
 လုပ်ထုံးတရားတော်**

ယခု တရားအားထုတ်ဆဲအခါ၌ ဤခန္ဓာနာမ်ရုပ် အကောင်ပုပ်ကို ကိလေသာအရပ်ရပ် ညစ်နွမ်းခါတ်ကို ပယ်သတ်တော်မူနိုင်သော အရဟံဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား နိဗ္ဗာန်ကိုရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းအပ်နှင်းပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ယခု တရားအားထုတ်ဆဲအခါ၌ ဤခန္ဓာနာမ်ရုပ် အကောင်ပုပ်ကို မကောင်းမှုကိုပြုဖို့ရာ ဆိပ်ကွယ်ရာရှိတော်မမူသော အရဟံဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား နိဗ္ဗာန်ကိုရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းအပ်နှင်းပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ယခု တရားအားထုတ်ဆဲအခါ၌ ဤခန္ဓာနာမ်ရုပ် အကောင်ပုပ်ကို ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အရဟံဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား နိဗ္ဗာန်ကို ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းအပ်နှင်းပါ၏ အရှင်ဘုရား။

သော ဝေဒနာ ပရိညာယ၊ ဒိဋ္ဌေဓမ္မေ အနာသဝေါ၊
ကာယဿ ဘေဒါ ဓမ္မဋ္ဌော၊ သင်္ချံ နောပေတံ ဝေဒဂူ။

သံယုတ်ပါဠိတော်၊ ဝေဒနာသံယုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူ
တဲ့ ပါဠိတော်တဲ့။

သော၊ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။
ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတို့ကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိသည်ရှိသော်။ ဒိဋ္ဌေ
ဓမ္မေ၊ ယခုပစ္စက္ခမျက်မှောက်ဘဝ၌။ အနာသဝေါ၊ အာသဝေါကုန်နိုင်ပါသည်
တဲ့။ ဝေဒနာကို တစ်ပါးထဲဟောတဲ့နေရာလည်းဟောတယ်၊ နှစ်ပါးဟောတဲ့
နေရာလည်းဟောတယ်၊ သုံးပါးဟောတဲ့နေရာလည်း ဟောတယ်၊ ငါးပါးဟော
တဲ့နေရာလည်း ဟောတယ်၊ ခြောက်ပါးဟောတဲ့နေရာလည်း ဟောတယ်၊
တစ်ဆယ်ရှစ်ပါးဟောတဲ့နေရာလည်း ဟောတယ်၊ သုံးဆယ်ခြောက်ပါးဟော
တဲ့နေရာလည်း ဟောတယ်၊ တစ်ရာရှစ်ပါးဟောတဲ့နေရာလည်းဟောတယ်။

ဒီတော့ ဝေဒနာဒေသနာတော်ဟာ ပရိယာယ်ပါတဲ့။ ဝေနေယျဇ္ဈာသယ
ကိုလိုက်ပြီးတော့ ဘယ်လိုဟောရလျှင် ဒီသတ္တဝါကျွတ်ပါ့မလဲလို့ဆိုတာ အာရုံ
ပြုပြီး ဝေဒနာအမျိုးမျိုး ခွဲခြားပြီးဟောတာ၊ ဘယ်လိုဘဲဟောဟော ဝေဒနာ၊
ဝေဒနာတို့ကို။ ပရိညာယ၊ ပရိညာဆိုက်အောင် သိနိုင်သည်ရှိသော်။ ဒိဋ္ဌေဓမ္မေ
ယခုပစ္စက္ခမျက်မှောက်ဘဝ၌။ အနာသဝေါ၊ အာသဝေါကင်းနိုင်၏။ ဘယ်တ
ရားမှ လုပ်ဖို့မလိုပါဘူး။ ဝေဒနာကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိအောင်လုပ်နိုင်လျှင်
အာသဝေါကင်းတယ်တဲ့။

ဝေဒဂူ၊ အသိဉာဏ်လမ်းဆုံးသို့ရောက်သော။ ဓမ္မဋ္ဌော၊ အာသဝေါ
ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်တရား၌တည်သော။ (တနည်း) ဓမ္မဋ္ဌော၊ အာသဝေါကင်းရာ
အရဟတ္တဖိုလ်တရား၌တည်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်
ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်ကာလ၌။ အနုပ္ပန္နတ္တာ၊ ဘယ်

ဘဝမှာမှ မဖြစ်သောကြောင့်။ သင်္ချို၊ သတ္တဝါဟူသော ရေတွက်ခြင်းသို့။
နောပေတိ နဥပေတိ၊ မရောက်သာတည်း။ ခန္ဓာပျက်စီးသွားလို့ ပရိနိဗ္ဗာန်
စံပြီးတဲ့အခါ၊ အဲဒီရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နောက်ဘဝ ဘာဖြစ်သေးတယ်လို့ ဒီ
လို မရှိတော့ဘူးတဲ့။

အဲဒီတော့ ဘာကိုအားထုတ်လို့ အာသဝေါကင်းတယ်၊ ဝေဒနာကို
ဉာတပရိညာ၊ တိရဏပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာဆိုက်အောင် အားထုတ်လို့
အာသဝေါကင်းတယ်၊ ဘယ်တော့မှ ကင်းမှာလဲဆိုတော့ ဒိဋ္ဌဓမ္မ ယခုမျက်
မှောက် ဘဝမှာဘဲ ကင်းနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဝေဒနာက တစ်ပါးဝေဒနာ၊
နှစ်ပါးဝေဒနာ၊ သုံးပါးဝေဒနာ၊ ငါးပါးဝေဒနာ၊ ခြောက်ပါးဝေဒနာ၊ တစ်ဆယ်
ရှစ်ပါးဝေဒနာ၊ သုံးဆယ်ခြောက်ပါးဝေဒနာ၊ တစ်ရာရှစ်ပါးဝေဒနာ လို့ ဗဟု
သုတ အလို့ငှာ ဝေဒနာအများကိုလည်း မှတ်ထားကြပေါ့။ အားထုတ်တော့
ဒီလောက် ထုတ်နေရတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ **အားထုတ်တော့ ကိုယ်ခန္ဓာကိုယ်
ထဲမှာ ဖြစ်ဆဲဝေဒနာကို သတိထားနေ** ပြီးတာပါဘဲ၊ ဝေဒနာအားထုတ်တာ
အလွယ်ကလေးပါ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာဖြစ်ဆဲဝေဒနာကို အာရုံပြုပြီးတော့ သတိ
ဖြင့် **သိ-သိ-သိ-သိ-သိ** နဲ့သာစိုက်နေ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက သုခဖြစ်ဖြစ်၊ ဒုက္ခ
ဖြစ်ဖြစ် သတိမလစ်စေနဲ့ အားထုတ်မှုကတော့ ဒါပါဘဲ။

ဝေဒယတိတိ ဝေဒနာ၊ ယာဓမ္မဇာတိ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။
ဝေဒယတိ၊ အာရုံကို ခံစားတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သာ ဓမ္မဇာတိ၊ ထို
တရားသဘောသည်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာမည်၏။ အာရုံကိုခံစားသော သဘော
လက္ခဏာအားဖြင့် ဝေဒနာဟာ တစ်ပါးတည်းဘဲရှိတယ်တဲ့။ သုခဝေဒနာ
လည်း အာရုံခံစားခြင်းဘဲ၊ ဒုက္ခဝေဒနာလည်း အာရုံခံစားခြင်းဘဲ။ ဥပေက္ခာ
ခေါ်တဲ့ အဒုက္ခမသုခ ဝေဒနာလည်း အာရုံခံစားခြင်းဘဲ။ ဒီတော့ အာရုံ
ခံစားခြင်းသဘော လက္ခဏာအားဖြင့် ဝေဒနာဘယ်နှစ်ပါးရှိသတဲ့လဲ၊ တစ်
ပါး။

အာရုံကို ခံစားခြင်း ဝေဒယိတ လက္ခဏာအားဖြင့် ဝေဒနာသည် တစ်ပါးတည်းသာ ရှိသည်။ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ ဧကဂ္ဂတာ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ မနသိကာရ စသည်ဖြင့် စေတသိက် (၅၂)ပါး ရှိတဲ့အနက် ဝေဒနာကို ဘယ်နှစ်ပါးယူမလဲ၊ တစ်ပါးတည်းယူပါတဲ့၊ အေး...ဝေဒနာဟာ တစ်ပါးတည်းဘဲယူရတယ်တဲ့၊ အဲဒီတစ်ပါးတည်းသော ဝေဒနာသည် သုခ၊ခံစားခြင်းလည်း ခံစားတာဘဲ၊ ဒုက္ခ၊ခံစားခြင်းလည်း ခံစားတာဘဲ၊ အဒုက္ခ၊မသုခ ခံစားခြင်းလည်း ခံစားတာဘဲတဲ့။ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာ ရယ်လို့ မခွဲဘဲနဲ့၊ ခံစားခြင်းလက္ခဏာ တစ်ခုထဲအားဖြင့် ဝေဒနာဘယ်နှစ်ပါး၊ တစ်ပါးဘဲရှိတယ်။

တစ်လောကလုံး ရှိရှိသမျှ ဝေဒနာတွေကို ချမ်းသာဆင်းရဲ ချုံးလိုက်တော့ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ အဲဒီနှစ်မျိုးရှိလာပြန်တယ်။ ဒါဖြင့် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာတော့ကော ဆိုတော့၊ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို။ သုခမိစ္ဆေဝ၊ သုခဟူ၍သာလျှင်။ ဘာသိတာ၊ ဆိုအပ်၏။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ဖြစ်ခြင်းဟာ အင်မတန်ငြိမ်သက်တယ်၊ အင်မတန် သိမ်မွေ့တယ်၊ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ဘယ်အထဲထည့်မယ်၊ သုခထဲ ထည့်ပါမယ်၊ အေး...ဥပေက္ခာဝေဒနာကို သုခထဲထည့်လိုက်၊ အဲဒီအလိုက ဝေဒနာဟာ နှစ်ပါးထဲ ရှိတယ်တဲ့။ နောက်တစ်နည်းက ဝေဒနာဟာ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ အဒုက္ခ၊မသုခဝေဒနာလို့ အနုဘဝနလက္ခဏာအားဖြင့် သုံးပါး ရှိတယ်တဲ့၊ ဝေဒနာဟာ ဝေဒယိတလက္ခဏာအားဖြင့် တစ်ပါး။ သုခ ဒုက္ခ၊ အလိုအားဖြင့် နှစ်ပါး၊ အနုဘဝနလက္ခဏာအားဖြင့် သုံးပါး၊ အဲဒီအနုဘဝနလက္ခဏာအားဖြင့် သုံးပါးရှိတဲ့ဝေဒနာကို သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာကို မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူတယ်။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ သုခဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာ၎င်း။ ဒုက္ခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ၎င်း။ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတို့သည်။ ဣမာတိဿော၊ ဤသုံးပါးတို့သာတည်း။ ဘယ်နှစ်ပါးလဲ၊ သုံးပါးပါ။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာလို့ဘဲပြောပြော၊ အဒုက္ခ၊မသုခ

ဝေဒနာလို့ဘဲပြောပြော၊ အတူတူဘဲ။ သုခဆိုတာ ချမ်းသာတယ်၊ ဒုက္ခ ဆိုတာ ဆင်းရဲတယ်၊ အဒုက္ခမသုခဆိုတာ ချမ်းသာလည်းမဟုတ် ဆင်းရဲလည်းမဟုတ်တဲ့၊ ချမ်းသာဆင်းရဲရဲ့ကြားထဲက အလယ်အလတ်ဝေဒနာကို ဥပေက္ခာ ဝေဒနာလို့ခေါ်တယ်။ အေး... အဲဒီ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ဗမာလို့ပြန်တော့ လျစ်လျူရှုတယ်တဲ့။ အဲဒီ လျစ်လျူရှုတယ်ဆိုတဲ့စကားကို တချို့ပုဂ္ဂိုလ်များက လစ်လျူရှုတယ်လို့ ခေါ်တယ်၊ ဒင်းတော့ ငါ လစ်လျူ ထားလိုက်ပြီဟေ့၊ ဘယ်အခါမှ ဒင်းကို အာရုံမပြုတော့ဘူး၊ လစ်လျူထားတယ်ဆိုလျှင် ဖြင့် လူလစ်ချောင်းတဲ့ သူခိုးဘဲဖြစ်မှာပေါ့၊ ဟင်...လျစ်လျူဆိုတာ အမှန်က ဘာ၊ ဥပေက္ခာ။

အေး... ဥပေက္ခာနဲ့ လျစ်လျူဆိုတဲ့စကားနဲ့ အလယ်အလတ်ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ အတူတူဘဲ၊ အဲဒီ အလယ်အလတ်ဖြစ်တဲ့ ဥပေက္ခာကိုပင် အဒုက္ခမသုခ ဆင်းရဲလည်းမဟုတ် ချမ်းသာလည်းမဟုတ်ဘူးလို့ အဲဒီလိုဆိုတာ၊ ဒါကြောင့် တချို့နေရာ ဥပေက္ခာလို့ဟောတယ်၊ အချို့နေရာမှာ အဒုက္ခမသုခလို့ ဟောတယ်။

အနုဘဝန လက္ခဏာအားဖြင့် သုံးပါးဖြစ်တဲ့ဝေဒနာဟာ ဣန္ဒြိယဘေဒ အားဖြင့် သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေလို့ ငါးပါးဖြစ်လာတယ်။

အေး...သုခိန္ဒြေဆိုတာ သုခနဲ့ဣန္ဒြိယဘဲ၊ သုခဆိုတဲ့တရားက သူဖြစ်တဲ့အခါမှာ သူနဲ့ ယှဉ်ဘော်ယှဉ်ဘက်တရားတွေ အကုန်လုံး ငါ့ကဲ့သို့ ချမ်းသာကြရမယ်၊ ငါ့နောက်လိုက်ကြရမယ်၊ ငါ့အတုလိုက်ကြရမယ်၊ ငါ့တံဆိပ်ကို ချိတ်ကြရမယ်လို့ သုခက သည့်ပြင်တရားတွေကို တံဆိပ်အချိတ်ခိုင်းသတဲ့၊ ဒါဘာတုန်း၊ သုခဣန္ဒြိယဟုတ်လား၊ အဲဒီသုခဆိုတဲ့ဝေဒနာက ဣန္ဒြိယစိုးမိုးတယ်၊ အုပ်စိုးတယ်၊ သုခဆိုတဲ့ဝေဒနာက သည့်ပြင် သူနဲ့ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဘက် တရားတွေကို အုပ်စိုးနိုင်တဲ့သဘောရှိတယ်။ အုပ်စိုးနိုင်တဲ့သဘောရှိခြင်းကြောင့် သုခကို သုခိန္ဒြေလို့ခေါ်တာ။

ထိုနည်းတူစွာ ဒုက္ခလည်း သူဖြစ်တဲ့အခါမှာ သူနဲ့ဆိုင်ရာတရားတွေကို သူကအုပ်စိုးသတဲ့၊ သောမနဿကလည်း သူဖြစ်တဲ့အခါမှာ သူနဲ့ဆိုင်ရာတရားတွေကို သူကအုပ်စိုးသတဲ့၊ သုခဆိုတာ ဘာလဲဟေ့၊ ချမ်းသာတယ်။ သောမနဿဆိုတာ ဘာလဲဟေ့၊ ဝမ်းမြောက်တယ်။ ချမ်းသာဆိုတဲ့သုခနဲ့ သောမနဿဆိုတဲ့ ဝမ်းမြောက်တာနဲ့ အတူတူဘဲတဲ့၊ ဝမ်းမြောက်တာလည်း ဘဲသုခဘဲ၊ သုခလည်း ဝမ်းမြောက်တာပါဘဲ၊ အေး...အနုဘဝနုလက္ခဏာအား ဖြင့်တော့ သုခနဲ့သောမနဿကို အတူတူထားဟောတယ်။

ဒီ ဣန္ဒြိယဘေဒ ကျတော့ သုခကတခြား၊ သောမနဿက တခြား သုခက ချမ်းသာတယ်၊ သောမနဿက ဝမ်းမြောက်တယ်၊ သုခက ဘယ်မှာ ဖြစ်ရမလဲ၊ ကိုယ်မှာ။ ဒါကြောင့် ကာယိကသုခလို့ခေါ်တယ်။ ဝမ်းမြောက်တဲ့ သောမနဿက ဘယ်မှာဖြစ်ရမလဲ၊ စိတ်မှာ။ ဒါကြောင့် စေတသိက သုခလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီကျတော့ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာကွဲလာတယ်။

ပြီးတော့မှ ဆင်းရဲတဲ့ဒုက္ခဝေဒနာက သူနဲ့ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက် တရားစုကို သူကအုပ်စိုးနိုင်တယ်တဲ့၊ သူနဲ့ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက် တရားတွေကို သူက ဘာလုပ်နိုင်တယ်။ အုပ်စိုးနိုင်ပါတယ်ဘုရား၊ အဲဒီလို အုပ်စိုးနိုင်သောကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာကို ဒုက္ခိန္ဒြေ လို့ခေါ်တယ်။

ပြီးတော့မှ ဒေါမနဿ စိတ်မချမ်းသာဘူး၊ စိတ်မချမ်းသာတာ ဒေါမနဿ ခေါ်ပါတယ်၊ အဲဒီဒေါမနဿခေါ်တဲ့ စိတ်မချမ်းသာမှုကလည်းဘဲ သူနဲ့ဆိုင်ရာ တရားစုကို သူကအုပ်စိုးနိုင်တယ်တဲ့၊ အဲဒီလို ဆိုင်ရာ တရားစုကို အုပ်စိုးနိုင်သောကြောင့် ဒေါမနဿဝေဒနာကို ဒေါမနဿိန္ဒြေ လို့ခေါ်တာ၊ ပြီးတော့မှ စိတ်ချမ်းသာတာလည်းမဟုတ်၊ စိတ်ဆင်းရဲတာလည်းမဟုတ်တဲ့ ကြားထဲက အဒုက္ခမသုခဝေဒနာကလည်း သူနဲ့ဆိုင်ရာတရားစုကို အုပ်စိုးနိုင်သောကြောင့် ဥပေက္ခိန္ဒြေ လို့ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ ဣန္ဒြေ အပြားအားဖြင့် ဝေဒနာသည် ငါးပါး။ အနုဘဝနု လက္ခဏာအားဖြင့် သုံးပါး။ အဲဒီ

အနုဘဝန လက္ခဏာအားဖြင့် သုံးပါးရှိတဲ့ဝေဒနာကို အကျဉ်းချုပ် ခေါ်လိုက်
တော့ ဥပေက္ခာကိုသုခထဲထည့်ပြီး ဝေဒနာနှစ်ပါးသာ ရှိတယ်တဲ့။

ဒီတော့ ဝေဒနာတစ်ပါး၊ ဝေဒနာနှစ်ပါး၊ ဝေဒနာသုံးပါး၊ ဝေဒနာ
ငါးပါး သိပြီပေါ့၊ ပြီးတော့မှ ဝေဒနာခြောက်ပါးကျတော့ ဒွါရစွမ်းဖြင့် သိ
ရမယ်။

(စက္ခုဒွါရ) စက္ခုသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ၊ (သောတဒွါရ) သောတသမ္မ
ဿဇာ ဝေဒနာ၊ (ဃာနဒွါရ) ဃာနသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ၊ (ဇိတြဒွါရ) ဇိတြသမ္မ
ဿဇာ ဝေဒနာ၊ (ကာယဒွါရ) ကာယသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ၊ (မနောဒွါရ) မ
နောသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ၊ အားဖြင့် ၆-ပါးရှိသည်။ စက္ခုဒွါရက ဖြစ်လျှင်
စက္ခုသမ္မဿဇာ၊ သောတဒွါရကဖြစ်လျှင် သောတသမ္မဿဇာ၊ ဃာနဒွါရက
ဖြစ်လျှင် ဃာနသမ္မဿဇာ၊ ဇိတြဒွါရကဖြစ်လျှင် ဇိတြသမ္မဿဇာ၊ ကာယဒွါရ
ကဖြစ်လျှင် ကာယသမ္မဿဇာ၊ မနောဒွါရကဖြစ်လျှင် မနောသမ္မဿဇာ ဝေ
ဒနာလို့ခေါ်သည်။

မျက်စေ့အတွေ့က စက္ခုသမ္မဿ၊ နားအတွေ့က သောတသမ္မဿ၊
နှာခေါင်းအတွေ့က ဃာနသမ္မဿ၊ လျှာအတွေ့က ဇိတြသမ္မဿ၊ ကိုယ်အ
တွေ့က ဃာနသမ္မဿ၊ မနောအတွေ့က မနောသမ္မဿ၊ အဲဒါ သမ္မဿ ၆
ပါးခေါ်သည်။ မျက်စိအတွေ့ဟူသော စက္ခုသမ္မဿကြောင့် စက္ခုသမ္မဿဇာ
ဝေဒနာဖြစ်တယ်၊ နားအတွေ့ဟူသော သောတသမ္မဿကြောင့် သောတ
သမ္မဿဇာ ဝေဒနာဖြစ်တယ်၊ နှာခေါင်းအတွေ့ဟူသော ဃာနသမ္မဿကြောင့်
ဃာနသမ္မဿဇာ ဝေဒနာဖြစ်တယ်၊ လျှာအတွေ့ဟူသော ဇိတြသမ္မဿကြောင့်
ဇိတြသမ္မဿဇာ ဝေဒနာဖြစ်တယ်၊ ကိုယ်အတွေ့ဟူသော ကာယသမ္မဿကြောင့်
ကာယသမ္မဿဇာ ဝေဒနာဖြစ်တယ်၊ မနောအတွေ့ဟူသော မနောသမ္မဿ
ကြောင့် မနောသမ္မဿဇာ ဝေဒနာဖြစ်တယ်၊ အဲဒီလို အာယတနကြောင့်
ဖဿဖြစ်၊ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်၊ အာယတန (၆)ပါးရှိတော့ ဖဿလည်း

ခြောက်ပါးပြားတယ်၊ ဖဿခြောက်ပါးရှိတော့ ဝေဒနာလည်း ခြောက်ပါးပြား ပြန်တယ်တဲ့၊ အဲဒီတော့ သိဖို့က ရူပါရုံက မျက်စေ့အကြည်နဲ့ ထိခိုက်လိုက် တော့ ဒီကကျနေတဲ့ဘဝင်စိတ်က လှုပ်လာတယ်။ အဲဒီလှုပ်လာတာကို ဘ ဝင်စလနလိုခေါ်၊ လှုပ်ပြီးတဲ့နောက် ဘဝင်ပြတ်သွားတယ်၊ ပြတ်သွားတာကို ဘဝင်ပစ္စေဒလို့ခေါ်၊ ဘဝင်လှုပ်တာနဲ့ဘဝင်ပြတ်သွားတာဟာ ရင်ထဲက နှ လုံးသွေးထဲမှာ ဖြစ်တာ၊ ဘဝင်ကျနေတာ၊ ဘဝင်ပြတ်သွားတာ ဘယ်မှာ။ နှလုံးသွေးမှာပါဘုရား။ အေး...စက္ခုပဿဒကို ရူပါရုံကထိခိုက်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက်ထဲ ဒီနှလုံးသွေးမှာရှိတဲ့ ဘဝင်က လှုပ်လာပြီးတော့ ပြတ်သွား တယ်။ အဲဒီဘဝင်ပြတ်သွားသည့်အပြတ်မှာ ထိခိုက်လာတဲ့အာရုံကို အာဝဇ္ဇန်း စိတ်က ဒါဘာလဲလို့ ဆင်ခြင်လိုက်တယ်၊ ဘယ်ကနေဆင်ခြင်တယ်၊ နှလုံး ကနေ ဆင်ခြင်တယ်။

အဲဒီလို အာဝဇ္ဇန်းစိတ်က ဆင်ခြင်ပြီးမှ စက္ခုပဿဒမှာ ဘွားကနဲ့ မြင်မှုပေါ်လာတယ်၊ အဲဒီတော့ မြင်မှုဆိုတဲ့ စက္ခုဝိညာဏ်နဲ့ရူပါရုံ မတွေ့ကြ ဘူးလား၊ တွေ့ကြပါတယ်၊ တွေ့တော့ စက္ခုသမ္ပဿ မခေါ်ဘူးလား၊ ခေါ် ပါတယ်ဘုရား။

ဥပေက္ခာသဟဂတံ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သင်္ဂြိုဟ် ဆိုထားတော့ မြင်မှုဆို တဲ့ စက္ခုဝိညာဏ်မှာ ဥပေက္ခာဝေဒနာသာ ဖြစ်စကောင်းသည်၊ သုခမဖြစ် စကောင်းဘူး၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿလည်း မဖြစ်စကောင်းဘူး။ စက္ခုဝိ ညာဏ်မှာ ဘာ၊ ဝေဒနာသာဖြစ်ကောင်းတယ်၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာသာ ဖြစ်စ ကောင်းတယ်။ အေး...စက္ခုဝိညာဏ်က မြင်ပြီးတဲ့နောက်မှ နှလုံးမှာ တခါ သွားရောက်တယ်၊ နှလုံးမှာရောက်တော့ သမ္ပဋိစိုင်းစိတ်က ဒီအာရုံကိုပျောက် မသွားအောင် ခံထားတယ်၊ စက္ခုဝိညာဏ်မြင်တဲ့အာရုံကို ပျောက်မသွားအောင် ဘယ်သူကခံထားတယ်၊ သမ္ပဋိစိုင်းက ခံထားတယ်၊ သမ္ပဋိစိုင်းခံထားတဲ့ အာရုံကို သန္တရဏက ဒါဘာအာရုံလဲလို့ စုံစမ်းတယ်၊ သန္တရဏက စုံစမ်းပြီး တော့မှ အော်...အဆင်းရူပါရုံပါကလားလို့ ဝုဠေကမှတ်လိုက်တယ်၊ အဲဒီ

ဝုဠောမှတ်ပြီးတဲ့ အာရုံကိုမှ နောက်ကဇောက(ဇောဇောနဲ့) ဇော,ခုနှစ်ကြိမ် လိုက်တယ်၊ ဇောခုနှစ်ကြိမ်ကျတာက ဘယ်မှာ၊ မနောမှာ။ မြင်တုန်းကဘယ် မှာ၏ စက္ခုအကြည်မှာ၊ ဇောစိတ်သည် မနောမှာဖြစ်သော်လည်း စက္ခုဒွါရ မြင်မှုကို အကြောင်းပြုဖြစ်သောကြောင့် သူ့ကို စက္ခုဒွါရိက ဝီထိစိတ်ဘဲ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ စက္ခုဒွါရိက ဝီထိစိတ်မှာပါတဲ့ မနောဒွါရဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာ ဟာ စက္ခုသမ္မဿဇာဝေဒနာဘဲ ခေါ်ရမယ်၊ မနောသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ မ ဟုတ်ဘူး။

အဲဒါကြောင့် မျက်စိမြင်မှုမှာ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာသုံးပါး ရနိုင်တယ်လို့ စက္ခုဒွါရိက ဝီထိစိတ်မှာ ဖြစ်ပုံကို ရည်စူးပြီး တော့ ဟောတဲ့တရား၊ စက္ခုဝိညာဏ်မှာတော့ ဥပေက္ခာဝေဒနာတစ်ပါးသာ ရစကောင်းတယ်၊ သုခ၊ ဒုက္ခ နှစ်ပါးစလုံး မရစကောင်းဘူး။

စက္ခုဒွါရိက ဝီထိဇောမှာ ယှဉ်တဲ့ဝေဒနာကတော့ သောမနဿလည်း ယှဉ်စကောင်းတယ်၊ ဒေါမနဿလည်း ယှဉ်စကောင်းတယ်၊ ဥပေက္ခာလည်း ယှဉ်စကောင်းတယ်။ စက္ခုဒွါရိက ဝီထိဇောမှာပါတဲ့ ဝေဒနာသုံးပါးကိုရည်စူး ရှိ စက္ခုသမ္မဿဇာဝေဒနာသည် ဘယ်နှစ်ပါးလဲလို့မေးလျှင် သုံးပါးလို့ဖြေ ရမယ်။

ထိုနည်းတူစွာ သောတသမ္မဿဇာ ဝေဒနာသုံးပါး၊ ဃာနသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ သုံးပါး၊ ဇီတြသမ္မဿဇာဝေဒနာ သုံးပါး၊ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်လည်း ဥပေက္ခာ၊ သောတဝိညာဏ်စိတ်လည်း ဥပေက္ခာ၊ ဃာနဝိညာဏ်စိတ်လည်း ဥပေက္ခာ၊ ဇီတြဝိညာဏ်စိတ်လည်း ဥပေက္ခာဝေဒနာနဲ့ယှဉ်တယ်တဲ့။ စက္ခု ဝိညာဏ်၊ သောတဝိညာဏ်၊ ဃာနဝိညာဏ်၊ ဇီတြဝိညာဏ် အဲဒီဝိညာဏ်လေး ပါးက ဥပေက္ခာဝေဒနာနဲ့ယှဉ်မယ်၊ ကာယမှာတော့ သုခနဲ့ဒုက္ခ၊ ဒါကြောင့် ကာယိကသုခ ကိုယ်မှာဖြစ်တဲ့ချမ်းသာ၊ ကာယိကဒုက္ခ ကိုယ်မှာဖြစ်တဲ့ဆင်းရဲ လို့ ဟောတော်မူတာ။

ဒီတော့ မျက်စေ့ကဥပေက္ခာ၊ နားကဥပေက္ခာ၊ နှာခေါင်းကဥပေက္ခာ၊ လျှာကဥပေက္ခာ၊ ကိုယ်က သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဟုတ်ပြီလား။ ဝိပါက်အမှန် ဇောအပြန်ဆိုတဲ့စကားအတိုင်း သူတို့က ဘယ်တော့မှမပြောင်းဘူး၊ စက္ခုဝိညာဏ်မှာ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ သောတဝိညာဏ်မှာ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ဃာနဝိညာဏ်မှာ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ဇိတ္တဝိညာဏ်မှာ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ကာယဝိညာဏ်မှာ သုခဝေဒနာနဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာဘဲဖြစ်ရမယ်။

စက္ခုဒွါရိက ဝီထိစိတ်၊ သောတဒွါရိက ဝီထိစိတ်၊ ဃာနဒွါရိက ဝီထိစိတ်၊ ဇိတ္တဒွါရိက ဝီထိစိတ်၊ ကာယဒွါရိက ဝီထိစိတ်ဆိုတဲ့ အဲဒီဝီထိစိတ်တွေမှာရှိတဲ့ ဇောမှာကျတော့ ဇောအပြန်ဆိုတဲ့အတိုင်း သောမနဿလည်း ဖြစ်စကောင်းတယ်၊ ဒေါမနဿလည်း ဖြစ်စကောင်းတယ်၊ ဥပေက္ခာလည်း ဖြစ်စကောင်းတယ်။

အဲဒီ ကာယမှာ ဖောဠဗ္ဗာရုံထိခိုက်တော့ကာ သုခ၊ ဒုက္ခ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ သုခ ဒုက္ခဖြစ်ပြီးတော့မှ သမ္ပဒိစ္ဆိုင်း သန္တီရဏ ဝုဠော၊ ဇောနဲ့တစ်ခါ သွားပြန်တော့ ဟို ဇောကျတော့ သောမနဿ ဒေါမနဿ ဥပေက္ခာ ဖြစ်ပြန်တယ်၊ ဒီတော့ ကာယဒွါရိက ဝီထိစိတ်မှာယှဉ်တဲ့ ဇောမှာပါတဲ့ဝေဒနာ ကိုရည်ရွယ်၍ ဝေဒနာသုံးပါးလို့ဆိုလိုတာ၊ အဲဒီတော့ စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ သုံးပါး၊ သောတသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာသုံးပါး၊ ဃာနသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ သုံးပါး၊ ဇိတ္တသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာသုံးပါး၊ ကာယသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာသုံးပါး။

အေး...အဲဒီ ဒွါရငါးပါးက သူ့ဝေဒနာနဲ့သူ ရှိသော်လည်းဘဲ ဇောမှာ ယှဉ်တဲ့ဝေဒနာကိုသာ ဝေဒနာသုံးပါးလို့ယူ။ ဒီတော့ မနောသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာက နဂိုကိုက သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာ ဖြစ်နေတာ။ ဒီတော့ ဒွါရ ခြောက်ပါးအားဖြင့် တစ်ပါးတစ်ပါးမှာ ဝေဒနာသုံးပါးစီရသောကြောင့် ခြောက်သုံးလီ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး။ အဲဒီ ဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါးခေါ်တယ်၊ ဒီတော့ ဝေဒနာ တစ်ပါး၊ ဝေဒနာ နှစ်ပါး၊ ဝေဒနာ သုံးပါး၊ ဝေဒနာ ငါး

ပါး၊ ဝေဒနာ ခြောက်ပါး၊ ဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး၊ နားမလည်သေးဘူးလား၊ လည်ပါတယ်။

ဝေဒနာတစ်ဆယ်ရှစ်ပါး နားလည်ပြီးတော့မှ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါးသော ဝေဒနာသည် သာမိသဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး၊ နိရာမိသဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး၊ သေဝိတဗ္ဗဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး၊ အသေဝိတဗ္ဗဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး၊ ကာမဓါတ်ကိုမှီတဲ့ဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး၊ နိက္ခမဓါတ်ကိုမှီတဲ့ဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး၊ ဒီထဲမှာ သာမိသဝေဒနာရယ်၊ ကာမဓါတ်ကိုမှီတဲ့ဝေဒနာရယ် အတူတူဘဲမှတ်ပါ။

ကာမဓါတ်ဆိုတာ ရူပ သဒ္ဒ ဂန္ဓ အစရှိသောအာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားကို သာယာတဲ့ဓါတ်၊အဲဒီ ကာမဓါတ်နဲ့ယှဉ်နေလို့ရှိလျှင် အသေဝိသဗ္ဗ မမှီဝဲအပ်တဲ့ဝေဒနာ၊ အဲဒီ မမှီဝဲအပ်တဲ့ ဝေဒနာမျိုးကိုပင် သာမိသလို့ သတိပဋ္ဌာန်ကျတော့ ဟောပြန်တယ်။

နိရာမိသ ဝေဒနာ၊ နိက္ခမဓါတ် ဝေဒနာ၊ သေဝိတဗ္ဗ ဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါးကလည်း အတူတူဘဲ၊ ဒီတော့ အသေဝိတဗ္ဗနဲ့သေဝိတဗ္ဗ ခွဲလိုက် အသေဝိတဗ္ဗဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး၊ သေဝိတဗ္ဗဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး။ သာမိသဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး၊ နိရာမိသဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး၊ ကာမဓါတ်ဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး၊ နိက္ခမဓါတ် ဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး၊ သာမိသ၊ နိရာမိသအားဖြင့်လည်း နှစ်လီ၊ ကာမဓါတ် နိက္ခမဓါတ်အားဖြင့်လည်း နှစ်လီ၊ သေဝိတဗ္ဗ အသေဝိတဗ္ဗအားဖြင့်လည်း နှစ်လီ၊ ဒီတော့ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါး နှစ်ခုပေါင်း သုံးဆယ်ခြောက်ပါး။ အေး.....ဝေဒနာ သုံးဆယ်ခြောက်ပါးဆိုတာ ဒီလိုမှတ်ပါတဲ့။

ဝေဒနာ တစ်ရာရှစ်ပါးကတော့ အတိတ်ဝေဒနာ သုံးဆယ်ခြောက်ပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝေဒနာ သုံးဆယ်ခြောက်ပါး၊ အနာဂတ်ဝေဒနာ သုံးဆယ်ခြောက်

ပါး၊ သုံးဆယ်ခြောက်ပါးသုံးလီ တစ်ရာ့ရှစ်ပါး၊ အဲဒီလို ဝေဒနာတစ်ရာ့ရှစ်
ပါးမှတ်။

ဒီတော့ ဝေဒနာတစ်ပါးကိုလည်း ဟောတာရှိတယ်၊ ဝေဒနာနှစ်ပါး
ကိုလည်း ဟောတာရှိတယ်၊ ဝေဒနာ သုံးပါးကိုလည်း ဟောတာရှိတယ်၊ ဝေ
ဒနာငါးပါးကိုလည်း ဟောတာရှိတယ်၊ ဝေဒနာခြောက်ပါးကိုလည်း ဟောတာ
ရှိတယ်၊ ဝေဒနာ တစ်ဆယ်ရှစ်ပါးကိုလည်း ဟောတာရှိတယ်၊ ဝေဒနာ သုံး
ဆယ်ခြောက်ပါးကိုလည်း ဟောတာရှိတယ်၊ ဝေဒနာ တစ်ရာ့ရှစ်ပါးကိုလည်း
ဟောတာရှိတယ်၊ ဝေဒနာအမျိုးမျိုး မြတ်စွာဘုရား ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟော
တော်မူတယ်ဆိုတာ ကြားဖူးနားဝရှိကြပါစေလို့ ဟောတာနော်၊ တရားအား
ထုတ်တာနဲ့တော့ မသက်ဆိုင်ပါဘူး။

**တရားလုပ်ထုံးကတော့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်လာတာ၊ စိတ်ချမ်းသာ
တာ ဖြစ်ဖြစ်၊ စိတ်ဆင်းရဲတာ ဖြစ်ဖြစ် သတိထား၊ ဒါ၊ဝေဒနာ အလုပ်ဘဲ။**
ကိုယ်ချမ်းသာတာဖြစ်ဖြစ်၊ ကိုယ်ဆင်းရဲတာဖြစ်ဖြစ် သတိထား၊ ဒါ ဝေဒနာ
အလုပ်ပါဘဲ၊ လုပ်ထုံးအားဖြင့်တော့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ဖြစ်လာတဲ့ သုခ ဒုက္ခ
သောမနဿ ဒေါမနဿ ချမ်းသာဆင်းရဲ ဝမ်းသာဝမ်းနည်း ဒါကိုဘဲ သတိ
ထားရမယ်၊ လုပ်ထုံးအလိုကတော့ ဒီလောက် အကျယ်တဝင့် ပြောစရာမ
လိုဘူး။

ဒီတော့ ဝေဒနာကို ဉာတပရိညာ၊ တိရဏပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာ၊
ပရိညာသုံးပါးဆိုက်အောင် လုပ်ရမယ်လို့ စာကဆိုထားတယ်၊ ဉာတ ဆိုတာ
သိအပ်သော ဝေဒနာ၏သဘောလက္ခဏာ၊ အဲဒီ ဉာတဆိုတဲ့ ဝေဒနာ၏ သိ
အပ်သော သဘောလက္ခဏာကို ပရိ၊က ပိုင်းပိုင်းခြားခြား၊ ဉာ၊က သိတယ်။
သုံးမျိုးစပ်လိုက်တော့မှ ဉာတပရိညာ၊ အဲဒီတော့ ဉာတပရိညာ ဖြစ်အောင်
ဝေဒနာကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိနိုင်အောင် အခြေအမြစ်က (သတိ)။ ဒီဝေ
ဒနာအာရုံကို သတိနဲ့မဖမ်းဘဲနဲ့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ ထင်ထင်ရှားရှားမတွေ့နိုင်

ဘူး။ ဝေဒနာအာရုံကို ထင်ထင်ရှားရှားတွေ့အောင် ဘာနဲ့ဖမ်းရမယ်၊ သတိနဲ့ ဖမ်းရပါမယ်၊ အေး...သတိနဲ့ဖမ်းလို့ ဝေဒနာအာရုံကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့တဲ့အခါကျတော့၊ ဉာတပရိညာက အလိုလိုဖြစ်လာတာ။ လူကလုပ်မနေရပါဘူး၊ ဝေဒနာကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ထင်ထင်ရှားရှားမတွေ့သေးလို့ ဝေဒနာရဲ့သဘောကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မသိတာ၊ ဝေဒနာကို ထင်ထင်ရှားရှား သတိအားကောင်းလို့ တွေ့တဲ့အခါကျတော့ ဝေဒနာရဲ့သဘောကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မသိနိုင်ပေဘူးလား၊ သိနိုင်ပါတယ်။ သိနိုင်လျှင် ဒါဘာခေါ်မယ်။ ဉာတပရိညာ ခေါ်မယ်၊ အဲဒီ ဉာတပရိညာနဲ့ ဝေဒနာ၏သဘောကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိတဲ့အခါကျတော့ တိရဏပရိညာ တဆင့်တက်ရမယ်။ တိရဏပရိညာဆိုတာ ဒီဝေဒနာဟာ အနိစ္စအစစ်ဘဲ၊ ဒုက္ခအစစ်ဘဲ၊ အနတ္တအစစ်ဘဲလို့ ဒီလိုဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့ဉာဏ်ဟာ တိရဏပရိညာဘဲ။ အေး...တိရဏက ဆုံးဖြတ်တာ၊ ပရိ၊က ပိုင်းခြားတာ၊ ဉာ၊က သိတာ။ ဆုံးဖြတ်နိုင်အောင် ပိုင်းခြားတဲ့ဉာဏ်လို့ ဆိုတယ်။ ဟိုက သာမညဟောထားတယ်။

သုခံဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိ။ သုခံဝါ ဝေဒနံ၊ ချမ်းသာသော ဝေဒနာကိုသော်လည်း။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားစဉ် ခံစားဆဲ၊ ခံစားတုန်း၊ ခံစားရသည်ရှိသော်။ ဝေဒနံ၊ ချမ်းသာသော ဝေဒနာကို။ ဝေဒယာမိတိ၊ ခံစား၏ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သာမည ကိုယ်တော်မြတ်က ဟောတယ်၊ သာမည ဟောတော့ ဒီကလေးတွေကော ချမ်းသာနဲ့ ဝေဒနာနဲ့ကြုံတဲ့အခါ၊ ချမ်းသာဘဲလို့မသိနိုင်ဘူးလား၊ အဋ္ဌကထာဆရာက နို့စို့ကလေးတောင်မှ အမေနို့ကိုစို့နေရတဲ့အခါ ချမ်းသာနေတာဘဲလို့ သိနိုင်တယ်၊ ဒီကလေးက ချမ်းသာနေတာဘဲလို့ သိသည့်အသိသည် သတ္တဝါဟူသောအယူကို မစွန့်နိုင်ပါဘူး။ သတ္တဝါဟူသောသညာကော ကွာပါ့မလား၊ မကွာပါဘုရား၊ အေး...သတ္တဝါဟူသော အယူကိုလည်းမစွန့်၊ သတ္တဝါဟူသော သညာလည်းမကွာသောကြောင့် ဒီချမ်းသာတယ်လို့ ကလေးသိတဲ့အသိမျိုးဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်းမဖြစ်။ ချမ်းသာတယ်လို့ ကလေးသိတဲ့ အသိမျိုးဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ မဖြစ်သောကြောင့် ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်

ပွားများရာ မရောက်ဘူး။ အဲဒီလို သိတဲ့အသိမျိုးကို ပါဠိတော်က မဆိုလို ပါဘူးတဲ့။

သတ္တဝါဟူသော အယူပျောက်အောင် သတ္တဝါဟူသော သညာက္ခာ အောင်၊ ဝေဒနာနုပဿနာ ဘာဝနာပွားများတဲ့ အနေရောက်အောင် သိမှ သာလျှင် ကောင်းတယ်။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ဟောလိုရင်းက အသိ ဆိုလိုပါတယ်တဲ့။ ဝေဒယာမီတိ ပဇာနာတိလို့ အနည်းငယ်မျှဟောတော့ ဝေယာယာမီတိ၊ ခံစား၏ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏လို့ ဒီလိုပေါ့ပေါ့ပြန်ကြတာ ကိုး။

ဒို့ကတော့ ဘယ်လိုပြန်ထားတယ်၊ ပဇာနာတိ၊ သတိထင်ရှား ဉာဏ် ပိုင်းခြား၍ အမှားမရှိ အမှန်သိ၏တဲ့။ အေး...ဒါ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိ ပဋ္ဌာန် အသိမျိုးကိုသိအောင် ပေးထားတဲ့အနက်။ ဝေဒနာကို သတိနဲ့အာ ရုံပြုလိုက်တဲ့အခါ ဝေဒနာကို ထင်ထင်ရှားရှားမတွေ့နိုင်ဘူးလား၊ တွေ့နိုင် ပါတယ်ဘုရား။ ဒီတော့ အာရုံကို ထင်ထင်ရှားရှားတွေ့တာဟာ ဘယ်တရား လဲ၊ **သတိ**။ အေး...သတိနဲ့အာရုံကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့တဲ့အခါကျတော့ ဉာဏ်က ပိုင်းခြားလိုက်တယ်။

ချမ်းသာတာနဲ့ကိုယ်နဲ့ ဘာမှမစပ်ဘူး၊ ဆင်းရဲတာနဲ့ကိုယ်နဲ့ ဘာမှ မစပ်ဘူး၊ ဆင်းရဲတာလည်း သူ့ဟာသူဘဲ၊ ချမ်းသာတာလည်း သူ့ဟာသူဘဲ၊ အဲဒီလို မစပ်အောင် ဘယ်သူကပိုင်းခြားမယ်၊ ပညာဉာဏ်က ပိုင်းခြားပါ့မယ်၊ အာရုံကို ထင်ထင်ရှားရှားတွေ့အောင် ဘယ်သူက ဖမ်းမယ်၊ **သတိ**က ဖမ်း ပါ့မယ်ဘုရား။ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ဝေဒနာနဲ့ တခြားစီဖြစ်အောင် ဘယ်သူကပိုင်း ခြားမယ်၊ **ဉာဏ်**ကပိုင်းခြားမယ်၊ အေး...အဲဒီလို ဉာဏ်ကပိုင်းခြားပြီးတော့မှ ငါ၊နာတာမဟုတ်၊ ငါ၊ချမ်းသာတာမဟုတ်၊ ဒီလိုသိတဲ့အခါကျတော့မှ ကမ္မဋ္ဌာန်း လည်း ဖြစ်တယ်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိလည်း ကွာတယ်၊ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုလည်း ပွားများရာရောက်တယ်၊ ဒီလိုဆိုလိုတာ...တဲ့။

ဝေဒနာသည် ခန္ဓာမဟုတ်၊ ဝေဒနာသည် ငါမဟုတ်၊ ဝေဒနာသည် ယောက်ျား၊မိန်းမမဟုတ်၊ အဲဒီလို အတ္တဒိဋ္ဌိက္ခာသွားတာကို ဉာတပရိညာ ဆိုက်တယ်လို့ ခေါ်တာ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ ကွာသွားတဲ့အခါကျတော့ ဘာပရိညာ ဆိုက်တယ်၊ ဉာတပရိညာ ဆိုက်တယ်၊ အေး...ဉာတပရိညာဆိုက်တော့ ပုဂ္ဂိုလ် အဆင့်အတန်းအားဖြင့်တော့ ကလျာဏပုထုဇဉ် ခေါ်တယ်၊ တရားနာတဲ့ အသိမျိုး၊ စိတ်ကူးကြံစည်တဲ့အသိမျိုး၊ အဲဒီ အသိမျိုးကို ဆိုလိုတာမဟုတ် ဘူးနော်၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဝေဒနာဖြစ်နေတုန်း စိုက်ပြီးတော့နေတဲ့အခါမှာ ဟာ...ဒီလိုပါကလားလို့ ဘွားကနဲ့သိတဲ့ အသိမျိုးနော်၊ တောထွက်ဘုန်းကြီး ကြီးတစ်ပါး ဆေးလိပ်သောက်လို့ သင်္ကန်းကြီးမီးပေါက်တော့မှ “ ဟာ... သင်္ကန်းကြီးများ နှစ်ထပ်ပါကလားဟ” လို့ အံ့အားသင့်အောင် သိတဲ့အသိ မျိုးနော်။

အဲဒီ ဝေဒနာကိုအာရုံစိုက်နေတုန်း ဝေဒနာဟာ ငါနဲ့ဘာမှမစပ်ပါ ကလားလို့၊ အဲဒီလိုသိတဲ့အသိမျိုးကို ဉာတပရိညာခေါ်တယ်၊ တရားနာရင်း သိတဲ့အသိ၊ စိတ်ကူးကြံစည်ပြီး သိတဲ့အသိဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မက္ခာဘူး။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိက္ခာတဲ့ အသိမျိုးရောက်မှ ကလျာဏပုထုဇဉ် ဖြစ်လို့ ဝေဒနာ ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဉာတပရိညာဆိုက်အောင် သိပြီးတဲ့နောက်မှ ဒီဝေဒနာ သည် ဘယ်မှာရှိသလဲ၊ ဘာကိုမှီလို့ဖြစ်သလဲ၊ ကောင်းကင်ဟင်းလင်းမှာ ဖြစ် တဲ့ ဝေဒနာလား။

ဒီလိုစဉ်းစားလိုက်တော့ ဝေဒနာဟာ ကရဇကောယ ကိုယ်မှာမှီပြီး တော့ဖြစ်တယ်၊ ကရဇကောယ ကိုယ်မှာမှီပြီးဖြစ်တော့ ဒီကိုယ်ကလည်းဘဲ ကံ စိတ် ဥတု အဟာရ အကြောင်းတရားကြောင့် ဖြစ်နေတဲ့ကိုယ်ကြီးဖြစ် တော့ကာ ဒီကိုယ်လည်းဘဲ မမြဲတဲ့ အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲတဲ့ ဒုက္ခ၊ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးတဲ့ ဝိပရိဏာမ တရားကြီးပါကလား၊ ဝေဒနာ၏မှီရာဖြစ်တဲ့ ကိုယ်သည် အနိစ္စ၊ ဝေဒနာ၏မှီရာဖြစ်တဲ့ ကိုယ်သည် ဒုက္ခ၊ ဝေဒနာ၏မှီရာဖြစ်တဲ့ ကိုယ် သည် ဝိပရိဏာမ။ အနိစ္စသဘော၊ ဒုက္ခသဘော၊ ဝိပရိဏာမသဘောဘဲ၊ ဒါ

ဖြင့် သူ၏မှီရာဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမ၊ ဖြစ်ခဲ့သော်၊
ဒီကိုယ်မှာမှီပြီးဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကကော မြဲအုံးမှာလား၊ အနိစ္စဘဲနော်။

အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုပြင်အပ်သောကြောင့် သင်္ခတ၊ အ
ကြောင်းတရားတို့ကို စွဲ၍ဖြစ်သောကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န၊ ကုန်ခန်းခြင်းသ
ဘောရှိသောကြောင့် ခယဓမ္မ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသောကြောင့် ဝယဓမ္မ၊
ကင်းခြင်းသဘောရှိသောကြောင့် ဝိရာဂဓမ္မ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိသောကြောင့်
နိရောဓဓမ္မ၊ ဝေဒနာသည် အနိစ္စ၊ သင်္ခတ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န၊ ခယဓမ္မ၊ ဝယဓမ္မ၊
ဝိရာဂဓမ္မ၊ နိရောဓဓမ္မ တရားပါကလား။ ခန္ဓာကိုယ်လည်းမမြဲ၊ ခန္ဓာကိုယ်မှာ
ဖြစ်နေတဲ့ ဝေဒနာလည်းမမြဲ၊ ဘယ်ဟာကမှ မြဲတာမရှိပါကလားလို့ ကိုယ်
ရော ဝေဒနာရော မမြဲတာသဘောပေါက်တော့ မမြဲတဲ့တရားဟာ ချမ်းသာ
ကြပါ့မလား၊ မချမ်းသာပါဘူး၊ မချမ်းသာလျှင်ဒုက္ခ။ မမြဲတာ အနိစ္စ။ ဟေ့...
မပျက်နဲ့လို့ အမိန့်ပေးလို့လည်း အမိန့်ကိုမနာခံဘူး။

ဒီတော့ ဒီဝေဒနာကို အစိုးရရဲ့လား၊ ပိုင်ရဲ့လား၊ မစိုးမပိုင်ဘူး၊ မ
စိုးမပိုင်လျှင်ဖြင့် ဒီဝေဒနာဟာ ဘာလဲ၊ အနတ္တ။ အဲဒီဝေဒနာ၏ မမြဲတဲ့သ
ဘော၊ ဝေဒနာ၏ အစိုးမရတဲ့သဘောကို ဆုံးဖြတ်နိုင်အောင် ပိုင်းပိုင်းခြား
ခြားသိတဲ့ ဉာဏ်ကို တိရဏပရိညာ။ ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိတဲ့ တိရဏပရိညာ
ရောက်တော့ ဝေဒနာယ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဝေဒနာ၌ ငြီးငွေ့ပြီဟုတ်လား၊ မှန်ပါ
ဘုရား၊ အချို့စာက နိဗ္ဗိဒါလို့ရှိတယ်၊ သိလား၊ မသိပါဘူး။ လူသိတဲ့ အဓိပ္ပာယ်
မှ မဟုတ်ဘဲနဲ့။

ငြီးငွေ့တဲ့ ဉာဏ်နဲ့ပြည်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က နိဗ္ဗိန္ဒ။ ငြီးငွေ့တဲ့ ဉာဏ်က
နိဗ္ဗိဒါ။ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ဉာဏ်နဲ့ ခွဲပြီးရေးထားတာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်က နိဗ္ဗိန္ဒ၊ ဉာဏ်က
နိဗ္ဗိဒါ။ အေး...ဝေဒနာယ နိဗ္ဗိန္ဒတိဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲပြောတာ၊ ဝေဒနာယ၊
ဝေဒနာပေါ်၌။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၍နေလေတော့သတည်း။ ဒီဝေဒနာပေါ်မှာ
ငြီးငွေ့နေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒီဝေဒနာကို နှစ်သက်ပါအုံးမလား၊ မ

နှစ်သက်ပါဘူး။ မနှစ်သက်လျှင် ဝေဒနာကိုနှစ်သက်တဲ့ တဏှာဟာ ပပျောက် မသွားဘူးလား၊ ပပျောက်သွားပါတယ်၊ အေး...အဲဒါဟာ ဝေဒနာ နှစ်သက် တဲ့တဏှာကို ပယ်ပြစ်လိုက်သောကြောင့် ပဟာနုပရိညာ။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဆိုတာ ဝိပဿနာဉာဏ်အားလုံးကို နိဗ္ဗိန္ဒတိ တစ်ခုထဲနဲ့ဟောထားတာ။

နိဗ္ဗိဒါ ဝိရဇ္ဇတိ ဆိုတာက ငြီးငွေ့ပြီး ဝေဒနာကို နည်းနည်းမှမနှစ် သက်တော့ဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊သတ္တဝါအစွဲမှ မရှိတော့ဘဲကိုး။ ငါချမ်းသာတယ်၊ ငါဆင်းရဲတယ် ဆိုတဲ့ အစွဲမရှိတော့ဘူး၊ ဝေဒနာပေါ်မှာ နှစ်သက်ခြင်းတဏှာ ကွာနေတယ်၊ ကွာနေတော့ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်ခြင်းကင်း၏။ ဝေဒနာပေါ်မှာ တပ်မက်မှု မရှိတော့ဘူး၊ အဲဒါ မဂ်ကိုပြောတာ။

ဝိပဿနာလည်း ပဟာနုပရိညာဘဲ၊ ဝိရာဂါ၊ တပ်ခြင်းကင်းသော ကြောင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝေဒနာကို နှစ်သက်တဲ့တဏှာမှ ကင်းလွတ်၍ သွားတော့ သည်။ အဲဒီကျတော့ ဖိုလ်ရောက်သွားပြီ။ ဖိုလ်လည်းရောက်သွားရော မယား မြင်ရလို့ဝမ်းသာတဲ့ ဝေဒနာကိုလည်း မနှစ်သက်တော့ဘူး၊ သားမြင်ရလို့ ဝမ်းသာတဲ့ဝေဒနာကိုလည်း မနှစ်သက်တော့ဘူး၊ စပါးမရှိလို့ မကြိတ်ရတဲ့ စက်အတွက်လည်း ဝမ်းမနည်းတော့ဘူး၊ ဘယ်ဝေဒနာကိုမှ အရေးမလုပ် တော့ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့။ လွတ်သွားပေါ့ကိုး။ ဝိမုတ္တသ္မိ ဝိမုတ္တမ္မိတိ ပဇာနာတိ ဆိုတဲ့အတိုင်း ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်က“ဟာ...ငါ လွတ်သွားပါပေါ့လား”၊ လို့ သိတယ်၊ အဲဒီလို လွတ်သွားတဲ့ အနေကျအောင်တော့လည်း မလုပ်ကြနဲ့ပေါ့၊ တိုးလို့တန်းလန်း ဖြစ်နေကြမယ်၊ အိမ်ကဟာတွေကို ထားပစ်ခဲ့ရမှာကိုး ဟုတ်ဘူးလား။

ခိဏဇာတိ၊ ဟာ ငါပဋိသန္ဓေ နေခြင်းကုန်ပြီ။ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ငါကျင့်သုံးလို့ ပြီးပြီ။ သာသနဗြဟ္မစရိယ၊ မြတ်စွာဘု ရား သာသနာနဲ့တွေ့ကြုံတဲ့အခါ ကျင့်လိုက်ရတာ။ ခုကျင့်ဖို့ ငါမလိုတော့ ဘူး၊ ကတံကရဏိယံ၊ တစ်ဆယ်ခြောက်ချက် မဂ်ကိစ္စကို ပြုလုပ်၍ ပြီးပြီ။

မဂ်ကိစ္စ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး သိသလား၊ သိပါဘုရား၊ ဒုက္ခသစ္စာ ပိုင်းခြားခြင်း၊ သမုဒယသစ္စာ ပယ်ခြင်း၊ နိရောဓသစ္စာ မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ မဂ္ဂသစ္စာ ပွားများခြင်း ထိုသစ္စာလေးချက်မရှိဘူးလား။ သောတာပတ္တိမဂ်က ကိစ္စလေးပါး၊ သကဒါဂါမိမဂ်က ကိစ္စလေးပါး၊ အနာဂါမိမဂ်က ကိစ္စလေးပါး၊ အရဟတ္တမဂ်က ကိစ္စလေးပါး၊ မဂ်တစ်ပါးတစ်ပါးမှာ ကိစ္စလေးပါးစီရှိသောကြောင့် မဂ်လေးပါးမှာ ကိစ္စတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး။ အဲဒါ မဂ်ကိစ္စတစ်ဆယ့်ခြောက်ချက် ခေါ်တယ်။ ကရဏီယံ၊ ပြုအပ် ပြုသင့် ပြုထိုက်တဲ့ မဂ်ကိစ္စတစ်ဆယ့်ခြောက်ချက်ကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီးပြီ။ နပရံ ဣတ္ထတ္တယ ဣတ္ထတ္တယ၊ ဤတစ်ဆယ့်ခြောက်ချက် မဂ်ကိစ္စအလိုငှာ။ အပရံ၊ တစ်ပါးသော ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်။ မေ၊ ငါ့အား။ န၊ မရှိတော့ပြီ။

တရားလုပ်တယ် လုပ်တယ်ဆိုတာ ဒီမဂ်ကိစ္စတစ်ဆယ့်ခြောက်ချက် အတွက်နဲ့ လုပ်နေရတာ၊ မဂ်တစ်ဆယ့်ခြောက်ချက်ပြီးပြီဆိုလျှင် ဘာအလုပ်မှ လုပ်စရာမလိုတော့ဘူး။ သင်္ကန်း ခေါင်းမြီးချို့ အိပ်နေရုံဘဲရှိတော့တယ်၊ ဟုတ်ဘူးလား။ အဲဒီလို မဂ်ဖိုလ်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် မဖြစ်ဘူးလား၊ ဖြစ်ပါတယ်၊ အေး... မဂ်ဥပါဒ်တဲ့ခဏမှာ ဖိုလ်ဥပါဒ်တဲ့ခဏမှာ ပုဂ္ဂိုလ်သိသတ္တဝါသိ အနေနဲ့တော့ သိလိုက်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ဖြုံးကနဲဖြစ်သွားတာ။ ပုဂ္ဂိုလ်သိ သတ္တဝါသိ မသိလိုက်ဘဲနဲ့ ဖြုံးကနဲဖြစ်သွားပြီးတော့မှ နောက်မှ ပြန်ပြီးတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သိ သတ္တဝါသိနဲ့ဆင်ခြင်တော့ ခုတင်က ငါ့မှာဘယ်လို ဖြစ်တာပါကလားလို့၊ ဒီအစဉ်အတိုင်း ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ပေါ်လာတယ်လို့ ဆိုလိုတာ။

ကိုင်း...ငါးနာရီ ထိုးပြီ။

ဤကဲ့သို့ ကြားနာရသော ဓမ္မဿဝန ကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့ကြောင့် ဝေဒနာတရားကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ကြိုးစား၍ အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား။

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်၌
 ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်
 သီတင်းနေ့များတွင် တပည့်တို့အား
 ဟောကြားဆုံးမတော်မူအပ်သော

ပညာဘူမိ တရားတော်

ဦးမောင်သာ၊ ဘုရား။ တရားသမားတွေ ဆိုတော့ တရားဘဲအရေး
 ကြီးတယ်နော်။ ဘုန်းကြီးကလည်း အစားဘဲအရေးကြီးတယ်။ ကိုယ်အရေး
 နဲ့ကိုယ်တော့ ကြီးနေကြတာဘဲ၊ လုပ်တာမလုပ်တာတော့ မတတ်နိုင်ဘူး။
 ဒီလိုလုပ်လို့ရတယ်လို့ လမ်းစဉ်သိဖို့တော့ ပြောရမှာဘဲ။

ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓါတ်၊ ဣန္ဒြေ၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ခန္ဓာ၊ ကတစ်
 ပါး၊ အာယတန၊ ကတစ်ပါး၊ ဓါတ်၊ ကတစ်ပါး၊ ဣန္ဒြေ၊ ကတစ်ပါး၊ သစ္စာ၊ ကတစ်
 ပါး၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ကတစ်ပါးအားဖြင့် အဲဒီခြောက်ပါးဟာ ပညာဘူမိတရား
 ခေါ်တယ်။ ပညာဘူမိတရားဆိုတော့...

သိလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော၊ သပညော စိတ္တံ ပညဉ္စတာဝယံ။ အာတာ
 ပိ နိမကော ဘိက္ခု၊ သော ဣမံ ဝိဇဋ္ဌယေ ဇဋ္ဌံ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်က အဲဒီဂါထာ
 လေးကိုတည်ပြီး ရေးတယ်၊ အဲဒီဂါထာလေးမှာ...

- ၁။ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေပညာ။
- ၂။ ဝိပဿနာပညာ။
- ၃။ ပါရိဟာရိယပညာ...လို့ ပညာက သုံးပါးပါနေတယ်။ အေး...
 ဝိပဿနာနဲ့စပ်လျှင် ဒီပညာသုံးမျိုးနဲ့ ဆိုင်တယ်။

တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ဆိုတာကတော့ ရှေးအတိတ်ဘဝကပြုခဲ့တဲ့ ကံ နဲ့ဆိုင်တယ်။ ယခုဘဝမှာလုပ်လို့မရဘူး။ ဂါထာက သပညော တိဟိတ်ပဋိ သန် ကမ္မဇာဏ်ရှိ၏တဲ့။ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေပညာဆိုတာ ကံကြောင့်ဖြစ်တယ်။

ကမ္မနုဇာတံ၊ ကမ္မဇံ၊ ကမ္မနု၊ ကံကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ကမ္မဇံ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကံကြောင့်ဖြစ်တာနော်။ ရုပ်လည်းကံကြောင့်ဖြစ် လျှင် ကမ္မဇာ၊ နာမ်လည်းကံကြောင့်ဖြစ်လျှင် ကမ္မဇာ။ ကမ္မ,က-ကံ၊ ဇ,က- ဖြစ်တယ်၊ ကမ္မဇဆိုတာ ကံကြောင့်ဖြစ်တာကိုပြောတာ။ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေစိတ်မှာ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဆိုတဲ့ ဟိတ်သုံးပါး ပါ လာတယ်။ ဒီလူ ပဋိသန္ဓေနေတုန်းက အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဆိုတဲ့ ဟိတ်သုံးပါး နဲ့ပဋိသန္ဓေနေခဲ့တယ်။ အဲဒီဟိတ်သုံးပါးနဲ့ ပဋိသန္ဓေနေခဲ့သော ကြောင့် ဒီလူ မသေမချင်း တစ်သက်လုံးဘဝကျတော့လည်း ဟိတ်သုံးပါး ပါတဲ့ ဘဝင်စိတ်ဘဲကျတယ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်တော့ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ခေါ်တယ်။ အဲဒီပဋိသန္ဓေစိတ်၊ ဘဝင်စိတ်ဟာ ကံလား၊ ဝိပါက်လားလို့စစ်လိုက်တော့... ဝိပါက် တရား...တဲ့။

ကမ္မနု၊ ကံကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ကမ္မဇံ၊ ကံကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကံ,က ရှေးအတိတ်ကပြုခဲ့တာ၊ အကျိုးဝိပါက်တရားက ယခုဘ ဝမှာ ဖြစ်တာ။ ၎င်းကံ၏အကျိုးဖြစ်တဲ့ ဝိပါက်ထဲမှာပါတဲ့ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေပညာ ဟာ ဘာနဲ့တူသလဲဆိုတော့ သံမဏိနဲ့တူတယ်နော်။ စည်ပတ်သံကို ဓါးလုပ် လျှင်ကော ဓါးမဖြစ်ဘူးလား။ ရှုဖီးခေါ်တဲ့သံမဏိမျိုးကို ဓါးလုပ်လျှင်ကော ဓါးမဖြစ်ဘူးလား။ သံမဏိလုပ်တဲ့ဓါးနဲ့စည်ပတ်သံလုပ်တဲ့ဓါးဟာ သုံးရာကျ တော့ ဘယ်ဒင်းကခရီးရောက်ပါလိမ့်၊ သံမဏိလုပ်တဲ့ဓါးကခရီးရောက်တယ်။ ထိုနည်းတူစွာ ပဋိသန္ဓေအခိုက်တုန်းက အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟနဲ့ ဖြစ်လာတဲ့ ပဋိသန္ဓေစိတ်၊ ဘဝင်စိတ်ရှိတဲ့တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ဉာဏ်ကသာ တ ကယ်နက်နဲတဲ့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား နိဗ္ဗာန်တရား အစရှိသောတရားတွေ ကို နက်နက်နဲနဲ သိနိုင်တာ။ ဘာဖြစ်လို့၊ သံမဏိနဲ့လုပ်သောဓါးနဲ့တူသော ကြောင့် အပြတ်ရဲတယ်။ ထိုးထွင်းသွားတယ်နော်။

စည်ပတ်သံလုပ်တဲ့ခါး အသွေးကောင်းလို့ပြတ်ပေမဲ့ တာရှည်အသုံး မခံဘူး။ အပြတ်ကောရဲပါ့မလား၊ မရဲဘူး။ အလောဘ၊ အဒေါသနှစ်ပါးထဲ နဲ့ ပဋိသန္ဓေနေကြတဲ့ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ဉာဏ်ကျတော့ စည်ပတ်သံလုပ်ထား တဲ့ ခါးနဲ့တူတယ်။ ယခု ပဝတ္တိဘဝမှာ အလေ့အလာကောင်းလို့ ဗဟုသုတ တွေအားကြီးလို့ အသိဉာဏ်ရှိတယ်ဆိုပေမယ်လို့၊ တကယ် ရုပ်တရား နာမ် တရား သဘောတရားနဲ့ကျတော့ အဲဒီဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ဉာဏ်ဟာ မစူးရှဘူး။ အဲဒီဉာဏ်က ရှေးအတိတ်ကံနဲ့ဆိုင်တယ်။ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးတို့တွင် **တရားဆိုတာ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်မှရတယ်။** ဒီလူဟာ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် ဒီလူဟာ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်လို့သိဖို့ကော မခဲယဉ်းဘူးလား။ ခဲယဉ်းပါတယ်။ ဒီ တော့ တိဟိတ်ဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဒွိဟိတ်ဘဲဖြစ်ဖြစ် တရားကိုတော့လုပ်ကြပေါ့။ တိဟိတ်ဖြစ်လျှင် ဒီဘဝတရားရမယ်၊ ဒွိဟိတ်ဖြစ်လျှင် နောင်ဘဝ တရားရ မယ်ပေါ့၊ တရားလုပ်လို့ရှိလျှင်တော့ ဒွိဟိတ်ပေမယ်လို့ အပါယ်လေးပါးဘေး လည်းကင်းနိုင်တယ်၊ နောက်ဘဝလည်း တရားရနိုင်တယ်၊ တိဟိတ်ကတော့ ဒီဘဝတွင် ရနိုင်တယ်။

အကျိုးနှင့်ကံ၊ သိသူမှန်၊ ဖြစ်ရန် ဉာဏသမ္ပယုတ္တ။

အဖျင်းဆုံးအားဖြင့် ဒီကံပြုလို့ရှိရင် ဒီအကျိုးငါရလိမ့်မယ်လို့ ကံနဲ့ ကံ၏အကျိုးကို သိပြီးတော့လုပ်ခဲ့သော် တိဟိတ်ဉာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ် ဖြစ်တယ်၊ အေး...တိဟိတ်ကုသိုလ်ဆိုတာ အရာရာမှာ ဉာဏ်နဲ့ယှဉ်ပြီးဖြစ် တယ်။

သာမာဝတီဝတ္ထုမှာ ခုဇ္ဈတ္တရာ အမည်ရှိသော ကျွန်မတစ်ယောက် ရှိတယ်၊ ဗမာလို့ပြန်လျှင်ဖြင့် ခုဇ္ဈတ္တရာကို ခင်မြင်လို့ခေါ်ပေါ့။ခုဇ္ဈက ခင်၊ ဥတ္တရာက မြင့်။ ခုဇ္ဈတ္တရာကို ခင်မြင်လို့ခေါ်နော်။ ဒီထက် ခေတ်ဆန်ချင် လျှင်တော့ ခင်ခင်မြင်လို့ခေါ်။

သောတာပန်အဖြစ်နဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးရတာ ရှင်အာနန္ဒာနဲ့ ခုဇ္ဈတ္တ ရာ ဘဲထင်ရှားတယ်။ သည့်ပြင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရတယ်ဆိုပေမဲ့ များသောအားဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်မှကြတာ၊ အနာဂါမ်ဖြစ်မှကြတာနော်။

၁။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ။

၂။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ။

၃။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ။

၄။ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါတဲ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်လေးပါး။

အဲဒီ ပဋိသမ္ဘိဒါဆိုတာ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီးသည့်နောက် နှစ်ပေါင်း တစ်ထောင်သာ သာသနာမှာခံတယ်။

မဇ္ဈိမ သာသနာနှစ်ပေါင်း ၃၀၀ ။

သီဟိုဠ် သာသနာနှစ်ပေါင်း ၇၀၀ ။

ပေါင်းလိုက်တော့ နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀။ အဲဒီနှစ်ပေါင်းတစ်ထောင် သာ ပဋိသမ္ဘိဒါခေတ်။ ဒီနောက်မှာ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရယ်လို့ မရှိ စကောင်းပါဘူး။ ဘုရားသာသနာမှာ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်လေးပါးဆိုတာ အင်မ တန်အထက်တန်းကျတယ်။ သာသနာနောက်ပိုင်းမှာ အဲဒီပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် မ ရနိုင်တော့ဘူး။

အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ အကျိုးတရားကို သိတဲ့ဉာဏ်။

ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ အကြောင်းတရားကို သိတဲ့ဉာဏ်။

နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ အကျိုးတရား အကြောင်းတရားတို့ကို ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုနိုင်တဲ့ ဉာဏ်။

နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ်ပြောချင်တဲ့စကားလုံး ကိုယ် ပြောချင်တဲ့အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဘယ်ဘာသာနဲ့ပြောရပြောရ ပြောနိုင်တယ်။ အကျိုးကိုလည်း သိတယ်၊ အကြောင်းကိုလည်း သိတယ်။ ၎င်းသိတဲ့ အကျိုး

အကြောင်းကိုလည်း ဘာသာအမျိုးမျိုးနဲ့ ထုတ်ဖော်ပြောနိုင်တယ်။ အကျိုး သိတာ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ။ အကြောင်းသိတာက ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ။ ၎င်းသိတဲ့အ တိုင်း ဘာသာအမျိုးမျိုးနဲ့ထုတ်ဖော်ပြောဆိုနိုင်တာက နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ နော်။ ဒါကြောင့် ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ ပိဋကတ်သုံးပုံကို မသင်ဘဲနဲ့ တတ်တယ်လို့ ပြောတာ။ ပိဋကတ်သုံးပုံဆိုတာ အကျိုးရယ်၊ အကြောင်းရယ် လို့ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုသုံးစွဲခြင်းဘဲ။

ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါ ဆိုတာကတော့ ဒီအကြောင်းရယ်၊ ဒီအကျိုး ရယ်၊ ဒီအကြောင်းအကျိုး မျိုးမျိုးကို ပြောဆိုတဲ့ ဘာသာဝေါဟာရရယ်။အဲ ဒီသုံးမျိုးကို ဒါဘယ်လိုပြောရမယ်လို့ တွေးမနေရဘူး။ဉာဏ်ပညာ အလိုလို ထင်ထင်ရှားရှား သိနေတာနော်။ မှန်မှန်မှားမှား စိတ်ကူးကြံစည်ပြီး သိတဲ့ အသိမျိုး မဟုတ်ဘူး...တဲ့။ ပတ္တမြားကို လက်ဝါးပေါ်တင်ပြီး ကြည့်သကဲ့သို့ အင်မတန် ထင်ထင်ရှားရှား သိတဲ့အသိကို ပဋိဘာန ခေါ်တာ။ အဲဒီ... ပဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါးနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ လို့ခေါ်တယ်။

ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာ။
ဆဋ္ဌာဘိည ရဟန္တာ။
တေဝိဇ္ဇ ရဟန္တာ။
သုက္ခဝိပဿက ရဟန္တာလို့...

ရဟန္တာအမျိုးမျိုး မရှိဘူးလား။ အဲဒီအမျိုးမျိုးထဲမှာ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာဆိုတာ ထိပ်တန်းနော်။ ဘုရားလက်ထက်ကစ၍ ဘုရားမရှိသည့်နောက် နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင်သာခံတယ်တဲ့။

မြန်မာနိုင်ငံ သာသနာ့ရောက်တော့ ပဋိသမ္ဘိဒါ ခေတ်မရှိတော့ဘူး။ အင်မတန်ညံ့ဖျင်းသွားပြီ။ သီဟိုဠ်သာသနာ အနှစ်-၇၀၀ ဆိုပေမဲ့ သီဟိုဠ် သာသနာနဲ့ မြန်မာသာသနာက အပြိုင်လိုရောက်ကြတယ်။ ပြောရိုးပြောစဉ်

သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး တတိယသံဂါယနာ တင်ပြီးတဲ့နောက် ကိုးတိုင်းကိုးဌာန သာသနာပြုလွှတ်တယ်ဆိုတော့၊ သီဟိုဠ်ကိုလည်းလွှတ်တယ်။ သထုံကိုလည်းလွှတ်တယ်၊ ဒီတော့ ကိုးတိုင်းကိုးဌာနသာသနာပြုလွှတ်တဲ့အထဲမှာ မြန်မာပြည်ကောမပါဘူးလား၊ ပါပါတယ်၊ သီဟိုဠ် အနှစ်-၇၀၀နဲ့မြန်မာ အနှစ်-၇၀၀ သိပ်ကွာမယ်တော့မဟုတ်ဘူးပေါ့၊ သို့ပေမယ့်လို့ သီဟိုဠ်သာသနာက အကြီးအကျယ်ထွန်းကားလေတော့ သူကပိုပြီးထင်ရှားနေတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်းဘဲ မရောက်ဘူးလို့မဆိုနိုင်ပါဘူး။

ပြောလိုရင်းကဘာတုန်း၊ ခုဇူတ္တရာ...ခင်မြင်ရဲ့အကြောင်း ပြောလိုရင်းပါ။ တကယ်ရဟန္တာထိပ်တန်းကြီးတွေမှ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရတယ်။ သောတာပန်အဖြစ်နဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရတာ ဘယ်သူ၊ အရှင်အာနန္ဒာနှင့်ခုဇူတ္တရာနော်။ ဒီတော့ ခုဇူတ္တရာဟာ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်လေးပါးရတဲ့ ကျွန်မတို့။ ကျွန်မဆိုပေမယ့်လို့ ခုခေတ်အိမ်ပေါ်တွေလိုမဟုတ်ပါဘူး။ အထက်တန်းစားပါ။ သာမာဝတီရဲ့ကျွန်မကိုး။ မိဖုရားရဲ့အခိုင်းအစေမို့သာ ကျွန်မခေါ်တာ။ အောက်တန်းမကျပါဘူး။ အဲဒီ ခုဇူတ္တရာဟာခါးကုန်းတယ်။ ခုဇူတ္တရာရဲ့ပုံသဏ္ဍန်နေပုံက ခပ်ကုန်းကုန်းကလေး။ ခပ်ကုန်းကုန်းကလေးဆိုပေမယ့် နန်းတွင်းသူဆိုတော့ ယဉ်မှာပါ။ အမေပန်းတို့ကုန်းသလိုဘဲ ဖြစ်လိမ့်မယ်ထင်တယ်။ သူ့နာမည်ရင်းက ဥတ္တရာတဲ့။ ခပ်ကုန်းကုန်းကလေးနေတဲ့ ဥတ္တရာပေါ့။

အဲဒီ ဥတ္တရာဟာ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်လေးပါးနဲ့ပြည့်စုံသောကြောင့် ဉာဏ်ထက်မြက်တယ်၊ ခပ်ကုန်းကုန်းကလေး နေတာက ဘာဖြစ်လို့၊ ကျွန်ဖြစ်တာက ဘာဖြစ်လို့၊ အသိဉာဏ်ထက်မြက်တာက ဘာဖြစ်လို့...ဆိုတာကို ခုဇူတ္တရာ အကြောင်းနဲ့ပတ်သက်လို့ ရဟန်းတွေဆွေးနွေးကြတော့ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူသတဲ့၊ သူ့ကံနဲ့သူ လာတာဟေ့...တဲ့။

ခါးကုန်းရတာက တခြားကြောင့်မဟုတ်ဘူး၊ ရှေးဘဝ နန်းတွင်းသူ ဖြစ်စဉ်က နန်းတော်ကို ဆွမ်းခံကြွလာတဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တစ်ပါးက ခါးကုန်း

သတဲ၊ ဆွမ်းခံကြွလာတဲ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါက ခါးကုန်းတော့ကာ နေ့လည်နေ့ခင်း နန်းတွင်းသူတွေစုပြီး စကားဝိုင်းဖွဲ့ ပြောဆိုကြတဲအခါမှာ ခုဇ္ဇုတ္တရာက အဲဒီ ဆွမ်းခံကြွလာတဲ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ် ခါးကုန်းပုံကို သူကလုပ်ပြသ တဲ။ ဒို့ နန်းတော်ကိုကြွလာတဲ အရှင်မြတ်ကြီးက ဟော...ခုလိုဘဲ၊ ဟော... ခုလိုဘဲ လို့ ခါးကုန်းပုံကိုလုပ်ပြဖူးတဲကံကြောင့် ယခုဘဝမှာ သူခါးကုန်းရ တယ်။

ကျွန်ုပ်ဖြစ်ရတဲအကြောင်းကတော့ ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာ မှာသူဌေးသမီးဖြစ်တော့ သူဌေးသမီးအိမ်ကို ရဟန္တာဖြစ်တဲဘိက္ခုနီမကကြွ လာတယ်။ သူတို့အချင်းချင်း အကျွမ်းဝင်ကြတာကိုး၊ ဒို့မယ်သီလတွေ ဆန် ခံရအောင် ရွာထဲသွားပြီးမိတ်ဖွဲ့သလိုတော့ ဟုတ်မယ်မထင်ပါဘူး။ ဟိုကတော့ ရဟန္တာမတွေကိုး၊ အဲဒီအထဲက ရဟန္တာမတစ်ပါးက သူဌေးသမီးအိမ်သွားပြီး သူဌေးသမီးနဲ့အကျွမ်းတဝင်စကားပြောနေတော့ ဒီအရပ်မှာတော့ ရှိလားမ ရှိလားမသိဘူး။ ဒို့အညာအရပ်မှာတော့ရှိတယ်။ မှန်ခံတောင်းလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီတောင်းထဲမှာ မှန်လည်းရှိတယ်၊ သနပ်ခါးလည်းရှိတယ်။ မိန်းမတို့အတွက် အလှအပပြင်တဲတန်ဆာတွေထည့်ထားတဲ တောင်းပေါ့၊ ခုတော့ သနပ်ခါး ခေါက်မသုံးဘဲနဲ့ ပေါင်းဒါသုံးတဲခေတ်ဆိုတော့ တောင်းမလိုတော့ဘူးပေါ့။ ဟိုတုန်းကတော့ သနပ်ခါးခေါက်ကိုတောင်းနဲ့ထည့်ရတယ်။ မှန်းလည်းဒီအ ထဲ ထည့်ရတယ်။ ဘီးလည်း ဒီအထဲမှာဘဲ၊ ဒါကြောင့်ဒီတောင်းကို မှန်ခံ တောင်းလို့ခေါ်တယ်။

အဲဒီမှန်ခံတောင်းက ဘိက္ခုနီမဘက်ကဖြစ်နေတယ်။ ဘိက္ခုနီမဘက် ကဖြစ်နေတော့ အဲဒီမှန်ခံတောင်းထဲကပစ္စည်းလိုချင်လို့ ဘိက္ခုနီမကို သူက အမှတ်မဲ့နဲ့ ဟိုကတောင်းကို ဒီဘက်ပေးလိုက်ပါအရှင်မလို့ပြောတော့ ဘိက္ခု နီမက သိတယ်။ မပေးဘဲနေပြန်လျှင်လည်း သူစိတ်ဆိုးပြီး ငရဲကျတော့မှာဘဲ အပြစ်လေးရှာတော့မယ် ပေးပြန်လို့ရှိလျှင်လည်း သူ့မှာဝဋ်လိုက်တော့မှာဘဲ။ သို့ပေမဲ့ ငရဲကျတာနဲ့စာလျှင် တော်သေးရဲ့ဆိုပြီး ပေးလိုက်တယ်။ အဲဒီလို

ကိုယ်ထက်မြင်မြတ်တဲ့လူကို ခိုင်းမိတဲ့အတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်ဖြစ်တယ်တဲ့။
ခုဇုတ္တရာလေ။

အဲဒါ သတိထားကြ၊ ဒို့ယောဂီတွေ ဟောဒီသီလရှင်တွေ ကြီးကြီး
တို့ သေးသေးတို့ အလွန်းခိုင်းတယ်၊ ဟိုဟာ လုပ်လိုက်စမ်းပါ၊ ဒီဟာ လုပ်
လိုက်စမ်းပါနဲ့ သူတို့မှာ လူအဆင့်အတန်းချင်းက မတူဘူး။ အကျွမ်းဝင်လို့
ခိုင်းပေမဲ့ ကိုယ်ထက်မြင်မြတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နေတယ်၊ သို့ပေမဲ့ ရဟန္တာခိုင်း
သလောက်တော့ ဆိုးမယ်မထင်ပါဘူး။ မြင်မြတ်တာကတော့အမှန်ဘဲ။ လူ
ဝတ်ကြောင်နဲ့မယ်သီလကိုး။

အဲဒီတော့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ခါးကုန်းပုံကိုလုပ်ပြီးတော့ ပြခဲ့လို့
ခါးကုန်းတယ်။ ဘိက္ခုနီမကို မှန်ခံတောင်း ဒီဘက်လှမ်းလိုက်ပါလို့ ခိုင်းမိလို့
ကျွန်ုပ်ဖြစ်တယ်နော်။

ဒါဖြင့် ဉာဏ်ထက်မြက်တာက ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ဉာဏ်ထက်မြက်တာ
က အသိဉာဏ်ယှဉ်တဲ့ ဉာဏသမ္ပယုတ်ကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့တယ်တဲ့။

တစ်ခုသောဘဝမှာ နန်းတွင်းသူဖြစ်တဲ့အခါ နန်းတွင်းသို့ဆွမ်းခံ
ကြွလာတဲ့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏ ဆွမ်းသပိတ်ကပူတော့ မကိုင်နိုင်လို့ ဟိုဘက်
လှည့်ကိုင် ဒီဘက်လှည့်ကိုင်နဲ့ ဖြစ်နေတာကို သူမြင်တော့ သူ့မှာအသိဉာဏ်
ဝင်လာတယ်။ ငါဝတ်ထားတဲ့ ဆင်စွယ်လက်ကောက်ကို သပိတ်အခြေအ
ဖြစ်နဲ့ လက်ဝါးပေါ်မှာတင်ပြီး သပိတ်တင်လိုက်ရလျှင် အပူသက်သာမှာဘဲလို့
အဲဒီလို အသိဉာဏ်ဝင်လာတယ်။ အဲဒီအသိဉာဏ်နဲ့ ဆင်စွယ်လက်ကောက်
ကို သပိတ်အခြေအဖြစ်နဲ့ အလှူခံတော်မူပါဘုရားလို့ လျှောက်ထားပြီး အ
ပူသက်သာစေလိုတဲ့ဉာဏ်နဲ့ ဆင်စွယ်လက်ကောက်ကို လှူခဲ့ဖူးတယ်...တဲ့။
အဲဒါကြောင့် သူ့မှာအသိဉာဏ်ထက်မြက်တယ်နော်။

ဒါကြောင့် “အကျိုးနှင့်ကံ၊ သိသူမှန်၊ ဖြစ်ရန် ဉာဏသမ္ပယုတ္တ”
 ဘယ်လို အကျိုးလဲ၊ အပူသက်သာလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ အကျိုး။ ကံ၊က ဒီဆင်စွယ်
 လက်ကောက်ကို လှူလိုက်တဲ့ကံ။ ဒီဆင်စွယ်လက်ကောက်ကိုလှူလိုတဲ့ ကံ
 ကြောင့်(အမှုကြောင့်)အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကိုယ်တော်မြတ်ကြီးမှာ အပူငြိမ်းသွား
 လိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်ဝင်လာတယ်။ ဒီတော့ အကြောင်းရော အကျိုး
 ရော မသိဘူးလား၊ သိပါတယ်။ ဒါလုပ်လျှင် ဒီအကျိုးဖြစ်မယ်ဆိုတာကို သိ
 ပြီးမှ လုပ်တာ။

အချို့ကောင်းမှုလုပ်တာက ငါဘယ်ကုသိုလ်လုပ်လိုက်ရလျှင် သံဃာ
 တော်များ ဘယ်လိုချမ်းသာမယ်။ ဒီလိုစိတ်ကူးစဉ်းစားနဲ့လုပ်တာ။ ငါ၊ဘယ်
 ကုသိုလ် လုပ်လိုက်ရလျှင် ဘယ်သူဟာဘယ်လိုသက်သာသွားမယ်။ ဒီလိုအ
 ကျိုးကြည့်ပြီးမှ လုပ်တာ။ အချို့က ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ သူများလုပ်တာနဲ့လုပ်
 တာဘဲ ဘာအကျိုးမှမကြည့်ဘူး။ ဒီလိုလုပ်တာလည်း ရှိတယ်။ အဲဒါတွေက
 ဉာဏသမ္ပယုတ်မဖြစ်ဘူး။ အသိဉာဏ်နဲ့လုပ်မှ ဉာဏသမ္ပယုတ် ဖြစ်တယ်နော်။

ခုဒင်က ခုဇ္ဇုတ္တရာလုပ်သလိုပေါ့၊ ငါ့၊ ဆင်စွယ်လက်ကောက် ချွတ်
 လှူလိုက်ရလို့ရှိလျှင်ဖြင့် ကိုယ်တော်မြတ်မှာ အပူအေးသွားမယ်။ အဲဒီလို
 အကျိုးကိုမျှော်ကိုးပြီး လုပ်တာကို ဉာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ်ခေါ်တယ်။ အဲ
 ဒီဉာဏသမ္ပယုတ် တိဟိတ်ကုသိုလ်ကလည်းဘဲ ဩမကကုသိုလ် ဥက္ကဋ္ဌကုသိုလ်
 လို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဉာဏသမ္ပယုတ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း...

အကုသိုလ်၊ ဒေါသမာန်ပွား၊ ဤနှစ်ပါး၊ မှတ်သားဩမက။

ဆိုတဲ့အတိုင်း တိဟိတ်ကုသိုလ်လုပ်ပေမဲ့ ကုသိုလ်လုပ်ရင်း စိတ်
 အနှောင့်အယှက်မကင်းဘူး။ ကုသိုလ်လုပ်ရာမှာ အကုသိုလ်အခြံအရံတွေနဲ့
 လုပ်တယ်။ အကုသိုလ် အခြံအရံဆိုတာ သိရဲ့လား၊ ပြောနေစရာမလိုပါဘူး။
 ကုသိုလ်လုပ်ရာမှာ ပျော်ချင်တယ်၊ ပါးချင်တယ်၊ တုချင်တယ်၊ ပချင်တယ်။
 ဒီလောကီစိတ်တွေ ပါနေတာပေါ့။ ဒီလောကီစိတ်တွေဟာ ကုသိုလ်လား။
 အကုသိုလ်လား။ အကုသိုလ်ပါ။ အေး...ကုသိုလ်လုပ်ရာမှာ အကုသိုလ်ပါနေ

လျှင် ဒီကုသိုလ်ဟာ ဉာဏသမ္ပယုတ်ဖြစ်ပေမယ်လို့ ယုတ်ညံ့တယ်။ ယုတ်ညံ့ တဲ့အတွက် တိဟိတ်ဩမက ကုသိုလ်ခေါ်တယ်။ တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ ကုသိုလ် ကျတော့...

ကုသိုလ်ခြံရံ၊ အဖန်ဖန်ပွား၊ ဤနှစ်ပါး၊ မှတ်သားဥက္ကဋ္ဌ။

ဆိုတဲ့အတိုင်း ဉာဏသမ္ပယုတ်ကုသိုလ်လည်းဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်အ ခြံအရံနဲ့လည်း လုပ်တယ်။ ဒီကုသိုလ်လုပ်တဲ့အခါ ဟိုကုသိုလ် အခြံအရံ တွေပါတယ်ပေါ့။ ကုသိုလ်အခြံအရံတွေပါသောကြောင့် ကုသိုလ်ခြံရံ အဖန် ဖန်ပွားဆိုတာ ဒီကုသိုလ်တစ်ခုလုပ်ပြီးတဲ့နောက် အမြဲမပြတ် စိတ်ထဲမှာ ကုသိုလ်ချည်းဘဲ အာရုံပြုနေတယ်။ စာဂနုဿတိ...နော်။ အာရုံပြုပြီးရင်းပြု ရင်း ပြုပြီးရင်းပြုရင်း ကုသိုလ်တစ်ခုပြုလိုက်ပြီးရင် ဒီကုသိုလ်ဟာ အောက် မေ့လို့ အမှတ်ရလို့ မပြီးနိုင်ဘူး။ အဲဒီလို ကိုယ်ပြုခဲ့တဲ့ကုသိုလ်ကို အဖန်ဖန် ပွားများလျှင်လည်းဘဲ ဥက္ကဋ္ဌကုသိုလ်ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဥက္ကဋ္ဌဆိုတာ မြင်မြတ် တာ၊ ဥက္ကဋ္ဌသဒ္ဒါ အမြတ်ဟောတာ။

အဲဒီတော့ ဉာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ်ဖြစ်စေရမယ်။ သည့်ပြင် အခြံအရံ ကုသိုလ်လည်းပါရမယ်။ ဥပမာဒါနပြုရာမှာ သီလလည်းစောင့်တယ်ဆိုပါတော့။ ဒါနပြုရာမှာ တရားလည်းနာတယ်ဆိုပါတော့။ ဒါနပြုရာမှာ ဘုရားလည်းရှိခိုး တယ်ဆိုပါတော့။ ဒါနပြုတဲ့အခါကလေးမှာ ကုသိုလ်အခြံအရံတွေမများဘူး လား။ အဲဒီအခြံအရံတွေနဲ့တကွလုပ်တာကို ကုသိုလ်ခြံရံတယ်လို့ဆိုတာ။ အ ဖန်ဖန်ပွားဆိုတာက ကိုယ်လုပ်တဲ့ကုသိုလ်ပေါ်မှာ စိတ်ခဏခဏရောက်တာ။ ဒီကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ပြီးတဲ့အခါ ကနေ့လည်း ဒီကုသိုလ်အာရုံပြု၊ မနက် ဖြန်လည်း ဒီကုသိုလ်အာရုံပြု။ သဘက်ခါလည်း ဒီကုသိုလ်အာရုံပြုလို့၊ ငါ ကုသိုလ်တစ်ခု အထမြောက်သွားပြီ၊ ကောင်းလိုက်တာ...ဟနဲ့ ကုသိုလ်ကို အကြောင်းပြုပြီး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်တာကို အဖန်ဖန်ပွားခေါ်တယ်။ အ ဖန်ဖန်ပွားကလည်း နှစ်မျိုးရှိသေးတယ်။ လှူပြီးတဲ့နောက်မှ ဖြစ်ရတာနော်။ မေ့လို့လှူမိတယ်ဆိုတဲ့ အဖန်ဖန်ပွားမျိုးလည်းမဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ ဉာဏ သမ္ပယုတ် သဘောပေါက်အောင် ပြောပါတယ်။

“ကုသိုလ်ခြံရံ၊ အဖန်ဖန်ပွား၊ ဤနှစ်ပါး မှတ်သားဥက္ကဋ္ဌ”။

“အကုသိုလ်ခြံရံ၊ ဒေါသမာန်ပွား၊ ဤနှစ်ပါး မှတ်သား ဩမက”။

ဩမကဆိုတာ ယုတ်ညံ့တာကိုခေါ်တာ။

ကုသိုလ်လုပ်ပေမယ်လို့ အကုသိုလ် အခြံအရံတွေနဲ့လုပ်တယ်။ စိတ် အနှောင့်အယှက်မကင်းဘဲနဲ့ လုပ်တယ်၊ ကုသိုလ်လုပ်ရင်းရန်ဖြစ်တယ်၊ ကုသိုလ်လုပ်ရင်း တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်မျက်စောင်းထိုးကြတယ်၊ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မတည့်ကြဘူး။

ကုသိုလ်လုပ်ရင်း အကုသိုလ်ပါနေတာလေ။ ဒါ၊အကုသိုလ် အခြံအရံ မဟုတ်ဘူးလား။ ဇွန်းကလေးပျောက်သွားတယ်၊ ပန်းကန်ကလေးကွဲသွားတယ်၊ ဘာကိုလူ့ခိုးသွားတယ်နဲ့၊ ကုသိုလ်လုပ်တဲ့အခါ စိတ်အနှောင့်အယှက်ကလေးတွေ မတွေ့ဘူးလား။ တွေ့တတ်တယ်၊ အဲဒါကို ဒေါသမာန်ပွားဆိုတာ၊ ဒါတွေဟာ ကုသိုလ်ကို ယုတ်ညံ့စေတတ်တယ်၊ ဩမက ကုသိုလ်ဖြစ်သွားတတ်တယ်။ ဩမက,က အယုတ်၊ ဥက္ကဋ္ဌ,က အမြတ်။

ဒီတော့ဉာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့က အကြောင်းအကျိုးဆင်ခြင်ပြီးတော့ လုပ်ရတယ်။ ဒီအလုပ်,လုပ်လိုက်တဲ့အတွက် ဘယ်သူမှာ ဘယ်လိုသက်သာခွင့်ရသွားလိမ့်မယ်။ လူ့အချင်းချင်းဘဲဖြစ်စေ၊ သံဃာတော်များကိုဘဲ ဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုဘဲ ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးကို သက်သာစေလိုတဲ့စိတ်နဲ့ ဒီအမှုကို ငါလုပ်လိုက်ရလို့ရှိလျှင် တော်တော်သက်သာခွင့်ရသွားမယ်၊ တော်တော်အကျိုးရှိသွားမယ်လို့ ဉာဏ်နဲ့လုပ်လျှင် ဉာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ်။ ဒီဉာဏသမ္ပယုတ်ကုသိုလ်က ဩမက၊ အယုတ်။ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အမြတ်လို့ ဒီလိုနှစ်မျိုးရှိပြန်တော့ ဩမကကုသိုလ်က ပဋိသန္ဓေအကျိုးပေးလျှင် ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးတယ်။ အဲဒီ ပဋိသန္ဓေဝိပါက်စိတ်မှာ အလောဘ၊ အဒေါသဆိုတဲ့ ဟိတ်နှစ်ပါး,ပါသောကြောင့် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်တယ်။

ဉာဏသမ္ပယုတ် ဥက္ကဋ္ဌကုသိုလ်က တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ အကျိုးကိုပေး တယ်။ အဲဒီပဋိသန္ဓေစိတ်မှာ ဟိတ်သုံးပါးပါသောကြောင့် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို တိ ဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ်လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီတိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ဉာဏ်ဟာ ပဋိသန္ဓေခဏ မှာ ပါလာတာနော်။

သပညော၊ တိဟိတ်ပဋိသန်၊ ကမ္မဇဉာဏ်ရှိသော၊ တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇဉာဏ် ရှိတယ်လို့ဆိုတယ်။ ဘယ်ကံက အကျိုးပေးတယ်၊ ဉာဏသမ္ပ ယုတ် ဥက္ကဋ္ဌ ကံက အကျိုးပေးတယ်၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်ဥက္ကဋ္ဌ ကံက အကျိုး ပေးတဲ့ အဲဒီတိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တကယ်သဘာဝမမ္မနဲ့ ရုပ်တို့နာမ်တို့ ခန္ဓာ တို့နဲ့စပ်တဲ့အခါကျတော့ တိဟိတ်ဉာဏ်ရဲ့တန်ခိုးနဲ့ ဖွားကနဲ့ ထင်းကနဲ့ ဒီလို မြင်နိုင်တဲ့အသိဉာဏ် ပေါ်မယ်တဲ့။

သို့ပေမယ်လို့ သူ့ရဲ့အခြေခံဖြစ်တဲ့ သီလတို့ သမာဓိတို့ ပညာတို့ ကလည်း လိုသေးတယ်။ သက်သက်မဲ့ဖြစ်နိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ တိဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သီလစင်ကြယ်အောင်သုတ်သင်လို့ သမာဓိထူထောင်လို့၊ သီလ ကြောင့် သမာဓိဖြစ်၊ သမာဓိကြောင့်ပညာဖြစ်လို့ တကယ်ပညာဖြစ်လာတဲ့ အခါ သူ့ပညာက ထိုးထွင်းနိုင်တယ်။ ဒီလိုဆိုလိုတာ။

ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ အဲဒီလိုဘဲ သီလစင်ကြယ်လို့ သမာဓိ ထူ ထောင်လို့ သမာဓိကြောင့်ပညာဖြစ်လာသော်လည်း ရုပ်နာမ်ခန္ဓာနဲ့ကျတော့ မထိုးထွင်းနိုင်ဘူးတဲ့။ စည်ပတ်သံလုပ်တဲ့ခါးဟာ သစ်သားအမာကိုမတိုးနိုင် သလို ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အသိဉာဏ်ဟာ ရုပ်နာမ်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ သဘာဝမျိုး ကျတော့ ထိုးထိုးထွင်းထွင်းမသိနိုင်ဘူး။ ဒါကိုပြောတာနော်။ ဒီတော့ ဝိပဿ နာဉာဏ်နဲ့ပတ်သက်လျှင် ဘာအရေးကြီးတယ်၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နေခဲ့တဲ့ တိဟိတ်ဉာဏ်အရေးကြီးတယ်၊ အဲဒီတိဟိတ်ဉာဏ်က ဘာလဲ။ ကမ္မဇဉာဏ် နော်။ အဲဒီတိဟိတ်ဉာဏ်ကလည်း ဉာဏသမ္ပယုတ်တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ ကုသိုလ် အကျိုးပေးတာတဲ့။

တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ပညာ၊ ပြီးတော့ ဝိပဿနာ ပညာ။ **ဝိ၊ အထူး။**
ပဿနာ၊ သိမြင်ခြင်း။ ဝိပဿနာ၊ အထူးသိမြင်ခြင်း။ အေး...အထူးသိမြင်ခြင်း
ကို ဝိပဿနာတဲ့၊ ဟိုက တိဟိတ်ပညာ၊ ဒီက ဝိပဿနာပညာ။

ဝိဝိဓ ကာရေန ပဿတီတိ ဝိပဿနာ။ အထူးထူး အပြားပြား
သော အချင်းအရာအားဖြင့် သိမြင်တတ်သောကြောင့် ဝိပဿနာပညာ ဟုတ်
လား။ ထူးဆိုတာဘာလဲ၊ မတူတာပြောတာ၊ တူနေလျှင် မထူးတော့ဘူးပေါ့၊
မတူမှထူးတာ၊ မင်းတို့ ပကတိ စိတ်သိတာတွေက မျက်စိကမြင်တယ်၊ လူ
မြင်တယ်၊ အဆောက်အဦးမြင်တယ်၊ ပကတိစိတ်ကလေ၊ ဝိပဿနာကျတော့
လူမြင်သေးသလား၊ အဆောက်အဦးမြင်သေးသလား၊ သဘာဝမြင်တယ် မ
ဟုတ်လား၊ အဆင်းဘဲ မြင်ရမယ်နော်။ လူဆိုတဲ့အကောင် ကျန်မနေရစ်ဘူး
လား။

ဒီတော့ နဂိုအသိထက် ဝိပဿနာအခိုက်မှာ သိတဲ့အသိက ထူးလာ
တယ်၊ အဲဒီ အကောင်အထည်နဲ့တကွ သိနေကြလျှင်တော့ အနိစ္စ မမြဲဘူး၊
ဒုက္ခ ဆင်းရဲတယ်၊ အနတ္တ အစိုးမရဘူးဆိုတာကို မသိနိုင်တော့ဘူး။ ပဋိသန္ဓေ
နေကတဲက ယခုအချိန်ကျအောင်မြဲနေလို့ ငါ့ရှိနေတာ၊ ယခုဘဝမှာ ငါ့ဆင်း
ရဲခဲ့တာနည်းတယ်၊ ချမ်းသာတာများတယ်၊ ငါလုပ်ချင်တာလုပ်နိုင်တယ်၊ ငါ
အစိုးရတယ်၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါနဲ့တွဲသိလျှင် နိစ္စ၊ မြဲတယ်၊ သုခ၊ ချမ်းသာ
တယ်၊ အတ္တ ငါ့အစိုးရတယ် ဖြစ်မှာပေါ့နော်။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အကောင်အထည်နဲ့မတွဲဘဲ သဘာဝသက်သက်
သိတော့ ဒီသဘာဝဆိုတာက ကာလအားဖြင့် ဘယ်လောက်ကလေးမှ ကြာ
ရှည်ခံတာမဟုတ်ဘူး၊ ကြာရှည်မခံတဲ့ သဘာဝတရားတို့၏ ချက်ချင်းဖြစ်၊
ချက်ချင်းပျက်တာကို မြင်လျှင် ငါ့မြဲတယ်လို့မယူနိုင်တော့ဘူး၊ ချက်ချင်းဖြစ်
ချက်ချင်းပျက်တာကို မြင်လျှင် ငါ့ချမ်းသာတယ်လို့မဆိုနိုင်တော့ဘူး။ ချက်ချင်း
ဖြစ်၊ ချက်ချင်းပျက်တာကိုမြင်လျှင် ငါ့ပိုင်တယ်၊ ငါ့အစိုးရတယ်လို့ မဆိုနိုင်

တော့ဘူး၊ သဘာဝမြင်သည်နှင့်တပြိုင်နက်ထဲ မမြဲခြင်းသဘော၊ ဆင်းရဲခြင်း သဘော၊ အစိုးမရခြင်းသဘော၊ ဘွားဘွားကြီးပေါ်မနေဘူးလား၊ ဒါအနိစ္စ ဉာဏ်၊ ဒုက္ခဉာဏ်၊ အနတ္တဉာဏ် ခေါ်တယ်၊ နဂိုစိတ်ထက်ထူးကဲတဲ့အသိကို ဝိပဿနာဉာဏ်ခေါ်တာ။ ဝိပဿနာနဲ့ပတ်သက်လျှင် အထူးသိမြင်တဲ့ဉာဏ် လည်းရှိရမယ်၊ ဟိုပဋိသန္ဓေကလည်း တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေခဲ့တဲ့ ပညာလည်း ရှိရမယ်နော်။

ပြီးတော့မှ နိပကပညာတဲ့၊ နိပကပညာက ဘာတုန်း၊ ငါ့အမြဲပြော နေကြပေါ့။ **သတိကို အမြဲမပြတ်လုပ်ကြပါ။** သတိကို အမြဲမပြတ်လုပ်တော့ သတိရင့်ကျက်လာလိမ့်မယ်။ အလုပ်ကျင်လည်လာလို့ သတိရင့်ကျက်လာတဲ့ အခါ ဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ အသိဉာဏ်ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်နော်။ လောကအကြောင်း နဲ့ပတ်သက်လို့ ဖြစ်စေ၊ ဓမ္မအကြောင်းနဲ့ပတ်သက်လို့ ဖြစ်စေ၊ သိစရာ အ ကြောင်းတစ်ခုရှိလျှင် သူများထက်ပိုပြီးသိနိုင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့၊ သတိ အား ကောင်းတာကိုး၊ သတိမေ့လျော့လို့ မသိတာထောက်ရင် သတိကောင်းလျှင် သိစရာဆိုတာ မပေါ်ဘူးလား၊ ပေါ်ပါတယ်၊ အဲဒီ သတိအားကောင်းလို့ သိ လာတဲ့အသိကို နေပက္ကပညာ၊ ၎င်းနေပက္ကပညာသည်ပင်လျှင် ပါဠိဟာရိယ ပညာ၊ တနည်းအားဖြင့် ပါဠိ သမုခံဟာရေတိ ပကာသေတီတိ ပါဠိဟာရိယံ၊ ပါဠိ သမုခံ၊ တဲ့တိုး။ ဟာရေတိပကာသေတိ၊ ဆောင်ယူ၍ပြတတ်သောကြောင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဉာဏ်အားဖြင့် တဲ့တိုးဆောင်ယူ၍ပြတတ်သောကြောင့်။ ပါဠိ ဟာရိယံ၊ ပါဠိဟာရိယမည်၏။

သတိမေ့လျော့တာနဲ့ သတိရှိတာနဲ့ ဒီနှစ်ခုဘဲ နှိုင်းစာကြည့်လိုက် ပေါ့၊ သတိမေ့လျော့တဲ့အခါ ဘာမှမသိဘူး။ တွေဝေမနေဘူးလား။ ဒါဖြင့် သတိအားကောင်းတဲ့အခါ အသိဉာဏ်ဘွားဘွားကြီးပေါ်လာတယ်။ အဲဒီဘွား ဘွားကြီးပေါ်လာတဲ့အသိဉာဏ်ကို ပါဠိဟာရိယ ပညာလို့ခေါ်တယ်။ သဘာဝ တရားကို ဟောတာပါဘဲလို့ ပါဠိဟာရိယပညာက ဆောင်ယူပြတော့မှ ဝိပဿ နာ ပညာ၊ ရုပ်ဓမ္မ၊ နာမ်ဓမ္မ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကိုသိတာ။ ပါဠိဟာရိယ

ဉာဏ်က သိရာအာရုံကိုဆောင်ယူ၍ပြုနိုင်ပေမယ်လို့ သူကကိလေသာကို မပယ်နိုင်သေးဘူး။

ဒါကြောင့် ကိလေသာကိုပယ်နိုင်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်လက်သို့ သူက အပ်ရသေးတယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုဆောင်ယူ၍ပြုရသေးတယ်။ ဝိပဿနာတရားကို ရှေးရှုတည့်တည့်ဆောင်ယူ၍ပြုတတ်သောကြောင့် ပါဠိဟာရိယဉာဏ် နော်၊ အဲဒါ ပါဠိဟာရိယဉာဏ်တည်ရာဘုံက ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓါတ်၊ ဣန္ဒြေ၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်။

အဲဒီတရား ခြောက်ပါးကိုလေ့လာထားပါ။ ဝိပဿနာတရားနဲ့ပတ်သက်လျှင် ဒီတရားခြောက်ပါး၌တည်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုဆောင်ယူ၍ ပြုရမှာ၊ မင်းတို့အိမ်ရှိတဲ့ဟာတွေ ဆောင်ယူ၍ပြုလို့ ဝိပဿနာမဖြစ်ဘူး။

အေး... ဒီတော့ ဝိပဿနာအခြေခံဖြစ်ရမဲ့ ပါဠိဟာရိယဉာဏ်ကို ကိုယ်ကလေ့လာထားတော့၊ ဒါခန္ဓာ၊ပါလား၊ ဒါအာယတန၊ပါလား၊ ဒါဓါတ်ပါလားလို့ သိသွားတယ်။ အေး... ပါဠိဟာရိယဉာဏ်၏ ဘူမိတရားကလည်း ခြောက်ပါးရှိတယ်။ ဘူမိဆိုတာ တည်ရာကိုခေါ်တယ်။ ပါဠိဟာရိယဉာဏ်၏ တည်ရာခြောက်ပါးလို့ဆိုတယ်။ ပါဠိဟာရိယဉာဏ်ဟာ ဘယ်မှာတည်မလဲ။ ခန္ဓာပေါ်မှာတည်၊ အာယတနပေါ်မှာတည်၊ ဓါတ်ပေါ်မှာတည်၊ သစ္စာပေါ်မှာတည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပေါ်မှာတည်၊ အဲဒါကို တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဒီတရားခြောက်ပါးကို ပညာဘူမိတရားခြောက်ပါးခေါ်တယ်။

ပညာက ပါဠိဟာရိယပညာ၊ ဘူမိက တည်ရာ၊ နှစ်ခုပေါင်းလိုက်တော့ ပါဠိဟာရိယပညာ၏တည်ရာဘုံလို့ ဖြစ်သွားဘူးလား၊ ဖြစ်သွားပါတယ်။

ပေါ့ပေါ့မမှတ်နဲ့ မသေမချင်းမှတ်မိအောင်ဟောနေတာ။ သက်သက်သာသာ ဟောနေရတာမဟုတ်ဘူး။ သူတို့ကတော့ ခပ်ပေါ့ပေါ့ဘဲ။ ဟို... ကျောင်းအောက် လှေခါးဆင်းအောင်တောင် မပါဘူး။

၁။ သိလေပတိဋ္ဌာယ နရော၊ ဆိုတဲ့ဂါထာမှာ ပညာက...

တိဟိတ် ပညာ။

၂။ **ဝိပဿနာပညာ။**

၃။ **ပါဠိဟာရိယပညာလို့** သုံးပါးရှိတယ်။

အေး...အဲဒီပညာတို့၏တည်ရာဖြစ်တဲ့ ပညာဘူမိတရားခြောက်ပါးတို့ တွင်ခန္ဓာဆိုတာ အပေါင်းအစုကိုပြောတာ၊ ခန္ဓာဆိုတာ ဒီကိုယ်ကောင်ကြီးကို ပြောတယ်မထင်နဲ့။ ခေါင်းနဲ့ကိုယ်နဲ့ ခြေနဲ့လက်နဲ့ ယောက်ျားကောင်၊ မိန်းမ ကောင်ကြီးဟာ ခန္ဓာမဟုတ်ဘူး။ ခန္ဓာဆိုတာ ရုပ်ကောင်ကြီးလို့ ထင်နေကြ တယ်။ အမှတ်မမှားကြစေနဲ့။

ခန္ဓာလို့ပြောလိုက်လျှင် အပေါင်းအစုကို ပြောတဲ့စကားလို့ သိသွား ရမယ်။ အာယတနဆိုတာ ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းတရားကို ပြောတာ။ ဝဋ် ဆင်းရဲက ဘာလဲ။ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်။ အေး...ကိလေသာ လည်း ဝဋ်ဆင်းရဲဘဲ၊ ကံလည်း ဝဋ်ဆင်းရဲဘဲ၊ ဝိပါကလည်း ဝဋ်ဆင်းရဲဘဲ၊ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် တို့ဖြစ်ကြောင်းတရားကို အာယတနလို့ ခေါ်တယ်။ အာယတနလို့ ပြောလိုက်လျှင် ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းတရားလို့ သိရမယ်။

မျက်စိက ဝဋ်ဆင်းရဲ ဖြစ်တယ်၊ ဘယ်လိုဖြစ်ပါလိမ့်၊ ဘိုင်စကုတ်ရုံ သွားပေါ့ကိုး၊ ပွဲသွားပေါ့ကိုး၊ ဟိုဟိုဒီဒီတွေမှာ ကြည့်စရာတွေများတယ်ဆို လျှင် ငပလီတောင် တချို့က ရောက်အောင်သွားသေးတယ်။ ဒါမျက်စိကြည့် ချင်လို့ဟုတ်လား။ ရန်ကုန်သွားချင်တယ်၊ ငပလီသွားချင်တယ်၊ ဒါတွေဘာလဲ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ ဖြစ်ကြောင်းတွေ၊ မျက်စိပါတော့လည်း ကြည့်ချင်တာကိုး။ မျက် စိပါတဲ့လူက ကြည့်စရာကိုလိုက်ရှာနေတာဘဲ။ ကြည့်စရာလိုက်ရှာလို့ တွေ့ တော့ သူ့မှာဘာအကျိုးရှိသလဲ၊ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် ဝဋ်ဆင်း ရဲတွေ ပွားတာဘဲ။

မျက်စိက ဘယ်မှာအဆင်းကောင်းကောင်းရှိသလဲလို့ ကြည့်တော့ မြင်မှုကိုကြောင်းပြု၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမဖြစ်ဘူးလား၊ ဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့ကော နားနဲ့အသံကိုကြားတော့ ကြားမှုကိုအကြောင်းပြုပြီးတော့ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မ ဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် ဆိုတဲ့ ဝဋ်ဆင်းရဲတွေဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ် ကြောင်းလို့ပြောတာ။ ဒါဖြင့် နံ့မှုကိုအကြောင်းပြု၍လည်း ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ် ကြောင်း။ စားမှုကိုအကြောင်းပြု၍လည်း ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း။ သိမှုကိုအ ကြောင်းပြု၍လည်း ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းဘဲ။

ဒီတော့ အတွင်းအာယတန၊ ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း ခြောက်ပါး။ အပြင် အာယတန ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း ခြောက်ပါး။ အတွင်း အာယတန ခြောက်ပါးက ဘယ်သူလဲ၊ “**မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်**” ခေါ် တယ်။ ဒီခြောက်ပါးရှိလို့ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်ဆိုတဲ့ ဝဋ်ဆင်း ရဲတွေ ဖြစ်နေကြတာတဲ့။ ဒီခြောက်ပါးနဲ့တွဲဖက်တဲ့ အပြင်အာယတန၊ အဆင်း အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ သဘောဆိုတဲ့ ခြောက်ပါး၊ အာရုံခြောက် ပါးလည်းခေါ်တယ်။ ဒီတော့ မျက်စိနဲ့အဆင်း၊ နားနဲ့အသံ၊ နှာခေါင်းနဲ့အနံ့၊ လျှာနဲ့အရသာ၊ ကိုယ်နဲ့အတွေ့၊ စိတ်နဲ့သဘော။ ဒါဖြင့် သူ့ဒွါရနဲ့သူ့အာရုံ၊ အတွင်းအာယတန ခြောက်ပါး၊ အပြင် အာယတန ခြောက်ပါး၊ နှစ်ခုပေါင်း လိုက်တော့ ဆယ်နှစ်ပါး။

ဒို့ မိုးညှင်း ဆရာတော်ကြီးကတော့ လွယ်လွယ်ဘဲပြောတယ်။ မျက်စိ အာယတန၊ နား အာယတန၊ နှာခေါင်း အာယတန၊ လျှာ အာယတ န၊ ကိုယ် အာယတန၊ စိတ် အာယတန၊ အတွင်းအာယတန (၆)-ပါးလေ၊ ဒီတော့ ကိုယ်ကသိထားရမှာက အာယတနလို့ဆိုလိုက်လျှင် ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် ဆိုတဲ့ ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းလို့ သဘောပေါက်ထားရ မယ်။ ဆိုထားတာက ပါဠိလို ဆိုနေတာကိုး၊ ပါဠိမတတ်တော့ အသိမလွယ် ဘူး။ ဒီတော့ အသိလွယ်အောင် အာယတနဆိုတာ ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း လို့မှတ်။

ဒါဖြင့် မိမိခန္ဓာကိုယ် အဇ္ဈတ္တမှာ ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း ခြောက်ပါး ရှိတယ်။ အဲဒီခြောက်ပါးနဲ့ဟပ်တဲ့ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့ သဘော၊ ဟုတ်လား။ အဆင်းကလည်း ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း၊ အသံကလည်း ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း၊ အနံ့ကလည်း ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း၊ အရသာကလည်း ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း၊ အတွေ့ကလည်း ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုထိုအာ ရုံတွေကလည်း ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းဘဲ။ စိတ်က ထိုထိုအာရုံတွေ အများ ကြီးသိတာကိုး၊ ဒီတော့ ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း အာယတန ၁၂ ပါးဖြစ်သွား ရော။ ဒါ၊ **သတိကင်းမဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှန်လျှင် ဒီ-၁၂-ပါးကြောင့် ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် ဖြစ်မှာချည်းဘဲနော်။**

ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သတိထားလိုက်လျှင်၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမဖြစ်တော့ဘူး။ **ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်မှာကြောက်လို့ရှိလျှင် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သတိထားကြ။** ဝဋ် ဆင်းရဲဖြစ်တာက ဘာဖြစ်လို့၊ သတိလစ်လို့။ နဂိုအတိုင်းဆိုလျှင် သတိက လည်းလစ်မှာချည်းဘဲနော်။ သတိမလစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကကော ဒီအထဲပါသလား။

သတိမလစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်သူမှမရှိကြဘူး။ မြင်ချင်လိုက်တာ၊ ကြည့် ချင်လိုက်တာ၊ ကြားချင်လိုက်တာ၊ နမ်းချင်လိုက်တာ၊ အနံ့ကလေးကောင်း ကောင်းလေ၊ ကောင်းကောင်းတွေ့ထိချင်လိုက်တာ။ အေး... အဲဒီလို သတိ လစ်မှဖြင့် မျက်စိနဲ့အဆင်း၊ နားနဲ့အသံ၊ နှာခေါင်းနဲ့အနံ့၊ လျှာနဲ့အရသာ၊ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့အတွေ့၊ စိတ်နဲ့ထိုထိုအာရုံ၊ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ စား တိုင်း၊ ထိတိုင်း၊ သိတိုင်း၊ ကိလေသာ ကံ ဝိပါက ဝဋ်သုံးပါးဖြစ်ကြောင်း ချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း အာယတနလို့ဆိုတာ။

အာယတနပြီးတော့ ဓါတ်နော်။ အတ္တနော သဘာဝံ ဓါရေတီတိ ဓါတု။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သဘာဝံ၊ သဘောကို။ ဓါရေတီ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ မိမိသဘောကို ဆောင်တတ်သောကြောင့်။ ဓါတု၊ ဓါတ်မည် ၏။ ဓါတုဆိုတဲ့ ပါဠိကို ဖျက်ပြီးတော့ ဗမာက ဓာတ်လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ

ဓာတ်ဆိုတဲ့ စကားဟာ ဗမာစကားအစစ်မဟုတ်သေးဘူး။ ဓာတ်ဆိုတဲ့စကားကို ဗမာစကားအနေနဲ့ပြောတော့ သူ့သဘောသူဆောင်သူဟာသူဖြစ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါနဲ့ဆိုင်ကိုမဆိုင်ဘူး။

အဆင်းနဲ့မျက်လုံးနဲ့ဆိုင်မိတဲ့အခါ မြင်မှုပေါ်လာတယ်။ အဲဒီ ပေါ်လာတဲ့ မြင်မှုဟာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါလုပ်လို့ပေါ်လာတာ မဟုတ်ဘူး။ သူ့ဟာသူ အကြောင်းဆုံလို့ပေါ်လာတာ။ သူ့သဘောသူဆောင်တာ။ နားကကြားမှုလည်း သူ့ဟာသူပေါ်၊ နှာခေါင်းကနံ့မှုလည်း သူ့ဟာသူပေါ်၊ လျှာကစားမှုလည်း သူ့ဟာသူပေါ်၊ ခန္ဓာကိုယ်က တွေ့ထိမှုလည်း သူ့ဟာသူပေါ်၊ ကိုယ်က လုပ်ရတာမရှိဘူး။ သူ့ဟာသူပေါ်တာချည်းဘဲ။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သဘာဝံ၊ သဘောကို။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိမိသဘောကိုဆောင်တတ်သောကြောင့်။ ဓာတု၊ ဓာတ်မည်၏။ (ဝါ)သူ့သဘောသူဆောင်၏လို့ အဲဒီလိုသဘောပေါက်သွားလျှင်လည်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာသွားတာဘဲ။

ဘာမှ လိုက်လုပ်၍မဖြစ်ဘူး၊ တစ်ကိုယ်လုံးတစ်ကောင်လုံးမှာ အကြောင်းအားလျော်စွာ သူ့သဘောသူဆောင်၊ သူ့ဟာသူဖြစ်တာချည်းဘဲ။ အဲဒီသဘောကို ကိုယ်ကမသိတော့ ငါလုပ်လို့ဖြစ်တယ်၊ ငါကြည့်လို့မြင်တယ် စသည်ဖြင့် ငါနဲ့တွဲတွဲပါနေတယ်။ ဒါဘာဖြစ်လို့ မသိလို့။ အဲဒါတွေဟာ သူ့သဘောသူဆောင်နေတာ။ ဓာတ်တရားတွေနော်။

ဒါဖြင့် သူ့သဘောသူဆောင်တဲ့ ဓာတ်တရားက ဘယ်နှစ်ပါးလဲ၊ ၁၈ ပါး။ အေး... မျက်စိအကြည်၊ အဆင်း၊ မြင်ခြင်း၊ မျက်လုံးနဲ့ပတ်သက်လို့ သုံးပါး၊ သေသေချာချာစဉ်းစားကြည့်၊ မျက်စိအကြည်ကလည်း သူ့ဟာသူ ကြည်နေတာဘဲ၊ ကိုယ်ကကြည်ချင်လို့ ရတာမဟုတ်ဘူး။ အဆင်းကလည်း သူ့ဟာသူ ဖြစ်ပေါ်နေတာဘဲ။ ကိုယ်လုပ်လို့ ရတာမဟုတ်ဘူး။ ဒါဖြင့် အဆင်းနဲ့မျက်စိနဲ့ ဆုံမိလို့ပေါ်လာတဲ့ မြင်ခြင်းကလည်း သူ့ဟာသူဖြစ်တာဘဲ၊ ဒီတော့ အဆင်းရယ်၊ မြင်ခြင်းရယ်၊ မျက်စိရယ် ဒီသုံးပါးဟာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ လုပ်လို့ဖြစ်တာ တစ်ခုမှမရှိဘူး။ သူ့ဟာသူဖြစ်တာချည်းဘဲ။ အဲဒီလို သူ့သ

ဘောသုဆောင် သူ့ဟာသူဖြစ်သောကြောင့် ဓာတ်။ အဲဒီ ဓာတ်ကို မျက်လုံး နဲ့ပတ်သက်လို့ သုံးပါး။ နားနဲ့ပတ်သက်လို့လည်း သုံးပါး။ အသံရယ်၊ နား ရယ်၊ ကြားခြင်းရယ်၊ နားအကြည်ကလည်း သူ့ဟာသူမြင်၊ အသံကလည်း သူ့ဟာသူဖြစ်၊ ကြားမှုကလည်း သူ့ဟာသူဖြစ်၊ နားနဲ့ပတ်သက်လို့လည်း သူ့သ ဘောသုဆောင် သူ့ဟာသူဖြစ်သောကြောင့် ဓာတ်။

အဲဒီဓာတ်ဟာ မျက်လုံးနဲ့ပတ်သက်လို့ သုံးပါး။ နားနဲ့ပတ်သက်လို့ သုံးပါး။ နှာခေါင်းနဲ့ပတ်သက်လို့ သုံးပါး။ နှာခေါင်းကျတော့လည်း နှာခေါင်းက အကြည်ရယ်၊ အနံ့ရယ်၊ နံခြင်းရယ်၊ ဤသုံးပါးပေါင်းဆုံတဲ့အခါ သူ့သဘောသု ဆောင်ပြီး သူ့ဟာသူဖြစ်တာဘဲ၊ ကိုယ်ကဖြစ်အောင်လုပ်လို့ရတာ တစ်ခုမှ မရှိဘူး။

ဥပမာတစ်ခု...အပုပ်နဲ့နံ့တယ်ဆိုပါတော့၊ ဒီကနှာခေါင်းကလည်းရှိ တယ်၊ ဟိုကအပုပ်နံ့ကလည်း ရှိတယ်၊ ဒီနှစ်ခုတိုက်ဆိုင်မိတဲ့အခါကျတော့ ဒီအပုပ်နံ့နံ့မှာဘဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါက ဒီအပုပ်နံ့ကိုကြိုက်ရဲ့လား။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တ ဝါကလုပ်လို့သာဖြစ်လျှင် ဒီအပုပ်နံ့ဟာ နံဖို့ကိုမရှိတော့ဘူး။ သူ့သဘော သုဆောင်တာဖြစ်တော့ အကြောင်းပြည့်စုံလျှင်နံ့မှာဘဲ။ ခုတော့ ကိုယ်လုပ် လို့ဖြစ်တယ်ထင်နေတယ်။ ကိုယ်မကြိုက်တဲ့အနံ့နဲ့တိုးတော့မှ ကိုယ်လုပ်လို့ မဖြစ်မှန်းသိတာ။

မျက်လုံးကလည်း ဒီလိုဘဲ၊ ကိုယ်ကြည့်ချင်တဲ့ အာရုံကြည့်ရတော့ ကိုယ်ကြည့်လို့မြင်တယ်ဘဲ အောက်မေ့တယ်၊ မကြည့်ချင်တဲ့အာရုံက ရှေ့ ရောက်လာတော့မှ သူ့သဘောသုဆောင်တာ ထင်ရှားတယ်မဟုတ်လား။

ကိုင်း...ပါးစပ်ထဲ အရသာတစ်ခုထည့်လိုက်စမ်း၊ အချို၊ အချဉ်၊ အငံ၊ အစပ်၊ အဖန်၊ အခါး အဲဒီအရသာခြောက်ပါး လျှာနဲ့သွားမတိုးဘူးလား၊ တိုးတော့ ရှာအကြည်ရယ်၊ အရသာရယ်၊ စားမှုရယ်၊ သူ့သဘောသုဆောင်

သူဟာသူဖြစ်တာ။ ဒါဖြင့် မျက်စိက သုံးမျိုး၊ နှာခေါင်းက သုံးမျိုး၊ လျှာက သုံးမျိုး။

ထိုထိုအာရုံက နှလုံးကိုလာထိတော့ နှလုံးခေါ်တဲ့စိတ်က သိမှုပေါ် တယ်။ ဒီတော့ ထိုထိုအာရုံရယ်၊ နှလုံးရယ်၊ သိမှုရယ်၊ သူ့သဘောသူဆောင် နေတာ။ ဒါဖြင့် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း အသိမလစ်အောင် သတိထားနေခဲ့သော် ဟာ...ဒါတွေဟာ သူ့သဘောသဆောင်နေတာပါလားလို့ သဘောပေါက်လာ နိုင်ပါတယ်။ သဘောပေါက်လာလျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိလည်း ကွာနိုင်ပါတယ်။ ဓာတ်နဲ့ပတ်သက်လို့ နားလည်လောက်ပြီ။

ဓာတ်ပြီးတော့မှ ဣန္ဒြေဆိုတာက အစိုးရမှု ခြောက်မျိုးရှိတယ်။ မြင် မှုနဲ့ဆိုင်ရာ မျက်စိအကြည်ကအုပ်စိုးတယ်။ မျက်စိအကြည်အားသေးလို့ရှိလျှင် မြင်မှုမထင်ရှားဘူး။ မျက်စိအကြည်အားကောင်းလို့ရှိလျှင် မြင်မှုထင်ရှားတယ် နော်။ ကြားမှုနဲ့ဆိုင်ရာကို နားအကြည်ကအုပ်စိုးတယ်။ နားအကြည်က သိပ် ကြည်လျှင် ကြားရတာ အသံသန့်ရှင်းဘူး။ နားအကြည်ကကြည်ကြည်လင် လင်ရှိလျှင် ကြားရတာ အသံသန့်ရှင်းတယ်။ ဒီတော့ မြင်မှုနဲ့ဆိုင်ရာမှာ မျက်စိအကြည်က၊ ကြားမှုနဲ့ဆိုင်ရာမှာ နားအကြည်က၊ နံ့မှုနဲ့ဆိုင်ရာမှာ နှာ ခေါင်းအကြည်က၊ စားမှုနဲ့ဆိုင်ရာမှာ လျှာအကြည်က၊ ထိမှုနဲ့ဆိုင်ရာမှာ ကိုယ် အကြည်က၊ သိမှုနဲ့ဆိုင်ရာမှာ စိတ်က၊ အသီးသီးအုပ်စိုးတယ်။ ဒါဖြင့် အုပ် စိုးခြင်း ဘယ်နှစ်မျိုးလဲဆိုတော့ ခြောက်မျိုး။ အဲဒါကို ဒွါရဣန္ဒြေ ခြောက်ပါး ခေါ်တယ်။

ပြီးတော့မှ အထီးအမ ဘာဝဣန္ဒြေ နှစ်ပါး။ ကာယဒသက၊ ဘာဝ ဒသက၊ ဝတ္ထုဒသကလို့ အမိဝမ်းခေါင်း ကလလရေကြည်ကလေးမှာ ရှေး အတိတ်ကံ ပစ်ချလိုက်တော့၊ ရုပ်ကလာပ်သုံးစည်း ပဋိသန္ဓေစိတ်နဲ့ အတူ တကွ ဖြစ်ကြတယ်။ ကိုယ်အကြည်ဖြစ်ဖို့ရာက ကာယဒသက ကလာပ်၊ ဟ ဒယဝတ္ထုရုပ်ဖြစ်ဖို့ရာ ဝတ္ထုဒသက ကလာပ်၊ အထီးအမဖြစ်ဖို့ရာ ဘာဝဒသ

က ကလာပ်၊ ကလာပ်သုံးစည်းပါတယ်နော်။ အဲဒီအခါတုန်းက အထီးအမ ဖြစ်ဖို့ရာ ကလာပ်ပါသော်လည်းဘဲ ဒီသတ္တဝါဟာ အမကောင် အထီးကောင် လို့ သိနိုင်ရဲ့လား၊ မသိနိုင်ဘူး။ နောင် ကြီးလာတဲ့အခါကျတော့ အမဘဝ ရုပ်ပါလာတဲ့သတ္တဝါက အမကောင်။ အထီးဘဝရုပ်ပါလာတဲ့သတ္တဝါက အထီးကောင် ပေါ်လာတယ်၊ အထီးအမကောင်ဖြစ်ဖို့ရာ ဘယ်သူကလုပ်သလဲ။ ဒီဘဝရုပ်က လုပ်တယ်။ ဘဝရုပ် အကောင်အထည်သဏ္ဍာန် ခြံပုံရိတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါဖြင့် အထီးကောင် အမကောင်ဖြစ်ဖို့ဟာ ဘယ်သူကအုပ်စိုးသလဲ၊ ဘဝရုပ်ကအုပ်စိုးတာ။

နောင် ကြီးလာတဲ့အခါ ယောက်ျားအမူအရာ ယောက်ျားပုံသဏ္ဍာန်၊ ယောက်ျားစိတ်နေစိတ်ထား၊ ဒီလိုဟာတွေ ဖြစ်ဖို့က ပုမ္မာဝရုပ်ကလုပ်တာ။ မိန်းမအမူအရာ မိန်းမပုံသဏ္ဍာန် မိန်းမစိတ်နေစိတ်ထား၊ ဒီလိုဟာတွေဖြစ်ဖို့က ဣတ္ထိဘာဝ ရုပ်ကလုပ်တာ။ ဒီတော့ အထီးအမဆိုတာ မိန်းမကောင် ယောက်ျားကောင်ကို ခေါ်သည်မဟုတ်။ မိန်းမကောင် ယောက်ျားကောင်ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ဘဝရုပ်ကိုခေါ်တာ။ ဒီဘဝရုပ်က ဘယ်ကပါလာသလဲဆိုတော့ ပဋိသန္ဓေအခါ မမြင်စကောင်းတဲ့ ကလလရေကြည်ကတဲက ပါလာတာ။

အဲဒီ ဣတ္ထိဘာဝ၊ ပုမ္မာဝရုပ်ကို ဘာဝဣန္ဒြေ နှစ်ပါးလို့ခေါ်တယ်။ ဒွါရဣန္ဒြေ ခြောက်ပါး၊ ဘာဝဣန္ဒြေ နှစ်ပါး ပေါင်းလိုက်တော့ ရှစ်ပါး။

လူ၏ကိုယ်မှာ မျက်စိအကြည်လည်း ကံကြောင့်ဖြစ်တယ်၊ နားအကြည်လည်း ကံကြောင့်ဖြစ်တယ်၊ နှာခေါင်းအကြည်လည်း ကံကြောင့်ဖြစ်တယ်၊ လျှာအကြည်လည်း ကံကြောင့်ဖြစ်တယ်၊ တစ်ကိုယ်လုံး အကြည်လည်း ကံကြောင့်ဖြစ်တယ်၊ ဟဒယဝတ္ထု နှလုံးသွေးကလည်း ကံကြောင့်ဖြစ်တယ်၊ အထီးအမလည်း ကံကြောင့်ဖြစ်တယ်။ ဒါဖြင့် ကံကြောင့်ဖြစ်တာ ဘယ်နှစ်မျိုး ရှိသလဲ၊ ရှစ်မျိုး မဟုတ်လား။

အဲဒီ ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရှစ်မျိုးသော ရုပ်တွေမှာ ဇီဝိတဆိုတဲ့ အသက်ရုပ် ရှိတယ်။ ဇီဝိတ ဆိုတဲ့ အသက်ရုပ် မပါရင် ဒီကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တွေဟာ အသက်မရှည်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဇီဝိတက အုပ်စိုးရတယ်။

မျက်လုံးမှာ ဥသမာတေဇောဆိုတဲ့ အပူခိုး၊ နားမှာ အပူခိုး၊ လျှာမှာ အပူခိုး၊ တစ်ကိုယ်လုံး၊ တစ်ကောင်လုံးမှာ အပူခိုးရှိတယ်။ သေတဲ့အခါ ကျတော့ ဒီအပူခိုးတွေမရှိတော့ဘူး။ အဲဒီအပူခိုးတွေကို ဥသမာတေဇော ခေါ်တယ်။ အဲဒီဥသမာတေဇောမှာစောင့်ရှောက်တဲ့ ဇီဝိတရုပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကံကြောင့်ဖြစ်တဲ့ရုပ်မှန်လျှင် ဇီဝိတရုပ် အစောင့်အရှောက်မကင်းဘူး။ အဲဒီ ဇီဝိတရုပ်ကို ဗမာလိုခေါ်လျှင် အသက်ရုပ်လို့ခေါ်တယ်။

အသက်ရုပ်ခေါ်တဲ့ ဇီဝိတက ဘယ်သူ့ကိုအုပ်စိုးသလဲ ကံကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်မှန်လျှင် အသက်ရှင်ဖို့ တာရှည်ခံဖို့ ဇီဝိတရုပ်က အုပ်စိုးတယ် နော်။

ပြီးတော့မှ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာ၊ ချမ်းသာရာမှာ သုခက အုပ်စိုးတယ်။ ဆင်းရဲရာမှာ ဒုက္ခက အုပ်စိုးတယ်။ ဝမ်းမြောက်ရာမှာ သောမနဿက အုပ်စိုးတယ်။ ဝမ်းနည်းဝမ်းသာ မဟုတ်တဲ့ အခါမှာ ဥပေက္ခာက အုပ်စိုးတယ်။ အုပ်စိုးမှု ငါးမျိုးကို ဝေဒနာဣန္ဒြေ ငါးပါးခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဝေဒနာငါးပါးကလည်း အုပ်စိုးတတ်တဲ့တရားငါးပါးတဲ့။

- ၁။ ဒွါရဣန္ဒြေက ခြောက်ပါး။
- ၂။ ဘာဣန္ဒြေက နှစ်ပါး။
- ၃။ ဇီဝိတဣန္ဒြေက တစ်ပါး။
- ၄။ ဝေဒနာဣန္ဒြေက ငါးပါး။
- ၅။ ပြီးတော့မှ သဒ္ဓိဣန္ဒြေ၊ ဝိရိယဣန္ဒြေ၊ သတိဣန္ဒြေ၊ သမာဓိဣန္ဒြေ၊ ပညိဣန္ဒြေ။

အဲဒါ ဗောဓိပက္ခိယဣန္ဒြေ ငါးပါးခေါ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇) ပါးထဲမှာ သူပါနေလို့။

မြတ်စွာဘုရား၏ ဣန္ဒြိယပရော ပရိယတ္တိဉာဏ်တော်မှာပါတဲ့ ဣန္ဒြေဆိုတာ အဲဒီဗောဓိပက္ခိယဣန္ဒြေ ကိုပြောတာ။ ဒီသတ္တဝါမှာ သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေရင်မရင်ကို ဉာဏ်တော်နဲ့ကြည့်တယ်။ သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေ မရင်ဘဲနဲ့ တရားမရဘူး။ ဒီတော့ သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေရင်မရင်ကိုကြည့်ပြီးမှ တရားဟောတာနော်။ ဒီတော့ ဗောဓိပက္ခိယဣန္ဒြေ ငါးပါးနဲ့ပေါင်းလိုက်တော့ ၁၉-ပါး။ အေး...အဲဒါ လောကီဣန္ဒြေ ၁၉ ပါးခေါ်တယ်။ လောကုတ္တရာဣန္ဒြေက သုံးပါးရှိသေးတယ်။ လောကုတ္တရာဣန္ဒြေသုံးပါးကတော့ တရားအားထုတ်မှုနဲ့ မဆိုင်ဘူး။ သူကတရားရပြီးတဲ့နောက်မှာ ဖြစ်ရမှာ၊ တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီမှာ ဒီဣန္ဒြေ ၁၉ ပါးနဲ့ဘဲ ဆိုင်တယ်။ အဲဒီဣန္ဒြေ ၁၉ ပါးအုပ်စိုးမှုကို အသီးသီးသိခဲ့သော် သူ့ရုပ်နဲ့သူ အုပ်စိုးမှု၊ သူ့နာမ်နဲ့သူ အုပ်စိုးမှု၊ ရုပ်ရောနာမ်ရော အုပ်စိုးမှုကင်းရဲ့လား၊ မကင်းပါဘူး။ အေး...ဒီအုပ်စိုးမှုကို ဣန္ဒြေခေါ်တယ်။ ခုလောကမှာတော့ ဘာခေါ်တယ်၊ အစိုးရခေါ်တယ်။ အစိုးရဘဲခေါ်ခေါ် အုပ်စိုးမှုဘဲခေါ်ခေါ် အတူတူပါဘဲ။

ဒီတော့ လူကိုယ်မှာ အုပ်စိုးမှု ၁၉-ပါးရှိတယ်။ အုပ်စိုးမှု ၁၉-ပါး ပြီးတော့မှ အမှန်တရားလေးပါး၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဒသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၊ အဲဒီအမှန်တရားလေးပါးခေါ်တဲ့ သစ္စာလေးပါးကိုလည်း သိရမှာဘဲ၊ သူ့မှာ စတုသစ္စာဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းရယ်လို့ရှိတယ်။

- ပြီးတော့မှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်က အင်္ဂါ ၁၂ ပါးရှိတယ်။
- အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ နှစ်ပါး။**
- ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ငါးပါး။**
- တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ သုံးပါး။**
- ဇာတိ၊ ဇရာ၊မရဏ၊ နှစ်ပါးပေါင်းလိုက်တော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ ၁၂ ပါး။**

အဲဒီတော့ သိဖို့က ခန္ဓာရယ်၊ အာယတနရယ်၊ ဓာတ်ရယ်၊ ဣန္ဒြေ
ရယ်၊ သစ္စာရယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ရယ်ဆိုတဲ့ တရားတွေဟာ ဝိပဿနာယောဂီ
တို့ သိရမဲ့တရားတွေနော်။ ဝိပဿနာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပညာက ပါဋိဟာရိယပညာ၊
ဝိပဿနာပညာ၊ တိဟိတ်ပညာလို့ ပညာသုံးပါးက ပညာဘူမိဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာ၊
အာယတန၊ ဓာတ်၊ ဣန္ဒြေ၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပေါ်မှာဖြစ်ရမဲ့ပညာ။ အလ
ကားဟာတွေပေါ်မှာ လျှောက်ဖြစ်ရမဲ့ပညာ မဟုတ်ဘူး။

ခုခေတ်မှာ အသိထူးချွန်သူကို လောကီလူရည်ချွန်ခေါ်သလို ဒီတ
ရားခြောက်ပါးသိတဲ့လူကိုလည်း လောကုတ္တရာ လူရည်ချွန်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး
လား။ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီပါဋိဟာရိယပညာ၊ တိဟိတ်ပညာ၊ ဝိပဿနာပညာ
သုံးပါးတို့၏ ပညာဘူမိတရားခြောက်ပါးကို မှတ်မိအောင် ဒို့က...လင်္ကာစီထား
တယ်။

**ခန္ဓာငါးပါး၊ အာယတနဆယ်နှစ်၊ ဆယ်ရှစ်ဓာတု၊
ဆယ်ကိုးခု ဣန္ဒြေ၊ လေးထွေသစ္စာ၊ ဆယ်နှစ်ဖြာသမုပ္ပါဒ်
တရားမြတ် မပြတ်လေ့လာပါ။**

ဘယ်လိုလေ့လာရမလဲ၊ ဈေးသည်က ဈေးဆိုင်မှာမပြတ်နေသလို၊
သင်္ဘောသူဌေးဟာ သင်္ဘောပေါ် စိတ်အမြဲရောက်သလို၊ စက်သူဌေးဟာစက်
ထဲ အမြဲသွားရသလို၊ အဲဒီလိုမပြတ်လေ့လာရမယ်။ အဓိပ္ပါယ်ပေါ်ရဲ့လား၊
ပေါ်ပါတယ်၊ အေး...ပေါ်ပြီးတာဘဲ၊ အဲဒီပညာဘူမိဖြစ်တဲ့ တရားခြောက်ပါး
ကို တတ်နိုင်သလောက် လေ့လာလို့ တရားသိတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီအထဲ
က တစ်ခုခုသိပြီး ရမှာပါဘဲ၊ **အကုန်လုံးသိမှ တရားရတာ မဟုတ်ပါဘူး။**
တစ်ခုခုကို သိအောင် ဘာကိုလုပ်ရမလဲဆိုတော့ “**သတိ** ” ကို လုပ်ရမယ်၊
သတိကိုဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ၊ **ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သတိထား**
ပါ၊ ကိုယ်ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်တာ ကိုယ်မသိဘူးလား။ သိပါတယ်။ အဲဒီ
သိတိုင်းသိတိုင်း “**သတိ** ” ထားပါတဲ့။

ဒါအလုပ်ဘဲ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဘာဖြစ်ဖြစ်၊ ကောင်းကောင်း ဆိုးဆိုး၊ ဆင်းရဲဆင်းရဲ၊ ချမ်းသာချမ်းသာ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်လာလျှင် သတိမလစ် စေနဲ့၊ အဲဒါ တရားအလုပ်ဘဲ။ အဲဒီတရားအလုပ်ကို အမြဲလုပ်ခဲ့သော်... သတိရင့်ကျက်လာပြီး ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ နေပက္ကပညာလည်းဖြစ်လာမယ်။ ကာယကံ၊ ဝစီကံအပြစ်ကင်းတဲ့ သီလစင်ကြယ်မှုလည်းပေါ်လာမယ်။ အဲဒီလို သီလစင်ကြယ်ပြီး နေပက္ကပညာဖြစ်လာတဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝိပဿနာ ခက်အုံးမလား၊ မခက်ပါဘူး။ မခက်လို့ ဝိပဿနာရောက်လျှင် မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ် ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်မကူးဘူးလား၊ ကူးပါတယ်၊ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကူးလို့ရှိလျှင် အိမ်ကသားမယားနဲ့ မကွဲဘူးလား။ ဒါဖြင့်မလုပ်တာကောင်းတာပေါ့...နော်။ ခပ်ပျော့ပျော့သာလုပ်နေကြ။

လုပ်ထုံး နားလည်အောင်ပြောနေတာပါ။

ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ ဣန္ဒြေ၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဒီတရားက ပညာဘူမိ၊ အဲဒီတရားခြောက်ပါးကို သိအောင်လုပ်ဖို့က ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းကို အာရုံပြုတဲ့ “ **သတိ** ” နော်။ ဒီလမ်းအတိုင်းသွားလျှင် လမ်းချော်စရာရှိသေးသလား၊ မချော်နိုင်တော့ပါဘူး။ မလုပ်ချင်သာ မလုပ်ဘဲ နေဖို့ရှိတယ်၊ မလုပ်တတ်စရာတော့ မရှိဘူး။ အားလုံးကုန်တတ်ပြီ။ ဝိပဿနာပါရဂူပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ဖြစ်ပြီ၊ နိုင်ငံခြား သွားစရာလည်း မလိုတော့ဘူး။ လုပ်တတ်နေပြီမဟုတ်လား။ အေး...“**သတိ**” အလုပ်ကို လုပ်တတ်ပြီဖြစ်လေသောကြောင့် ကြိုးစား၍လုပ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား

၁၃၃၀-ခု၊ တော်သလင်း လကွယ်နေ့တွင်
မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၌ ကျေးဇူးရှင်
ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူအပ်သော

**ဓမ္မစကြာမြတ်သစ္စာ၏
ဒုက္ခအပိုင်း အခန်းတရားတော် (၂)**

ပထမ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အဲဒီမဇ္ဈိမပဋိပဒါကလည်း သုံးမျိုးရှိတယ်။

ကမ္မသကတဉာဏ်အရင်းခံတဲ့ ပါရမီမဇ္ဈိမပဋိပဒါ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်အ
ရင်းခံတဲ့ ပုဗ္ဗဘာဂမဇ္ဈိမပဋိပဒါ၊ မဂ်ဉာဏ်အရင်းခံတဲ့ လောကုတ္တရာမဇ္ဈိမ
ပဋိပဒါလို့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါသုံးမျိုးနော်။

- ၁။ ပါရမီမဇ္ဈိမပဋိပဒါ၊
- ၂။ ပုဗ္ဗဘာဂမဇ္ဈိမပဋိပဒါ၊
- ၃။ လောကုတ္တရာမဇ္ဈိမပဋိပဒါ။

ပဋိပဒါ ဘယ်နှစ်မျိုးရတယ်၊ သုံးမျိုးပါ။ အေး...အဲဒီ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ
သုံးမျိုးကိုကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်လို့ လမ်းဆုံးရောက်သကာလ ဒုက္ခသစ္စာ၊
သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာဆိုတဲ့ သစ္စာလေးပါးတရားတဲ့။

ဓမ္မစကြာမှာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကလည်း အချက်အချာတစ်ခု၊ သစ္စာလေး
ပါးကလည်း အချက်အချာတစ်ခု၊ အဲဒီနှစ်မျိုးတို့တွင် ပထမအချက်အချာဖြစ်

တဲ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကိုကျင့်မှသာလျှင် ဒုတိယအချက်အချာဖြစ်တဲ သစ္စာလေးပါး ကိုရမယ်ဆိုတာ မပေါ်လွင်ဘူးလား၊ ပေါ်လွင်ပါတယ်။ အေး...မဇ္ဈိမပဋိပဒါကို ကျင့်လို့ရတဲ အဲဒီသစ္စာလေးပါးကိုတစ်ခါ သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ် လို့ ဉာဏ်သုံးဖြာနဲ့ဟောတာလည်း ဓမ္မစကြာမှာ အချက်အချာတစ်ခုဘဲ။

- ၁။ မဇ္ဈိမပဋိပဒါက တစ်ချက်။
- ၂။ သစ္စာလေးပါးက တစ်ချက်။
- ၃။ သစ္စ၊ ကိစ္စ၊ ကတဆိုတဲ ဉာဏ်သုံးဖြာက တစ်ချက်။

အဲဒီသုံးချက်ဟာ ဓမ္မစကြာမှာလိုရင်းအချက် သုံးချက်ပါဘဲ။ အဲဒီ အချက်သုံးချက်တို့တွင် ယခုဟောခဲ့သည်ကား ၂-နံပါတ် သစ္စာအချက်သို့ ရောက်နေပေပြီ။ သစ္စာအချက်ရောက်နေတော့ သစ္စာလေးပါးတရားပွဲသာ ဆုံးသွားတယ်၊ သစ္စာလေးပါးတရားလည်း မရကြဘူး။ အဲဒီလိုဖြစ်ပြီးမကျန် ရစ်အောင် ဘယ်လို ဒို့ကချထားပါလိမ့်။

ပဋိသန္ဓေ၊ အိုနာသေနှင့်၊ မုန်းသူယှဉ်တွဲ၊ ချစ်သူကွဲကွာ၊ လိုရာမရ၊ ခုနစ်ဝ၊ ဒုက္ခအမှန်သိ။ အဲဒါ ဒုက္ခသစ္စာ။

သမုဒယသစ္စာ အတွက်ကကော။

ခုနှစ်ပါးဒုက္ခ၊ ဖြစ်ရပို့ရာ၊ တဏှာသုံးဝ၊ ရှိလေက၊ သမုဒယ အမှန် သိ။

အေး...ဒုက္ခသစ္စာလည်း အမှန်သိပြီ၊ သမုဒယသစ္စာလည်း အမှန်သိပြီ။ နိရောဓအတွက်ကတော့...

တဏှာမကြွင်း၊ ချုပ်ကင်းလေက၊ ချမ်းသာရ၊ နိရောဓ အမှန်သိ။

မဂ္ဂသစ္စာကျတော့...

ရှစ်ပါးမဂ္ဂင်၊ လမ်းစဉ်မစောင်း၊ အကျင့်ကောင်းက၊ တရားရ၊ မဂ္ဂသစ္စာသိ။

အဲဒီ လင်္ကာကလေးလေးပုဒ်ကို ရထားလျှင် ဓမ္မစကြာမှာဟောတော် မူတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာလည်းသိရော၊ သမုဒယသစ္စာလည်းသိရော၊ နိရောဓသစ္စာ လည်းသိရော၊ မဂ္ဂသစ္စာလည်းသိရော၊ မသိနိုင်ကြဘူးလား၊ သိနိုင်လောက်ပါ ပြီ။ သည့်ပြင်ဟာတွေ မှတ်မိချင်လည်းမှတ်မိ၊ မမှတ်မိချင်လည်းနေ၊ အဲဒီ လောက်တော့ ရထားမှဖြစ်မယ်။

သစ္စာလေးပါးတို့တွင် ပထမသစ္စာမှာ “ပဋိသန္ဓေ အို နာ သေနှင့် မုန်းသူယှဉ်တွဲ၊ ချစ်သူကွဲကွာ၊ လိုရာမရ၊ ခုနစ်ဝ၊ ဒုက္ခအမှန်သိ”လို့ ဓမ္မစကြာ မှာ ခုနစ်ပါးဟောတယ်၊ သတိပဋ္ဌာန်ကျတော့ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ ဒီငါးပါးကိုထည့်ပြီး ဒုက္ခ ၁၂-ပါးဟောတယ်၊ သတိ ပဋ္ဌာန်မှာ ဒုက္ခဘယ်နှစ်ပါးဟောတယ်၊ ၁၂-ပါးဟောပါတယ်၊ အေး...ဒို့ဓမ္မ စကြာမှာတော့ ဘယ်နှစ်ပါးဟောတယ်၊ ဒုက္ခ ၇-ပါးဟောပါတယ်။

စာအလိုအားဖြင့်တော့ ဇာတိဒုက္ခ၊ ဇရာဒုက္ခ၊ ဗျာဓိဒုက္ခ၊ မရဏ၊ ဒုက္ခ၊ ပိယဝိပွယောဂဒုက္ခ၊ အပ္ပိယသမ္ပယောဂဒုက္ခ၊ ဣစ္ဆာ အလဘနဒုက္ခ ဆိုတဲ့ ခုနစ်မျိုးနဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခက တခြားစီလိုလို၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ သိပုံ နှင့်၊ ဇာတိဒုက္ခသိပုံကတစ်မျိုး တခြားစီလိုလိုဖြစ်နေတယ်၊ တကယ်ဉာဏ်နဲ့ ထိုးထွင်းပြီး ဇာတိစသောဒုက္ခခုနစ်ပါးကိုသိခဲ့သော်၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခကိုလည်း ဘွားဘွားကြီးသိနိုင်တယ်၊ မသိနိုင်ဘူးလား၊ သိနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဇာတိစသောဒုက္ခခုနစ်ပါးနဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဒုက္ခနဲ့ ဒုက္ခချင်းအတူတူဘဲ၊ ဒါကြောင့်ဒုက္ခခုနစ်ပါးကိုသာ ထုတ်ပြီးတော့ဟောထား တယ်၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခကတော့ မဟောတော့ဘူးတဲ့၊ ဒီတော့ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဘဲဆိုဆို ဇာတိစသောဒုက္ခခုနစ်ပါးဘဲဆိုဆို ဘာခ-ဒုက္ခပါဘုရား၊ အေး...ဒုက္ခဘဲ။

စပ်မိလို့ပြောရအုံးမယ်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါး မှာ ဒုက္ခမပါဘူးလား၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၊

ဆိုတဲ့ သစ္စာလေးပါးမှာကော ဒုက္ခမပါဘူးလား၊ ပါ၊ပါတယ်၊ သစ္စာလေးပါး
 မှာပါတဲ့ဒုက္ခနဲ့ လက္ခဏာရေးသုံးပါးမှာပါတဲ့ဒုက္ခနဲ့ ဘာထူးခြားသလဲ၊ မထူး
 ခြားဘူးပြောမဲ့လူချည်းဘဲနော်၊ မျက်ခမ်းမြင်ကထဲက ငတာကြီးသားမှန်းသိ
 ပါတယ် ဟုတ်လား၊ ဒီကောင်တွေဟာ သည့်ထက်ပိုသိမဲ့ကောင်တွေမဟုတ်
 ဘူး၊ ဒုက္ခသစ္စာမှာပါတဲ့ဒုက္ခက အနိစ္စရော၊ ဒုက္ခရော၊ အနတ္တရော၊ အားလုံး
 ဟာ ဒုက္ခသစ္စာမည်တယ်၊ သိပြီလား၊ အေး...အနိစ္စရော၊ ဒုက္ခရော၊ အနတ္တ
 ရော အကုန်လုံး ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟူသရွေ့ ဒုက္ခသစ္စာချည်းဘဲ။

ဒုက္ခသစ္စာမှာပါတဲ့ ဒုက္ခနဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တမှာပါတဲ့ ဒုက္ခနဲ့မ
 ထူး ခြားဘူးလား၊ ထူးခြားပါတယ်၊ အေး...မင်းတို့ ခုမှသိတယ်မဟုတ်လား၊
 တောထွက်ဘုန်းကြီးဆေးလိပ်သောက်လို့ သင်္ကန်းကြီးမီးပေါက်ခါမှ ဟာ...
 သင်္ကန်းကြီးများ နှစ်ထပ်ပါလား...ဟေ့လို့ ဆိုသလိုပေါ့ဟုတ်လား၊ နဂိုက
 နှစ်ထပ် သင်္ကန်းမှန်းမသိဘူးတဲ့နော်၊ မင်းတို့လည်း ခုဒုက္ခသစ္စာကဒုက္ခနဲ့
 အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တကဒုက္ခနဲ့ အတူတူဘဲထင်မနေဘူးလား၊ ခု မီးပေါက်ခါမှ
 နှစ်ထပ်မှန်းသိခဲ့တယ်နော်။

အဲဒီ ဒုက္ခသစ္စာမှာ ဟိုနေ့က ဘယ်လိုဟောခဲ့ပါလိမ့်၊ လင်္ကာကလေး
 ရွတ်လိုက်အုံးကွယ်။

“နှိပ်စက်ပြုပြင်၊ ပူပင်ဖောက်လဲ၊ ဒုက္ခမြဲ” နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့်
 ဒုက္ခသစ္စာ၊ စောင့်ရှောက်ပြုပြင်အပ်သောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ၊ ပူပန်ဆင်းရဲ
 သောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်ဖြစ်တတ်သောကြောင့် ဒုက္ခ
 သစ္စာ။ ဒုက္ခသစ္စာဟုတ်မဟုတ်ကို ဒီအချက် ၄-ချက်နဲ့ချကြည့်၊ သစ္စာအနက်
 ၁၆-ချက်တို့တွင် ဒုက္ခသစ္စာမှာဘယ်နှစ်ချက်ရှိတယ်၊ ၄-ချက်ပါ၊ အနက်ဆို
 တာလည်း ဒါဘဲ၊ သဘောဆိုတာလည်း ဒါဘဲ၊ အနက်နဲ့သဘောနဲ့ထူးခြား
 တယ် မအောက်မေ့ကြနဲ့၊ ဒုက္ခသဘော ဒုက္ခအနက်အတူတူဘဲ။

ဒုက္ခသစ္စာသဘောဆိုရင် အနှိပ်စက်ခံရတယ်၊ ပြုပြင်ရတယ်၊ ပူပန်ဆင်းရဲတယ်၊ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်ဖြစ်တယ်၊ အနှိပ်စက်ခံရခြင်းစသော ၄-ပါးသော သဘောကိုပင်လျှင် ဒုက္ခအနက်လို့ပြောတယ်။

ဒုက္ခအနက်နဲ့ဒုက္ခသဘော တခြားစီလား၊ အတူတူလား၊ အတူတူပါ။ အေး...ဒုက္ခအနက်နဲ့ဒုက္ခသဘော အတူတူပါဘဲ၊ ဒီတော့ ဒုက္ခသစ္စာဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်ကို ခန္ဓာအားဖြင့်ပြောရလျှင် ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်၊ ခန္ဓာဘယ်နှစ်ပါး၊ ငါးပါးပါ။ အဲဒီခန္ဓာငါးပါးဟာ အကျဉ်းချုပ်လိုက်တော့ ရုပ်နဲ့နာမ်၊ ခန္ဓာငါးပါးကိုအကျဉ်းချုပ်လိုက်တော့ ဘာနဲ့ဘာ၊ ရုပ်နဲ့နာမ်ပါ။

အဲဒီရုပ်နာမ်ဟာ ဘာလဲ၊ ဒုက္ခသစ္စာ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အားဖြင့် ဟောခဲ့တဲ့ ရုပ်နာမ်သည်ပင်လျှင် ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာလို့မှတ်၊ အေး...ဝိညာဏ်နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာလို့ဆိုလျှင်လည်းဘဲ ဒုက္ခသစ္စာဘဲ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်လို့ဆိုလျှင်လည်းဘဲ ဒုက္ခသစ္စာဘဲ။ အဲဒီရုပ်နာမ်ဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာထိုက်တဲ့ တရားနှစ်ပါးမှာ နှိပ်စက်အပ်တဲ့ ပိဋန သဘောရှိတယ်၊ ဟို...သီတင်းကပြောခဲ့ပြီးပြီ၊ ရုပ်နဲ့နာမ်ဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာတရားမှာ ဘာသဘောရှိတယ်၊ နှိပ်စက်အပ်တဲ့ ပိဋနသဘောရှိတယ်၊ နှိပ်စက်အပ်တဲ့ ပိဋနသဘောရှိလျှင် သူ့ကိုနှိပ်စက်တတ်တာလည်း ရှိအုံးမှာပေါ့၊ နှိပ်စက်အပ်ဆိုတာ ဘာသဘောလဲ၊ အနှိပ်စက်ခံရတာကိုပြောတာ။

ရုပ်နာမ်ဆိုတဲ့ အနှိပ်စက်ခံအပ်တဲ့ ပိဋနသဘောရှိတဲ့ဒုက္ခကို ဘယ်သူကနှိပ်စက်သလဲ၊ တနေ့ကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဖြစ်ပျက်ဆိုတဲ့ တရားနှစ်ပါးက နှိပ်စက်တယ်၊ ဖြစ်မှု ပျက်မှု နှစ်ပါးကနှိပ်စက်တယ်။

ရုပ်ရယ်လို့ဘွားကနဲ့ပေါ်လာပြီး၊ နာမ်ရယ်လို့ဘွားကနဲ့ပေါ်လာပြီး၊ ရုပ်နာမ်ဘွားကနဲ့ပေါ်လာတဲ့အခါကျတော့ ဒီရုပ်နာမ်မှာဖြစ်စေမရှိဘူးလား။ ဒီ

ရုပ်နာမ်မှာ ပျက်ဆုံးမရှိဘူးလား၊ ရှိပါတယ်၊ ဒါဖြင့် ဖြစ်စပျက်ဆုံးနှစ်ခုကြား ထဲမှာဖြစ်ရတဲ့နာမ် မဟုတ်ဘူးလား၊ ဖြစ်မှုပျက်မှုနှစ်ခုကြားမှာ ဖြစ်ရတဲ့နာမ် ဟာ ယန္တရားစက်ဖြင့်ကြိတ်သကဲ့သို့ နှိပ်စက်အပ်တဲ့အနက်သဘောတဲ။

ဒီတော့ ရုပ်သဘာဝ၊ နာမ်သဘာဝ၊ ခန္ဓာဆိုတဲ့တရားတွေမှာ နှိပ်စက်အပ်တဲ့အနက်သဘော၊ အနှိပ်စက်ခံနေရတဲ့အနက်သဘောရှိတယ်၊ ဘယ်သူကနှိပ်စက်သလဲဆိုတော့ ဥဒယနဲ့ဝယ၊က။ ဥဒယ၊ကဖြစ်စ၊ ဝယ၊ကပျက်ဆုံးမဟုတ်လား၊ အေး...ဥဒယနဲ့ဝယ၊ဟူသော တရားနှစ်ပါးကြားထဲမှာ ဖြစ်ရတဲ့ ရုပ်နာမ်ကို ဖြစ်မှုပျက်မှုနှစ်ပါးကညှပ်ပြီးတော့သတ်ပစ်လိုက်တယ်။ ကြိတ်ပြီးတော့သတ်ပစ်လိုက်တယ်၊ ဖြစ်လာတယ်ဆိုလျှင်တာရှည်နေရသလား၊ မနေရပါဘူး၊ ကြာရှည်မနေရလျှင် သူတို့ကိုဘယ်သူနှိပ်စက်လို့ ပျက်စီးသွားတယ်လို့ခေါ်မလဲ၊ အဖြစ်အပျက် ဥဒယဗ္ဗယက နှိပ်စက်လို့ပျက်စီးသွားတယ်။

အဖြစ်အပျက် ဥဒယဗ္ဗယဆိုတဲ့တရားနှစ်ပါးဟာ ရုပ်နဲ့နာမ်ကိုနှိပ်စက်တတ်တယ်၊ ရုပ်နဲ့နာမ်ကနှိပ်စက်အပ်တယ် ဟုတ်လား။ ဒုက္ခသစ္စာပေါ်နေအောင်ပြောနေတာ တနည်းအားဖြင့်၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊မရဏ။ ဇာတိ၊က ဖြစ်တယ်၊ ဇရာ၊ကအိုတယ်၊ မရဏ၊ကသေတယ်၊ ဒါဖြင့် ဖြစ်တယ် အိုတယ် သေတယ် ဆိုတဲ့တရားသုံးပါးက ဘယ်သူ့ကိုနှိပ်စက်သလဲ၊ ရုပ်နာမ်ကို နှိပ်စက်တတ်တယ်။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်၊ ရုပ်နာမ်အို၊ ရုပ်နာမ်သေ။

ဒီတော့ ဖြစ်ခြင်းသဘော၊ အိုခြင်းသဘော၊ သေခြင်းသဘော။ သဘောသုံးမျိုးက ဘယ်သူ့ကိုနှိပ်စက်တယ်၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကိုယ်ကိုနှိပ်စက်တယ်။ ဒီတော့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကနှိပ်စက်အပ်တဲ့သဘော။ ဖြစ်ခြင်း၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းဆိုတာက နှိပ်စက်အပ်တဲ့သဘော၊ ဒါဖြင့် နှိပ်စက်တတ်၊ နှိပ်စက်အပ် နားမလည်သေးဘူးလား၊ နားလည်ပါပြီ။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဆိုတဲ့တရားသည် အနှိပ်စက်ခံရတဲ့ ပိဋနသဘောရှိတဲ့တရား။ ပိဋန သဘောတရားဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့မတွေးနဲ့၊ ရုပ်သဘော နာမ်သဘောကလေး

တွေဟာ တဖြစ်ထဲဖြစ်၊ တပျက်ထဲပျက်၊ ဒီလိုနေရတာ တဲ့ သဘောကလေး တွေပါကလားလို့ ရုပ်ပေါ် နာမ်ပေါ်မှာ ဒုက္ခထင်လောက်အောင်တွေ့ရတယ်။ ဖြစ်တယ်၊ အိုတယ်၊ သေတယ်ဆိုတဲ့ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ၊ တရားသုံးပါး၏အနှိပ် စက်ကို ခံနေရတာတယ်။

အနှိပ်စက်ခံနေရသောကြောင့် ဒီရုပ်တွေ နာမ်တွေဟာ ဒုက္ခသစ္စာ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါက ဒုက္ခသစ္စာမဟုတ်ပါဘူး၊ အေး...ဒို့နဲ့ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ အလွတ် ကြီးဘဲ၊ အနေသာကြီးနော်၊ မနေသာဘူးလား၊ ဦးမောင်သာဆိုတဲ့အတိုင်း နေသာအောင်နေ။

ရုပ်နဲ့နာမ်က အနှိပ်စက်ခံအပ်တဲ့ဒုက္ခသစ္စာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကအနှိပ် စက်ခံရသလား၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကအနှိပ်စက်ခံရလျှင် အိမ်ကမိန်းမဘဲနှိပ်စက် ဖို့ရှိတယ်၊ သူများကတော့နှိပ်စက်စရာမရှိဘူးနော်။ ဒါဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါနဲ့ဆိုင်ရဲ့လား၊ မဆိုင်ပါဘူး၊ မဆိုင်လျှင်အနေသာကြီး၊ ဟုတ်လား၊ ကြားကထွားကခါးနာမနေနဲ့၊ ညောင်းဦးကမ်းပါးပြီ၊ စမ္မာနဂိုကန္ဓာမပေါင် ကျိုး ဘာဆိုင်သလဲ၊ အေး...ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါနဲ့ တခြားစီ။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါက အနှိပ်စက် မခံရဘူးနော်။ ရုပ်နဲ့နာမ်က အနှိပ်စက် ခံရတယ်၊ အနှိပ်စက်ခံရတာက ဘာသဘော၊ ပိဋနသဘော၊ အေး... အနှိပ် စက်ခံရတာ ပိဋနသဘောဘဲ။

“ နှိပ်စက်ပြုပြင်၊ ပူပင်ဖောက်လဲ၊ ဒုက္ခမြဲ။ ”

သင်္ခါရတရားဆိုလျှင် ပြုပြင်ခံရတဲ့တရားဘဲ၊ ရုပ်နာမ်ဆိုတဲ့တရားကို ဘယ်သူပြုပြင်သလဲလို့ အကြောင်းရှာလိုက်လျှင် နောက်နားကလာမဲ့ သမု ဒယသစ္စာကိုထောက်သောအားဖြင့် တဏှာကပြုပြင်တယ်၊ ရုပ်နဲ့နာမ်ကိုဘယ် သူကပြုပြင်တယ်၊ တဏှာကပြုပြင်ပါတယ်၊ ဒါဖြင့် ရုပ်နဲ့နာမ်က ပြုပြင်ခံ အပ်တယ်၊ တဏှာကပြုပြင်တတ်တယ်။

တဏှာကပြုပြင်တတ်သောကြောင့် ဖွေးဖွေးလှုပ်နေတဲ့ခေါင်းဖြူကြီးတွေကလည်း ဘီးကလေးတွေနဲ့၊ သူကတဏှာနဲ့ပြုပြင်တာကိုး၊ ၆၀-ကျော် ၇၀-အဘိုးကြီးတွေကလည်း ဘိုကေကလေးနဲ့၊ ဒါဘယ်သူကပြုပြင်တာလဲ၊ အေး...တဏှာကပြုပြင်တာ၊ ခုတော့ဦးမောင်ခကပြောအားရှိပြီး သူကဘိုကေပြုတ်သွားပေါ့ကိုးနော်၊ ပြုပြင်တတ်တာက,တဏှာ၊ အပြုပြင်ခံရတာက ရုပ်နာမ်။

ဒါဖြင့် ရုပ်နာမ်သည် အပြုပြင်ခံရတဲ့သင်္ခါရသဘော၊ ပြုပြင်ခြင်းနဲ့ ကင်းလို့ ရုပ်နာမ်ဆိုတဲ့တရားဟာ မတည်နိုင်ဘူး၊ ရုပ်နာမ်ဆိုတဲ့တရားက ပြုပြင်ခြင်းနဲ့ကင်းလို့ တည်နိုင်ရဲ့လား။ မတည်နိုင်ပါ။ တပြုပြင်ထဲ ပြုပြင်ပြီးနေရတယ် မဟုတ်လား။ နာမ်ကိုလက်ကိုင်လုပ်ထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကြည့်ကြပေါ့။ တော်တော်ကြာထိုင်လိုက်ရ၊ ထလိုက်ရ၊ သွားလိုက်ရ၊ လျှောက်လိုက်ရ၊ ရေချိုးလိုက်ရ၊ အဝတ်ဝတ်လိုက်ရ၊ ဆေးဝါးစားလိုက်ရစသည်ဖြင့် ဒီကိုယ်ကောင်ကြီးကို တပြုပြင်ထဲပြုပြင်မနေရဘူးလား၊ ဒီကိုယ်ကောင်ကြီးကို တပြုပြင်ထဲပြုပြင်နေရတာ ဘာဖြစ်လို့၊ သင်္ခတသဘောရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်မို့လို့နော်။

ဒီတော့ အပြုပြင်ခံနေရတဲ့ရုပ်နာမ်ဟာ၊ အပြုပြင်ခံရသောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ၊ အနှိပ်စက်ခံရသောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ၊ အေး...အနှိပ်စက်ခံရတဲ့ ပိဋနသဘောရှိလျှင်လည်း ဒုက္ခသစ္စာလို့ဆို၊ သင်္ခတသဘောရှိရင်လည်း ဒုက္ခသစ္စာလို့ဘဲဆို။

“နှိပ်စက်ပြုပြင်၊ ပူပင်ဖောက်လဲ၊ ဒုက္ခမြဲ” ဟောဒီရုပ်နာမ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာတရားသည် ချမ်းသာတဲ့တရားမဟုတ်ပါဘူး၊ အေး...ချမ်းသာတဲ့တရားမဟုတ်ဘူးဆိုသဖြင့် ပူပင်တဲ့တရားပေါ့၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟာပူသလား၊ အေးသလား၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟာပူတယ်နော်၊ ဒါဖြင့်ရုပ်နာမ်ခန္ဓာမှာ သန္တာပ ပူန့်ခြင်း သဘောရှိတယ်၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟာ အနှိပ်စက်ခံရခြင်းပိဋနသဘော၊ ရုပ်နာမ်

ခန္ဓာဟာ အပြုပြင်ခံရခြင်း သင်္ခတသဘော၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟာ မအေးချမ်းဘဲ ပူပန်နေတဲ့ သန္တာပသဘောရှိတယ်နော်။

မအေးချမ်းဘဲပူပန်နေတဲ့ သန္တာပသဘောရှိခဲ့သော် ဘာသစ္စာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ စိုက်ကြည့်လိုက်စမ်း၊ ခန္ဓာထဲမှာ ဖြစ်မှုဇာတိမီး၊ ရင့်ရော်မှုဇရာမီး၊ ဖြစ်လျှင်ဖြစ်တဲ့အတိုင်း အသစ်စက်စက်နေလို့လား၊ မနေပါဘူး။ ဖြစ်ပြီးပြီးခြင်း ရင့်ရော်မသွားဘူးလား၊ သွားပါတယ်။ အေး...ဖြစ်တာက ဇာတိမီးလောင်တာ။ ရင့်ရော်သွားတာက ဇရာမီးလောင်တာ။ ဇရာမီးလောင်လို့ အိုမင်းသွားပြီဆိုတော့ ဘာဖြစ်သွားမယ်၊ သေမယ်။ ရင့်ရော်အိုမင်းသွားပြီဆိုလျှင် နောက်ဆုံးပိတ် မရဏမီးလောင်မယ်။ ဒါဖြင့် ဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာမှာ ဇာတိမီး၊ ဇရာမီး၊ မရဏမီး၊ အမြဲအလောင်ခံမနေရဘူးလား၊ နေပါတယ်။

ဇာတိမီး၊ ဇရာမီး၊ မရဏမီး၊ အမြဲလောင်ရုံမျှမက၊ လောဘမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီးတွေကကော ဒီစက်သူဌေးတွေ၊ သင်္ဘောသူဌေးတွေက လွဲလျှင် သည့်ပြင်လူတွေမှာ လောင်မှာချည်းဘဲမဟုတ်လား။ သူတို့မှာတော့ ပြည့်စုံနေတာကိုး၊ မလောင်ဘူးပေါ့၊ ဒီတော့ ဇာတိမီး၊ ဇရာမီး၊ မရဏမီး၊ လည်း လောင်တယ်၊ လောဘမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီးလည်း လောင်တယ် မဟုတ်လား၊ လောင်ပါတယ်။ ဇာတိမီး၊ ဇရာမီး၊ မရဏမီး၊ လောဘမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီးဆိုတဲ့ ရုပ်မီး၊ နာမ်မီး၊ ကိလေသာမီးတွေ အလောင်ခံနေရလျှင် ဒီရုပ်နာမ်ကို အေးတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါ့မလား၊ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ဒါဖြင့် ရုပ်နာမ်ဟာ ဘာဓာတ်တုန်း၊ အအေးဓာတ်လား၊ အပူဓာတ်လား၊ အပူဓာတ်။

ဒါဖြင့် စိုးရိမ်ရခြင်းသောကမီး၊ ငိုကြွေးရခြင်းပရိဒေဝမီး၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခမီး၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းဒေါမနဿမီး၊ အောင်မလေးဟယ်...ပင်ပန်းလိုက်တာဆိုတဲ့ သက်ကြီးရွှက်ငင် ပင်ပန်းခြင်းဥပါယာသမီး၊ ဒီမီးကငါးပါး။ လောဘမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီးကသုံးပါး၊ ၂-ခုပေါင်းလိုက်တော့ ရှစ်ပါး။ ဇာတိမီး၊ ဇရာမီး၊ မရဏမီး ထည့်လိုက်တော့ ဆယ်တစ်ပါး၊ အဲဒီ ၁၁-ပါး

ဘာခေါ်တယ်၊ မီး ၁၁-ပါးခေါ်တယ်၊ ဒါဖြင့် မီး ၁၁-ပါး တဟုန်းဟုန်း
တောက်လောင်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟာ ပူမလား အေးမလား၊ ပူပါတယ်။

“အမှိုက်မီးစာ၊ ဤခန္ဓာကို၊ တွယ်တာသမှု၊ အကြောင်းပြု၍ ” လို့
လယ်တီ ဆရာတော်ကြီးက ဒီလိုဆိုတယ်မဟုတ်လား၊ ဒါဖြင့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ
ဟာ မီးစာပေါ့၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟာမီးစာဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဲဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟူ
သော မီးစာကို၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ သောကာ၊
ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ၊ အဲဒီမီး ၁၁-ပါးလောင်နေတယ်။
ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကမီးစာ၊ ဇာတိစသောတရားတို့ကမီး၊ ခန္ဓာသည် ဇာတိစသော
မီး ၁၁-ပါး၏လောင်စာ၊ လောင်စာဖြစ်နေလျှင် ပူမလားအေးမလား၊ ပူမယ်
နော်။

ကော နု ဟာ သော ကိမာနန္ဓော၊ နိစ္စံ ပဇ္ဇလိတေ သတိ၊
အန္ဓကာရေန ဩနဒ္ဒါ၊ ပဒီပံ နဂဝေသထ။

ဝိသာခါရဲ့မိတ်ဆွေဖြစ်တဲ့ မိန်းမငါးရာဟာ ဝိသာခါနဲ့အတူ ကျောင်း
အတူလိုက်သွားကြတယ်၊ ဘုရားဆီကိုလိုက်သွားပေမဲ့ မိန်းမကောင်းတွေ
မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ အရက်မူးလို့တဲ့၊ ဘုရားကျောင်းတော်ကို လိုက်သွားတာလေ၊
ဟာ...ဘုရားရှေ့ကျတော့ ကလိုက်ခုန်လိုက်ကြတာ၊ သီချင်းဆိုလိုက်ကြတာတဲ့၊
ဒီ မိန်းမတွေကလေ၊ သူတို့က မူးနေကြတာကိုး၊ မူးနေတော့ ဘုရားရယ်၊
တရားရယ်၊ သံဃာရယ် အရေးလုပ်မလားလို့၊ မူးတယ်ဆိုတာ ရူးတာနဲ့
ထူးသေးသလား၊ မထူးပါဘူး၊ အရူးမတွေ အမှိုက်မတွေပေါ့၊ ဘုရားရှေ့တောင်
ကရဲ ခုန်ရဲ သီချင်းဆိုရဲဆိုတော့ ဘယ်လောက်ကြည့် ကောင်းလိုက်မလဲလို့
ဒါမျက်နှာကြီးပိုင်းက၊ အထက်တန်းလွှာထဲက၊ အောက်တန်းလွှာထဲက မ
ဟုတ်ဘူး၊ ဝိသာခါမိတ်ဆွေဆိုတော့ အထက်တန်းလွှာပေါ့။

ရူးမူးပြီး ဝိသာခါနဲ့အတူလိုက်သွားလို့ ဘုရားကျောင်းတော်ရောက်
သကာလ၊ ဘုရားရှေ့မှောက်မှာ ကကြ၊ ခုန်ကြ၊ သီချင်းဆိုကြတော့ မြတ်စွာ

ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက တနေ့ကပြောခဲ့တဲ့ အာသယာနုသယဉာဏ် ဣန္ဒြိယပရော ပရိယတ္တိဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓစက္ခုနဲ့ကြည့်တော်မူလိုက်တော့၊ မူးရူး သာနေတယ် ဒီကောင်မတွေဟာပါရမီရှင်တွေ၊ တရားရနိုင်တယ်၊ ဒီအချိန်ဟာ သူတို့တရားရဖို့အချိန်ဘဲလို့ ကိုယ်တော်မြတ်က သိသတဲ့...နော်။

သို့ပေမယ့်လို့ သူတို့အမူးပြေအောင် ကိုယ်တော်မြတ်က ဘယ်လိုလုပ် သလဲဆိုတော့ မျက်ခုံးတော် မျက်မှောင်တော်အစရှိတဲ့ ထိုထိုညိုရာအရပ် တော်တို့မှ ညိုသောရောင်ခြည်တော်လွှတ်ပြီးတော့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော် ကြီးကိုမှောင်ချထားတယ်၊ မှောင်ချထားလို့မှောင်မဲသွားပြီး ကိုယ်ခြေကိုယ်လက် တောင် မမြင်ရတော့ဘူးတဲ့။

အဲဒီလို ကိုယ်လက်ကိုယ်ခြေတောင်မမြင်ရတော့မှ ကြောက်လာကြ တယ်၊ ကြောက်သွားကြတော့မှ အမူးပြေသွားကြတယ်နော်၊ အဲဒီလို အမှောင် ချပြီး ကိုယ်တော်မြတ်ကဘယ်ကြည့်သွားသလဲဆိုတော့ မြင်မိရ်တောင်ထိပ် ကြည့် သွားတယ်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ထဲမှာ သူတို့ချည်းဘဲထားပစ်ခဲ့ပြီး မြင် မိရ်တောင်ထိပ်ကြည့်သွားတော့ သူတို့လည်းဘဲ ကိုယ်ခြေကိုယ်လက်တောင် မမြင်တော့ ဘုရားလည်း ရှိမှန်းမရှိမှန်းမသိတော့ဘူး၊ အမူးတော့ပြေနေပြီ နော်။

ဒီတော့မှ ညိုသောရောင်ခြည်တော်ဖြင့် မှောင်ချထားတဲ့အမှောင်ကို မြင်မိရ်တောင်ထိပ်ကနေပြီးတော့ ဥဏ္ဍလုံမွှေးရှင်တော်သိလား၊ ဟာဥဏ္ဍလုံ မွှေးရှင်တော်တောင်မသိဘူး၊ ငယ်သေးလို့ပါ၊ ကြီးတော့သိမှာပေါ့နော်။ ဥဏ္ဍ လုံမွှေးရှင်တော်ဆိုတာ မျက်ခုံးနှစ်ဘက်တို့၏အကြား လက်ယာရစ်ခွေပြီးတော့ နေတယ်တဲ့၊ ဖြူသောအမွှေးတော်ကလေး...နော်၊ နာရီစက်မျှင်ကလေးများ ကဲ့သို့ဆွဲဆန့်လိုက်လျှင် အတောင်အားဖြင့် နှစ်တောင်ရှည်တယ်တဲ့။ အဲဒီ အမွှေးတော်ကို ဥဏ္ဍလုံမွှေးရှင်တော် ခေါ်တယ်နော်၊ အဲဒီ ဥဏ္ဍလုံမွှေးရှင်တော် ကနေပြီး ဖြူသောရောင်ခြည်တော်ကလေးလွှတ်လိုက်တော့ ဟို...အရင်အ

အမှောင်ချထားတဲ့ ညိုသောရောင်ခြည်တော်ကပျောက်ပြီး အလင်းရောင်မ
လာဘူးလား၊ အေး...အလင်းရောင်လာလို့ သူတို့လည်း အမူးပြေတဲ့အခါ
ကျတော့မှ ကိုယ်တော်မြတ်က မြင်မို့ရုံတောင်ထိပ်ကနေပြီးတော့...

“ကော နု ဟာ သော ကိမာနန္ဒော၊ နိစ္စံ ပဇ္ဇလိတေ သတိ၊”

အဲဒီဂါထာကလေးကိုဟောလိုက်တယ်၊ ဒီဂါထာကလေးဟောလိုက်
တော့ ခုဒင်ကအရူးအမူးတွေဟာ သောတာပန်ဖြစ်သွားကြသတဲ့။ ဘယ်လောက်
များလွယ်သတုန်း၊ ခုဒင်ကအရူးမအမူးမတွေဟာ သောတာပန်မတွေဖြစ်သွား
ကြတယ်။

ဒါဖြင့် မူးချင်တိုင်းမူး၊ ရူးချင်တိုင်းရူးအုံးပေါ့၊ တရားရလျှင်ကောင်း
မှာဘဲ...နော်၊ မရခင်စပ်ကြားတော့ကိလေသာနဲ့ကိုး၊ သောတာပန်ဖြစ်ခါနီးဆဲ
ဆဲတောင် ကြည့်စမ်း၊ ဘယ်လောက်မိုက်တုန်းရှိသေးသလဲ၊ ဟုတ်လား၊ ဒို့လူစု
က ဖြစ်ခါနီးဆဲဆဲဟုတ်ပလား၊ မဟုတ်သေးပါဘူး၊ မဟုတ်သေးလျှင် သူတို့
ထက်ပိုပြီးမိုက်ဖို့ကောင်းတာပေါ့...နော်၊ ဟိုမှာဖြစ်ခါနီးဆဲဆဲတောင် ဘယ်
လောက်မိုက်နေသလဲ။

ဘဒ္ဒေ၊ အရူးမ အမူးမတို့။ ဒီလိုဘဲဆိုပါတော့။ နိစ္စံ၊ အမြဲမပြတ်။
ပဇ္ဇလိတေ၊ တစ်ဆယ်ဆစ်သီးသောမီးတို့ဖြင့် ရဲရဲပြောင်ပြောင်တောက်လောင်
၍ နေသည်။ သတိ၊ ဖြစ်ပါလျှက်။ ချစ်သမီးတို့၊ သင်တို့၏ခန္ဓာကိုယ်ကို စူး
စိုက်ပြီး ကြည့်ကြစမ်းဟဲ့...၊ အေး...သင်တို့၏ခန္ဓာကိုယ်မှာ ဇာတိမီး၊ ဇရာမီး၊
မရဏမီး၊ သောကမီး၊ ပရိဒေဝမီး၊ ဒုက္ခမီး၊ ဒေါမနဿမီး၊ ဥပါယာသမီး၊ ရာ
မီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီးဆိုတဲ့မီးတွေ တဟုန်းဟုန်းလောင်နေတယ် ချစ်သ
မီးတို့တဲ့...၊ ကိုယ်တော်မြတ်က၊ ကိုင်း...တအောင်ကလေးတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကို
စိုက်ရှုကြစမ်းတဲ့၊ အမူးပြေတော့ သူတို့ကလည်း စိုက်နိုင်တာပေါ့နော်။

ခန္ဓာကိုယ်ကိုစိုက်ရှုလိုက်တော့ ခန္ဓာကိုယ်အထဲမှာဇာတိ၊ ဇရာအစရှိသော မီး ၁၁-ပါး တဟုန်းဟုန်းလောင်နေတာ ဉာဏ်ထဲမှာဖြုန်းကနဲပေါ်မလာပေဘူးလား၊ ပေါ်လာပါတယ်။ ခန္ဓာထဲမှာဘာမီးလောင်နေတယ်။ ဇာတိမီးလောင်နေတယ်၊ ဇရာမီးလောင်နေတယ်၊ မရဏမီးလောင်တယ်။ မီးလောင်ခံနေရတဲ့ ပူပန်နေတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာထိုက်တဲ့ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကြီးကို စိုက်အရှုခိုင်းထားပြီး ကိုယ်တော်မြတ်က “ နိစ္စံ၊ အမြဲမပြတ်။ ပဇ္ဇလိတေ၊ တစ်ဆယ်တစ်သီးသောမီးတို့ဖြင့် ရဲရဲပြောင်ပြောင် တောက်လောင်၍နေသည်။ သတိ၊ ဖြစ်ပါလျက်” ဟုတ်လား၊ နင်တို့ကိုယ်ထဲမှာစိုက်ရှုလိုက်စမ်း၊ ရှုလိုရှိလျှင် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးပျက်နေတာ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမီးလောင်နေတာတွေ့မှာပေါ့လို့ ကိုယ်တော်မြတ်ကအစိုက်ခိုင်းလိုက်တော့ စိုက်ကရော၊ စိုက်တော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်လို့ ပူလောင်နေတာ မတွေ့ကြပေဘူးလား၊ တွေ့ပါတယ်။ တွေ့တော့...

ကော နု ဟာ သော။ အဘယ်ကြောင့် အသင်တို့ရှင်နိုင်ကြပေသနည်း။ ကိမာနန္ဓော၊ အဘယ်ကြောင့် သင်တို့နှစ်သက်နိုင်ကြပေသနည်း။ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ တစ်ဆယ်တစ်မီးတို့ဖြင့် တဟုန်းဟုန်းတောက်လောင်နေပါလျက်နဲ့ သင်တို့ရယ်နိုင်ကြတယ်၊ မောနိုင်ကြတယ်၊ နှစ်သက်နိုင်ကြတယ်၊ ဟုတ်လား။ ဘာကြောင့်ရယ်နိုင်ကြသလဲ၊ ဘာအကြောင်းကြောင့်မောနိုင်ကြသလဲ၊ ဘာအကြောင်းကြောင့်နှစ်သက်နိုင်ကြသလဲ။ အဲဒီ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမီးလောင်နေတာသင်တို့မသိလို့၊ အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့နေလို့ ဟုတ်လား၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမီးလောင်နေတာသိလျှင်ဖြင့် ရယ်နိုင်၊ မောနိုင်ပါအုံးမလား၊ မမောနိုင်ပါဘူး။

ကိုင်း...ကိုင်း...ချစ်သမီးတို့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမီးလောင်နေတာ စိုက်ရှုလိုက်ကြလို့၊ ကိုယ်တော်မြတ်ခိုင်းတော့ ပါရမီရှင်ကိုး၊ ခုလောလောဆယ်တရားရတော့မှာဖြစ်နေတော့ စိုက်ရှုလိုက်တဲ့အခါ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမီးလောင်နေတာတွေ့တယ်။

ဒီလိုသိတာဟာ ဒုက္ခသစ္စာကိုသိတဲ့ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း မဟုတ်လား၊ အေး...အဲဒီ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းသိတော့မှ ကိုယ်တော်မြတ်က ရယ်နိုင်၊ မောနိုင်ကြခြင်း၏အကြောင်းကို အန္ဓကာရေသြနဒွါ လို့ဟောတော်မူလိုက်တယ်။ အန္ဓကာရေန၊ အဝိဇ္ဇာလုံး အမှိုက်တုံးသည်။ သြနဒွါ၊ မွှေးယှက် နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့်၊ သင်တို့ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ အဝိဇ္ဇာအမှိုက်မှောင်ကျနေလို့ ဘာမှမမြင်တဲ့အတွက် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမီးလောင်နေတာ နင်တို့မသိတာ။ ဘာမွှေးယှက်ထားသလဲ၊ အဝိဇ္ဇာပါ။ အေး...မောဟအဝိဇ္ဇာမွှေးယှက်ထားတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမီးလောင်နေတာ မြင်နိုင်သေးရဲ့လား၊ မမြင်နိုင်ပါဘူး။ မမြင်နိုင်လျှင်ရယ်မောနိုင်ကြတာပေါ့၊ မူးနိုင်ကြ၊ ရူးနိုင်ကြတာပေါ့။

အဲဒီမူးနိုင်ကြ၊ ရူးနိုင်ကြ၊ ရယ်နိုင်ကြ၊ မောနိုင်ကြ၊ ပျော်ပျော်ပါးပါးနေနိုင်တာတွေဟာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမီးလောင်နေတာ မမြင်လို့နော်။ ဘာလို့မမြင်နိုင်ကြပါလိမ့်။ အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းထားလို့။ အဝိဇ္ဇာဟာ အလွန်အရေးကြီးသနော်။

ဒို့ကတော့ ကံပယ်ရမယ်လို့မဟောချင်ဘူး၊ အဝိဇ္ဇာပယ်ရမယ်လို့ဟောချင်တယ်၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ၊ အဝိဇ္ဇာအကြောင်းခံမှ ကံ သင်္ခါရကဖြစ်မှာကိုး၊ အဝိဇ္ဇာရှိနေသရွေ့ကာလပတ်လုံး ကံကင်းနိုင်ပါ့မလား။ မကင်းနိုင်ပါဘူး။ အဝိဇ္ဇာမပယ်ဘဲနဲ့ကံဖြစ်လို့ကောရနိုင်ပါ့မလား။ မရဘူး။

ဟာ...ဒါနမပြုကြနဲ့ဟေ့၊ သီလမစောင့်ကြနဲ့၊ အဲဒီလို အပြင်အလုပ်တွေမလုပ်ကြနဲ့၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ နင်တို့ ကံဆက်လိမ့်မယ်ကိုး ဟုတ်လား။ အဲဒီတော့ ကံဆက်လိမ့်အုံးမယ်လို့ဆုံးမတာထက် ကံမဆက်ရအောင် အဝိဇ္ဇာကိုပယ်ဖျက်ကြလို့ဆုံးမတာက ပိုပြီးအရင်းမကျဘူးလား၊ ကျပါတယ်။ အေးအဲဒါက ပိုကောင်းတာပေါ့၊ အမှန်က ကံမဆက်ကြနှင့်ဆိုတာနဲ့ အဝိဇ္ဇာပယ်ဖျက်ကြလို့ဆိုတာနဲ့ အတူတူပါဘဲ။ ထူးသေးသလား၊ မထူးပါဘူး။ မထူးပေတဲ့ နဲ့နဲ့သူများထက် ထူးပြောချင်တာကိုး။

ကံဖြတ်မဲ့အစား အဝိဇ္ဇာပယ်တာက ကောင်းတယ်နော်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရကဖြစ်မှာကိုး။ အဝိဇ္ဇာရှိနေရင် ဘာမဆိုလုပ်မယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီတော့ အဝိဇ္ဇာပျောက်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်။ ဒုက္ခကို သိအောင်လုပ်ရမယ်။ အဝိဇ္ဇာပျောက်ချင်ရင် ဒုက္ခကိုသိအောင်လုပ်။

သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဆိုတာ ဘာသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာပါ။ အဲဒီမဂ္ဂသစ္စာ ထိုက်တဲ့တရားနဲ့ ခုတင်ကမီးတဟုန်းဟုန်းလောင်နေတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာထိုက်တဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတရားကို သိအောင်လုပ်ပါ။ ဒီလိုဆိုလိုတာမဟုတ်လား။ ကိုင်း... ဒုက္ခသစ္စာ ဘွားဘွားကြီးပေါ်အောင် ဘာနဲ့လုပ်ရမယ်၊ မဂ္ဂသစ္စာနဲ့သိ။ ဒုက္ခသစ္စာကို မဂ္ဂသစ္စာနှင့်ဘွားဘွားကြီးပေါ်အောင် သိတဲ့အခါကျတော့ ဟို...ဘဝ များစွာ ကမ္ဘာများစွာကလိုက်လာတဲ့ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်ဆိုတာ ခန္ဓာမှာမိပြီး ကိန်းဝပ်ပြီး ငုတ်လိုက်လာတယ်နော်။

“မြိတ်ဆာချည်ထွေး၊ စာသိုက်ထွေးနှင့်၊ မြက်ထွေးအတူ၊ သူငါမကြွင်း၊ လေးဘုံဆင်းကာ၊ သံသရာ၌၊ ရှည်ကြာဒုက္ခ၊ တွေ့ရလေစွတကား။”

ဆိုတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ရှုတ်ထွေးတယ်ဆိုတာ အဲဒီနေရာမှာပေါ့။ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာများစွာက ကိလေသာကိုအမှီပြုပြီးတော့ အထမြောက်ခဲ့တဲ့ ကံတွေ မရှိဘူးလား၊ ရှိပါတယ်၊ ဒါဖြင့် ဒီကံတွေရဲ့အကျိုးဖြစ်တဲ့ ကံ၏အကျိုး ဝိပါကဝဋ်ကောမရှိဘူးလား၊ ရှိပါတယ်။

ဒါဖြင့် ဘဝသံသရာကပါလာခဲ့တဲ့ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်၊ ဝဋ်သုံးပါးဟာ ခန္ဓာကိုယ်မှာအမြဲမိပြီးလိုက်နေသနော်။ ဒါကို “သမုဒါဂတ” ခေါ်တယ်။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာစသည်ဖြင့် အကျိုးအကြောင်းဆက်နေတာက “ပစ္စယသမ္ဘူတ” ခေါ်တယ်။ ဟိုဘဝများစွာ ကမ္ဘာများစွာက ကံ၊အထမြောက်သည့်အချိန်ကစပြီး ဤကံနှင့်ကံ၏အကျိုး၊ အကြောင်းအကျိုးတွဲဖက်ပြီးတော့ အကျိုးပေးခွင့်မရမချင်း လိုက်ပြီးတော့လာခဲ့တဲ့ ကိလေသာရယ်၊ ကံရယ်။

ဝိပါကရယ်၊ အဲဒီ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် ဆိုတဲ့ ဝဋ်သုံးပါးဟာ အမြဲမပြတ် ခန္ဓာကိုယ်မှာမှီတွယ်ပြီးတော့ လိုက်နေတယ်။

ဒီတော့ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာများစွာကလိုက်လာတယ်ဆိုလျှင် ဒီကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်အပေါင်းကို ရှင်းနိုင်ပါအုံးမလား၊ မရှင်းနိုင်ပါဘူး။ ရှုတ်ထွေးနေမလား၊ ရှင်းနေမလား၊ ရှုတ်ထွေးနေပါတယ်၊ ဒီတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ ရှုတ်ထွေးနေတဲ့ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊က ဘဝဆိုတဲ့အင်္ဂါသုံးပါးတို့တွင် ဘဝသည် ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်နှစ်ပါးနှင့်ဆိုင်တဲ့အတွက် ဘဝမှာ ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ကမ္မဘဝက၊ကမ္မဝဋ်၊ ဥပပတ္တိဘဝက ဝိပါကဝဋ်၊ ဒီတော့ တဏှာ ဥပါဒါန်ဆိုတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါသုံးပါးမှာ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်ဆိုတဲ့ ဝဋ်သုံးပါးဟာ အစုံအလင်ပါတယ်။ အဲဒီ ဝဋ်သုံးပါးဘယ်လောက်များသလဲဆိုတော့ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာများစွာကပါလာတဲ့ ဝဋ်သုံးပါး ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မရေတွက်နိုင်ဘူးနော်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာဖော်ပြထားတဲ့ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝဆိုတာကလေးက ယခုဘဝကနောင်အနာဂတ်ဘဝသွားရဖို့ တစ်ဘဝတာကလေးထုတ်ယူထားတာ၊ ဟိုမှာ ထုတ်မယူဘဲကျန်နေရစ်တဲ့ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်တွေဟာ အသင်္ချေအနန္တ၊ ရှုတ်ထွေးမနေဘူးလား၊ အေး...ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်ဆိုတာ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝဆိုတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါသုံးချက်မှာ ဖြေမရ၊ ရှင်းမရအောင်ရှုတ်ထွေးနေတာနော်...။

ကြွက်ကိုက်ထားတဲ့ မြိတ်ဆာချည်ထွေးနဲ့တူတယ်၊ စာသိုက်ထွေးနဲ့တူတယ်၊ ဖြူဆံမြက်ထွေး ပြိန်းမြက်ထွေးသည် ရှင်းမရသကဲ့သို့ စာသိုက်ထွေးသည် ရှင်းမရသကဲ့သို့ ရက်ကန်းသည်မ၏ ကြွက်ကိုက်ထားတဲ့ ချည်ထွေးသည် ရှင်းမရသကဲ့သို့။

ဒီကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်ဆိုတဲ့ ဝဋ်သုံးပါးသည် ရုပ်နာမ် ခန္ဓာမှာအစဉ်မှီတွယ်ပြီးတော့ လိုက်နေတာ။ အင်မတန်များပြား ပွေလီရှုတ်ထွေးနေတယ်။ ရှင်းရနိုင်ပါ့မလား၊ မရပါဘူး။

**“မြိတ်ဆာချည်ထွေး၊ စာသိုက်ထွေးနှင့်၊ မြက်ထွေးအတူ၊
သူငါမကြွင်း၊ လေးဘုံဆင်းကာ၊ သံသရာ၌၊ ရှည်ကြာဒုက္ခ၊
တွေ့ရလေစွတကား။”**

ဒီကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်ထဲက ထွက်ထွက်ပြီးတော့ အကျိုးပေးမှာတွေနော်၊ ဒီဘဝပြုလုပ်တဲ့ကံသည် ဒီဘဝအကျိုးပေးမယ်၊ ဒီလိုတထစ်ချမှတ်နဲ့ ဟုတ်လား၊ ဒီဘဝပြုလုပ်တဲ့ကံအကျိုးမပေးဘဲ ဟို...ရှေးရှေးဘဝက ပြုလုပ်တဲ့ကံအကျိုးပေးချင်ပေးတာဘဲ။

နည်းနည်းတော့ နာရီရပါသေးတယ်၊ တနေ့က နာရဒဇာတ် ရုစာမင်းသမီးအကြောင်းဟောလိုက်တယ် မဟုတ်လား၊ နာရဒဇာတ်တော်မှာ ဇာတ်ကောင်ခြောက်ခုထား။ တေ-ဇ-သု-နေ-မ-ဘူး-စန်-နာ-ဝိ-ဝေ ဇာတ်တော်ကြီးဘယ်နှစ်ဖွဲ့ ဆယ်ဖွဲ့၊ အဲဒီ ဇာတ်ကြီးဆယ်ဖွဲ့မှာ နာရဒဇာတ်ဆိုတာ မပါဘူးလား။

အဲဒီနာရဒဇာတ်ဆိုတာ ဘုရားအလောင်းတော်သည် နာရဒဟူသော အမည်နဲ့ ဗြဟ္မာပြည်မှာ ဗြဟ္မာကြီးဖြစ်နေတဲ့အခိုက် မိတ္ထီလာပြည်မှာ အင်္ဂတိမင်းကြီး၏သမီးတော် ရုစာမင်းသမီးနှင့် အင်္ဂတိမင်းကြီး၏စစ်သူကြီး အလာတဆိုတာရှိတယ်၊ ဒီတော့ နာရဒဗြဟ္မာကြီးရယ်၊ ရုစာမင်းသမီးရယ်၊ အင်္ဂတိမင်းကြီးရယ်၊ အလာတစစ်သူကြီးရယ်၊ ဇာတ်ကောင်လေးခု၊ ထွက်သွားပြီနော်။ ပြီးတော့မှ ကဿပအနွယ်၌ဖြစ်သော ဂုဏမည်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဆရာကြီးရယ်၊ ဂုဏမည်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆရာကြီးကျောင်းမှာ ဥပုသ်စောင့်နေတဲ့ ဗီဇကမည်သော ကျွန်ရယ်၊ အားလုံးဘယ်နှစ်ယောက်ရှိပြီလဲ။ ခြောက်ယောက်ရှိသွားပြီ။

အဲဒီခြောက်ယောက်မှာ ယခုဘဝကံသည် နောက်ဘဝကိုအကျိုးပေးတယ်၊ ဒီလိုကေန္တမယူဖို့နော်။ အင်္ဂတိမင်းကြီးက ရုစာသမီးတော်ကိုအလှူပေးဖို့ရာ ၁၅ ရက်တစ်ကြိမ်၊ ၁၅ ရက်တစ်ကြိမ် ငွေတစ်ထောင်၊ တစ်ထောင် ထုတ်ပေးတယ်တဲ့၊ သူ့သမီးတော်ကိုမင်းကြီးကလေ၊ နောက်တော့ စစ်သူကြီး

တစ်ယောက်ကိုအမှီပြုပြီးတော့ ဂုဏ်မည်သောမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆရာကြီးထံ ချဉ်းကပ်
တော့မှ ဂုဏ်မည်သောမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆရာကြီးက ဘာဟောသလဲ။

မင်းကြီး ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဆိုတာ မရှိဘူး၊ မကောင်းတာလုပ်လို့
လည်း မကောင်းကျိုးမပေးဘူး၊ ကောင်းတာလုပ်လို့လည်း ကောင်းကျိုးမပေး
ဘူး၊ သတ္တဝါတွေ ကောင်းတာလုပ်လုပ်၊ ဆိုးတာလုပ်လုပ်၊ မဟာကမ္မာကြီး
ပေါင်း ရှစ်သန်းလေးသိန်းလွန်ပြီးတဲ့အခါ ဒီသတ္တဝါတွေအကုန်လုံး ကျွတ်မယ်၊
ဒီကြားထဲမှာ ကောင်းတာလုပ်ချင်လုပ် ဆိုးတာလုပ်ချင်လုပ် ဘာမှအကြောင်း
မထူးဘူး၊ အဲဒီလို ဂုဏ်မည်သောမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆရာကြီးကဟောပါရော၊ ဟော
တော့ အလာတစ်ခုကြီးကထောက်ခံတယ်၊ မှန်လိုက်လေဘုရားတဲ့၊ ဒီတ
ရားဟာသိပ်မှန်တာဘဲ ဘာဖြစ်လို့မှန်သလဲဆိုတော့၊ တပည့်တော်ဟာ ဟိုဘ
ဝက နွားသတ်သမားကြီးပါဘုရားတဲ့၊ ဒီနွားသတ်တဲ့အကုသိုလ်ကံသာ အကျိုး
ပေးလျှင် တပည့်တော်ဟာ စစ်သူကြီးဖြစ်နိုင်ပါ့မလားတဲ့၊ ဒီတရားအလွန်
မှန်တယ်လို့ အလာတစ်ခုကြီးကထောက်ခံတော့၊ ဥပုသ်စောင့်နေတဲ့ ဗိ
ဇက၊ကျွန်ကလည်း ရှိုက်ကြီးငင်ကြီးနဲ့ ငိုလိုက်တာတဲ့။

ဟ...ပြောစမ်းပါအုံး မင်းဘာဖြစ်လို့ငိုရသလဲ၊ ဒီတရားမှန်လွန်းလို့
ပါဘုရားတဲ့၊ ဘာဖြစ်လို့လဲမေးတော့ တပည့်တော်ဟာ ဟိုဘဝကသူဌေးပါ
ဘုရားတဲ့၊ ပေးလို့ကမ်းလို့ လှူလို့တန်းလို့၊ စိတ်ကောင်းမွေးလို့၊ တပည့်
တော် ကုန်ခဲ့တဲ့ပစ္စည်းတွေ နှမြောလွန်းလို့ပါဘုရားတဲ့၊ လှူလိုက်ရတာ၊
တန်းလိုက်ရတာ၊ ပေးလိုက်ရတာ၊ ကမ်းလိုက်ရတာ၊ ခုတော့ သူများကျွန်
ဖြစ်လို့ပါဘုရားတဲ့၊ ဒီတော့ ဟိုဘဝကကောင်းတာလုပ်ပေမယ်လို့ ဒီဘဝမှာ
ကောင်းကျိုးမပေးတဲ့အတွက် ဗိဇက၊ကျွန်ကလည်း ထောက်ခံတယ်နော်။ အ
လာတစ်ခုကြီးကလည်း ဟိုဘဝကနွားသတ်ယောက်ျား ဒီဘဝစစ်သူကြီး
ဖြစ်နေတယ်။

ဒီတော့ အင်္ဂံတိမင်းကြီးက ဟာ...အထောက်အထားလုံလောက်ပေ

တယ်၊ ဒီတရားမှန်ပေတယ်၊ သမီးတော်ကနေ့ကစ၍ ဘာမှမလုပ်နဲ့တော့ ပေးနေကျငွေတစ်ထောင်လည်း မပေးတော့ဘူးလို့ပြောတဲ့အခါ ရုစာမင်းသမီးက မဟုတ်ပါဘူး၊ ဖခမည်းတော်၊ ခမည်းတော်လူပေါင်းမှားလာပါပြီ၊ သူတို့ဟာ ဇာတိဿရဉာဏ်တစ်ပိုင်းတစ်စ ရတာပါဘုရား၊ သမီးတော်ဟာ ရှေ့ခုနစ်ဘဝ နောက်ခုနစ်ဘဝတောင်မြင်ပါတယ်။

အလာတစ်သူကြီးက ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏စေတီတော်ကို အနော်ဇာပန်းကုံးလှူခဲ့ဘူးတဲ့ကုသိုလ်က ဒီဘဝမှာလာအကျိုးပေးလို့ စစ်သူကြီးဖြစ်တာပါ။ ဟိုနွားသတ်ထားတဲ့ကံက ငုတ်နေတယ်၊ အကျိုးမပေးဘဲမနေဘူး။ တစ်နေ့ကျပေးမှာပါဘဲလို့သံတော်ဦးတင်တယ်၊ ဘဝကျော်ပြီး ကံတရားအကျိုးပေးပုံနော်။ ဗီဇကကျွန်ကလည်း ဟိုတုန်းကသူဌေးဖြစ်ခဲ့တယ်။ သူဌေးဘဝကလုပ်ခဲ့တဲ့ကုသိုလ်တွေငုတ်နေပြီးတော့က ကဿပမြတ်စွာဘုရားသာသနာတုန်းက သူလည်းဘဲ နွားပျောက်လိုက်ရှာတယ်၊ နွားပျောက်လိုက်ရှာနေတုန်း ရဟန်းတစ်ပါးကမျက်စိလည်လမ်းမှားပြီး ဒကာ၊ဒီလမ်းဟာ ဘယ်သွားတဲ့ခရီးလမ်းလဲလို့ သူ့ကိုမေးသတဲ့၊ သူကပြန်မပြောတော့ ထပ်ထပ်မေးတာပေါ့၊ ရဟန်းကထပ်ထပ်မေးတော့ သူကစိတ်ဆိုးပြီးတော့ ဟယ်ကျွန်မျိုး၊ ရဟန်းတယ်နှုတ်ကြမ်းပါကလားလို့ သူကကျိန်ဆဲခဲ့သတဲ့။ အဲဒီလိုကျွန်မျိုးလို့ ကျိန်ဆဲခဲ့ဘူးတဲ့အတွက် ဒီဗီဇကလည်း ကျွန်ဖြစ်တာနော်။ သူဌေးဘဝကပြုခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကငုတ်နေတယ်၊ ရဟန်းဆဲခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကဝင်ပြီးတော့ အကျိုးပေးတယ်၊ ကံဆိုတာ ဒီဘဝပြုခဲ့တဲ့ကံက ဟိုဘဝကေန္တအကျိုးပေးမယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။

ဒါကြောင့် ခုဒင်ကပြောခဲ့တဲ့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါက္ခဝဋ်တွေဟာ သတ္တဝါသန္တာန်မှာအထပ်ထပ်ရှိနေတယ်။ သူ့အကျိုးပေးချင်တဲ့ ကံကထွက်ပေးလိမ့်မယ်လို့ ပြောတာပေါ့။

ရုစာမင်းသမီးကတော့ ရွှေပန်းတိမ်သည်ဘဝက ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ

ကံ ကျူးလွန်ခဲ့တယ်၊ ရွှေပန်းတိမ်သည်ဘဝကသေတော့ သူဌေးသားဖြစ်တယ်။ ဟော...ကမေ့သုမိစ္ဆာစာရကံကျူးလွန်တာ အကျိုးမပေးသေးဘူး၊ သူဌေး သားဘဝကသေတော့ ရောရဝင်ရဲ ရောက်သွားတယ်၊ ဟော...ဒီတော့မှလှာ ပြီးအကျိုးပေးတယ်၊ သူဌေးသားဘဝကျတော့သူတော်ကောင်း၊ သေတော့ ရောရဝင်ရဲ ရောက်သွားတယ်၊ ရောရဝင်ရဲကတက်လာတော့ နွားဖြစ်တယ်၊ မျောက်ဖြစ်တယ်၊ ဆိတ်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီဘဝတွေမှာ သင်းကွတ်ခံရတယ်နော်၊ ရောရဝင်ရဲကျတာလည်း ကမေ့သုမိစ္ဆာစာရကံ၊ နွားဘဝတုန်းကလည်း အ ပါယ်ဘုံ၊ အပါယ်ဘုံတင်မကသေးဘူး သင်းကွပ်ခံရလို့ ဒုက္ခလည်းရောက်ရ သေးတယ်၊ အဲဒါ ကမေ့သုမိစ္ဆာစာရကံရဲ့အကျိုး။

ပြီးတော့တခါ သူဌေးမျိုးမှာ ယောက်ျားမဟုတ်၊မိန်းမမဟုတ် နပုံ ပဏ္ဍုတ် သွားဖြစ်တယ်၊ အဲဒီနပုံဏ္ဍုတ်ဖြစ်တဲ့ဘဝကျတော့ ကုသိုလ်ဘဲအကျိုး ပေးလို့ဖြစ်တာ ဘုံကသုဂတိဘုံကိုး၊ သုဂတိဘုံပေမယ်လို့ နပုံဏ္ဍုတ်ဖြစ်ခြင်း ကြောင့် ပဋိသန္ဓေက သုဂတိ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေခေါ်တယ်၊ ဒွိဟိတ် တိဟိတ် မဟုတ်ဘူးနော်၊ အဲဒီ နပုံဏ္ဍုတ်ဘဝကနေပြီးတော့မှ တာဝတိံသာ နတ်ပြည် နတ်သမီးသွားဖြစ်တယ်၊ အဲဒီနတ်သမီးဘဝကနေပြီး ငါဘယ်ဘဝတွေမှာ ဖြစ် လာခဲ့ရသလဲလို့ ပြန်ပြီးဆင်ခြင်လိုက်တော့ ရွှေပန်းတိမ်သည်ဘဝမှာဖြစ်ခဲ့ တယ်။ သူဌေးသားဘဝဖြစ်ခဲ့တယ်၊ ရောရဝင်ရဲကျခဲ့တယ်။ နွားဖြစ်ခဲ့တယ်။ မျောက်ဖြစ်ခဲ့တယ်၊ ဆိတ်ဖြစ်ခဲ့တယ်၊ နပုံဏ္ဍုတ်ဖြစ်ခဲ့တယ်လို့ ခုနစ်ဘဝ မြင်တာနော်။

အဲဒီနတ်သမီးဘဝကနေပြီး တခါဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တော့ သိကြား မင်းအလုပ်အကျွေး သုံးဘဝဖြစ်ရအုံးမယ်၊ နောက်ဇဝနနတ်သားရဲ့ မိဖုရား တစ်ဘဝ ဖြစ်ရအုံးမယ်၊ ဒီနတ်သမီးဘဝပါဆိုရင် နတ်သမီးဘဝချည်းဘဲ ငါး ဘဝနော်၊ ကုသိုလ်နဲ့အကုသိုလ်ရောပြီး အကျိုးပေးနေတာ။

မိန်းမဖြစ်တာက ကမေ့သုမိစ္ဆာစာရကံ၊ နတ်သမီးဖြစ်တာက

ကုသိုလ်ကံ နော်၊ အဲဒီဇဝနနတ်သားရဲ့မိဖုရားဘဝကနေပြီး သူ့ဘာဖြစ်မလဲ ဆိုတော့ ရုစာမင်းသမီးသွားဖြစ်မယ်တဲ့။ အင်္ဂတိမင်းကြီးရဲ့သမီးတော်၊ အဲဒီ ရုစာမင်းသမီးဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် တာဝတိံသာမှာ တန်ခိုးကြီးတဲ့နတ်သားသွား ဖြစ်မယ် ဟုတ်လား။ ဘုရား...သမီးတော်မှာ ရှေ့ခုနစ်ဘဝ နောက်ခုနစ်ဘဝ မြင်ပါတယ်၊ သူတို့ဟာ ဇာတိဿရဉာဏ် တပိုင်းတစိတ်မြင်လို့ မှားနေကြ တာပါ။ ခမည်းတော် ဒီအယူ မယူပါနဲ့၊ သူတို့တရား မဟုတ်ပါဘူးလို့ တား တယ်၊ တားပေမဲ့ မရဘူး။

အထောက်အထားလုံလောက်တယ်၊ မလျှော့ဘူးနော်၊ အဲဒီတော့မှ ရုစာမင်းသမီးဟာ နတ်ဗြဟ္မာတွေကိုတိုင်တယ်တယ်။ လောကကြီးမှာ ရှိကြ တဲ့နတ်ကောင်းနတ်မြတ်တွေ၊ ဗြဟ္မာကြီးတွေကယ်မပါလို့ နတ်ဗြဟ္မာတွေကို တိုင်တယ်တော့ နာရဒဗြဟ္မာကြီးက ဗြဟ္မာပြည်ကဆင်းလာပြီး ငရဲဘေးနဲ့ ခြိမ်းခြောက်ပြေချွတ်တော့မှ ဒီအခါမှာ အင်္ဂတိမင်းကြီးကျွတ်တယ်တဲ့။ ဗုဒ္ဓ ဘာသာ ပြန်ဖြစ်တယ်ပေါ့နော်။

အဲဒီတော့ အဲဒီဇာတ်ကောင်ကိုထောက်သောအားဖြင့် ဘဝများစွာ ကမ္ဘာများစွာကပါလာတဲ့ ကိလေသာတွေ၊ ကံတွေဟာ အကျိုးမပေးရမချင်း ယခုဖြစ်ဆဲခန္ဓာမှာ မှီတွယ်ပြီးလိုက်နေတယ်၊ အဲဒီလို မှီတွယ်လိုက်နေတဲ့ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ ဘယ်အင်္ဂါထဲထည့်ထားသလဲဆို လျှင် တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝဆိုတဲ့ အဲဒီအင်္ဂါထဲထည့်ထားတယ်။

သို့ပေမယ်လို့ ယခု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ ပစ္စယသမ္ဘူတအဖြစ်နဲ့ ထုတ် ပြီးဟောထားတာက ဒီဘဝက ဟိုဘဝဆက်မဲ့ ကိလေသကံဖြစ်ဆဲ တဏှာ၊ ဥပါဒါန် ဘဝကိုဖော်ပြီး ဟောထားတာ။

ဟို...မဖော်ဘဲထားခဲ့တဲ့ သမုဒါဂတအဖြစ်နဲ့ ကံ၏အကျိုးတွေဟာ မရေမတွက်နိုင်အောင် များပြားပါတယ်၊ ဒီတော့မရေမတွက်နိုင်အောင် များ

ပြားတဲ့ကံတွေထဲက သစ္စာလေးပါးကိုမသိခဲ့သော် ငရဲကျဘို့ အကုသိုလ်ကံ တွေဟာ မရေမတွက်နိုင်အောင် သတ္တဝါတစ်ဦးမှာများပြားတယ်။ မဟုတ်ဘူး လား။ သစ္စာလေးပါးသိလျှင် အပါယ်လေးပါးကျရောက်မဲ့ အဲဒီအကုသိုလ်တွေ ပြတ်သွားမယ်။ သစ္စာလေးပါးမသိလျှင် ဒီအကုသိုလ်ကံတွေမပြတ်နိုင်ဘူး။ မပြတ်နိုင်လျှင် အပါယ်လေးပါးမသွားပေဘူးလား။ သွားပါသည်ဘုရား။ သွား ချင်ကြသလား။ မသွားချင်ကြပါဘုရား။ ပါးစပ်ကနော်...။ သစ္စာလေးပါးမသိ လျှင် သွားကြရမှာဘဲ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ အပါယ်လေးပါးကိုကျနိုင်လောက်တဲ့ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဋ်တွေဟာ ဒီဘဝမှာအပြည့်ပါနေတယ်။ ပါနေ တော့ မသွားနိုင်ဘူးလား။ သွားနိုင်တယ်။ မသွားနိုင်အောင် ဘာလုပ်ရမလဲ။ သစ္စာလေးပါးကို သိအောင်လုပ်နော်။ သစ္စာလေးပါးသိတဲ့အခါကျတော့ အ နည်းဆုံးအားဖြင့် အပါယ်ကျစေတတ်တဲ့ကံတွေ အကုန်လုံးကင်းသွားမယ်။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက မြင်မိရ်တောင်ကြီးမှ လက်သီးဆုပ် လောက်ရှိတဲ့ခဲကလေး ဖဲ့လိုက်ကွ၊ ဖဲ့လိုက်တော့ အဲဒီခဲကလေးနဲ့မြင်မိရ် တောင်ကြီးနဲ့ ဘယ်ကကြီးသလဲ ချစ်သားတို့လို့...မေးတော်မူသတဲ့။ အရှင် ဘုရား၊ မြင်မိရ်တောင်ကြီးနဲ့စာခဲ့သည်ရှိသော် အဲဒီခဲကလေးဟာ အင်မတန် မှ သေးငယ်ပါတယ်ဘုရားလို့ လျှောက်ထားတော့၊ အေး...ထိုနည်းတူစွာဘဲ တဲ့။ သစ္စာလေးပါးသိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ကုန်သွားတဲ့ဒုက္ခတွေက မြင်မိရ်တောင် ကြီးလောက် ရှိတယ်။ ဒီလိုဟောတာနော်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ...ဘဝများစွာ ကမ္မာ များစွာကပါလာတဲ့ အပါယ်လေးပါးမှဘယ်တော့မှခေါင်းမပြုရအောင် အ ကျိုးပေးမဲ့ဒုက္ခတွေဟာ သစ္စာလေးပါးသိတဲ့အချိန်မှာ တစ်ခါထဲကုန်သွားတယ်။

ဒီတော့ ကင်းသွားတဲ့ဒုက္ခတွေဘယ်လောက်များတယ်၊ မြင်မိရ်တောင် ကြီးလောက်ရှိတယ်၊ ကျန်တဲ့ဒုက္ခတွေဟာ ခဲကလေးလောက်ဘဲရှိတယ်...နော်။ အပါယ်လေးပါးလည်း မကျတော့ဘူး။ နောင်ဘဝက အထက်ကော ဖြစ်နိုင် အုံးမလား။ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ သစ္စာလေးပါးကို အစွမ်းကုန်သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးသွားတယ်။

ဒါဖြင့် ဘာလိုသလဲ၊ သစ္စာသိအောင်လုပ်ဖို့လိုတယ်။ သစ္စာသိအောင် လုပ်ဖို့က သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာခေါ်တဲ့ အဲဒီမဂ္ဂသစ္စာနဲ့ ပထမဒုက္ခသစ္စာကို သိအောင်လုပ်၊ ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ၊ **ခန္ဓာကိုယ်ထဲစိုက်ရှု**၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲ အာရုံ ပြုလို့ရှိလျှင် ဆင်းရဲတာတွေချမ်းသာတာတွေ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ပူတာတွေ၊ အေးတာတွေ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာဖြစ်နေတာတွေ မတွေ့ပေဘူးလား။ အဲဒီတွေ့ တဲ့ဟာ ဒုက္ခသစ္စာတွေမဟုတ်ဘူးလား၊ အဲဒီဒုက္ခသစ္စာတွေကို **မသိ၊ သိအောင် သတိနဲ့စိုက်ရှုလိုက်စမ်းပါ**။ သတိနဲ့စိုက်ရှုပါများတော့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ် နေတာတွေ မသိနိုင်ဘူးလား၊ သိနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီအဖြစ်မှန်ကိုသိတဲ့အချိန်မှာ ခေါင်းလည်းမဟုတ်၊ ကိုယ်လည်းမ ဟုတ်၊ လက်လည်းမဟုတ်၊ ခြေလည်းမဟုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါလည်းမဟုတ်၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမလည်းမဟုတ်၊ ဘယ်သူမှမဟုတ် ဒီဖြစ်မှု သဘာဝကလေးတွေသာဟုတ်တယ်လို့ ဒီလိုဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့အခါ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မကွာဘူးလား၊ ကွာပါတယ်။

အဲဒီသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကွာသွားလို့ရှိလျှင် အိမ်မပြန်ချင်ဘဲဖြစ်သွားလိမ့် မယ်၊ သိပ်လည်းမလုပ်နဲ့နော်၊ မကွာလို့ရှိလျှင် အပါယ်လေးပါးသွားရမယ်။ ဒီတော့ အိမ်မပြန်ရတာနဲ့အပါယ်လေးပါးသွားရတာ ဘယ်ဟာကအရေးကြီး သလဲလို့မေးတော့ ဦးမောင်သာက အိမ်မပြန်ရတာကအရေးကြီးပါတယ်တဲ့။ ဒါဖြင့် အပါယ်လေးပါးကိုမသွားရဘဲ အိမ်ပြန်ကြရအောင် အခုဟောခဲ့တဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာသိက္ခာသုံးပါးနဲ့ဒုက္ခသစ္စာကို သိလို့ရှိလျှင် အပါယ်လေး ပါးမှာကျနိုင်တဲ့ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်တွေ ကင်းပြတ်ချုပ်ငြိမ်း ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးသွားမယ်၊ ဒါကြောင့် ဒုက္ခခပ်သိမ်းငြိမ်းအေးကြောင်း ဖြစ်တဲ့ သစ္စာလေးပါးတရားကို သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဆိုတဲ့ မဂ္ဂသစ္စာနဲ့သိ အောင် မရမချင်းကြိုးစား၍ အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား။

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက် ကျေးဇူးရှင်
ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်
၁၃၃၂-ခု ဝါဆိုလပြည့်နေ့တွင်
တပည့်တို့အား ဟောကြားဆုံးမတော်မူအပ်သော

**ပစ္စုပ္ပန် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သစ္စာလေးပါး
တရားတော်**

အမေး။ ။မဟဏ္ဏဝါ သံသရာဒီလှိုင်း ဘဝတိုင်း၌ စုန်ဆိုင်းပြေးလွှား
တမှု့မွှားမွှားနှင့် ရွေ့လျားပင်ပန်း မောဟိုက်နွမ်းလျက် ကြမ်းတမ်း
ဆိုးဝါး များပြားလွန်ကဲ ဆင်းရဲလှစွာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို ရှစ်ဖြာ
မဂ္ဂင် ဖောင်စက်ယာဉ်ဖြင့် သောင်တင်ကယ်မဖို့ ဟောပြုတော်မူပြီး
လျှင် ဒုက္ခသမုဒယ နိရောဓနှင့်မဂ္ဂတစ်ဖြာ လေးသစ္စာ အမြတ်တ
ရားတို့ကို ဘယ်ကဲ့သို့ ဟောကြားတော်မူပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ ဇာတိပိဒုက္ခ၊ ဇရာပိဒုက္ခ၊ ဗျာဓိပိဒုက္ခ၊ မရဏပိဒုက္ခ၊
အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော၊ ပိယေဟိဝပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော
ယမ္မိစ္ဆံ နလဘတိ တမ္မိဒုက္ခံ လို့ ဒုက္ခသစ္စာ(၇) မျိုး ဟောတော်မူ
တယ်။

**“ပဋိသန္ဓေ အို,နာ,သေနှင့်၊ မုန်းသူယှဉ်တွဲ၊ ချစ်သူကွဲကွာ၊ လိုရာမရ၊
ခုနစ်ဝ၊ ဒုက္ခအမှန်သိ”**

ဇာတိက,ပဋိသန္ဓေ၊ ဇရာက,အို၊ ဗျာဓိက,နာ၊ မရဏက,သေ၊ အပ္ပိယ
သမ္ပယောဂက,မုန်းသူနှင့်တွဲ၊ ပိယဝိပ္ပယောဂက,ချစ်သူနှင့်ကွဲ၊ ယမ္မိစ္ဆံနလဘတိ
က,လိုရာမရလို့ အဲဒီလို ဒုက္ခသစ္စာခုနစ်မျိုးရှိတယ်။ နောက်တစ်ခုအကျဉ်း
ချုပ်ကတော့ သံခိတ္တေနပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာတဲ။

“ဥပါဒါန၊ ငါးဝခန္ဓာ၊ ဖြစ်လာသမျှ၊ ဘုံဘဝ၊ ဒုက္ခအမှန်သိ”

ဒုက္ခတွေဟာ ခန္ဓာငါးပါးရှိလို့ဖြစ်ရတယ်။ ဘယ်ဘုံဖြစ်ဖြစ် ခန္ဓာငါးပါးဘဲဖြစ်တယ်။ ဖြစ်လာလျှင်ဒုက္ခသစ္စာဘဲ။ အဲဒီဒုက္ခသစ္စာကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်းအားဖြင့်ထင်ရှားအောင် ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာငါးပါး။ ဇာတိ၊ ဇရာမရဏနှစ်ပါးပေါင်း (၇)ပါး။ ဒါလည်း ဒုက္ခသစ္စာ ရပါးဘဲ။ ယခုဘဝမှာလက်ရှိဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်၊ စာမှာတော့ သင်္ခါရကြောင့်ဝိညာဏ်ဖြစ်လို့ ရေးတယ်။ အဲဒါကအတိတ်ဘဝနဲ့စပ်ထားတာ။ ယခုတစ်ဘဝထဲမှာဆိုလျှင် နာမ်ရုပ်ကြောင့်ဝိညာဏ်ဖြစ်၊ နာမ်ရုပ်မရှိ ဝိညာဏ်မဖြစ်နိုင် အဲဒီဝိညာဏ်ကလည်း ဘဝင်ဝိညာဏ်ကိုယူရတယ်။

ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်ကစ၍ သေသည့်တိုင်အောင် တစ်ဘဝကိုး။ ဒီအကြားမှာ ဖြစ်ဖြစ်နေသမျှဟာ ဘဝင်၊ ဒီဘဝင်ထဲကထွက်ပြီး၊ မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ စားစိတ်၊ ထိစိတ်၊ သိစိတ် တစ်ဘဝလုံးဖြစ်နေတယ်။ မြင် ကြား နံ စား ထိ သိဆိုတဲ့ အသိခြောက်မျိုးဟာ ဘဝင်ထဲကထွက်ပြီးပေါ်ရတယ်။ ဘဝင်စိတ်ကတော့ ဟိုရှေးဘဝသေခါနီးတုန်းက ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်တို့ကို ပြန်ပြီးအာရုံပြုနေရလို့ ဘဝင်ကျတော့မသိဘူး။ ဒီဘဝမှာ ဘဝင်စိတ်သာလျှင်ပင်ရင်း၊ အဲဒါဝိညာဏ်ဘဲ။ ဒီဝိညာဏ်မှာ နာမ်နဲ့ရုပ်ပါလာတယ်။ နာမ်ရုပ်ကြောင့်ဝိညာဏ်ဖြစ်တယ်။ ယခုဘဝဖြစ်နေတာကိုပြောတာ။ ရှေးကအတိတ်နဲ့လည်းမဆိုင်၊ နောက်အနာဂတ်နဲ့လည်းမဆိုင်၊ အပြန်အလှန် ဆက်စပ်နေတယ်။ ဘာတွေဖြစ်နေကြသလဲ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာငါးပါး၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ရယ်လို့တည်လိုက်လျှင် နာမ်နှင့်ရုပ်ပါလာတယ်။ နာမ်ဆိုတာစေတသိက်ကို ခေါ်တယ်။ ရုပ်ဆိုတာ ကံကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ကမ္မဇရုပ်ကို ခေါ်တယ်။

အဲဒါပဋိသန္ဓေခဏကိုတည်ပြောတာ။ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်လိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက်ထဲ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်စိတ်က သူချည်းတစ်ပါးထဲဖြစ်တာ

မဟုတ်ဘူး၊ နာမ်နဲ့ရုပ်ပါတွဲပါလာတယ်။ ဒါကြောင့် နာမ်ရုပ်ကြောင့် ဝိညာဏ် ဖြစ်၊ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်၊ အဲဒီလိုအပြန်အလှန်ဆက်ရတယ်။ သတ္တဝါ ဆိုတာ ဝိညာဏ်နာမ်ရုပ်ဘဲ၊ ဝိညာဏ်သတ္တဝါရယ်လို့အကောင်တည်ပြီးမှ မျက်စေ့အကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်၊ စိတ်အကြည်ဟုဆိုအပ်သော အကြည် ၆-ပါး။ (သဠာယတန ၆ ပါး) ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ မျက်စေ့အကြည်ရှိနေလို့ မျက်စေ့နဲ့အဆင်းလာပြီးတိုက်ဆိုင်တော့မှ မျက်စေ့ထဲမှာမြင်မှုပေါ်လာတယ်။ မြင်ဆဲခဏမှာ မျက်စေ့အကြည်၊ အဆင်း၊ မြင်မှု ဒီသုံးပါးပေါင်းဆုံမိတာကိုဖဿ ခေါ်တယ်။ စာအလိုကတော့ တိဏ္ဍံသင်္ဂံတိဖဿောတဲ။

မျက်စေ့အကြည်ကြောင့် ဖဿဖြစ်တယ်။ နားအကြည်မှာလည်း ဒီအတိုင်းဘဲ၊ နားအကြည်ရယ် အသံရယ် ကြားခြင်းရယ် ဒီသုံးပါးပေါင်းဆုံမိတော့ ဖဿ၊ နှာခေါင်းအကြည်မှာလည်း ဒီအတိုင်းဘဲ နှာခေါင်းအကြည်ရယ်၊ အနံ့ရယ်၊ နံခြင်းရယ်၊ အဲဒီသုံးပါးပေါင်းဆုံမိတော့ ဖဿ၊ လျှာအကြည်မှာလည်း လျှာအကြည်ရယ်၊ အရသာရယ်၊ ဝါးခြင်းရယ်၊ ဒီသုံးပါးပေါင်းဆုံမိတော့ ဖဿ၊ ကိုယ်အကြည်မှာလည်း ကိုယ်အကြည်ရယ် အတွေ့ရယ် ထိသိရယ် ဒီသုံးပါးပေါင်းဆုံမိတော့ ဖဿ၊ မနောအကြည်မှာလည်း မနောအကြည်ရယ်၊ ထိုထိုအာရုံရယ်၊ သိမှုရယ် ဒီသုံးပါးပေါင်းဆုံမိတော့ ဖဿ၊ ဖဿဆိုတာမြင်ဆဲခဏ၊ ကြားဆဲခဏ၊ နံဆဲခဏ၊ ဝါးဆဲခဏ၊ ထိဆဲခဏ၊ သိဆဲခဏတိုင်းမှာ ၃-ပါး၊ ၃-ပါးပေါင်းဆုံမိတာကို ဖဿခေါ်တယ်။ အဲဒီဖဿ ၃-ပါး၊ ၃-ပါးပေါင်းဆုံမိတော့မှ ဝေဒနာရယ်လို့ဖြစ်လာတယ်။ ဝေဒနာပေါ်လာတော့မှ ဆင်းရဲတယ်၊ ချမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းနည်းတယ်လို့ဖြစ်လာတယ်။

ဝိညာဏ်နာမ်ရုပ်ခေါ် တဲသတ္တဝါကောင်တည်မိလျှင် ဒီသတ္တဝါကောင်မှာ အကြည် ၆ ပါးရှိတယ်။ အကြည် ၆ ပါးရှိလျှင် ဖဿအတွေ့ပေါ်ရမယ်။ ဖဿအတွေ့ပေါ်လျှင် သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ၊ သုခ၊ ဒုက္ခခေါ် တဲ ဝမ်းသာခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ ဝေဒနာပေါ်လာတယ်။

ဒီတော့ သတ္တဝါတွေဆိုတာ အဲဒီ ၅-ပါးဘဲရှိတယ်၊ ပဋိသန္ဓေတည်နေသည် ကစပြီးသေသည့်တိုင်အောင် ဒီ ၅-ပါးဘဲဖြစ်နေတယ်၊ ဒီ ၅-ပါးမှာ...

၁။ ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်ကစ၍ သေရာညောင်စောင်း၌လဲလျောင်း သည့်တိုင်အောင်၊ (သို့မဟုတ်) သေခါနီးအခါ ရောဂါကပ်သည့်တိုင်အောင် ဇရာလို့ ယူ။

၂။ သေဖို့အနာရောဂါကပ်သည့်မှစ၍ သေသည့်တိုင်အောင် မရဏ လို့ယူ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ကာလသုံးမျိုးကိုသိရမယ်။

၁၊ ခဏကာလ။ ၂၊ သန္တတိကာလ။ ၃၊ အဒ္ဓါကာလ။

၁။ ခဏကာလဆိုတာ ရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့၏ဖြစ်ဆဲဖြစ်ဆဲ ခုဖြစ်ခုပျောက် တဖြစ်ထဲဖြစ်၊ တပျောက်ထဲပျောက်နေတာကို ခေါ်တယ်။

၂။ သန္တတိကာလဆိုတာ ခြေတစ်လှမ်း၊ လက်တစ်ရမ်း၊ စကားတစ် ခွန်း၊ ခန္ဓာကိုယ်အမှုအရာတသုတ်သုတ် လှုပ်ရှားမှုကိုခေါ်တယ်။

၃။ အဒ္ဓါကာလဆိုတာ ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်ကစ၍ သေသည့် တိုင်အောင် တစ်ဘဝလုံးကို ခေါ်တယ်။

အဲဒီကာလသုံးပါးတို့တွင် ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မှစ၍သေသည့်တိုင် အောင် တစ်ဘဝလုံးဖြစ်နေတဲ့ အဒ္ဓါကာလကိုယူရတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်က အဒ္ဓါကာလနဲ့ဆိုင်တယ်။

ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာတရားငါးပါးဖြစ် နေလျှင် ဇရာရှိတယ်။

လူတွေမှာ ဆံဖြူခြင်း၊ သွားကျိုးခြင်းဆိုတဲ့ ပါကဋ္ဌဇရာ ရှိတယ်။ နတ်တွေမှာ မထင်ရှားတဲ့အပါကဋ္ဌဇရာရှိတယ်။ နတ်သမီးများသည် ၁၆နှစ် အရွယ်ကစဖြစ်သည်။ သေသည့်တိုင်အောင် ၁၆ နှစ်အရွယ်မပြောင်း။

နတ်သားများက အနှစ် ၂၀ အရွယ်ကစဖြစ်သည်။ သေသည့်တိုင် အောင် အနှစ်-၂၀ အရွယ်မပြောင်း။ အရွယ်မပြောင်းတော့ သူတို့မှာ ဇရာ မရှိဘူးလား၊ သူတို့မှာ အပါကဋ္ဌဇရာဖြစ်လို့ မထင်ရှားတာ၊ သူတို့လည်းဇရာ နဲ့ဘဲ၊ ဗြဟ္မာမှာလည်းဇရာရှိတယ်။ ဇရာသည် အိုပျက်၊ မရဏသည် သေပျက်၊ ၎င်းနှစ်ပါးကိုပေါင်း၍ အပျက်ချင်းတူသဖြင့် ဇရာ၊မရဏကို အင်္ဂါတစ်ပါးယူ တယ်။ ဒီတော့ လူမှာ ဇာတိ ဇရာ မရဏဆိုတဲ့သုံးခုဟာ ဘယ်သူ့ကိုဆိုတာ လဲလို့ဆိုလျှင် ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဒီငါးပါးတို့ ၏ ပဋိသန္ဓေနေသည်ကစ၍သေခါနီးတိုင်အောင် ရင်မှုဇရာ။

ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာတို့၏သေခါနီး ရောဂါဖြစ်သည်မှစ၍သေသည့်တိုင်အောင် ပျက်မှုမရဏ။

ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာရှိလျှင် ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏလည်းရှိရမှာဘဲ၊ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ လို့မခေါ်လျှင်လည်း ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်လို့လည်းခေါ် နိုင်တယ်။

ခန္ဓာငါးပါးလို့ဆိုဆို၊ အကျဉ်းအားဖြင့် ရုပ်နာမ် ၂-ပါးလို့ဆိုဆို ရ တယ်။ ဇာတိ ဇရာ၊မရဏဟာ ယခုလက်ရှိခန္ဓာငါးပါးမှာမရှိကြဘူးလား၊ ရှိတယ်။ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ၅ ပါးမှာလည်းရှိတာဘဲ။

မေး။ ။ လူ-လူဆိုတာဘာကိုခေါ်သလဲ။
သေသေချာချာစဉ်းစား၊

ဖြေ။ ။ ဇာတိရယ်၊ ဇရာရယ်၊ မရဏရယ်၊ ဒီသုံးပါးဖြစ်နေတာကို
ခေါ်တယ်။

ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏဖြစ်တဲ့ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ
ဝေဒနာကို ဒုက္ခသစ္စာခေါ်တယ်။

ဇာတိလည်းမကောင်း၊ ဇရာလည်းမကောင်း၊ မရဏလည်းမကောင်း၊
ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်ကစ၍မွေးဖွားသည့်တိုင်အောင် ဇာတိ၊ မွေးဖွားသည်
မှစ၍ သေရာညောင်စောင်း လဲလျောင်းသည့်တိုင်အောင် မရဏ။

ဇာတိဖြစ်လိုက်၊ ဇရာဖြစ်လိုက်၊ မရဏဖြစ်လိုက်တဲ့ တစ်ကိုယ်လုံး
တစ်ကောင်လုံးဟာ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏနဲ့ကင်းတဲ့သတ္တဝါ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မ
ရဏနဲ့လွဲတဲ့သတ္တဝါရယ်လို့ မရှိဘူး။ (ဦးမောင်သာကလွဲလို့ သူ့မှာတော့ဘို့
ကေကလေးနဲ့)။ ဒါကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာကောင်းကြီးမှာ အချိန်မရွေးဒုက္ခသစ္စာ
ဖြစ်နေတယ်။ အချိန်မရွေးဖြစ်နေပါလျက်နဲ့ ပျော်ပျော်ပါးပါးမေ့မေ့တန်တန်
ဒီလိုနေနိုင်ကြတာဟာ ကိုယ်ဖြစ်နေတာတောင်ကိုယ်မသိလို့ နေနိုင်တာပေါ့။
ကိုယ်အမှတ်မရလို့ မေ့မေ့လျော့လျော့နေနိုင်ကြတယ်။ အဝိဇ္ဇာဆိုတာ ဒီလို
ဒုက္ခသစ္စာပေါ်မှာတွေဝေလို့ အဝိဇ္ဇာခေါ်တယ်။ အဝိဇ္ဇာက ဘာဖြစ်လို့ဖြစ်
ရသလဲ၊ လက်ရှိဖြစ်နေတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကိုမသိလို့ ဒီဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်ပိုင်နိုင်
နိုင်နိုင် သိနေမယ်ဆိုလျှင် အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခွင့် ရပါ့မလား၊ မသိလို့ဖြစ်ခွင့်ရတာ၊
ဒုက္ခကောင်ကြီးကိုမသိလို့ နှစ်သက်တယ်၊ မသိမှုက အဝိဇ္ဇာ၊ နှစ်သက်မှုက
တဏှာ၊ သားမယား၊ သားသမီး ပစ္စည်းစသည်တို့ကို နှစ်သက်တာဟာ ဘာ
ကြောင့်လဲ။ မသိမှု အဝိဇ္ဇာက ပါလာသည်။ ဒီဇာတိကောင်၊ ဇရာကောင်၊
မရဏကောင် ကြီးနဲ့ ပျော်ပျော်ပါးပါးနေတယ်ဆိုတာ နှစ်သက်မှုနဲ့ကင်း၍
နေနိုင်သလား။ နှစ်သက်မှုတဏှာ ရှိလျှင်ကော စွဲလမ်းမှုဥပါဒါန် ကင်းပါ့မ
လား၊ မကင်းပါဘူး။ ဥပါဒါန်တရားကိုယ်က လောဘနဲ့ဒိဋ္ဌိ။

ဒီတော့ တဏှာလည်း လောဘ၊ ဥပါဒါန်လည်း လောဘ၊ ဒီလောဘနှစ် မျိုးဘယ်လိုခွဲမလဲ၊ မှောင်မိုက်ထဲမှာရမ်းပြီး တွေ့လိုတွေ့ငြား တောင်တမူနှင့်စမ်းသလို တောင်တမူရှိတာက တဏှာ၊ ကိုယ်ပိုင်ရလာတဲ့အခါ စောင့်ရှောက်မှုပိုလာတာက ဥပါဒါန်၊ ဒါဖြင့် အပျိုကြီးလူပျိုကြီးတွေ ဥပါဒါန်မရှိဘူးပေါ့၊ ကိုယ်ပိုင်ရတာမှမရှိဘဲ၊ မှောင်မိုက်ထဲမှာသူခိုးသည် ပစ္စည်းကိုလက်နှင့်စမ်းခြင်းနဲ့ တဏှာနဲ့တူတယ်။ ဥစ္စာထုတ်ကိုကိုင်မိတာနဲ့ ဥပါဒါန်နဲ့တူတယ်။ တဏှာလည်း လောဘ၊ ဥပါဒါန်လည်း လောဘ။

ထင်ရှားအောင်ပြောရလျှင် ဒီဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ ဝေဒနာဆိုတဲ့တရား၊ ခန္ဓာဆိုတဲ့တရား၊ ရုပ်နာမ်ဆိုတဲ့တရားတွေကို ငါဘဲ၊ သူဘဲ၊ ယောက်ျားဘဲ၊ မိန်းမဘဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဘဲလို့ ဒိဋ္ဌိကစွဲတယ်။ အဲဒီဒိဋ္ဌိကစွဲတဲ့အတိုင်း နှစ်သက်တာက တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ကျတော့ ဘယ်လောက်ပြင်းထန်သလဲဆိုလျှင် ဖားကိုမြွေမျိုထားသလို အာရုံဟာ ဥပါဒါန်လက်ထဲရောက်လျှင် မစွန့်နိုင်ဘူး၊ ဥပါဒါန်စွဲလမ်းမှုဟာလေ...

ဒီတော့ အဝိဇ္ဇာမသိမှု၊ တဏှာနှစ်သက်မှု၊ ဥပါဒါန်စွဲလမ်းမှု ဟုတ်လား။ ဒါတွေဟာ ဘာတွေက အရင်းခံလာတယ်။

ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ဇာတိတုံ၊ ဇရာတုံ၊ မရဏတုံတွေကို အကောင်ထင်ပြီး အဲဒီကလာတဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ အဲဒီကလာတဲ့ တဏှာ၊ အဲဒီကလာတဲ့ ဥပါဒါန်။

အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်ဆိုတာက ကိလေသာကိုခေါ်တယ်။ အဝိဇ္ဇာလည်းကိလေသာ၊ တဏှာလည်းကိလေသာ၊ ဥပါဒါန်လည်းကိလေသာ၊ ဘာဖြစ်လို့ ကိလေသာခေါ်တယ်။

ဒီအဝိဇ္ဇာကြောင့် သတ္တဝါတွေ ညှိုးနွမ်းပင်ပန်းနေကြတာ၊ တဏှာကြောင့် ညှိုးနွမ်းပင်ပန်းညစ်ပတ်စုတ်ပဲ့နေကြတာ၊ ဥပါဒါန်ကြောင့် ညှိုးနွမ်းပင်ပန်းညစ်ပတ်စုတ်ပဲ့နေကြတာ။ ကိလေသာမရှိဘဲ ညှိုးနွမ်းခြင်း ပင်ပန်းခြင်းမဖြစ်နိုင်၊ ညှိုးနွမ်းခြင်း၊ ပင်ပန်းခြင်း၊ မဖြူစင်ခြင်းအကြောင်းရင်းက...

ကိလေသာ။ ဒီသုံးပါးကိုကိလေသာခေါ်တယ်။ ပြီးတော့မှသင်္ခါရနော်။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ရှိနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အကောင်းအဆိုးအမျိုးမျိုးအားထုတ်ပြီး လုပ်မနေကြဘူးလား၊ လုပ်နေကြတာသင်္ခါရ၊ ဘာကြောင့်လဲ။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ ဥပါဒါန်ကြောင့်၊ အဲဒီအဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်အရင်းခံပြုလုပ်ကြတော့ အ ထမြောက်တဲ့ဘဝဖြစ်တယ်။ အထမြောက်တဲ့ကံဆိုတဲ့ ဘဝဖြစ်လာတဲ့အခါ ကျတော့ ဒီဘဝမှာကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ ၂-မျိုးရှိတယ်။ ကုသိုလ်ကံ အကု သိုလ်ကံအထမြောက်တာကို ကမ္မဘဝခေါ်တယ်။ ဒီကမ္မဘဝနဲ့အတူတွဲပါလာ တဲ့ အကျိုးကို ဥပပတ္တိဘဝလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါ၊အရေးကြီးတယ်။ ဘယ်လို အရေးကြီးသလဲ။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝ၊ အဲဒီ အ ကြောင်းတရားကင်းပြတ်သွားလျှင် တွဲပါလာတဲ့ဥပပတ္တိဘဝ ချုပ်ငြိမ်းတယ်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝကိုမပယ်နိုင်သေးလျှင် ဥပပတ္တိ ဘဝ ရှေ့ဆက်အကျိုးပေးမယ်။

အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝကိုမပယ်နှင့်ပယ် နိုင်လို့ရှိလျှင် ဒီဥပပတ္တိဘဝ ဒီနေရာမှာပြတ်တယ်။ သံသရာဆက်တယ်ဆို တာ ဥပပတ္တိဘဝကလာတယ်။

အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝဆိုတဲ့အကြောင်းပြတ် လျှင် အကျိုးမြဲသွားတယ်၊ ချုပ်ငြိမ်းတယ်ဆိုတာလည်း ဒီဒုက္ခကိုပြောတာ၊ ဥပပတ္တိဘဝဟာ ဒုက္ခကံအထမြောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် အကျိုးပေးဖို့ရာ ပါလာတယ်။ ဥပပတ္တိဘဝဆိုတဲ့ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဗ္ဗာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေ ဒနာဟာသစ္စာဖွဲ့တော့ သူလည်းဒုက္ခသစ္စာဘဲ၊ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ဟာ ဒုက္ခခပ် သိမ်းကင်းငြိမ်းရာဆိုတာ၊ အဲဒီဥပပတ္တိဘဝကင်းငြိမ်းတာ။ လက်ရှိဒုက္ခက ဘယ် တော့ငြိမ်းမလဲ၊ လက်ရှိဒုက္ခက ဖြစ်ပြီးပျက်တာဘဲ။ ကံအထမြောက်လို့ ပူး တွဲပါလာရုံဘဲရှိသေးတဲ့ ဥပပတ္တိဘဝမဖြစ်ရသေးဘဲ ချုပ်ငြိမ်းသွားတာကို အ ပပတ္တိနိရောဓလို့ခေါ်တယ်။ သံသရာပြတ်တယ်ဆိုတာ ဒီဥပပတ္တိဘဝပြတ်ရမှာ ကိလေသာဆိုတဲ့အကြောင်းမကင်းလျှင် ရှေ့ဆက်ဖြစ်မယ်၊ အဲဒါ အနာဂတ် ခေါ်တယ်။

လူတွေမှာရှိနေတာ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဇာတိ၊ ဇရာ၊မရဏ (၇)-ပါးပါဘဲ။

တစ်ကိုယ်လုံး၊တစ်ကောင်လုံးဖြစ်တဲ့ဒုက္ခတုံးမှာ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝဆိုတဲ့တရားတွေက မှီနေတယ်။ နောင် အနာဂတ်မှာ အဝိဇ္ဇာကမှီနေတယ်၊ တဏှာကမှီနေတယ်၊ ကမ္မဘဝကမှီနေ တယ်။ ဒီတော့ ဥပပတ္တိဘဝကလည်း မှီနေတယ်လို့ဆိုရမယ်။ နောင်အနာ ဂတ်အတွက် ဒီဘဝကကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံအထမြောက်စဉ်အခါက သူ ပါနေတယ်။ အဲဒီဥပပတ္တိ ဘဝသဘောပေါက်ဖို့အရေးကြီးတယ်။ သံသရာပြတ် တာလည်း ဥပပတ္တိဘဝ၊ သံသရာဆက်တာလည်း ဥပပတ္တိဘဝ။ ယခုလက် ရှိခန္ဓာမှာ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ ရှိနေ တယ် မဟုတ်လား။

ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏဖြစ်နေတယ်။ ဖြစ်တဲ့ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာကို မှီ၍ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိက ရှိနေတယ်။

ဒီဥပပတ္တိဘဝလည်း ဒုက္ခသစ္စာဘဲ၊ ဒီတော့ ခုလက်ရှိခန္ဓာမှာဖြစ်ဆဲ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊မရဏဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာက သိအောင်လုပ်ရမဲ့ဒုက္ခသစ္စာ၊ အဲဒီဒုက္ခသစ္စာကို သိအောင်လုပ် ၍ သိတဲ့အခါကျတော့ သူ့ကိုမှီနေတဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝ ကင်းပြတ်မသွားဘူးလား၊ ကမ္မဘဝကင်းပြတ်သွားတော့ ကမ္မဘဝ မှာမှီတွယ်နေတဲ့ ဥပပတ္တိဘဝချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်။ ဒါဖြင့် ဖြစ်နေတဲ့ဒုက္ခသစ္စာ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ဒုက္ခသစ္စာလို့ နှစ်မျိုးခေါ်လာတယ်။ အဲဒီ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ဒုက္ခသစ္စာက ဖြစ်ကိုမဖြစ်ရသေးဘူး၊ ဖြစ်ပြီးတော့မှတော့မရဘူး။ ဖြစ်ပြီးလျှင်ပျက်မှာဘဲ။ မဖြစ်ရသေးဘဲချုပ်တာ အပဝတ္တိနိရောဓ။ ဖြစ်ပြီးချုပ်၊ ဖြစ်ပြီးပျက်တာက ဘင်္ဂနိရောဓ၊ နိဗ္ဗာန်မှာဖြစ်ခြင်းတရားမရှိ၊ ဒါကြောင့် ဥပပတ္တိဘဝက မဖြစ်

ဘဲချုပ်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲ၊ ဘဝချုပ်တာက အကြောင်းကင်းလို့အကျိုးချုပ်
ချုပ်တာ၊ သစ္စာဖွဲ့လိုက်တော့ “**သိ ပယ် ဆိုက် ပွား လေးပါးကိစ္စ၊ အပိုင်
ရ၊ မုချပရမတ်**” အခုဖြစ်နေတဲ့ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊
ဝေဒနာ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏဆိုတဲ့ **ဒုက္ခသစ္စာက-သိ။**

အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝ၊ အဲဒါကသမုဒယသစ္စာ
ဖြစ်တယ်။ ဒီဒုက္ခသစ္စာကိုတကယ်သိလျှင် ဒုက္ခသစ္စာမှီနေတဲ့ကိလေသာနဲ့ကံ
ပြတ်တယ်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကိလေသာ၊ သင်္ခါရနဲ့ ကမ္မဘဝက
ကံ၊ ကိလေသာနဲ့ကံပြတ်သွားတော့ ဒီကံနဲ့အတူတကွပါလာတဲ့ ဥပပတ္တိဘဝ
ဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာချုပ်သွားတယ်။ အဲဒီချုပ်သွားတာက နိရောဓ၊ သမုဒယ
ကင်းသွားတာကို **ပယ်** ခေါ်တယ်။ ဥပပတ္တိဘဝနောင်မဖြစ်နိုင်အောင် ချုပ်
ငြိမ်းသွားတာကို **ဆိုက်** ခေါ်တယ်။ **ပွား** ဆိုတာက မဂ္ဂသစ္စာကိုဆိုလိုတယ်။
မဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ်ပွားတယ်။ မဂ္ဂသစ္စာမဖြစ်ပွားဘဲ ဒုက္ခသစ္စာကိုမသိ၊ မဂ္ဂသစ္စာ
မဖြစ်ပွားဘဲသမုဒယသစ္စာကို မပယ်နိုင်၊ မဂ္ဂသစ္စာမဖြစ်ပွားဘဲ နိရောဓသစ္စာ
မဆိုက်ရောက်နိုင်၊ ဒုက္ခသစ္စာကိုသိတာ၊ သမုဒယကိုပယ်တာ၊ နိရောဓသစ္စာ
ကိုဆိုက်ရောက်တာ မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်ပွားလို့။

“မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ၊ ဘာဝနာရှစ်ပါး၊ ဖြစ်ပွားလေက၊ မဂ်ကိုရ၊ မဂ္ဂသစ္စာသိ”

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာ ဘာဝနာရှစ်ပါး အသီးသီး ဖြစ်ရမယ်။

- ၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် - ဒဿနဘာဝနာ၊
- ၂။ သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင် - သင်္ကပ္ပဘာဝနာ၊
- ၃။ သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင် - ပရိဂ္ဂဟဘာဝနာ၊
- ၄။ သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင် - ဥဠာနဘာဝနာ၊
- ၅။ သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင် - ဝေါဒါနဘာဝနာ၊
- ၆။ သမ္မာဝါယမမဂ္ဂင် - ပဂ္ဂဟဘာဝနာ၊
- ၇။ သမ္မာသတိမဂ္ဂင် - ဥပဠာနဘာဝနာ၊
- ၈။ သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင် - အဝိက္ခေပဘာဝနာ လို့

သုမဂ္ဂင်နဲ့ သုဘာဝနာ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာ ဘာဝနာရှစ်ပါးပါလာတယ်။

သမ္မာသင်္ကပ္ပဆိုတာ တရားကိုယ်ကဝိတက်၊ ဝိတက်ဆိုတာ ဒို့လူစု သိနေကြတဲ့ အကြံအစည်များလိုက်တာဆိုတဲ့ ဝိတက်မဟုတ်ဘူး။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ နဲ့တွဲဖြစ်တဲ့ ဝိတက်၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်က လက်နဲ့တူတယ်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်က မျက်စေ့နဲ့တူတယ်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်က အာရုံပေါ်တင်ပေးလိုက်တယ်။ အာရုံကိုကိုင်ပြတယ်။ ဒါကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်ကို ပညာမဂ္ဂင်လို့ ခေါ်တယ်။ ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးနဲ့ပြည့်စုံတဲ့မဂ်များမှာ မကင်းဘူး။ ဈာန်အင်္ဂါငါးပါး မပြည့်စုံတဲ့မဂ်မှာကျတော့ ဝိတက်မပါဘူး။ မဂ္ဂင်ခုနစ်ပါးဘဲရှိတယ်။ ဒီတော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ကဒဿနဘာဝနာ၊ မြင်ခြင်းဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်တယ်လို့ဆိုလို တယ်။

သင်္ကပ္ပဘာဝနာ၊ ကာမဝိတက်၊ ဗျာပါဒဝိတက်၊ ဝိဟိံသဝိတက်ဆိုတဲ့ မိစ္ဆာဝိတက်သုံးပါးကို ဖယ်ရှားခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေလျက် မဂ်ခဏမှာဖြစ်တဲ့ ဝိတက်က မဂ်စိတ်နဲ့အတူတကွ ဖြစ်တယ်။

သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့မဂ္ဂင်ကလည်း မဂ်စိတ်နဲ့အတူတူဖြစ်တာဘဲ။ မဂ်ကတ ခြား၊ မဂ်စိတ်ကတခြား၊ မဂ်စိတ်မှာပါတဲ့ပညာကို သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ခေါ်တယ်။ မဂ်စိတ်နဲ့ယှဉ်တဲ့ဝိတက်ကို သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်ခေါ်တယ်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်က ဒဿနဘာဝနာဖြင့် သစ္စာလေးပါးကိုမြင်တယ်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်က မိစ္ဆာ ဝိတက်သုံးပါးကိုဖျက်ဆီးလျက် နိက္ခမဝိတက် အဗျာပါဒဝိတက် အဝိဟိံသ ဝိတက်ဆိုတဲ့ သမ္မာဝိတက်သုံးပါးကိုဖြစ်စေလျက် သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်က မဂ် စိတ်နှင့်ယှဉ်၍ သင်္ကပ္ပဘာဝနာဖြစ်တယ်။ သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်၊ ပရိဂ္ဂဟဘာဝနာ၊ သမ္မာဝါစာစေတသိက်၊ သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင်၊ ဥဋ္ဌာနဘာဝနာ သမ္မာကမ္မန္တ စေတ သိက်၊ သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင်၊ ဝေါဒါနဘာဝနာ၊ သမ္မာအာဇီဝစေတသိက်ကယ်လို့ သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး၊ အဲဒီ(၃)ပါးက မဂ်စိတ်မှာလာယှဉ်တယ်။ မဂ်ဥပါဒ်တဲ့ခဏ မှာ သမ္မာဝါစာစေတသိက်ယှဉ်တော့ ဘာကိစ္စပြီးသွားသလဲ။ မုသာဝါဒအစ ရှိသော ဝစီဒုစရိုက်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားတယ်။

ပြီးတော့ သမ္မာကမ္မန္တစေတသိက်က ဥဋ္ဌာနဘာဝနာဆိုပါတော့၊ သမ္မာသတိနဲ့ နည်းနည်းဆင်နေတယ်၊ သမ္မာသတိက ဥပဋ္ဌာနဘာဝနာ၊ ကြားထဲမှာ(ပ) တစ်လုံး ထိုးလိုက်၊ ဥဋ္ဌာနဆိုတာဘာလဲ၊ ထခြင်းအနက်၊ ထမြောက်ခြင်းအနက်၊ ပါဏာတိပါတ၊ အဒိန္နာဒါနံ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဆိုတဲ့ ကာယဒုစရိုက်မှ ထတယ်...တဲ့။

ဒါကြောင့် သောတာပန်များဟာ **“သက်သတ်ခိုးမှု၊ ကာမေသုနဲ့၊ မုသားမိစ္ဆာ၊ ကင်းပြတ်ကွာ၊ မှတ်ပါသောတာပန်”** အဲဒီသုံးပါးကင်းတယ်။ ဘာကြောင့်ကင်းသလဲ၊ သမ္မာကမ္မန္တဆိုတဲ့စေတသိက်က မဂ်စိတ်မှာယှဉ်တဲ့အခါ ဒီ(၃)ပါးကိုပြုလုပ်ခြင်းမှ ထမြောက်ခြင်းဘာဝနာဖြစ်ပွားလာတယ်။ သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်ကပရိဂ္ဂဟ၊ ဝစီဒုစရိုက်သိမ်းဆည်းခြင်းကိစ္စ၊ သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင်က ကာယဒုစရိုက်မှ အထမြောက်ခြင်းကိစ္စဥဋ္ဌာန၊ ဒီတော့ သမ္မာအာဇီဝက ဝေါဒါနဘာဝနာ။

ဝစီဒုစရိုက် သိမ်းဆည်း၊ ကာယဒုစရိုက်မှလည်း ထမြောက်တယ်ဆိုတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အသက်မွေးမှုဟာ မစင်ကြယ်ပေဘူးလား။

နောက်ပြီးတော့ သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်က ပဂ္ဂဟဘာဝနာ၊ ဝိရိယက အရာရာကိစ္စပြီးအောင် သူကစောင့်ရှောက်တယ်၊ ချီးမြှောက်တယ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်အောင် သမ္မာသင်္ကပ္ပဖြစ်နိုင်အောင် သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဖြစ်နိုင်အောင် စောင့်ရှောက်တယ်။ ဒါဖြင့် မဂ္ဂင်တွေကို သူကဖြစ်နိုင်အောင် ချီးမြှောက်ခြင်းကိစ္စရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် **တရားလုပ်တဲ့အခါမှာ ဝိရိယရှိရမယ်၊ ဝိရိယရှိမှသာလျှင် ဖြစ်နိုင်မယ်၊** ဝိရိယဟာ ပဂ္ဂဟဘာဝနာ၊ ဒီတော့ ဥပဋ္ဌာနံ ပါပကာနံပဟာနာယ ဝါယာမော။ အနုပုဋ္ဌာနံ ပါပကာနံအနုပ္ပါဒါယ ဝါယာမော။ အနုပုဋ္ဌာနံ ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒါယ ဝါယာမော။ ဥပဋ္ဌာနံ ကုသလာနံ ဘိယျောဘာဝါယ ဝါယာမော ဆိုတဲ့အတိုင်း။

- ၁။ မဖြစ်သေးတဲ့အကုသိုလ် မဖြစ်ရအောင်။
- ၂။ ဖြစ်ပြီးသောအကုသိုလ် ပြတ်သွားအောင်။
- ၃။ မဖြစ်သေးတဲ့ကုသိုလ် ဖြစ်အောင်။
- ၄။ ဖြစ်ပြီးသောကုသိုလ် တိုးတက်အောင်ဆိုတဲ့ ဒီ ၄-ပါးကို သမ္မပ္ပဓာန် ခေါ်တယ်။

အဲဒီသမ္မပ္ပဓာန် ၄-ပါးကိစ္စကိုပြီးစေလျက် ပဂ္ဂဟဘာဝနာဖြစ်တဲ့ သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်က မဂ်စိတ်မှာလာယှဉ်တယ်၊ မဂ်စိတ်နဲ့အတူတူပါလာတယ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာပညာ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဆိုတာဝိတက်၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဆိုတာ သီလစေတသိက်၊ သမ္မာဝါယာမက ဝိရိယ၊ သမ္မာသတိက သတိစေတသိက်၊ သမ္မာသမာဓိက ဧကဂ္ဂတာစေတသိက်၊ သမ္မာသတိမဂ္ဂင် ဥပဋ္ဌာနဘာဝနာနဲ့၊ သမ္မာက္ခန္ဓမဂ္ဂင် ဥဋ္ဌာနဘာဝနာနှစ်ပါး အထူးကိုကွဲပြားအောင်မှတ်။

ဥပဋ္ဌာနဘာဝနာဖြစ်တဲ့သတိက ဘာကိုပြီးစေသလဲ၊ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးကို ပြီးစေတယ်၊ ကာယနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကိုပြီးစေလျက် အာရုံထင်ရှားမှုဖြစ်သောအားဖြင့် သတိစေတသိက်က မဂ္ဂင်နှင့်လာယှဉ်တယ်။

သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်ရဲ့ ဘာဝနာက အဝိက္ခေပ ဘာဝနာ၊ အဝိက္ခေပဆိုတာမပြန်လွှင့်ဘူး၊ ပထမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဆိုတဲ့ ဈာန် ၄-ပါးရှိတဲ့အနက် မဂ်စိတ်မှာယှဉ်တဲ့ သမ္မာသမာဓိ၏ တရားကိုယ်က ဧကဂ္ဂတာကိုပြောတာ၊ အဲဒီ ဧကဂ္ဂတာစေတသိက်က ပထမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန် ဆိုတဲ့ လေးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော ဈာန်နှင့်ယှဉ်သောမဂ်ကို ဖြစ်စေတယ်။ အဲဒီကျတော့ ၄-ပါးလုံး မဖြစ်ဘူး၊ တချို့မဂ်က ပထမဈာန်မဂ်၊ တချို့မဂ်က ဒုတိယဈာန်မဂ်၊ တချို့မဂ်

က တတိယဈာန်မဂ်၊ တချို့မဂ်က စတုတ္ထဈာန်မဂ် လို့ မဂ်ကွဲပြားတယ်။ သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်ဟာ မဂ်ခဏမှာ ဈာန် ၄-ပါးလုံး မဖြစ်နိုင်ဘူး။ မဂ်ခဏမှာ ဈာန် တစ်ပါးပါးကိုသာဖြစ်စေပြီး၊ အဝိက္ခေပဘာဝနာ အားဖြင့် မပြန်လွှင့်ခြင်းကို ဖြစ်ပွားတယ်။ ဘာဝနာဆိုတာ ဖြစ်ပွားမှုကိုခေါ်တယ်။ ဒီတော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိဆိုတာ ဘာလဲ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၊ အဲဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာ ဒသနာဘာဝနာ၊ သင်္ကပ္ပဘာဝနာ၊ ပရိဂ္ဂဟဘာဝနာ၊ ဥဋ္ဌာနဘာဝနာ၊ ဝေါဒါနဘာဝနာ၊ ပဂ္ဂဟဘာဝနာ၊ ဥပဋ္ဌာနဘာဝနာ၊ အဝိက္ခေပဘာဝနာလို့ ဘာဝနာရှစ်ပါးမရှိဘူးလား။

အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားသည် ဘာဝနာရှစ်ပါးဖြစ်ခဲ့သော် ဒီခဏမှာ မဂ်ကိုရတယ်၊ ဟုတ်လား။ အဲဒါဘာတုန်း၊ မဂ္ဂသစ္စာ။ အဲဒါ လောကုတ္တရာမဂ် ဖြစ်တဲ့အခိုက်မှာပြောတာ။

“ရှစ်ပါးမဂ္ဂင်၊ လမ်းစဉ်မစောင်း၊ အကျင့်ကောင်းက၊ မဂ်ကိုရ၊ မဂ္ဂသစ္စာသိ”

အဲဒါ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ကို ပြောတာ။

“မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ၊ ဘာဝနာရှစ်ပါး၊ ဖြစ်ပွားလေက၊ မဂ်ကိုရ၊ မဂ္ဂသစ္စာသိ”

ဒီဟာက လောကုတ္တရာမဂ္ဂင်၊ သူကမှ မဂ်အမှန်၊ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ် ဖြစ်တဲ့အခါမှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ တို့က တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ သူ့အလှည့်နဲ့သူ ဖြစ်တာ၊ သို့ပေမဲ့ ဖြစ်တဲ့အခါမှာ မဂ္ဂင်ဘောင်ဝင်ရတယ်။ ဖြစ်တဲ့အခါမှာ မဂ္ဂင်ဘောင်ဝင်မှ ဟိုလောကုတ္တရာ မဂ်ကိုဆိုက်မယ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပစသည်တို့ဖြစ်ပေမဲ့ မဂ္ဂင်ဘောင်မဝင်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊

သမ္မာသင်္ကပ္ပလည်းရှိသေးတယ်။ အဲဒီကျတော့ လောကုတ္တရာမဂ်ကိုမရောက် နိုင်ဘူး။ ဒီတော့ မဂ်ဟာလောကုတ္တရာမဂ်၊ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်လို့ ၂-ပါးရှိတယ်။ လောကုတ္တရာမဂ်မရောက်မီ ရှေးအဖို့မှာ ယခုအားထုတ်ကြရတာ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်၊ အဲဒီပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ကိုရည်ပြီး...

“ရှစ်ပါးမဂ္ဂင်၊ လမ်းစဉ်မစောင်း၊ အကျင့်ကောင်းက၊ မဂ်ကိုရ၊ မဂ္ဂသစ္စာသိ” လို့ဆိုတာ။

ယခုလောကုတ္တရာမဂ်ကို ရည်ပြီးဆိုတာက ...

“မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ၊ ဘာဝနာရှစ်ပါး၊ ဖြစ်ပွားလေက၊ မဂ်ကိုရ၊ မဂ္ဂသစ္စာသိ”။

အဲဒီ ရှစ်ပါးမဂ္ဂင်သည် ဘာဝနာရှစ်ပါး သို့မဂ္ဂင်နဲ့သို့ဘာဝနာအသီး သီးဖြစ်ပြီးတော့ တစ်ပြိုင်နက်ပေါ်လာလျှင် လောကုတ္တရာမဂ်ကို ရတယ်။ ဒီလိုဆိုလိုတာမဟုတ်လား။ ဒီတော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာဘာဝနာရှစ်ပါးရှိတယ်။ အဲ ဒီသို့မဂ္ဂင်နဲ့သို့ဘာဝနာဖြစ်ဖြစ်လာလို့ရှိလျှင် ဒုက္ခသစ္စာကိုပိုင်းခြား၍သိတယ်။ ကိလေသာ ကံဆိုတဲ့ သမုဒယသစ္စာက ဒုက္ခသစ္စာဆိုတဲ့ ဝိပါက်ကောင်ကြီး မှာမှီနေတယ်။ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ဇာတိ၊ ဇ ရာ၊ မရဏ၊ ဝိပါကဝဋ်၊ ဝိပါက်၊ အဲဒီဝိပါက်မှာ ကိလေသာနဲ့ကံ ရှိနေတယ်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝ၊ အဲဒီငါးပါးထဲက အဝိဇ္ဇာ၊ တ ဏှာ ဥပါဒါန်က ကိလေသဝဋ်၊ သင်္ခါရနဲ့ကမ္မဘဝက ကမ္မဝဋ်၊ ဟုတ်ဘူးလား။ အဲဒီ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်ခေါ်တဲ့ကံက ယခုဒုက္ခသစ္စာထိုက်တဲ့ ဝိပါကဝဋ် ကောင်ကြီးမှာ ရှိနေတယ်။ အဲဒီ ဝိပါကဝဋ်ကောင်ကြီး ဒုက္ခသစ္စာကို ယခု တင်က မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနဲ့သိလိုက်တဲ့အခါမှာ ဒီဒုက္ခသစ္စာဝိပါကဝဋ်အကောင်ကြီး မှာ ကိလေသာ ကံ ရှိခွင့်မရဘူး။ ကိလေသာ ကံ ကင်းပြတ်သွားလျှင် ၎င်း ကိလေသာနဲ့တွဲဖက်ရှိနေတဲ့ ဝိပါကဝဋ်ဆိုတဲ့ ဥပပတ္တိဘဝ သူကမဖြစ်သေးဘူး။ ဖြစ်ဖို့ရာရှိနေတယ်။ ကံ အထမြောက်ကတဲကဖြစ်ဖို့ရာရှိနေတဲ့ ကံ၏အကျိုးကို ဥပပတ္တိဘဝလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီကိလေသာနဲ့ကံ ကင်းပြတ်သွားတော့ ဥပပတ္တိ

ဘဝဟာ အဖြစ်ငြိမ်းအေးမသွားဘူးလား၊ အဲဒီအဖြစ်ငြိမ်းအေးမှုကို နိရောဓ
 သစ္စာလို့ခေါ်တာ၊ ဒီတော့ မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်ပွားမှသာလျှင် သမုဒယသစ္စာကို
 ပယ်နိုင်သည်။ မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်ပွားမှသာလျှင် နိရောဓသို့ဆိုက်ရောက်နိုင်သည်။
သိ-ပယ်-ဆိုက်-ပွားလို့၊ ပွားဆိုတာကိုနောက်ဆုံးထားလိုက်တာ၊ ဒုက္ခသိဖို့၊
 သမုဒယပယ်ဖို့၊ နိရောဓဆိုက်ရောက်ဖို့၊ မဂ္ဂသစ္စာမပွားများဘဲမဖြစ်နိုင်ဘူး။
 ဒီတော့မဂ္ဂသစ္စာ လောကုတ္တရာမဂ်အစစ်ကို ပွားနိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ လောကုတ္တ
 ရာမဂ်အစစ်ကိုမရောက်သေးလျှင်လည်း ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ကိုပွားနိုင်သည်ဖြစ်စေ
 ပွားကြရမည်။ မပွားလျှင် ဒီဒုက္ခဘယ်တော့ငြိမ်းမလဲ၊ (ဒီစက်ကြီးဘယ်တော့
 လက်လွှတ်နိုင်မလဲ)။ ဘယ်တော့မှလက်မလွှတ်နိုင်ဘူး၊ ဒီတော့ သူ့ပွားများ
 လို့ရှိလျှင် သူ့ဟာနဲ့သူ လွတ်သွားတာဘဲနော်၊ လွတ်သွားမှာစိုးလျှင်လည်း
 မပွားများကြနဲ့ပေါ့။

သူ့ဟာနဲ့သူတက်လာလျှင်တော့ မလွတ်ပါနဲ့ဆိုလို့မရတော့ဘူး။ သူ့
 ဟာနဲ့သူပွားများမှာ အမှန်ဘဲ၊ ဒါဖြင့် သစ္စာ ၄-ပါးသိပြီပေါ့၊ ဝိညာဏ်၊ နာမ်
 ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ၅-ပါး၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊မရဏ ၂-ပါး၊ ဒီ
 ခုနစ်ပါး ဘာခေါ်တယ်၊ ဒုက္ခသစ္စာ။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မ
 ဘဝက သမုဒယသစ္စာ။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရက ကမ္မဘဝကင်း
 ပြတ်သွားခြင်းကြောင့် ၎င်းကမ္မဘဝနှင့်အတူပါနေတဲ့ ဥပပတ္တိဘဝချုပ်ငြိမ်း
 တာက နိရောဓသစ္စာ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဘာဝနာအသီးသီး
 ဖြစ်ပွားတာက မဂ္ဂသစ္စာ။ ဒါကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာပိုင်းခြားခြင်း၊ သမုဒယပယ်
 ခြင်း၊ နိရောဓသစ္စာမျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ မဂ္ဂသစ္စာပွားများခြင်းလို့ ဒီလိုဆို
 တာနော်။ ဒီလိုသိကြပြီးဖြစ်လေသောကြောင့် လောကုတ္တရာမဂ်သို့ဆိုက်
 ရောက်အောင် ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ကိုကြိုးစား၍ ပွားများနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓုပါဘုရား။

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်
ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်
၁၃၀၀-ပြည့်နှစ် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့တွင်
ဘိုကလေးမြို့ သဒ္ဓမ္မဝတီရိပ်သာ၌ ယောဂီအပေါင်းတို့အား
ဟောကြားဆုံးမတော်မူအပ်သော

ဝိပဿနာ လုပ်ထုံးတရားတော်

သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ။

သတောဝ၊ သတိထား၍သာလျှင်။ အဿသတိ၊ ဝင်လေကိုရှိုက်၏။
သတောဝ၊ သတိထား၍သာလျှင်။ ပဿသတိ၊ ထွက်လေကိုရှု၏။

ဝင်လေ ရှိုက်လေသည် အဿာသ။
ထွက်လေ ရှုလေသည် ပဿာသ။ ဒါက သုတ္တန်အဋ္ဌကထာအလို

အဿသတိ၊ ထွက်လေကိုရှု၏။ ပဿသတိ၊ ဝင်လေကို ရှိုက်၏။
ထွက်လေ ရှုလေသည် အဿာသ။
ဝင်လေ ရှိုက်လေသည် ပဿာသ။ ဒါက ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ အလို

အဲဒီလို စာအနေနဲ့ နှစ်မျိုးကွဲပြားနေတယ်။ ဘာလို့ကွဲပြားနေသလဲ
ဆိုရင်...

သုတ္တန် အဋ္ဌကထာအလိုက...ပဝိတ္တိအခါ တရားဘာဝနာ အားထုတ်
သောကာလ၌ ပထမ ဝင်သက်လေကို ရှိုက်၍၊ ဒုတိယ ထွက်သက်လေကို
ရှုထုတ်ရတယ်။ အဲဒီကာလကို အကြောင်းပြု၍ ဝင်လေရှိုက်လေသည် အ
ဿာသ။ ထွက်လေ ရှုလေသည် ပဿာသလို့ဆိုတယ်။

ဝိနည်း အဋ္ဌကထာအလိုက ဂုဗ္ဘသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အမိ
ဝမ်းတိုက်မှ ထွက်သောအခါ၌ ပထမ ထွက်လေကိုရှု၍ ဒုတိယ ဝင်လေ
ကိုရှိုက်တယ်။ အဲဒီ မိခင်ဝမ်းတွင်းမှ ထွက်သောကာလကို အကြောင်းပြု၍

ထွက်လေ ရှုလေသည် အဿာသ၊

ဝင်လေ ရှိုက်လေသည် ပဿာသ၊ လို့...ဆိုတယ်။

ဒီတော့ မိခင်ဝမ်းတိုက်မှထွက်လာသောကာလနှင့် ပဝတ္တိ တရားအား ထုတ်သောကာလ ဒီ ကာလနှစ်မျိုးကိုအခြေပြုပြီး ကွဲပြားနေသော်လည်း နှစ်နည်းလုံး သူနည်းနှင့်သူ အမှန်ချည်းပင်ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ တရားအားထုတ်ရာမှာတော့ သုတ္တန်ဒေသနာတော်အတိုင်း ပထမ ဝင်လေကိုရှိုက်၍ ဒုတိယ ထွက်လေကိုရှုပါ။

စင်စစ်တော့ ရှုလေကို ထွက်လေလို့ဆိုတာက သတ္တဝါများ အပန်း ဖြေတဲ့လေဘဲ၊ အပန်းဖြေတော့ ပထမရှိုက်သွင်းလိုက်ပြီးမှ ပြန်ထုတ်လိုက် တယ်၊ ဒါကို အပန်းဖြေ တယ်လို့ခေါ်တယ်။

ဒီတော့က အာနာပါန လုပ်ထုံးမှာ သုတ္တန်နည်းအတိုင်း လုပ်ဖို့လို တယ်၊ တခါ ဒီနေရာမှာ...

၁။ သမထ ယာနိကနည်း

၂။ ဝိပဿနာ ယာနိကနည်း လို့...ဒီလို နှစ်မျိုးလာပြန်တယ်၊

သမထ ယာနိကနည်းအတိုင်း ဆိုရင်...

၁။ ပထမ စတုက္က

၂။ ဒုတိယ စတုက္က

၃။ တတိယ စတုက္က

၄။ စတုတ္ထ စတုက္က... အဲဒီလို ၁၆ နည်းနဲ့သွားတယ်။

ဝိပဿနာယာနိကနည်းကျတော့ အဲဒီ၁၆-နည်းစလုံး လုပ်ဖို့မလိုပါဘူး၊ ပထမစတုက္ကနည်းဖြစ်တဲ့ **“သတောကာရီစတုက္က” သတိ** ဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့ ဘဲလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်ကျတော့ အဲဒီ ၁၆-နည်းစလုံး မဟော တော့ဘဲ ပထမစတုက္ကဖြစ်တဲ့ **“သတိ”**ဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့ရာ **“သတောကာရီ စတုက္က”** တစ်ခုထဲဘဲ ဟောခဲ့တယ်။

ယခုလုပ်ထုံးနဲ့ကျတော့ “**သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ**” လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးလင်္ကာနဲ့ဆိုရင် “**သတိမြဲရာ ပထမာ**”

ပထမစ၍လုပ်တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သတောဝ၊ သတိထား၍သာ လျှင်။ အဿသတိ၊ ဝင်လေကိုရှိုက်၏။ သတောဝ၊ သတိထား၍သာလျှင်။ ပဿသတိ၊ ထွက်လေကိုရှိုက်၏။

ရှိုက်ရင် ရှိုက်မှန်း သိအောင် သတိထား။

ရှူရင် ရှူမှန်း သိအောင် သတိထား။

ရှိုက်တိုင်း...ရှိုက်တိုင်း၊ ရှူတိုင်း...ရှူတိုင်း သတိမလစ်စေနဲ့။ သတိမြဲအောင် ထင်လာအောင်လုပ်ပါ။

အဲဒီရှိုက်လေ ရှိုက်နေရင်း၊ ရှူလေ ရှူနေရင်း စိတ်ကအပြင်သို့ထွက်သွားတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို စိတ်အပြင်သို့ ထွက်သွားတဲ့အခါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အလိုက ဘယ်လို ဖြစ်လာတတ်သလဲဆိုရင်...

စိတ် အပြင်ထွက်တာဟာ တရားမဟုတ်ဘူး၊ စိတ်ငြိမ်မှ တရားဖြစ်မယ်၊ အခုတော့ စိတ်ကအပြင်ထွက်နေတယ်၊ အပြင်ကိုလွင့်နေတယ်၊ ဒါတရားမဖြစ်ဘူးလို့ အဲဒီလိုအယူမျိုး ဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။

ဒီလို အယူအဆမျိုးဖြစ်လာရင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ ပြန်၍ စစ်ဆေးပါ၊ ဘယ်လို စစ်ဆေးရမလဲဆိုရင် အခုအပြင်သို့ စိတ်ထွက်သွားတာဟာ...

ဝင်လေ ထွက်လေကို သတိထားလို့ ထွက်တာလား။

ဝင်လေ ထွက်လေကို သတိမထားလို့ ထွက်တာလား။

(တနည်း) တရားအားထုတ်ခါမှ ထွက်တာလား၊

တရားအားမထုတ်ဘဲနဲ့ ထွက်တာလားလို့... အဲဒီလို စစ်ဆေးမေးမြန်းလိုက်တဲ့ အခါကျတော့... “တရားအားထုတ်ခါမှ ထွက်တာပါ” လို့ဆိုတာ အဖြေထွက်လာပါလိမ့်မယ်၊ တရားအားမထုတ်ဘဲနေရင် စိတ်ဟာ သူ့ဘာသာသူ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်နေတာဘဲ။ ဒါဖြင့် စိတ်အပြင်ထွက်တာဟာ တရားအားထုတ်ခါမှ ထွက်တာဘဲ...လို့ဆိုတာ ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီလို တရားအားထုတ်ခါမှ ထွက်တာပါ။ လွင့်တာပါလို့ တွေ့ရင်
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် အလိုက...

ဒီလို ထွက်နေတာ လွင့်နေတာကို မကြိုက်ဘူး၊ ငြိမ်နေမှ ကြိုက်မယ်
လို့ အဲဒီ ကြိုက်-မကြိုက် ပါနေတယ်။ အဲဒီကြိုက်-မကြိုက်မပါရဘူး၊ ကိုယ်
လုပ်နေကျဘဲ လုပ်ရမယ်။

ဝင်ရင် ဝင်မှန်းသိအောင် သတိထား။

ထွက်ရင် ထွက်မှန်းသိအောင် သတိထား။

ဒါကိုဘဲ စိတ်အပြင်အထွက်ခံပြီး၊ အလွင့်ခံပြီး သတိထားလုပ်နေပါ။

ဒီလိုလုပ်နေတော့...

ဝင်တာကိုလည်း သိနေတယ်။

ထွက်တာကိုလည်း သိနေတယ်။

တိုးတာကိုလည်း သိနေတယ်။

ထိတာကိုလည်း သိနေတယ်။

လွင့်တာကိုလည်း သိနေတယ်။

နာခေါင်း တစ်နေရာထဲကနေပြီးတော့ သိစရာအများကိုသိနေတယ်။

အဲဒီလို သိစရာအများကို သိနေတာဟာ သတိထူထောင်မှု၏ အခြေခံပါဘဲ။

ဒီ အခြေခံဖြစ်တဲ့ **သတိ** ကိုထူထောင်နေတဲ့အခါမှာ စိတ် အပြင်မထွက်စေ
နဲ့ မလွင့်စေနဲ့။

နာခေါင်းမှာ စိတ်ကပ်ထားဆိုတော့ စိတ်ဟာ သမာဓိဘက်လဲသွား
တတ်တယ်။ သတိပဋ္ဌာန်အလိုက “ **သတိမြဲအောင်** ” လုပ်၊ “ **သတိ** ” ဆိုတာ
“ **အာရုံအများနဲ့ ဆက်သံတယ်** ” ဘာဖြစ်လာလား **သတိ**၊ သာ မလစ်စေနဲ့လို့
ဆိုလိုတယ်။ ဝေဒနာဖြစ်လာလည်းဝေဒနာကို **သိ**၊ **သတိ** ထူထောင်ရာမှာ
အာရုံများများသိနိုင်လေ **သတိ** အားကောင်းလေလေဖြစ်တယ်။ ဟိုလိုဒီလို
ဖြစ်တာကိုမသိစေနဲ့ ဝင်လေ ထွက်လေကိုသာ သိ၊ အဲဒီလို လုပ်နေကြတာ
ဟာ မှားနေကြတယ်။

ဒီတော့ စိတ်အပြင်ထွက်ချင်ထွက် မထွက်ချင်နေ လွင့်ချင်လွင့် မ
လွင့်ချင်နေ ထွက်လို့လွင့်လို့ရှိရင်လည်း အဲဒီထွက်တဲ့စိတ် လွင့်တဲ့စိတ်ကို

ပြန်ပြီးတော့ သိမ်းမနေနဲ့။ ကိုယ် လုပ်နေကျကိုသာ လုပ်နေပါ။ “**သတိ**”
ထားနေပါ။ အဲဒီလို ကိုယ်လုပ်နေကျအတိုင်း ဝင်လေ ထွက်လေကို သတိ
ထားသိနေပေမဲ့ လွင့်တာကိုလည်း သိနေတာပါဘဲ။ ဒီတော့ စိတ်အပြင်
ထွက်နေရင် လွင့်နေရင် အထွက်ခံပြီး အလွင့်ခံပြီး လုပ်ပါ။

လွင့်စရာရှိရဲ့သားနဲ့ မလွင့်ရရင် ဒီယောဂီသန္တာန်မှာ လွင့်စရာဖြစ်
တဲ့ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတွေဟာ ကိန်းနေတယ်၊ ဒီလိုကိန်းနေရင်

“ **သဒ္ဓါ၊ ဝိရိယ၊ ခန္တိ၊ သတိ၊ ပညာ** ”ဆိုတဲ့ တိုးတက်ရမည့် ဒီ
တရားတွေဟာ မတိုးတက်တော့ဘူး။ သို့ပေမဲ့ သတိ အခြေမခံဘဲနဲ့ တိုးတက်
စရာရှိရင်လည်း တိုးတက်တတ်ပါသေးတယ်။ သို့သော် သတိအခြေမခံ
ရင်ဖြင့် ဒီလိုရင်းအကျိုးတရား “ **သဒ္ဓါ၊ ဝိရိယ၊ ခန္တိ၊ သတိ၊ ပညာ** ”
တို့ဟာ ခိုင်မြဲနေလိမ့်မယ်လို့ ဒီလိုတော့ မဆိုနိုင်ဘူး။

တရားလုပ်တယ်ဆိုတာ ဒီအကျိုးတရားများကို ရအောင်လို့လုပ်တာ၊
ဒီတော့ ငါတရားလုပ်တယ်၊ တရားလုပ်တော့...
ငါ့စိတ်ဟာ ကြည်လင်မှု **သဒ္ဓါ** ဖြစ်ရဲ့လား၊
ငါ့စိတ်ဟာ အားထုတ်မှု **ဝိရိယ** ကောင်းရဲ့လား၊
ငါ့စိတ်ဟာ အရာရာမှာ သည်းခံမှု **ခန္တိ** ရှိရဲ့လား၊
ငါ့စိတ်ဟာ အာရုံတိုင်းမှာ **သတိ** ပါရဲ့လား၊
ငါ့စိတ်ဟာ အသိ **ညက်ပညာ** ပွင့်လင်းလာရဲ့လား လို့... အဲဒီလို
မေးကြည့်၊ ဒီငါးပါး ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ဖြစ်မလာသေးရင်၊ တရားလုပ်နေရတဲ့ အ
တွက် အကျိုးတရား မပေါ်သေးဘူး။ အဲဒီတရားငါးပါး ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲပေါ်လာရင်
တရားအားထုတ်မှု၏ အကျိုးတရားရပြီလို့ မှတ်ပါ။

ဒီတော့ တရားလုပ်တဲ့အခါ သည်းခံပြီး အားထုတ်ပါ။ လွင့်စရာရှိ
ရှိတာ လွင့်ပါစေ၊ ချုပ်တီးမထားပါနှင့်၊ သိမ်းဆည်းမထားပါနှင့်၊ စင်စစ်မှာ
တော့ အဲဒီ လွင့်တဲ့ စိတ်ဟာလည်းဘဲ “**စိတ်ဝေဒနာ**”တမျိုးဘဲ၊ ရင်ထဲမှာ

လွင်စရာရှိနေသေးလို့ လွင်နေတာ၊ လွင်ရင် စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ရှေ့လှမ်းပြီး လွင်တာလား၊ နောက်ကပြီးခဲ့တာတွေ လွင်တာလားလို့...

အဲဒီလိုစဉ်းစားကြည့်ရင် နောက်က ပြီးခဲ့ပြီးသားအဟောင်းတွေ လွင်တာဆိုတာ အဖြေထွက်လာလိမ့်မယ်၊ အဲဒီအဖြေကိုထောက်သဖြင့် ရင်ထဲ နှလုံးထဲမှာရှိပြီးသားတွေ ထွက်တာဘဲဆိုတာသိရမယ်။

ဒီလိုမှမထွက်ရင် ရင်ထဲမှာရှိတဲ့ ကိလေသာ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါးတွေဟာ စင်ကိုမစင်ကြယ်ဘူး၊ ဒီတော့ တရားလုပ်တယ်ဆိုတာ ရှေးဦးစွာ ရင်ထဲမှာရှိနေတဲ့ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတွေကို ထုတ်ပစ်ရသေးတယ်၊ အဲဒီ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး စင်ကြယ်လေ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ အကျိုးတရားတွေဟာ ခိုင်မြဲတည်တံ့လေဘဲ။

စင်စစ်မှာတော့ ခန္ဓာကိုယ်က နာကျင်ကိုက်ခဲမှုစတဲ့ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်လာတာလည်း ဒီ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတွေကြောင့် ဖြစ်တာဘဲ၊ စိတ်အပြင် ထွက်သွားတယ် လွင်သွားတယ်ဆိုတဲ့ “**စိတ်ဝေဒနာ**” ဖြစ်ပေါ်တာလည်း ဒီ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတွေကြောင့် ဖြစ်တာဘဲ။

ဒါဖြင့် ဒီက ဝင်လေထွက်လေကို သတိထားပြီး သိနေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝင်လေ ထွက်လေကိုလည်း သိတာဘဲ။ နာကျင်ကိုက်ခဲမှု စသည်ကိုလည်းသိတာဘဲ၊ လွင်နေတဲ့စိတ်ကိုလည်း သိတာဘဲ၊ အဲဒီလိုသိတာကို သတိအားကောင်းလို့ သိတာလို့ခေါ်တယ်၊ ဒီသတိအားကောင်းလို့ သိတဲ့လမ်းက ဘယ်တော့မှလမ်းမချော်ဘူး။

“စိတ်မလွင်အောင်” လုပ်တဲ့နည်းက စိတ်တော့ငြိမ်ပါရဲ့၊ သမာဓိတော့ အားကောင်းပါရဲ့၊ သို့ပေမဲ့ သတိကို သမာဓိကဖုံးသွားတော့ သတိအားက သေးသေးလာပြီး ငိုငိုတိုငိုငို ငေးတေးတေး တစ်ယောက်တည်းနေချင်သလိုလို၊ သံဝေဂ ဖြစ်သယောင်ယောင်၊ အဲဒီလိုဖြစ်လာတတ်တယ်။

“ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ” အားထုတ်တဲ့နည်းက အလွန်အမင်းအား ထုတ်ရင် ဝိရိယအားတော့တက်လာပါရဲ့။ သို့ပေမဲ့ သတိကို ဝိရိယကဖုံးသွား ပြန်တော့ သတိအားကသေး၊သေးလာပြီး၊ အဲဒီ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ...ဣန္ဒြေ မရဘူး၊ စိတ်ကြွ လူကြွ ကြွနေတတ်တယ်။

ဒီတော့ သတိအခြေမခံဘဲဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သမာဓိ၊ဝိရိယတို့ဟာ လမ်းမမှန်ဘူး။ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် သမာဓိနဲ့ဝိရိယဆိုတာ ကုသိုလ်၊အကုသိုလ် နှစ်မျိုးလုံးနဲ့ ဆက်ဆံပြီး နေလို့ဖြစ်တယ်။

“ **သတိ** ” အခြေခံပြီးဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သမာဓိ၊ ဝိရိယတို့ကျတော့ ဘယ်တော့မှ လမ်းမမှားတော့ဘူး။ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် **သတိ** ဆိုတာအကု သိုလ်နဲ့မဆက်ဆံဘူး။ ဘယ် **သတိ** ဖြစ်ဖြစ် ကုသိုလ်ချည်းဘဲ။ သို့သော် မိမိ ရဲ့ အိမ်ယာ၊ တိုက်တာ၊ သားသမီး၊ ဇနီး စတဲ့ လောကစီးပွားရေး၊ ကြီးပွား ရေးတွေကို အမှတ်ရနေမှုဟာ“**သတိ**”လို့ အမည်ရသော်လည်း စင်စစ်က သမ္မာသတိမဟုတ်ဘူး။ တရားအားထုတ်တဲ့ သမ္မာသတိ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ် သောမိစ္ဆာသတိ သာဖြစ်တယ်။ အဲဒီမိစ္ဆာသတိက အကုသိုလ်၊ ယခု တရား အားထုတ်တဲ့ “**သတိ**”က ကုသိုလ်လို့ အဲဒီလိုကွဲပြားအောင် သိထားဖို့လို တယ်။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက တရားနဲ့ပတ်သက်လာရင် ကုသိုလ်ဖြစ် တဲ့ သတိအခြေခံဖို့ရာ“**သတိပဋ္ဌာန်**”ကိုဘဲ အဓိကထားပြီး ဟောထားတော် မူခဲ့တယ်။

ဒီတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သမာဓိ၊ ဝိရိယတို့ လမ်းချော်မသွားအောင် “ **သတိပဋ္ဌာန်** ” ဒေသနာတော်အတိုင်း သတိအခြေခံမိဖို့ လွန်စွာပင်အရေး ကြီးပါတယ်။

“ ဝိရိယခြေ၊ သီလမြေထက်၊ သဒ္ဓါလက်ဖြင့်၊
ကမ္မက္ခယိန်၊ ဉာဏ်ပုဆိန်ကို၊ ဓွယ်ချိန်မိုးလျှက်၊
ချိုးဖျက်တော်မူလေပြီ...”

ဆိုတဲ့ အရဟံဂုဏ်တော်မှာ ဝိရိယတည်းဟူသောခြေသည် သီလတည်းဟူသောမြေပေါ်မှာ ထောက်ရမယ်လို့ ဒီလိုဆိုထားတော့ သီလတည်းဟူသောမြေဟာ ပျော့နေလို့ရှိရင် ဝိရိယတည်းဟူသောခြေဟာ ထောက်လို့မမြဲဘူး။ ဥပမာ-ရုံ့ဗွက်ထဲ လတာထဲမှာ တိုင်စိုက်ရသလို ယိုင်လှုပ်နေမှာဘဲ။ မမြဲဘူး။ အဲဒီ ဥပမာအတိုင်းဘဲ။

ဒီတော့ ထိုထို ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတွေကိုပယ်သတ်ဖို့ရာ အရင်းခံဖြစ်တဲ့ တရားကို အားထုတ်တဲ့အခါ ဝိရိယ တည်းဟူသောခြေဟာ မြေပေါ်မှာတိုင်စိုက်သလို ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲဖြစ်လာအောင် မြေနဲ့တူတဲ့ “**သီလ**” ဟာ မာဖို့အရေးကြီးတယ်။ စင်စစ် **သီလ** တည်းဟူသော မြေဆိုတာ သတိအထမြောက်လာလို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ **သဒ္ဓါ-ဝိရိယ-ခန္တိ-သတိ-ပညာ**ဆိုတဲ့ အကျိုးတရားငါးပါးထဲက...

- ဝိရိယက ဝိရိယသံဝရသီလ၊
- ခန္တိက ခန္တိသံဝရသီလ၊
- သတိက သတိသံဝရသီလ၊
- ပညာက ပညာသံဝရသီလ၊

အဲဒီ သံဝရသီလတွေ ပြည့်စုံလာမှုကို ဆိုလိုတာပါဘဲ။

အဲဒီ သံဝရသီလတွေ ကြပ်ကြပ်ခိုင်မြဲလာရင်၊ ထောက်စရာတည်းဟူသောသီလမြေက ခိုင်မာလာတော့ ဝိရိယတည်းဟူသောခြေထောက်ဟာ တည့်မတ်ခိုင်မြဲစွာဘဲ ထောက်နိုင်လာပါတယ်။

ဒီအခါမျိုးမှာ သတိအခြေခံကင်းမဲ့သည့် ဝိရိယလွန်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ လူရော စိတ်ရော ကြွနေမှု ဣန္ဒြေမရမှု တို့ဟာလည်း မပေါ်လာတော့ဘူး။ ပြီးတော့ သမာဓိလွန်မှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ငေးတေးတေး၊ ငိုငိုတိုင်တိုင် မှိုငိုတိုင်တိုင် သံဝေဂယောင်ယောင်တို့ဟာလည်း မပေါ်လာတော့ဘူး။

ဒီတော့ “**သတိမြဲရာ ပထမာ**”ဆိုတဲ့အတိုင်း အခြေခံဖြစ်တဲ့ **သတိ** ဟာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ ခိုင်မြဲနေရင် အပြင်ဗဟိဒ္ဓတွေနှင့်ဆိုင်ရာဖြစ်

တဲ့ ထိုထိုအရာဝတ္ထုတွေကို ကိုင်ရင်လည်း ကိုင်မှန်းသိလာတယ်၊ လက်လှုပ်မှု ခြေလှုပ်မှုစသည်တို့ကိုလည်း အလိုလိုသိလာတယ်။

အဲဒီ အပြင်နှင့်ဆိုင်ရာတွေကိုလည်း အလိုလိုသိလာသည့်အဆင့် သို့ရောက်လာရင် ဒီယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ **သတိ** အထမြောက်လာပြီလို့ ဆိုရ ပါတယ်။ အပြင်နှင့်ဆိုင်ရာ ပြောမှုဆိုမှု၊ လှုပ်မှု၊ ကိုင်မှု၊ သွားမှုလာမှု၊ စား မှုသောက်မှု၊ အိပ်မှုလျောင်းမှုစတဲ့ ထိုထိုအရာတွေမှာ **သတိ** အချင်းခပ်သိမ်း အလိုလိုလိုက်မလာသေး၊ သိမလာသေးရင် ဒီယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်မှာ သတိ ထူထောင်မှု အထမြောက်မလာသေးဘူးလို့ဆိုရပါတယ်။ ဆိုလိုရင်းကား...

“အတွင်းသတိမြဲရိုးမှန်ရင် အပြင်သတိလည်းမြဲပါတယ်၊ အပြင်သတိမပါသေး ရင် အတွင်းသတိမြဲတာမမှန်သေး၊ အထမမြောက်သေးလို့ ဖြစ်ပါတယ်”။

အထူးသတိထားဖို့ရာက **“သတိ”** က အာရုံအများနဲ့ဆက်ဆံတယ်။ **“သမာဓိ”** က အာရုံတစ်ခုနှင့်သာ ဆက်ဆံတယ်ဆိုတာကိုလည်း အ ထူးသတိပြုပါ။

ဒီတော့ အဲဒီလောက်သတိမြဲလာပြီ အပြင် **“သတိ”** တွေပါအလို လိုက်လာပြီဆိုတဲ့ အဆင့်အတန်းသို့ ရောက်နေတဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ။
“ သတိမြဲရာ၊ ပထမာ၊ ဒုမှာတိုရှည်သိ ” လို့...လက်အလိုက ဒီ လိုဆိုထားတော့ သတိမြဲလာပြီ။

- ဒီသံ ဝါ အဿသန္ဓော ဒီသံ အဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။
- ဒီသံ ဝါ ပဿသန္ဓော ဒီသံ ပဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။
- ရသံ ဝါ အဿသန္ဓော ရသံ အဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။
- ရသံ ဝါ ပဿသန္ဓော ရသံ ပဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။

...လို့ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း တစ်ခါထပ်ပြီး အရှည်အတိုကို သိ အောင်လုပ်ရအုံးမယ်လို့ ဒီလိုသဘောပေါက်နေကြတယ်။ အမှန်က... လုပ်ထုံးအနေကျတော့ ဒီလို မလုပ်ရတော့ပါဘူး။ နှာသီးဝမှာ **သတိ** ကပ် လာရင် တိုမှန်း ရှည်မှန်းကို အထူးသတိ ထားမနေရတော့ဘူး၊ အလိုလို

သိလာပြီးသားဖြစ်တယ်၊ “သတိ” ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ထင်လာအောင် ထူထောင်စဉ်အခါက...

သတောဝ အဿသတိ၊

သတောဝ ပဿသတိ၊

“ဝင်မှန်း ထွက်မှန်းသိအောင် သတိထားရုံဘဲထား”လို့ အဲဒီလိုဟောထားတယ်၊ အရှည်အတိုကိုသိဖို့ရာ ဟောတော်မူတဲ့အခါကျတော့ “ပဇာနာတိ” ဆိုတဲ့ ကြံယာပါလာတယ်။

“ပဇာနာတိ” ဆိုတဲ့ ကြံယာအရကို ဗမာလိုပြန်တော့ “ထင်ရှားသတိ ဉာဏ်ဖြင့်သိ၏” လို့ အဲဒီလိုပြန်ရတယ်၊ ဒီတော့ အရှည် အတိုကိုသိတာဟာ သာမညသိ မဟုတ်ဘူး၊ သတိထင်ရှားလာလို့ ဉာဏ်နဲ့သိလာတာ ဉာဏ်ပါလာပြီလို့ အဲဒီလိုဆိုလိုပါတယ်။ ဒါဖြင့် ရှေ့တဆင့်တက်လိုက်တော့...

“လုံးစုံလင်းရာ၊ တ-၌သာ” ဆိုတဲ့ တတိယနည်းကျတော့...

“သဗ္ဗကာယပုဂ္ဂို သံဝေဒီ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ” “သဗ္ဗကာယပုဂ္ဂို သံဝေဒီ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ” ဟုဟောတော်မူသည့်အတိုင်း...

ဝင်လေ၏အစကား နှာသီးဖျား။

အလယ်ကား ရင်ချိုင့်။

အဆုံးကား ချက်တိုင်။

ထွက်လေ၏အစကား ချက်တိုင်။

အလယ်ကား ရင်ချိုင့်။

အဆုံးကား နှာသီးဖျား။

ပါဠိတော်ကို အဋ္ဌကထာက အဲဒီလိုဘဲဖွင့်တယ်၊ ဒီကျတော့ စာအလိုက “သိက္ခတိ” လေ့ကျင့်ပါ။ အစက,အဆုံးတိုင်အောင်သိဖို့ရာ လေ့ကျင့်ပေးပါလို့ ဒီလိုဆိုထားသော်လည်း အမှန်က ပုဂ္ဂလဗျာပါရ စိုက်ထုတ်ပြီး လေ့ကျင့်ပေးရမယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး။ နောက်တခါ...

“စ-မှာငြိမ်းလေဘိ” ဆိုတဲ့ စတုတ္ထနည်းကျပြန်တော့လည်း...

“ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ”

“ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ”

ကာယသင်္ခါရံ၊ အဂ္ဂိကံ အရှုပြင်း၍ ရုန့်ရင်းသော ကာယသင်္ခါရကို။
ပဿမ္ဘယံ၊ ပဿမ္ဘယန္တော၊ သာယာဖြူးညှင်း ရှုရိုက်ခြင်းဖြင့် ငြိမ်းစေလျှက်၊
အဿသိဿာမိ၊ ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေ၏။ ပဿသိဿာမိ၊ ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေ
၏။

ဒီစတုတ္ထနည်းကျပြန်တော့လည်း စာအလိုက ပြင်းနေတဲ့အဂ္ဂိကံ
အရှုကိုပျော့သွားအောင် ပုဂ္ဂလဗျာပါရအနေနဲ့ အားစိုက်ပြီးလေ့ကျင့်ပေးရမယ်
လို့ ဆိုထားသော်လည်း အမှန်က ဒီတတိယနည်း၊ စတုတ္ထနည်းတို့မှာ ပုဂ္ဂ
လဗျာပါရအနေနဲ့ အားစိုက်ပြီးလုပ်မနေရတော့ပါဘူး။ ငါ့ဒီလိုသိတော့မယ်
လို့ အဲဒီ နှလုံးလုံးသွင်းကလေးဘဲ လိုပါတော့တယ်။ ဘာပြုလို့ ပထမနည်း
အတိုင်း “**သတိ**” ကို အထောက်အကူပြုအောင် ထူထောင်မိပြီး၍ ဒုတိယ
နည်းမှာလည်း ထပ်ပြီး ဉာဏ်ပါအလိုလိုပါလာပြီးသည့်အတွက် နောက်ကျန်
တဲ့ တတိယ၊ စတုတ္ထနည်းတို့မှာ အလိုလိုနှလုံးသွင်းကာမူနှင့်ပင် သိပြီးသား
ဖြစ်လာပါတယ်။ အဲဒါ... “သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်” မှာလာတဲ့ အာနာပါန အ
ဆုံးအဖြတ်ဘဲ၊ သတိပဋ္ဌာန်မှာ ဒီလေးခုဘဲရှိတယ်။ ဒီလေးခုထဲကလည်း
ပထမနည်းတစ်ခုသာ အဓိကထားပြီး **သတိ** အထောက်အကူအောင်သာလုပ်ပါ။
ဒီဝင်မှု ထွက်မှုမှာ သတိမြဲလာပြီဆိုရင် ကျန်တဲ့သုံးခုနှင့်တကွ အပြင်နှင့်ဆိုင်
တဲ့ သမ္မဇာနပဗ္ဗပါ အလိုလိုသိပြီးသား ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒီတော့ စာအလို
ကသာ တစ်ခုပြီးမှတစ်ခု လုပ်ရတော့မလို့ ရှည်နေတာပါ။ လုပ်ထုံးအနေနဲ့
ပြောရရင်...

သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ လို့ဆိုတဲ့ ဒီပထ
မနည်းတစ်ခုကို “သတိ” အထောက်အကူအောင်လုပ်ရင်း ကျန်တဲ့အတွင်း
အပြင် သိရမည့်အမှုကိစ္စတွေဟာ အလိုလို “**ကျွဲကူးရေပါ**” ဆိုသလို သိပြီး
သားဖြစ်လာပါတယ်။ အာနာပါနကနေပြီး သတိ ကိုထူထောင်တော့ ယခုပြော
ခဲ့သည့်အတိုင်း ထူထောင်ရပါတယ်။

ဒီ အာနာပါနသတိ အထောက်အကူအောင်လုပ်လို့ သတိအားကောင်းလာတဲ့

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ လမ်းမမှားနိုင်တော့ဘဲ သမာဓိ၊ ဝိရိယတို့ဟာလည်း တပါ တည်းလိုက်လာပါတယ်။ ဘာပြုလို့ ဒီ သမာဓိနှင့်ဝိရိယတို့ဟာ လမ်းမမှားနိုင် တော့သလဲဆိုရင် “သီလပထဝီယံ ဌတ္ထံ” ဆိုတဲ့ အတိုင်း သတိကုသိုလ် အရင်းခံပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သီလတည်းဟူသောမြေပေါ်မှာ တည်ရလို့ပင်ဖြစ် ပါတယ်။ ထို သီလအခြေခံဖြစ်တဲ့ သတိကုသိုလ်ဟာ အထမြောက်အောင် မြင်လာပြီဆိုရင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်တို့ဟာလည်း ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါအလိုနှင့် မစောင့်ရှောက်ရတော့ဘဲ သူ့အလိုလိုပင် လုံခြုံပြီးသား၊ စောင့်ရှောက်ပြီးသား ဖြစ်လာပါတယ်။

အဲဒီလို **သီလ**ဟာ အလိုလိုလုံခြုံပြီးလာတော့မှ ထိုသီလတည်းဟူ သောမြေပေါ်မှာ **သမာဓိနှင့်ဝိရိယ** တို့ဟာ အကုသိုလ်ဘက်သို့ လုံးဝမယိမ်း မယိုင်တော့ဘဲ မှန်မှန်ကန်ကန်တည်နေပါတော့တယ်။

တခါ အာနာပါနကို သတိထားနေရင်း ခန္ဓာကိုယ် တစ်နေရာက ဖြစ်တဲ့ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေလက်၊ ဒူး၊ ပေါင်စတဲ့နေရာတွေက နာကျင်ကိုက် ခဲမှုဝေဒနာ ပေါ်လာတဲ့အခါမှာ အာနာပါနရှုဖြစ်သေးရင် အသာနေပါ။ အာ နာပါနထက် ဝေဒနာကထင်ရှားလာပြီဆိုရင် စိတ်ဟာ အာနာပါနအပေါ်မှာ မကပ်တော့ဘဲ သူ့အလိုလို ဝေဒနာပေါ်သို့ ကပ်လာပါတော့တယ်။

အဲဒီလို ကပ်လာတဲ့အခါ ဝေဒနာအပေါ်မှာ စိတ်ထားပြီးတော့ **သိ၊ သိ၊ သိ၊ သိ၊ သိ** နဲ့ သိကို အဆက်မပြတ်ဒလစပ် အသံထွက်လာအောင် လျှာလည်လာသည့်အထိ လိုက်ပေးပါ။ အဲဒီလို **သိ** ကို အသံထွက်အောင် လိုက်သည့်အခါ ဝေဒနာဟာ...

သက်သာလာပြီး ခံနိုင်တာလည်း ရှိတယ်။
ပြင်းထန်လာပြီး မခံနိုင်တာလည်း ရှိတယ်။

အကယ်၍ ပြင်းထန်လာလို့ ဝေဒနာကိုမခံနိုင်တော့ဘူးဆိုရင် ဒီအ ခါမှာ နည်းနှစ်မျိုးရှိတယ်။

၁။ အာနာပါနနဲ့ ဝေဒနာကို ခံနည်း။

၂။ **သိ၊ သိ၊ သိ** လို့ အသံထွက်အောင်လိုက်ပြီး ဝေဒနာကို ခံနည်း လို့...။ အဲဒီလို နှစ်မျိုးရှိသည့်အနက်က...

၁။ အာနာပါနနဲ့ ဝေဒနာကိုခံနည်းဆိုတာ ပေါ်လာဆဲဖြစ်တဲ့ဝေဒနာ ပေါ်မှာ စိတ်ထားပြီး အာနာပါနကိုရှုပေးပါ။ အဲဒီလိုရှုပေးရင် ဝေဒနာဟာ ခံနိုင်လာတတ်ပါတယ်။ သက်သာလာတတ်ပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ ဒီနည်းက ဝေဒနာကို ခံနိုင်အောင်လို့သာ လုပ်ရတာပါ။ အကျိုးမများပါဘူး။ နောက်...

နံပါတ် (၂) နည်းဖြစ်တဲ့ **သိ၊ သိ၊ သိ**ကို အသံထွက်အောင် လျှာ သူ့အလိုလို လည်လာသည့်အဆင့်သို့ ရောက်သည့်အထိ ဝေဒနာခံတဲ့နည်း ကမှ အကျိုးများပါတယ်။ အဲဒီ နောက်နည်းနဲ့ ဝေဒနာကို သိ၊ သိ၊ သိလို့ အသံထွက်အောင် လိုက်တဲ့နည်းနဲ့ခံပုံမှာ...

“မခံနိုင်တဲ့စိတ်” ကို ဝေဒနာတစ်ခုထဲပေါ်မှာ မထားဘဲ **သိ၊ သိ၊ သိ**လို့ အသံထွက်အောင်လိုက်နေဆဲအခါမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ လျှာထိပ်ထိမှုနှင့် ဝေဒနာပေါ်ကို တစ်ဝက်စီ စိတ်ထားပြီး “**သိ**” ထုတ်လိုက်ရင် ခံနိုင်တတ် ပါတယ်။ အမှန်က ဒီ “မခံနိုင်တဲ့စိတ်” ကို တစ်ဝက်စီ ထားမှုမှာလည်းဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနဲ့ထားရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့အလိုလိုပင် “**သိ**” လိုက်လို့ရှိရင် ထားပြီးသားပင်ဖြစ်ပါတယ်။

ဘယ်လိုလဲဆိုရင် ပြင်းထန်နေတဲ့ဝေဒနာကို “**သိ**” အသံထွက် အောင်လိုက်နေတဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝေဒနာပေါ်သို့စိတ်ရောက်လိုက် “**သိ**” လိုက်နေသည့် လျှာပေါ်သို့ စိတ်ရောက်လိုက်၊ အဲဒီလို သူ့အလိုလို ရောက် နေပြီးဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

သို့သော် ဒီအခါမျိုးမှာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား “**သိ**” အသံထွက်လာ အောင် အားထုတ်၍လိုက်နေမှု၊ ဝိရိယ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကောသဇ္ဇ ကိလေသာ၏ ဖြားယောင်းမှုကို မသိမသာသော်၎င်း၊ ထင်ထင်ရှားရှားသော်

၎င်း၊ ခံရတတ်ပါတယ်။ ဖြားယောင်းပုံမှာ ယခုလို“သိ” ထုတ်ပြီးလိုက်နေ သည့်အခါဝေဒနာ၏သဘောသက်သက်ကလေးကိုမမိဘဲ ဟိုရောက်ဒီရောက် (လျှာနှင့်ဝေဒနာပေါ်သို့) ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဒီတော့ သဘောသက်သက်က လေးမိအောင် “သိ” ထုတ်မလိုက်ဘဲ စိတ်နှင့်ကပ်ထားမှဖြစ်မယ်လို့ အဲဒီ လို “သိ” ထုတ်၍လိုက်ရာမှာ ပျင်းမှုခေါ်တဲ့ ကောသဇ္ဇကိလေသာဟာ ဖြား ယောင်းတတ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ဝင်လာပြီးဖြားယောင်းတဲ့အခါ ထိုကောသဇ္ဇကိလေသာကို အာထုတ်မှု **ဇွဲ၊ လုံ့လ၊ ဝိရိယ**ဖြင့် “သိ” အသံထွက်အောင်လိုက်ပြီး တွန်း လှန်ပစ်ပါ။ အမှန်က ဝေဒနာလိုက်တဲ့အခါ လိုရင်းဖြစ်တဲ့ “သိ”ကို အသံ ထွက်အောင်လိုက်ဖို့ ဦးစွာပထမ အများကြီးလိုပါတယ်။ ဒီလို “သိ” လိုက်လို့ “သိ၊ သိ”ဟာ ဝေဒနာပေါ်ရောက်ချင်ရောက်၊ မရောက်ချင်နေပါစေဦး၊ ပထ မ လျှာလည်ဖို့ဘဲ အရေးကြီးပါတယ်။ ပုဂ္ဂလဗျာပါရ ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ အား စိုက်ပြီး“သိ” လိုက်နေတဲ့အခါမျိုးမှာ အဲဒီလိုလျှာနှင့်ဝေဒနာပေါ်သို့ တစ်ဝက် စီ စိတ်ရောက်နေမှုလည်း ဝေဒနာဒဏ်ကိုခံနိုင်ပါတယ်။

ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ “သိ” ဟာ မလိုက်ရတော့ဘူး၊ လျှာဟာ သူ့အလို လိုလည်လာပြီး“သိ” လိုက်လာတဲ့ အဆင့်သို့ရောက်တဲ့အခါ ထို **သိ၊ သိ၊ သိ**က ပို့လိုက်သောစိတ်ဟာ ဝေဒနာပေါ်သို့သာ ကပ်နေပါတော့တယ်။

အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ မလုပ်ရတော့ဘဲ “သိ၊ သိ”ကပို့လိုက်သော စိတ်ဟာ ဝေဒနာပေါ်သို့ ကပ်နေတဲ့အခါမှာ မခံနိုင်မှုဟာ လုံးဝမရှိတော့ပါ ဘူး။ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် လျှာသူ့အလိုလိုလည်လာပြီး “သိ၊ သိ”ကို အား ထုတ်လာသည့် ဝိရိယနောက်မှာ သည်းခံမှုခန္ဓာ ပါလာလို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ တော့“သိ၊ သိ”ကလည်း ပုဂ္ဂလဗျာပါရကင်းတဲ့ ဝိရိယကြောင့် သူ့အလိုလို ဖြစ်လာ၊ ခန္ဓာ သည်းခံမှုကလည်း တစ်ပါတည်းပါလာပြန်တော့ ဝေဒနာပြင်း ထန်ပေမဲ့ ထိုဝေဒနာကိုခံနိုင်ပါတော့တယ်။ ဒီလို ဝေဒနာဒဏ် ခံနိုင်တော့ ဒီ ဝေဒနာဒဏ်ခံနိုင်မှုမှာ ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ခံမှုမဟုတ်တော့ဘဲ **သတိ၊ ဝိရိယ၊ ခန္ဓာ** တို့အနေနဲ့ခံမှုဖြစ်ပါတော့တယ်။

အမှန်က ဝိရိယဖြစ်လာရင် သည်းခံမှု ခန္တိဆိုတာ အလိုလိုပါမြဲပင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ...လောကီစီးပွားရေးကိုရှာကြံနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ထိုစီးပွား ရေးကို မရ,ရအောင်ရှာမယ်...ဟဲ့...လို့ စိတ်အားထက်သန်မှု ဝိရိယကောင်း နေခိုက်မှာ စီးပွားရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ ဘယ်လို အခက်အခဲမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ရ ရင်ဆိုင်ရ ထိုအခက်အခဲကိုကျော်လွှားနိုင်သည်အထိ အပင်ပန်းခံနိုင်မှု ခန္တိ ဟာလည်း အလိုလိုပါလာမြဲပင်ဖြစ်ပါတယ်။

**မှတ်ချက်။ ။ စိတ်အားထက်သန်မှုကို ဝိရိယ ခေါ်သည်။
အပင်ပန်းခံနိုင်မှုကို ခန္တိ ခေါ်သည်။**

အဲဒီနည်းအတိုင်းဘဲ ဝိရိယနောက် ခန္တိပါလာတော့ ပေါ်လာဆဲ ဝေဒနာပေါ်ကို “သိ၊ သိ” သူ့အလိုလို လိုက်နေတဲ့အဆင့်ရောက်တဲ့အခါ အသိ လျှာလည်လိုက်လာတာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ စိတ်အားထက်သန် မှုဟာ ပေါ်လာတယ်။ ဘယ်လိုပေါ်လာသလဲဆိုရင် ကိုယ်နှင့်အသက် လုံးဝ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ ငါ,သေသွားတော့ဘာဖြစ်သေးသလဲဆိုတဲ့ ပဟိတတ္တ စိတ်ဟာ ပေါ်လာတယ်။ ပဟိတတ္တစိတ်ဆိုတာ တရားကိုယ်က ဝိရိယဘဲ။ အဲဒီစိတ်မျိုးပေါ်လာပြန်တော့ အပင်ပန်းခံနိုင်မှုခန္တိဟာ အလျှော့မပေးတော့ ဘူး။ အဲဒီ **သတိ၊ ဝိရိယ၊ ခန္တိ** သုံးမျိုးနဲ့ ဝေဒနာကိုအသိလိုက်ရတော့ **ဝေဒနာနဲ့သတိ** ကပ်မိနေတဲ့အချိန်မှာ သမာဓိဟာ ပါလာပြန်တယ်။ ပါလာ ပြန်တော့ သမာဓိသဘောက ဧကဂ္ဂတာဆိုတဲ့အတိုင်း အာရုံကို အများကြီး မယူတော့ဘူး။

ဧကဂ္ဂတာဆိုတာ “ဧကော အဂ္ဂေါ ယဿာတိ ဧကဂ္ဂေါ”

ယဿ၊ အကြင်စိတ်အား။ ဧကော၊ တစ်ခုတည်းသော။ အဂ္ဂေါ၊ အာရုံသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧကဂ္ဂေါ၊ တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသောစိတ်။ ပြီးတော့မှတခါ...

“ ဧကဂ္ဂဿ ဘာဝေါ ဧကဂ္ဂတာ ”

ကေဂ္ဂဿ၊ တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသောစိတ်၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ် တည်း။ ကေဂ္ဂတာ၊ တစ်ခုတည်းသောအာရုံရှိသော စိတ်၏အဖြစ်။

တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသောစိတ်၏အဖြစ်ဆိုတော့၊ ကေဂ္ဂတာ စေတသိက်ကိုခေါ်တယ်။ အဲဒီ ကေဂ္ဂတာ စေတသိက်ဆိုတဲ့ သမာဓိကျတော့ အာရုံကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ကြီး မယူတော့ဘဲ တဖြည်းဖြည်း ဝေဒနာဟာ ကွမ်းသီးလုံးလောက်ကနေပြီး ဇီးစေ့လောက်၊ ဇီးစေ့လောက်ကနေပြီး မန် ကျည်းစေ့လောက်၊ မန်ကျည်းစေ့လောက်ကနေပြီး နှမ်းစေ့လောက်၊ အဲဒီ လို တဖြည်းဖြည်းသေးသေးလာတယ်။ တချို့များ အပ်ဖျားတစ်ထောက်စာ လောက်ဘဲ ရှိတော့တယ်။ ဒီတော့ သမာဓိအားကောင်းလာလေ၊ အာရုံဖြစ် တဲ့ ဝေဒနာဟာလည်း ကျဉ်းလာလေဘဲ၊ သေးသေးလာလေဘဲ၊ ဝေဒနာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ကြီး အချောင်းလိုက် အရှည်လိုက်ကြီး ဆိုတာ အမှန်က သမာဓိအားမကောင်းသေးလို့ အဲဒီလိုဖြစ်နေတာ၊ အဲဒီလိုဝေဒနာဟာ သေး သေးကျဉ်းကျဉ်းလာတဲ့အခါကျတော့၊ ဒီဝေဒနာကို ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနဲ့အားစိုက်ပြီး သိမနေရတော့ဘဲ၊ လျှာသူ့အလိုလို လည်လိုက်လာသည့် “သိ၊ သိ ”ကို အကြောင်းပြုပြီးဖြစ်ပေါ်လာကြတဲ့ စိတ်အားထက်သန်မှု၊ ဝိရိယအလျှော့ မပေးနိုင်သည့်အထိ၊ အပင်ပန်းခံနိုင်သည့် ခန္တီတို့ဟာ ဝေဒနာနှင့်အသိနဲ့ ကပ်နေသည့်တိုင်အောင် သူ့အလိုလို သည်းခံပြီးတော့ သိလိုက်နေကြတော့ တာပါဘဲ။

အဲဒီလိုလိုက်နေကြတဲ့အခါမှာ သမာဓိအားကအင်မတန်ကောင်းနေ တော့၊ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်၊ ဒူး၊ ပေါင်၊ ခါးစသည်တို့ကိုမတွေ့ရတော့ဘဲ ဝေဒနာသဘာဝသက်သက်ကိုဘဲ တွေ့ရပါတော့တယ်။ ဝေဒနာနဲ့အသိနဲ့ဘဲ ကပ်နေတယ်လို့...ဆိုလိုပါတယ်။

သို့သော် ဒီနေရာမှာ တခါ သမာဓိအားက သေးလာပြီး အသိကပ် နေတဲ့ဝေဒနာမှတစ်ပါး လက်ရှိခန္ဓာကိုယ်ထဲက အာရုံတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ၊ အ ပြင်ပဟိဒ္ဓ အာရုံတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ၊ စိတ်ရောက်သွားရင် ဝေဒနာဟာ ငုတ်

သွားတတ်တယ်။ ငုတ်သွားတယ်ဆိုတာ အမှန်က ဝေဒနာအာရုံမှာ ထားနေ တဲ့စိတ်ဟာ အခြားအာရုံတစ်ခုကို ချော်သွားတာကို ဆိုလိုပါတယ်။ အတိအကျ ဆိုလိုရင်းကား...

ဝေဒနာအာရုံမှ တစ်ပါးအာရုံကို ချော်သွားရင် ငုတ်သွားတတ်တယ်။ ဝေဒနာအာရုံမှန် တစ်ခုတည်းကိုသာ သိရိုးမှန်ရင် ပျောက်သွားတတ်တယ်။ အဲဒီလိုနှစ်မျိုးရှိသည့်အနက် ဝိရိယ၊ ခန္တီ၊ သတိ၊ သမာဓိတို့ဟာ သူ့အလိုလို ဝေဒနာကိုအသိကပ်နေရာက သမာဓိအားသေးလာပြန်တဲ့အတွက် အာရုံချော် သွားလို့ငုတ်သွားတဲ့ ဝေဒနာတစ်မျိုး၊ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနှင့်လိုက်နေရသည့် ဝေ ဒနာကတစ်မျိုးလို့ အဲဒီလိုနှစ်မျိုးရှိသေးတယ်။ အဲဒီ နှစ်မျိုးလုံး ငုတ်သွား သွား ပျောက်သွားသွား အကျိုးမများဘူး အကျိုးမရှိဘူး...လို့ မထင်ပါနှင့်။ ငုတ်သွား ပျောက်သွားတဲ့အချိန်အခါမျိုးမှာလည်း ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပေါ့တယ်။ ကြည်လင်တယ်။ တခါ သီလကိုလည်း ကျေးဇူးပြုသေးသည့်အပြင် စိတ် အား ထက်သန်မှု ဝိရိယ၊ သည်းခံမှု ခန္တီ၊ သတိမြဲခြင်း သမာဓိ၊ အဲဒီအကျိုး တွေလည်း ရပါသေးတယ်။ ဒီတော့...

အသိလိုက်လို့ ချော်သွားရာက ငုတ်သွားတဲ့ဝေဒနာဖြစ်ဖြစ်၊ ပုဂ္ဂိုလ် အလိုနဲ့ “သိ” လိုက်ရပြီး ပညတ်မလွတ်တဲ့ဝေဒနာဖြစ်ဖြစ် ဘယ်လိုဘဲဖြစ်နေ ပါစေ၊ ဝေဒနာကိုသာ ကြပ်ကြပ် “သိ” လိုက်နေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းဟာ စောင့်ထိန်းမှု **သီလ**ကို ကျေးဇူးပြုတာချည်းပင်ဖြစ်ပါတယ်။

အာရုံမှန် တစ်ခုတည်းကိုသာ သိပြီး၊ တခြားအာရုံကို မချော်တော့ဘဲ ဝေဒနာနဲ့လမ်းဆုံးသွားတာကိုတော့ ပျောက်သွားတယ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဒီ ပျောက်သွားမှုကျတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့ မလိုက်ရတော့ဘဲ **ဝိရိယ၊ ခန္တီ၊ သတိ၊ သမာဓိ** တို့ သူ့အလိုလို ဝေဒနာနဲ့အသိနဲ့ကပ်ပြီး လမ်းဆုံးလို့ ပျောက်သွားမှုကိုသာယူပါ။

ဒါဖြင့် ဝေဒနာငုတ်သွားမှုနှင့် ဝေဒနာပျောက်သွားမှု၊ ဘယ်လိုခြားနားသလဲဆိုရင်၊ ငုတ်သွားတဲ့ဝေဒနာက နောက်တစ်ခါတရားပြန်လုပ်ရင် အဲဒီဝေဒနာဘဲ ပြန်ပေါ်လာပါတယ်။ ဥပမာ...ပထမအကြိမ် တရားထိုင်စဉ်အခါက ဒူးခေါင်းကဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာငုတ်သွားခဲ့သော်လည်း ဒုတိယအကြိမ်တရားပြန်ထိုင်တဲ့အခါ ထိုဒူးခေါင်းကဝေဒနာဘဲ ပြန်ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။

ပျောက်သွားတဲ့ ဝေဒနာက ဘယ်နေရာကဘဲပျောက်ပျောက် ပျောက်သွားရိုးမှန်ရင် နောက်တကြိမ်တရားပြန်ထိုင်တဲ့အခါ အဲဒီဝေဒနာဟာ ပြန်ပေါ်မလာတော့ပါဘူး။

ဘာဖြစ်လို့ ထိုဝေဒနာ ပြန်မပေါ်သလဲဆိုရင် ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး၊ ကိလေသာတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ဝေဒနာကို အသိနဲ့ကပ်ပြီး တစ်ပါတည်း လမ်းဆုံးသွားသည့်အထိသိလိုက်ရတော့ အကျိုးဖြစ်တဲ့ဝေဒနာလည်းပျက်၊ အကြောင်း ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာပါ ပျောက်သွားလို့ပင်ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါဖြင့် အကြောင်းကိလေသာပါ ပျောက်သွားသည့်အတွက် ဝေဒနာ ပြန်မပေါ်တော့ဘူးဆိုရင်၊ နောက်ထပ် ဝေဒနာလုံးဝ ဘယ်နေရာကမှ မပေါ်တော့ဘူးလားလို့ အဲဒီလို မေးစရာရှိပါတယ်။ သို့သော် မေးခွန်းကို မေးတဲ့အခါ...

“ဘယ်နေရာကမှ” ဆိုတဲ့စကားကိုတော့ ထည့်သွင်းမေးခွင့်မရှိပါ။ ဒီတော့ အဲဒီမေးခွန်းရဲ့ တိကျမှန်ကန်သောအဖြေမှာ ယခုပျောက်သွားသော အကျိုးတရားဖြစ်တဲ့ ဤဝေဒနာကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ဓါတ်ဆိုး၊ ဓါတ်ဝါး၊ ကိလေသာကြောင့်၊ ဥပမာ...ဒူးခေါင်းက ဝေဒနာပျောက်သွားရိုးမှန်ရင် နောက်တစ်ကြိမ် တရားထိုင်တဲ့အခါ ထို ဒူးခေါင်းကတော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ ဝေဒနာနောက်ထပ် မပေါ်တော့ပါဘူး။ ဒူးခေါင်းမှအခြား တစ်ပါးကျန်သော နေရာဖြစ်တဲ့ ပေါင်စသည်တို့ကတော့ ကျန်ရှိနေကြသေးသည့် ဓါတ်ဆိုး၊ ဓါတ်ဝါး၊ ကိလေသာတို့ကြောင့် ဝေဒနာပေါ်လာနိုင်သေးသည်။ အတိုချုပ်ဆိုလိုရင်းမှာ...

ပထမပျောက်သွားသော ဝေဒနာသည် အသိနှင့်တကွပျောက်ခဲ့သော် ဝေဒနာကိုဖြစ်စေတတ်တဲ့ ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာပါ ပျောက်ပါတယ်။ နောက် တခြားနေရာက ဖြစ်ပေါ်သည့်ဝေဒနာသည် ကျန်ရှိနေကြသေးသည့် ဓါတ်ဆိုး ဓါတ်ဝါး ကိလေသာတို့ကြောင့် ပေါ်သည်ဟုမှတ်ပါ။ အကယ်၍ ပထမအကြိမ် ဒူးခေါင်းက ပျောက်သွားသည်ဟု ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနှင့်ထင်လိုက်ရ သောဝေဒနာသည် ဒုတိယအကြိမ်တရားအားထုတ်သောအခါမှာ ထိုဒူးခေါင်း ကပင် ပြန်ပေါ်လာသည်ဟုဆိုပါက အမှန်ပျောက်မဟုတ်ဘဲ အထင်နှင့်ပျောက် သွားသော ဝေဒနာဖြစ်နေသောကြောင့်ဟု ဆိုရပါမည်။

အထင်နှင့်ပျောက်သွားသောဝေဒနာဆိုတာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အနေနှင့် ဖြစ်ဆဲဝေဒနာကို အသိမလိုက်ရတော့ဘဲ ဝိရိယ၊ ခန္တီ၊ သတိ၊ သမာဓိတို့ ဟာ သူ့အလိုလို လျှာဟာ“ အသိ ”လိုက်လာမှုကိုအခြေခံပြီး၊ ဝေဒနာနှင့် အသိကပ်နေခိုက်မှာ အခြားအာရုံတစ်ခုခုသို့ ချော်သွားစဉ် ငုတ်သွားပေမဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အလိုက ချော်သွားလို့ငုတ်သွားတာလို့မထင်ဘဲ အမှန်တကယ် ပျောက်သွားတာဘဲလို့၊ အဲဒီလိုထင်လိုက်ရတတ်ပါတယ်။ အဲဒီအပျောက်မျိုး မျိုးကို အထင်နှင့်ပျောက်သွားသောဝေဒနာဟု ဆိုလိုပါတယ်။ ထိုဝေဒနာမျိုး ဟာ နောက်ထပ်ထိုင်တဲ့အခါ ထိုနေရာမျိုးကပင်ပြန်ပေါ်တတ်ပါတယ်။ အ သိမှန်နှင့်ပျောက်သွားသော ဝေဒနာမျိုးကား တစ်ကြိမ်ပျောက်ပြီးသောနေရာ က နောက်ထပ်ဆက်လက်ပြီး မပေါ်တော့ပါ။

ဒီတော့ နောက်ထပ်တစ်နေရာက ပြောင်းရွှေ့ပြီးပေါ်လာတဲ့ ဝေဒ နာဟာ ကျန်ကိလေသာကြောင့်ပေါ်တာလို့ တထစ်ချမှတ်ထားပါ။ အမှန်က ဝေဒနာပေါ်တာဟာ ကိလေသာကြောင့် ပေါ်တာဖြစ်ပါတယ်။ ရာဂကြောင့် လည်းပေါ်တယ်၊ ဒေါသကြောင့်လည်းပေါ်တယ်လို့မှတ်ပါ။ ဒီတော့ ဖြစ်စေ တော့ ဖြစ်စေတတ်တဲ့အကြောင်း ကိလေသာကွာသွားရင် အကျိုးဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကို အကယ်အမှန်သိနိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်ပညာ တိုးတက်လာလို့ ဖြစ်ပါ တယ်။

အဲဒီ အသိဉာဏ်ပညာကို ဘာပညာလို့ခေါ်သလဲဆိုရင် သတိနိပဏ၊ သတိရင့်ကျက်လာလို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ “သတိနေပက္ကပညာ” လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ “သတိနေပက္ကပညာ” ကိုဘဲ အဋ္ဌကထာဆရာက “ပါရိဟာရိယပညာ” လို့ တခါထပ်ဆင့်ပြီး ခေါ်ပြန်ပါသေးတယ်။ ဒီ “ပါရိဟာရိယပညာ” ကို ဗမာ လိုပြန်တော့ “လုပ်ထုံးကျင့်လည်မှု” လို့ အဲဒီလို နားလည်သဘောပေါက်လာ အောင် ပြန်ဆိုရပါတယ်။ ဒီတော့ “လုပ်ထုံးကျင့်လည်လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ” ဒီ တရားလုပ်ထုံးနဲ့ပတ်သက်လာရင် ကျင့်လည်ပြီး နားလည်ပြီးဖြစ်တဲ့အတွက် ဘယ်တော့မှ လမ်းမချော်နိုင်တော့ပါဘူး၊ မမှားနိုင်တော့ပါဘူး။

အဲဒီလို လုပ်ထုံးအရာမှာကျင့်လည်လာတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဖြစ် တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ဝေဒနာကို သိတိုင်း သိတိုင်း၊ ဝေဒနာဟာ တဖြည်း ဖြည်း ပါးလာသည်နှင့်အမျှ၊ သေးသေးလာသည်နှင့်အမျှ၊ ကိလေသာလည်း ပါးပါးလိုက်လာပြီး ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်စသည်မဟုတ်မှန်း အတ္တဒိဋ္ဌိ ကွာသည်အထိ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သဘောပေါက်လာပါလိမ့်မယ်။

ဒီနေရာမှာ ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခဉာဏ်နဲ့ အနွယဉာဏ်ကို သတိထားဖို့လိုပါတယ်။ ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခဉာဏ်ဆိုတာဟာ ဝေဒနာနဲ့အသိနဲ့ ကပ်နေတာကစပြီး ပျောက်သွား သည်အထိ သဘာဝသက်သက်ကို သိနေတာကိုခေါ်ပါတယ်။ အနွယဉာဏ် ဆိုတာက အဲဒီလိုဒိဋ္ဌပစ္စက္ခဉာဏ်နဲ့ ပျောက်သွားသည်အထိ သိပြီးသည့်အခါ ကျတော့ ဘယ်မှာလဲ ခေါင်း ကိုယ် ခြေ လက် အစိုင်အခဲ အကောင်အထည် သန္ဓာန် ဖြစ်ဆိုတာ ဘာမှမရှိပါလားလို့ အဲဒီလို သဘောပေါက်လာ သိလာ တာကိုခေါ်ပါတယ်။

အမှန်က ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်၊ အကောင်အထည်၊ သန္ဓာန်၊ ဖြစ် စသည်တို့ကို ပညတ်လို့ဆိုတာက သဘာဝသက်သက်ကို အမှန်သိနိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်ပညာ မပေါ်သေးလို့ ခေါ်ဆိုနေတာ၊ ပညတ်တဲ့အတိုင်း အသိ မှားနေတာပါ။ အသိဉာဏ်ပညာ အမှန်ပေါ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် အဲဒီပညတ် ဖြစ်တဲ့တရားတွေဟာ အလိုလို ကွာသွားပြီးသား ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီပညတ်တရားကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအလိုနဲ့ ကွာစေတာက စိတ်ကူးစဉ်းစားပြီး ကွာစေတာမျိုးသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကွာအောင် စဉ်းစားနေတဲ့အခိုက်မှာ ပညတ် အပေါ် စိတ်မရောက်အားသေးလို့ ကွာတဲ့အကွာမျိုးဖြစ်ပြီး၊ မစဉ်းစားတဲ့အခိုက်မှာ ပညတ်ပေါ် အလိုလိုစိတ်ရောက်ပြီး ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ လက်၊ ခြေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါတို့ဟာ အလိုလိုပေါ်လာပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အမှန်က ပညတ် ပြန်ပေါ်လာလို့ သူကောင်၊ ငါကောင် ပြန်ထင်လာခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒီတော့က သဘာဝသက်သက်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်သဘာဝ၊ နာမ်သဘာဝ၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝကို အမှန်သိတဲ့ဉာဏ်ဖြစ်ရိုးမှန်ရင် အကျိုးတရားဖြစ်တဲ့ အတ္တ ဒိဋ္ဌိ သူကောင် ငါကောင်အထင်ဟာ အလိုလိုကွာပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။ နာမ် ရုပ်အမှန်သိတဲ့အကျိုးက အတ္တဒိဋ္ဌိကွာမှုသာ ဖြစ်တယ်လို့ဆိုလိုတယ်။ နာမ် ရုပ်ကိုတော့ အမှန်သိပါတယ်။ အတ္တဒိဋ္ဌိကွာမှုအကျိုး ပေါ်မလာသေးဘူးဆို ရင် နာမ်ရုပ်ကိုအမှန်မသိသေးလို့သာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ရုပ်သဘာဝ၊ နာမ် သဘာဝ၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝကို အမှန်သိသည်နှင့်တပြိုင်နက် အတ္တဒိဋ္ဌိကွာလာ တဲ့အခါကျတော့၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဆိုတာ စာရှိတဲ့အတိုင်း ပြောလိုသာ ပြောရပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာအယူကို အမှန်တကယ်ယူပြီးသား ဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အဖို့မှာ ပင်ကိုပကတိ တရားတစ်ခုကို အားမထုတ်ခင်ကတဲကိုက အကြောင်း ကင်းပြီး ဖြစ်တယ်လို့ ဘယ်ဟာတစ်ခုကိုမှမယူခဲ့တော့ ဖြစ်ဖြစ်သမျှအကျိုး တရားတွေဟာ သူ့ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားတွေကြောင့်သာဖြစ်တာ ဘဲလို့ သဘာဝရုပ်နာမ်ကို သိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်ဟာ လည်း အလိုလို အကြောင်းသိမ်းဆည်းပြီးဖြစ်လာပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ စာ အလိုနဲ့ပြောရရင် အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းတရားကိုသိတဲ့ ဓမ္မဋ္ဌိတိ ဉာဏ်၊ အကြောင်းတရားကိုသိတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ် (အကျိုးတရားသက် သက်ကိုသိတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဉာဏ်ခေါ်တယ်)။ ဒီဉာဏ်တွေဟာ ဖြစ်ဆဲရုပ် နာမ်သဘာဝ၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းသည့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နဲ့ အလား တူဉာဏ်တွေဘဲ ဖြစ်တယ်။ ယထာဘူတဉာဏ်ကျတော့ ဒီအကြောင်းကြောင့် ဒီအကျိုးဖြစ်တယ်လို့ သိတာကို ဆိုပါတယ်။ ဒီတော့က ခန္ဓာကိုယ်ထဲက

ဖြစ်ဖြစ်သမျှ ရုပ်သဘာဝ၊ နာမ်သဘာဝ၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝတွေကို အတ္တဒိဋ္ဌိ ကွာသည်အထိ ဉာဏ်မှန်နှင့်သိရိုးမှန်ရင် လက်ရှိ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးနှင့်တကွ တစ်လောကလုံး ဖြစ်ဖြစ်သမျှတွေကိုလည်းဘဲ သဘာဝတွေချည်းဘဲလို့ အတ္တ ဒိဋ္ဌိ ကွာသည်အထိ သိလာပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အတိုချုပ်ကား...

ဝေဒနာသဘာဝအမှန်ချုပ်ဘူးရင်၊ ကျန်တာကိုလည်း သဘာဝချည်းဟု သိပါတယ်။ ဘာပြုလို့သိသလဲ...ဝေဒနာချုပ်စဉ်က သဘာဝသက်သက်ပင် ချုပ်သွားလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ရုပ်နာမ်သဘာဝကို အကြောင်းနှင့်တကွ သိခဲ့သော် ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို “**စူဠသောတာပန်**” လို့ခေါ်ပါတယ်။ “**စူဠ သောတာပန်**” အဆင့်သို့ရောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည် သာသနာနှင့်တွေ့ကြုံနေရ တဲ့အတွက် လဒ္ဓဿာသ၊ ကိလေသာ မိမိကိုမနှိပ်စက်နိုင်တော့ဘဲ သက်သာ ရာရလာပြီ။ လဒ္ဓပတိဋ္ဌ၊ အပါယ်သံသရာမှာ မကျနိုင်၊ မမျောနိုင်တော့ဘဲ ထောက်တည်ရာ ရပြီ။ နိယတဂတိက၊ ကောင်းသောဂတိမြဲသည်လို့မှတ်ပါ။ အဲဒီ“စူဠသောတာပန်”အဆင့်သို့ရောက်အောင်ဆိုရင် “တိဟိတ် ဒွိဟိတ်”မ ရွေးရပါဘူး၊ “ဒွိဟိတ် ”ပုဂ္ဂိုလ်လည်းရနိုင်ပါတယ်။ အားထုတ်ဖို့ တစ်ခုဘဲ လိုပါတယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စခန်းရောက်မှသာ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် မရတာပါ။

အဲဒီ “**စူဠသောတာပန်**” အဆင့်သို့ရောက်အောင် အားထုတ်ထား တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်...။

- (၁) ယခုဘဝ တရားအားထုတ်ရင်လည်း မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်ပါတယ်။
- (၂) အားထုတ်ရင်းမရခဲ့သော် သေခါနီးမှာ ရနိုင်ပါတယ်။
- (၃) သေခါနီးမရခဲ့သော် နတ်ပြည်ကျ ရနိုင်ပါတယ်။
- (၄) နတ်ပြည်မှာမရခဲ့သော် နောက်ဘုရား သာသနာမှာ သုခပဋိပဒါ ခိပွါဘိည ရဟန္တာဖြစ်နိုင်ပါတယ်။
- (၅) နောက်ဘုရား သာသနာတော်မှာ ရဟန္တာမဖြစ်ခဲ့သော် ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒီလို “ဒေသနာတော်”မှာ အစဉ်အတိုင်း ပြထားတာရှိပါတယ်။ ဘယ်တော့မှ ဒီအကျိုးတရားကနေပြီး နောက်ကိုမဆုတ်တော့ပါဘူး။ ဒါဖြင့် ဒီအကျိုးတရားရအောင် ဘာကိုအခြေခံရမလဲဆိုရင် “**သတိ**” တစ်ခုကိုသာ အခြေခံထားပြီး လုပ်ပါ။ ဒီတော့ အခြေခံဖြစ်တဲ့ “**သတိ**”ကိုသာ လိုချင်စိတ်နဲ့ လုပ်ပါ။ သတိဟာ ကုသိုလ်လား၊ အကုသိုလ်လားလို့ မိမိကိုယ်ကို ပြန်မေးကြည့်ပါ။ အဲဒီအခါမှာ...

အော်...ရှိုက်ရင် ရှိုက်မှန်းသိအောင် သတိထားတာ၊ ရှူရင်ရှူမှန်းသိအောင်သတိထားတာ ဒါတွေဟာ အမှန်စင်စစ် ကုသိုလ်တရားဖြစ်ပါလားလို့ အဲဒီလို အဖြေထွက်လာပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုဖြေထွက်လာတဲ့ “**သတိကုသိုလ်**” ကိုသာ အလိုရှိပြီးလုပ်လို့ “**သတိနိပက**”၊ ဒီသတိရင့်ကျက်လာပြီ။ ထမြောက်လာပြီ။ အပြင်ကိစ္စတွေပါ “**သတိ**” လိုက်ပြီဆိုတဲ့ အခါကျတော့ သတိရင့်ကျက်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ (နေပက္ကပညာ) တို့က ရုပ်သဘာဝ နာမ်သဘာဝ၊ ရုပ်နာမ်သဘာဝတို့ကို အမှန်သိပြီး ရှေ့တက်ရမည့် တစ်မဂ်၊ တစ်ဖိုလ်ဆိုတာ ပါရမီအားလျော်စွာ ဖြစ်လာကြပါလိမ့်မယ်။

အမှန်က အခြေခံဖြစ်တဲ့ “ သတိကုသိုလ် ” မှ အထမမြောက်သေးဘဲနဲ့ **သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ** စသည်တို့ ဖြစ်နေကြရင် အဲဒီဖြစ်ဖြစ်သမျှတွေဟာ လမ်းချော်မှာချည်းဘဲ။ ဒီတော့က သတိကုသိုလ်ကိုအထမြောက်အောင် လုပ်လို့ ဒီသတိကုသိုလ်ဟာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာထဲက ဘယ်အထဲမှာပါဝင်သလဲဆိုရင် သီလထဲမှာပါဝင်တယ်။ အဲဒီသတိကုသိုလ် အခြေခံရထားတဲ့ သီလ မျိုး ပြည့်စုံလာတဲ့အခါကျတော့ ဝိရိယအမှန်လည်း ထောက်ရာတည်ရာရ၊ သမာဓိကိုလည်း သတိကထိန်းပြီး ပညာရယ်လို့ ဖြစ်လာပြန်တော့လည်း **သတိ** ရှေ့ဆောင်နဲ့ဖြစ်လာတော့ ဒီ **သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ** တို့ဟာ ဘယ်တော့မှ လမ်းမချော်တော့ပါဘူး။ ရှေ့တက်လည်း လမ်းမချော်တော့ဘူး။ အမှန်က သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ စသည်တို့ဟာ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနဲ့ဖြစ်စေရမှာ မဟုတ်ဘူး။ **သူ့အလိုလိုဖြစ်လာရမည့် တရားတွေပါ။** အခြေခံဖြစ်တဲ့ သတိကုသိုလ် မဖြစ်သေးခင်၊ အထမမြောက်သေးခင်သာ မိမိအလိုနဲ့လုပ်နေရတာ။ သူ့အ

လိုလိုဖြစ်လာတဲ့အခါမျိုးကျမှ ဒီသတိကုသိုလ်ဟာ **အပြင်သတိ** ပါလိုက်လာ ပြီး အမှန်ဖြစ်လာတယ်။ အမှန်ဖြစ်လာ တယ်ဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ လွတ် လာတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ သို့သော် အထမမြောက်သေးမိစပ်ကြား မိမိ အလိုနဲ့ “**သတိကုသိုလ်**”ကို အဓိက လိုချင်စိတ်နဲ့ လုပ်ပါ။

အဲဒီလို “**သတိကုသိုလ်** ”ကို အလိုရှိတဲ့စိတ်နဲ့ အမြဲတန်း အတွင်း အပြင် အရာရာမှာ သတိမကင်းအောင်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို...

“**သတိ အဝိပွဝါသော အပ္ပမာဒေါနာမ**”လို့ ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း အပ္ပမာဒပုဂ္ဂိုလ်၊ အပ္ပမာဒ ဝိဟာရီ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ခေါ်ဆိုရပါတယ်။

ဟတ္ထိပဒေါပမသုတ်မှာ ဘယ်သတ္တဝါ ခြေရာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဆင်ခြေရာ နဲ့တိုင်းရင် ဆင်ခြေရာထဲသို့သာ အကုန်ဝင်ရသကဲ့သို့ ပိဋကတ်သုံးပုံတွင် ဟောကြားတော်မူသမျှ တရားတော်တွေဟာလည်း ဒီ အပ္ပမာဒတရားထဲမှာ အကုန်လုံးပါဝင်တယ်။ ဒါကြောင့် **သတိကုသိုလ်**လို့ဆိုတဲ့ အပ္ပမာဒတရားဟာ အားလုံးကုန် ရှိရှိသမျှတရားတော်တို့၏ အခြေခံဆိုတာ မှတ်ပါ။

အဲဒီအခြေခံဖြစ်တဲ့ “**သတိကုသိုလ်**”ကို အထမြောက်လာအောင် အ စဉ်းစွာပထမ လိုချင်တဲ့စိတ်နဲ့လုပ်ရမှာကို ယခုတော့ တရားက ယခုမှစပြီး အားထုတ်တယ်။ သတိကုသိုလ်ဆိုတာ အထမြောက်လာဖို့မဆိုထားနဲ့ ဘယ် ဆီနေမှန်းတောင်မသိသေးဘူး။ ရှေ့လှမ်းပြီး ပညတ်ကွာချင်တာကအရင်၊ ရုပ် နာမ်သဘာဝ သိချင်တာကတစ်မျိုး၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဖြစ်ချင်တာက တသွယ်၊ အဲဒီလို အမယ်မယ်တွေကိုလိုချင်တဲ့ နှလုံးသွင်းတွေက မှားနေကြ တယ်။ အရေးကြီးတာ နှလုံးသွင်းမမှားဖို့၊ အလိုချင်မမှားဖို့ အရေးကြီးတယ်။ အဲဒီအရေးကြီးတဲ့ နှလုံးသွင်းတို့၊ အလိုချင်တို့ မှားနေကြရင် ရသင့်ရထိုက် တဲ့ဟာပေမဲ့ မရဘူး။

နန်းစဉ် ပတ္တမြားငမောက်ဆိုတာ အားလုံးကြားဘူးကြပါလိမ့်မယ်။ ဗဂျီမြို့နယ် ဆားလင်းကြီးရွာကိုအမှီပြုတဲ့ တောင်ကြားတောရ၏ အရှေ့ဘက် မနီးမဝေးမှာ ငမောက်ဆိုတဲ့ ကျွဲကျောင်းသားက နေ့တိုင်းကျွဲကျောင်းသတဲ့။ အဲ...တစ်နေ့ကျတော့ ကျောက်ကြီးတစ်လုံးက နေဝင်မိုးချုပ်ကျရင် အလင်း ရောင်တွေ ထွက်နေတာမြင်တော့၊ အင်း...ငါ ဒီကျောက်တုံးကြီးကို အိမ်ယူ သွားရရင် ဒို့အိမ်မီးမထွန်းရတော့ဘူးဆိုပြီး ယူသွားတာကိုး၊ ဒီအကြောင်းကို ရှင်ဘုရင်ရွှေနားတော်ကြားလို့ လာဆက်သရမယ်ဆိုတော့ သွားပြီးဆက်သ ရတာပေါ့။

ဒီတော့ ရှင်ဘုရင်က မောင်မင်း ဘာ၊အလိုရှိတုန်း၊ အလိုရှိရာတောင်း လို့ အဲဒီလိုငမောက်ကိုမေးတော့... ကျွန်တော်မျိုးအလိုရှိရာ တောင်းရမယ် ဆိုရင်ဖြင့် ကျွဲစားကျက် ကျယ်ကျယ်လိုချင်ပါတယ်ဘုရားလို့ တောင်းသတဲ့။ အဲဒါနဲ့ ရှင်ဘုရင်ကသူ့ကို ကျွဲစားကျက်ကျယ်ကျယ် ပေးလိုက်တာ ယခုထက်ထိ တောင်ကြားတောရ၏အရှေ့ဘက်မနီးမဝေးမှာ “ငမောက် ကျွဲစားကျက်”ဆို တာ ရှိသေးတယ်။ “နန်းစဉ် ပတ္တမြားငမောက်”ဆိုတာ အဲဒီနေရာက ထွက် တာ။ ငမောက်ဆိုတာ လူနာမည်၊ အဲဒါ အလိုချင်မှားနေလို့ ကျွဲစားကျက်ရ တာ။ ရသင့်ရထိုက်တာကိုလိုချင်ရမှာ။ သတ္တဝါက ကိုယ်စိတ်ကျရာ လိုချင် နေတာ၊ ဒီတော့ အလိုချင်မှားနေတာပေါ့။

ပြီးတော့ အညာကထန်းသမား တစ်ယောက်က ငါရှင်ဘုရင်ဖြစ်ချင် လိုက်တာကွာ...လို့ပြောတော့ တစ်ဦးသောထန်းသမားက မင်းရှင်ဘုရင်ဖြစ် တော့ ဘာလုပ်မှာလဲကွာ...လို့မေးတဲ့အခါ၊ ဟ... ငါရှင်ဘုရင်ဖြစ်ရင် ထန်း ကောင်းကောင်း ရွေးတက်မှာပေါ့ကွာလို့ ပြန်ပြောသ...တဲ့။ ဒီတော့ စိတ်ဆို တာ မခက်ပေဘူးလား။ တခါ “ဓနုဉ္စယသူဌေး”ဝတ္ထုမှာလည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို ဆွမ်းလှူပြီးတဲ့အခါကျတော့ ဆု အသီးသီး ဘယ်လို တောင်းကြသလဲဆိုရင် သူဌေးကြီးက ဆံပင်ကိုဖြန့်ချလို ကောင်းကင်မော့ကြည့်လိုက်ရင် “စိ”ထဲ

မှာ အလိုလို စပါးမိုးရွာပြီးတော့ စပါးတွေပြည့်ပါစေသား။ သူဌေးကတော် ကလည်း ထမင်းအိုးတစ်လုံးချက်ထားရင် ဘယ်လောက်ကျွေးကျွေး ခူးလို့ ယောက်မရာ မထင်ပါစေသား။ သားကလည်း ငွေတစ်ထောင်အိတ်ကိုင်ပြီး တော့ လာသမျှလူကိုပေးလျှင် ဒီငွေတစ်ထောင်အိတ် မလျှော့ပါစေသား။ ချွေးမကလည်း စပါးတစ်တင်း ရှေ့မှာလာချပြီး လာသမျှလူကိုပေးလျှင် ဒီစပါးတစ်တင်း မလျှော့ပါစေသားလို့...ဆုတောင်းကြတော့ အဲဒါတွေ အ သီးသီးပြည့်ကြတယ်။

ကျွန် မောင်ပုဏ္ဏကျတော့ ဘာဆုတောင်းသလဲဆိုရင် ထွန်တစ် ကြောင်းထွန်လိုက်ရင် ထွန်နှစ်ကြောင်းရာ ထင်ပါစေသား...လို့ အဲဒီလို ဆု တောင်းလိုက်တယ်။ ဒီဝတ္ထုမှာ ရနိုင်တဲ့အကျိုးတွေကို ဆုတောင်းအားလျော် စွာ စိတ်ထားအားလျော်စွာရကြပေမဲ့ စိတ်ထားအောက်ကျနေတော့ အကျိုး လည်း အောက်ကျနေတာပေါ့။ ဒီတော့ ဘယ်တော့မှ စိတ်ထားကိုတော့ အောက်တန်းချမထားနဲ့။ နှလုံးသွင်းမမှားစေနဲ့။ ဒါဖြင့် ဘာကိုလိုချင်ရမလဲ၊ သာသနာတော်နဲ့ ကြုံကြိုက်တဲ့အခါ **သာသနာသီလ၊ သာသနာသမာဓိ၊ သာသနာပညာ** ရဖို့ရာ အခြေခံဖြစ်တဲ့ “**သတိကုသိုလ်**” ကိုရအောင် လိုချင် စိတ်နဲ့ အဓိကထားပြီးလုပ်ရမယ်။

မိမိကိုယ်ကို ပြန်ပြီးမေးကြည့်ပါ။ ငါဟာ ယခုသာသနာတော်နဲ့တွေ့ နေပြီ၊ သာသနာသီလ ငါ့မှာ ဖြစ်ပလား၊ သာသနာသမာဓိ ငါ့မှာဖြစ်ပလား၊ သာသနာပညာ ငါ့မှာဖြစ်ပလား၊ လမ်းစစ်လမ်းမှန်သွားလို့တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် တိုင်း အဲဒီလိုပြန်၍ မိမိကိုယ်ကို မေးကြည့်ပါ။

အဲဒီ လမ်းမှန်အတိုင်းသွားနိုင်အောင် ဘာကိုအရင်းတည်ပြီး လုပ်ရ မလဲဆိုရင် ပင်ရင်းဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကို အရင်းတည်ပြီးလုပ်ရမယ်။ ဘာပြု လို့အရင်းတည်ပြီး လုပ်ရသလဲ။ အဲဒီ သဘာဝသက်သက်ဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာကို အာရုံပြုရတာကိုက “**သတိ**” ပညာကို ဖြစ်စေတတ်လို့ အရင်းတည်ပြီးလုပ်

ရတယ်။ အဲဒီ ဝေဒနာကိုအာရုံပြုလို့ရတဲ့ သတိပညာကမှ သာသနာသီလ၊ သာသနာသမာဓိ၊ သာသနာပညာဆိုတဲ့ ဝေဒနာကိုအာရုံပြုနိုင်ဖို့ရာ ဘာကို အခြေခံရမလဲဆိုလျှင် အာနာပါနကိုအခြေခံရမယ်။ ဘာပြုလို့ အာနာပါနကို အခြေခံရသလဲ၊ ပကတိရိုင်းနေတဲ့စိတ်နဲ့ ဝေဒနာသဘာဝသက်သက်ကို သိအောင် ဘယ်နည်းနဲ့မှ အာရုံမပြုနိုင်ပါဘူး။

အဲဒီ အာနာပါနကို စိတ်အားကောင်းလာအောင်၊ သတိအားကောင်း လာအောင်၊ စိတ်အား သတိအား ကောင်းလာသည်အထိ အာနာပါနကို အာရုံပြုရပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့်...“**အာနာပါန**” ကိုအခြေခံရတာ။ ဒါဖြင့် အဲဒီ **သတိ** ဟာ ဘာရှိမှရမလဲ **ဝိရိယ၊ ခန္တိ** ရှိမှရမယ်။ ဝိရိယ၊ ခန္တိရှိမှ ရနိုင်တာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိရိယကိုဖြစ်စေတတ်တဲ့ စင်္ကြံကို များများလျှောက် ပေးပါ။ စိတ်အားတက်လာသည်အထိ လျှောက်ပေးပါ။ ဣရိယာပုတ် လေးပါးထဲက စင်္ကြံလျှောက်တဲ့ ဣရိယာပုတ်သည် ဝိရိယကိုများစွာပင် ဖြစ် စေပါတယ်။ စင်္ကြံဘယ်လို လျှောက်ရမလဲ၊ ကြမ်းနဲ့ခြေဖဝါးတိုက်ဆိုင်တဲ့ အခါတိုင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ **ထိဆဲခဏ**၊ **ထိ-ဆဲခဏ**တိုင်းကို **သိ၊ သိ** လို့ သတိမလစ်အောင်သိပေးပါ။ အမှန်က အောက်ကြမ်းကလည်း ပညတ်၊ အပေါ်ခြေဖဝါးကလည်း ပညတ်၊ ဒီ ပညတ်ဖြစ်တဲ့ ကြမ်း၊ ခြေဖဝါးတို့ကို အာရုံမပြုဘဲ တိုက်ဆိုင်ဆဲခဏမှာဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ထိမှုသဘာဝ ပရမတ်ကိုသာ သိပေးဖို့ လိုပါတယ်။

သို့သော် ပထမစလုပ်ခါစယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သတိအားမကောင်း သေးမီ ကြမ်းနှင့်ခြေဖဝါးတို့ကို ထိမှုနှင့်ရောပြီး အာရုံပြုမိကောင်း ပြုမိနေ ပါလိမ့်ဦးမည်။ ဘယ်လိုဘဲဖြစ်စေ၊ (ရောချင်ရောပါစေ)၊ ထိမှုကိုသာ အဓိကထားပြီး “ **သိ** ” ပေးလို့ “ **သတိ** ” အားကောင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ ပညတ်ဟာ သူ့အလိုလို ကွာသွားပြီးဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

လျှောက်တဲ့အခါ **သိ** မလွတ်စေဘဲ စိတ်အားကောင်းလာအောင် နာရီဝက်၊ တစ်နာရီစသည်ဖြင့် မြန်မြန်လျှောက်ပေးပါ။ အဲဒီ စင်္ကြံကို အာ နာပါနမလုပ်မိဖြစ်စေ၊ ဝေဒနာကိုသိပြီးသောအခါမှာ ဖြစ်စေ၊ တရားမထိုင် သောအခါမှာဖြစ်စေ၊ လျှောက်ဖို့ များစွာလိုပါတယ်။ အဲဒီစင်္ကြံလျှောက်ပြီး တဲ့အခါမှာ အခြားဘာကိုမှမလုပ်ဘဲ ထိုင်တဲ့ဣရိယပုတ်ကို မိမိတို့(တရား အားထုတ်သူတိုင်း)ထိုင်တတ်သော ကြာရှည်စွာထိုင်နိုင်မည့် ဣရိယပုတ်မျိုးဖြင့် ဘယ်ဘက်လက်ဖဝါးပေါ် ညာဘက်လက်ဖဝါးတင်ပြီး ထိုင်ပါ။ ဒီအခါမှာ နောက်ကပြောခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း အာနာပါနနှင့်ဝေဒနာကို လုပ်ပါ။ ဝေဒနာ ကိုလုပ်တဲ့အခါ အထူးသတိထားဖို့ရာက လျှာလည်လာအောင် **“သိ”** အသံကို ထုတ်ပြီး လိုက်ပေးပါ။ ဝေဒနာပေါ်သို့ စိတ်ရောက်ချင်လည်းရောက် မရောက် ချင်လည်းနေပါစေဦး၊ ပထမ **သိ၊ သိ**ကို လျှာလည်လာသည့်အဆင့်သို့ ရောက်အောင် စိတ်အားတက်လာသည့်အဆင့်သို့ရောက်အောင် အားစိုက်ပြီး လုံးပမ်းပေးပါ။ **“သိ-သိ”** လိုက်သည့်လျှာသည် ပုဂ္ဂလဗျာပါရ လွတ်ကင်းပြီး သူ့အလိုလို လည်လိုက်လာသည့်အခါကျတော့ **“ သိ သိ သိ သိ ”** နှင့်တကွ အားကောင်းလာသည့်စိတ်တို့ဟာ ဝေဒနာပေါ်သို့ တင်းပြည့်ကြပ်ပြည့်ရောက် နေပါလိမ့်မယ်၊ ဒါဖြင့်...

- ၁။ ပထမ စင်္ကြံလျှောက် (သတိအခြေခံတဲ့ ဝိရိယရဖို့)
- ၂။ ဒုတိယ အာနာပါနအားထုတ် (သတိဦးစီးတဲ့ သမာဓိရဖို့)
- ၃။ တတိယ ဝေဒနာလုပ် (သတိရှေ့ဆောင်တဲ့ ပညာရဖို့)

ဒို့လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်တဲ့ တရားမှာ များများစားစားမရှိပါဘူး၊ ဒီသုံးခုဘဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ သုံးခုလုပ်လို့ အထမြောက်လာတဲ့အခါကျတော့ သာသနာ တော်နှင့်ဆိုင်တဲ့ **သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ** တို့ဟာ အလိုလို ရင်ထဲ နှလုံးထဲ ရောက်ရှိလာကြပြီး၊ သာသနာနဲ့ကြုံတွေ့ရတဲ့အတွက် လူဖြစ်ကျိုးနပ်ပြီ၊ အပါယ်တံခါးပိတ်ပြီလို့မှတ်ပါ။ ဘာဖြစ်လို့ အခြေခံဖြစ်တဲ့ **သတိ ပညာ**ထ

မြောက် အောင်မြင်လာလို့ပင်ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ဓမ္မပဒပါဠိတော်မှာ...

ပထဗျာ ဧကရဇ္ဇေန၊ သဂ္ဂဿ ဂမနေန ဝါ။
သဗ္ဗလောကာဓိပစ္စေန၊ သောတာပတ္တိ ဖလံ ဝရံ။
သောတာပတ္တိဖလံ၊ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း၏အကျိုးသည်။ ဝရံ၊ မြတ်၏။

ဘယ်လောက်မြတ်သလဲဆိုရင် သဗ္ဗလောကာဓိပစ္စေန၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်တဲ့ တစ်လောကလုံးကို အစိုးရနေတဲ့ ဗြဟ္မာမင်းကြီးထက်မြတ်တယ်။ ဘာပြုလို့လဲဆိုရင် ဒီကအိုးတစ်လုံး ဖျာတစ်ချပ်သာရှိတဲ့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အပါယ်တံခါး ပိတ်သွားလို့ဖြစ်တယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတန်းလန်းကြီး ရှိနေသေးတဲ့ ပုထုဇဉ်ဗြဟ္မာကြီးက တစ်လောကလုံးကို အစိုးရနေပေမယ့်လို့ သံသရာနဲ့ စာရင် တချိန်မှာ “**ဗြဟ္မာပြည်မှာ တဝင်းဝင်း ဝက်စားကျင်းမှာ တရှုတ်ရှုတ်**” ဆိုတဲ့အတိုင်း အပါယ်သံသရာကို ပြန်ရဦးမှာ။ တခါ သဂ္ဂဿဂမနေနဝါ၊ ပုထုဇဉ်အဖြစ်နဲ့ နတ်ပြည်ရောက်ရတာထက်လည်းမြတ်သည်။ ပြီးတော့ပထဗျာဧကရဇ္ဇေန၊ ပုထုဇဉ်အဖြစ်နဲ့ ဧကရာဇ်မင်းဖြစ်ရတာထက်လည်း မြတ်သည်လို့ အဲဒီလို သောတာပန်ဖြစ်ခြင်းရဲ့အကျိုးကို ဟောတော်မူထားတာ ရှိပါတယ်။ ဒီတော့ ဆိုလိုရင်းက အိုးတစ်လုံး ဖျာတစ်ချပ်သာရှိတဲ့ သောတာပန် လူဆင်းရဲပုဂ္ဂိုလ်က မိမိတို့ဆိုင်ရာ ယခုတစ်ဘဝကလေးမှာ အထက်တန်းကျကျ၊ လူ့စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာစည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်တွေကို ခံစားစံစားနေကြတဲ့ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေထက် မြတ်တယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်။ ဘာပြုလို့၊ အပါယ်မကျလို့။

ဒီတော့ သာသနာကြီးနဲ့ကြုံကြိုက်ပါလျက် အပါယ်သံသရာမှာ ပြန်ကျရအုံးမယ်ဆိုရင် သာသနာတော်နဲ့တွေ့ရကျိုး၊ လူဖြစ်ရကျိုး မနပ်တော့ဘူးလို့မှတ်ပါ။ ဒါကြောင့် မဟာသောတာပန်အဖြစ်သို့ မရောက်သေးစေကာမူ “**တိဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်**” ရယ်လို့ ရွေးမနေရဘဲ၊ အားထုတ်သူမှန်သမျှ ဘယ်လို

ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမဆို ရနိုင်ပြီး၊ ပြောခဲ့ပြီးတဲ့ အကျိုးတရားငါးပါးမှ တစ်ဖန်အောက်
သို့ ပြန်၍မဆုတ်ကောင်းတော့တဲ့ စူဠသောတာပန်အဖြစ်ကိုတော့ သာသနာ
တော်နဲ့ တွေ့ကြုံကြရဆဲ-လူဖြစ်လာဆဲအချိန်အခါ တွေ့ကြုံရကျိုး ဖြစ်လာ
ရကျိုးနပ်ကြရလေအောင် မသေမိကာလအတောအတွင်း “**သတိကုသိုလ်**”
ကို ထမြောက်အောင်မြင်သည်အထိ ရဖို့ရာ နေ့ရောညပါ အထူးကြိုးစား
အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ...ကုန်သတည်း။

သာဓု-သာဓု-သာဓု ပါဘုရား။

ကိုယ်ကာယကံ ကိုယ်ထံပြန်
ကိုယ်ဝစီကံ ကိုယ်ထံပြန်
ကိုယ်မနောကံ ကိုယ်ထံပြန်
ပဲ့တင်သံနှင့်အမှန်မလွဲ တစ်ထပ်ထဲ
ကိုယ်ထံသို့ပြန် သုံးပါးကံ ကိုယ်သာဆင်းရဲခံရမြဲ။

အသက်၊ ရောဂါ၊ ချိန်ခါနှင့်
လားရာဘဝ၊ ပစ်ချနေရာ
ဤငါးဖြာ၊ ငါ့မှာမသိနိုင်။

(ဝေဠုဝတီဆရာတော်ဘုရားကြီး)

မြောင်းမြမြို့ ဝေဠုဝတီကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်
ကျေးဇူးတော်ရှင် ဝေဠုဝတီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
မေတ္တာပို့ဘာဝနာ

မေတ္တာ ၄ ပါး။

သဗ္ဗေသတ္တာ၊ သတ္တဝါအားလုံး.....

၁။ အဝေရာဟောန္တု၊ ဘေးရန်ကင်းကြပါစေ။

၂။ အဗျာပဇ္ဇာဟောန္တု၊ စိုးရိမ်ကြောင်ကြ ကင်းကြပါစေ။

၃။ အနိဿာဟောန္တု၊ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲ ကင်းကြပါစေ။

၄။ သုခိအတ္တာနံ ပရိဟရန္တု၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းရှိ၍
မိမိကိုယ်ကို ဆောင်နိုင်ကြပါစေ။

ကရုဏာ။

၁။ ဒုက္ခာမုစ္စန္တု၊ ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ကြပါစေ။

မုဒိတာ။

၁။ ယထာလဒ္ဓသမ္ပတ္တိတော မာဝိဂစ္ဆန္တု၊ ရမြဲတိုင်းသောစည်းစိမ်
ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးခြင်း ကင်းကြပါစေ။

ဥပေက္ခာ။

၁။ ကမ္မသကာ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာ ရှိကြပေကုန်လိမ့်မည်။

အမျှပေးဝေခြင်း။

ဤကဲ့သို့ လှူဒါန်းရသော ကောင်းမှုစေတနာကုသိုလ်၏အဖို့ဘာဂ
ကို ကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်တဲ့ **ကျေးဇူးရှင်မိခင်ကြီး ဒေါ်ကျင်စု**အပါအဝင်
သုံးဆယ်တစ်ဘုံ၌ ကျင်လည်ကျကုန်သော မြင်အပ်,မမြင်အပ် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ
အပေါင်းတို့အား အမျှပေးဝေပါ၏ အမျှရကြ၍ သာဓုခေါ်နိုင်ပါစေ။

ရင်ထဲကစေတနာ

ကျေးဇူးရှင် ဝေဠုဝတီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏တရားအမွေကို ဖတ်
ရှုခွင့်ရသော သူတော်ကောင်းတို့သည် အချိန်ရတိုင်း ဝိပဿနာတရားကို
ကျင့်ကြံအားထုတ်နိုင်ကြပြီးလျှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားထားခဲ့သ
လို လုပ်,သတိမှ ဖြစ်,သတိသို့၎င်း၊ ဖြစ်,သတိမှ စင်ကြယ်သော သီလသို့၎င်း၊
စင်ကြယ်သောသီလမှ တည်ငြိမ်သောသမာဓိသို့၎င်း၊ တည်ငြိမ်သောသမာဓိ
မှ အမှန်သိသောပညာသို့၎င်း၊ အဆင့်ဆင့် တက်လှမ်းနိုင်ပြီး သံသရာဝဋ်
ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်နိုင်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များဖြစ်ကြပါစေ။

ဦးခင်မောင်လေး(ကိုကဲ)

တိုက်-၃၊ အခန်း-၅၊ ဘုရင့်နောင်လမ်း၊

၃-ရပ်ကွက်၊ လှိုင်မြို့နယ်၊

ရန်ကုန်မြို့။

 - 09-73174901

 - ahkel2008@gmail.com

၁၃၇၃-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း-၁၀-ရက်။

၂၀၁၁-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ-၅-ရက်။